

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

Οικονομικοί μετανάστες, διαδικασία μονιμοποίησης
(1991-2001) στην Ελλάδα

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
Κα. ΚΟΥΚΟΥΝΑΚΗ ΝΙΚΗ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ:
ΚΩΝΙΟΥ ΚΛΕΑΝΘΗ
ΜΠΟΥΡΜΠΑΚΗ ΣΟΦΙΑ
ΦΑΣΟΥΛΑ ΣΟΦΙΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα μελέτη πραγματεύεται την διαδικασία νομιμοποίησης των οικονομικών μεταναστών κατά τα έτη 1991-2001. Το γεγονός των συνεχών νομιμοποιήσεων των μεταναστών , αποτέλεσε το ερέθισμα να μελετήσουμε ο νομικό καθεστώς της νομιμοποίησης, καθώς και το τι αντιμετώπισαν οι ίδιοι οι μετανάστες κατά την διαδικασία αυτή (δυσκολίες , γραφειοκρατία, οικονομική επιβάρυνση κ.α.).

Διερευνώντας τη διαδικασία νομιμοποίησης τους , καθώς και τι αντίκτυπο είχε σε αυτούς , θα προσπαθήσουμε να ψάξουμε αν διευκολύνθηκαν στην παραμονή τους στην Ελλάδα ή η όλη νομιμοποίηση ήταν αποτρεπτική για αυτούς να συνεχίσουν την παραμονή τους στη χώρα.

Θα θέλαμε από την θέση αυτή να εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες μας σε όλους όσους συνέβαλαν για να ολοκληρωθεί αυτή η εργασία. Ευχαριστούμε την επιβλέπουσα καθηγήτρια κ . Κουκουνάκη Νίκη για την πολύτιμη βοήθεια της σε όλα τα στάδια αυτής της μελέτης . Τους υπαλλήλους στο Εθνικό Τυπογραφείο , στο Υπουργείο Εσωτερικών, στην Νομαρχία Χανίων, στον Συνήγορο του Πολίτη, ως προς την συγκέντωση των ΦΕΚ , καθώς και τον δικηγόρο κ Δημήτρη Χ. Κοντεκάκη. Τέλος θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε για την πολύτιμη βοήθεια τους όσους μας στάθηκαν κατά την διάρκεια εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας , καθώς και τους μετανάστες που απάντησαν στα ερωτηματολόγια , ώστε να διεξαχθεί η έρευνα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	1
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	3
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	
ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ.....	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	
Η ΕΛΛΑΔΑ ΩΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ.....	25
3.1 Η Ελλάδα ως χώρα αποστολής μεταναστών	
3.2.1 Η Νότια Ευρώπη ως νέος χώρος υποδοχής μεταναστών	
3.3 Η Ελλάδα ως χώρα υποδοχής μεταναστών	
3.3.1 Τα κριτήρια της μετανάστευσης στην Ελλάδα	
3.3.2 Χαρακτηριστικά των μεταναστών που έρχονται στην Ελλάδα	
3.3.3 Κριτήρια επιλογής της Ελλάδας	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	
ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ	
ΥΠΟΔΟΧΗΣ.....	32
4.1 Ανάλυση των συνεπειών της μετανάστευσης μέσα από τις προσεγγίσεις του φαινομένου	
4.1.1 Οικονομική Προσέγγιση	
4.1.2 Κοινωνιολογική Προσέγγιση	
4.2 Επιπτώσεις της μετανάστευσης στη χώρα υποδοχής – Γενικά στοιχεία.	
4.3 Επιπτώσεις της μετανάστευσης στη χώρα υποδοχής – Το παράδειγμα της Ελλάδας	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΖΩΗ	
ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ.....	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο	
ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ	
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	126

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο ΜΕΘΟΛΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	133
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	134
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ.....	136
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10^ο ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ – ΠΙΝΑΚΕΣ- ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	169
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11^ο ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	176
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12^ο ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	179
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	181
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Διαβάζοντας τον τίτλο της πτυχιακής εργασίας, ο αναγνώστης κατανοεί ότι το θέμα το οποίο θα πραγματεύεται η εργασία αυτή, θα είναι το θεσμικό πλαίσιο της νομιμοποίησης των οικονομικών μεταναστών στην Ελλάδα κατά τα έτη 1991 – 2001.

Ωστόσο κρίνεται απαραίτητη, για τη πληρέστερη κατανόηση του θέματος η αναφορά σε κάποια γενικά στοιχεία που αφορούν το φαινόμενο της μετανάστευσης προσθέτοντας σε αυτά το ελληνικό παράδειγμα.

Έτσι το Κεφάλαιο 1 αναφέρεται στην ιστορική αναδρομή του φαινομένου, το Κεφάλαιο 2 στα αίτια της μετανάστευσης. Το Κεφάλαιο 3 μελετά την Ελλάδα ως μεταναστευτικό σταυροδρόμι. Ενώ τα κεφάλαια 4 και 5, αναφέρονται αντίστοιχα στις επιπτώσεις της μετανάστευσης στη χώρα υποδοχής και στη ζωή των μεταναστών.

Στο Κεφάλαιο 6 γίνεται μια ανάλυση των νόμων και των διατάξεων αυτών, που αφορούν την νομιμοποίηση των οικονομικών μεταναστών στην Ελλάδα.

Στη συνέχεια ακολουθεί το ερευνητικό μέρος. Πιο συγκεκριμένα διεξήχθη έρευνα ποσοτική σε 100 οικονομικούς μετανάστες που διαμένουν στο δήμο Γαζίου και στην ευρύτερη περιοχή αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η μετανάστευση είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο πολυσύνθετο και με ιδιαίτερο ενδιαφέρον , με αποτέλεσμα να απασχολεί σχεδόν όλες τις επιστήμες (Εθνολογία, Λαογραφία, Ιστορία, Δημογραφία, Κοινωνιολογία, Κοινωνική Πολιτική, Οικονομικά, Νομική και Πολιτική Επιστήμη) καθεμία από αυτές ασχολείται με θέματα και προβλήματα τα οποία θέτει η μετανάστευση.

Ξεκινώντας την ιστορική αναδρομή, θα προσδιορίσουμε το φαινόμενο. Λέγοντας μετανάστευση εννοούμε την αποδημία κατοίκων μιας χώρας προς εγκατάσταση σε μια άλλη ,με σκοπό τον βιοπορισμό. Εκτός όμως του γενικού αυτού ορισμού , υπάρχουν πολλά χαρακτηριστικά , όπως σκοποί, διάρκεια εγκαταστάσεως , σχέσεις εθνικότητας κτλ, που καθορίζουν την έννοια της μετανάστευσης και ειδικότερα του μετανάστη και έχουν ενδιαφέρον από άποψη νομικού προσδιορισμού, με αποτέλεσμα διάφορα προστατευτικά και άλλα μέτρα.

Η μετανάστευση διακρίνεται στον εποικισμό και στον αποικισμό . Στην μετανάστευση το κύριο χαρακτηριστικό ,είναι η μετακίνηση πληθυσμών σε μια άλλη χώρα για εγκατάσταση , στον εποικισμό έχουμε την εγκατάσταση πληθυσμών σε υπό αναπτυγμένες αγροτικές ή βιομηχανικές περιοχές. Επίσης στον εποικισμό σαν έννοια υπάρχει, είτε η μετακίνηση πληθυσμών εντός της χώρας από μια περιοχή σε μια άλλη, ή μετανάστευση σε μια άλλη χώρα.

Στην αρχαία Ελλάδα παρουσιάζονται και τα δύο φαινόμενα. Δηλαδή αποικισμού και εποικισμού. Την αποικία ίδρυε η μητρόπολη μόνη, ενώ ο εποικισμός σήμαινε αποστολή των κατοίκων σε ήδη ιδρυθείσα αποικία και γινόταν μετά από συνεννοήσεως μητροπόλεως και αποικίας.¹

1. Ραφαήλ Θ. Μάριου, ' Η μετανάστευσις. Μελέτη των Ευρωπαϊκών και Ελληνικών δεδομένων' , χ.ε., Αθήνα 1954, σελ 7-9.

Η μετανάστευση σε ευρεία έκταση, αρχίζει να εμφανίζεται στα μέσα του 19^{ου} αιώνα. Από αρχαιοτάτων χρόνων αρχίζουν να εμφανίζονται μεγάλες μετακινήσεις φυλών και αποικιακά ρεύματα.

Πριν την έναρξη της ιστορικής περιόδου γίνονται τεράστιες μετακινήσεις διαφόρων φυλών μεταξύ Ασίας και Ευρώπης. Η Μεσόγειος μετατρέπεται ως το κέντρο του τότε γνωστού κόσμου. Από τα μέσα της 2^{ης} π.χ. χιλιετηρίδας μέχρι τον 6^ο αιώνα π.χ. οι Φοίνικες στην αρχή και αργότερα οι Έλληνες, αποικίζουν ολόκληρο τον μεσογειακό χώρο.

Από τον 2^ο αιώνα π.χ. σημειώνονται νέες σημαντικές μετακινήσεις λαών στην Βόρεια και Ανατολική Ευρώπη που ολοκληρώνονται περίπου τον 9^ο αιώνα μ.Χ., οπότε και η Ευρώπη βρήκε από άποψη εγκαταστάσεως φυλών την οριστική της μορφή.

Από τον 15^ο αιώνα μ.Χ. με την ανακάλυψη της Αμερικής, της νότιας περιπλεύσεως της Αφρικής και της θαλάσσιας οδού προς την Ινδία, νέα ισχυρά αποικιακά ρεύματα παρατηρούνται στις νεοανακαλυφθείσες χώρες. Η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Μεγάλη Βρετανία αποβαίνουν σε κέντρα αποικιακής εξορμήσεως, σημαντικοί αριθμοί αποίκων ιδίως από την Μεγάλη Βρετανία εγκαθίστανται στις νέες χώρες.

Μετά την Αμερικανική διακήρυξη της ανεξαρτησίας, την τάση των αποικιακών χωρών για ανεξαρτησία, την επικράτηση φιλελεύθερων σκέψεων μετά την Γαλλική Επανάσταση, με αποτέλεσμα να δηλώνουν τον τερματισμό της εποχής του αποικισμού, οι μετακινήσεις πληθυσμών για την ανεύρεση καλύτερης τύχης, παίρνουν την μορφή μεταναστεύσεως σε άλλες χώρες.

Το κυριότερο μεταναστευτικό ρεύμα παρουσιάζεται μεταξύ Ευρώπης και Αμερικής και ειδικότερα στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, οι οποίες απορροφούν τα δύο τρίτα περίπου, προς την Αμερική της μεταναστευτικής κινήσεως.

Στην αρχή η ελευθερία της μεταναστεύσεως ήταν περιορισμένη , πολλά Ευρωπαϊκά Κράτη απαγόρευαν την μετανάστευση , πιστεύοντας ότι εξασθενούν λόγω αυτής στρατιωτικά και οικονομικά. Αργότερα όμως, με την πίεση των άσχημων οικονομικών συνθηκών , των ευνοϊκών συνθηκών εγκαταστάσεως που πρόσφεραν οι χώρες της Αμερικής και των φιλελεύθερων ιδεών, όχι μόνο επέτρεψαν την μετανάστευση αλλά την βοήθησαν κιόλας.²

Με την αρχή του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου, παρουσιάζεται δυσκολία των συγκοινωνιακών μέσων και των διαδικασιών αποδημίας- διαβατήρια , θεωρήσεις κτλ, περιόρισαν τον ρυθμό της μεταναστεύσεως.

Αμέσως μετά τον πόλεμο σημειώνεται νέο μεταναστευτικό ρεύμα προς τις Ηνωμένες Πολιτείες , όπου διακόπτεται μέσω δύο νομοθετικών μέτρων ,τα οποία εκδόθηκαν μέσω της επιτροπής ερευνών του 1911. Στον έναν Νόμο περί αποκλεισμού των αναλφάβητων μεταναστών, που τέθηκε σε εφαρμογή κατά την διάρκεια του πολέμου, και το δεύτερο περίφημος «Νόμος των Ποσοστών», όπου απαγορεύονταν είσοδος μεταναστών στις Ηνωμένες Πολιτείες, κατά έτος και κατά χώρα πέρα του 3% των εισελθόντων κατά το έτος 1890.

Εμφανή επίσης είναι η εικόνα του περιορισμού των μεταναστεύσεων σε διεθνές επίπεδο ,μετά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο το οποίο διατηρήθηκε μέχρι και τον 2^ο παγκόσμιο πόλεμο.

Πέρα του κύριου μεταναστευτικού ρεύματος το οποίο πραγματοποιήθηκε μεταξύ Ευρώπης και Αμερικής, μικρότερης εκτάσεως μεταναστευτική κίνηση παρατηρήθηκε και σε άλλες περιοχές και συγκεκριμένα από Ιαπωνία και Κίνα προς Αμερική και το αρχιπέλαγος της Μαλαισίας και Αφρική, από Ινδία προς Μαλαισία, Σιγκαπούρη, Κεϋλάνη, από Νότια Αμερική προς Νότια Αμερική.

2. Όπως π. 1, σελ. 11-13

Μεταναστευτική κίνηση εποχικού χαρακτήρα σημειώνεται και μεταξύ των Ευρωπαϊκών Χωρών. Κυριότερες χώρες υποδοχής ήταν η Γαλλία και Γερμανία , αποστολής η Ιταλία , Πολωνία, Τσεχοσλοβακία , και Ισπανία. Η μετανάστευση αυτή δεν έχει μορφή εγκαταστάσεως, αλλά μάλλον μετακινήσεως εργατικών δυνάμεων προς κάλυψη ορισμένων αναγκών. Πριν τον 1^ο Παγκόσμιο Πόλεμο κυρίαρχο στις μετακινήσεις ήταν το αγροτικό στοιχείο, μετά αυτού ήταν το βιομηχανικό.

Με την λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου η Ευρώπη βρέθηκε μπροστά σε ένα τεράστιο πρόβλημα 9.000.000 εκπατρισθέντα πρόσωπα , βρίσκονταν στην Κεντρική Ευρώπη, που είχαν μετακινηθεί κατά την διάρκεια του πολέμου λόγω των πολεμικών γεγονότων , της καταλήψεως εδαφών , των αναγκαστικών μετακινήσεων προς εργασία, και των στρατοπέδων συγκεντρώσεων. Η YNRRΑ αναλαμβάνει τον επαναπατρισμό 4.000.000 προσώπων μέσα σε ένα χρόνο από την απελευθέρωση.

Πέρα από τον επαναπατρισμό των ατόμων ,διαπιστώθηκε ότι ένας σημαντικός αριθμός επαναπατρισθέντων δεν επιθυμούν λόγω των γενομένων καταστροφών, των πολιτικών διώξεων, και της εγκαθιδρύσεως ολοκληρωτικών καθεστώτων, να επιστρέψουν στις χώρες τους.

Καθώς το πρόβλημα της Ευρώπης ολοένα και μεγάλωνε , οι άμεσα ενδιαφερόμενες χώρες προσπάθησαν να λύσουν το πρόβλημα . Πραγματοποιώντας την Συνδιάσκεψη της Γενεύης στις 25 Απριλίου και της Νεάπολης στις 2 Οκτωβρίου του 1951, οι οποίες ήταν πρόδρομοι για την Συνδιάσκεψη των Βρυξελλών του Δεκέμβρη του 1951, όπου έλαβαν μέρος 16 χώρες και κατέληξαν στην σύσταση της Προσωρινής Διακυβερνητικής Πολιτικής Μεταναστεύσεως Ευρώπης.

Αυτές ήταν οι αρχικές κινήσεις για την αντιμετώπιση του μεταναστευτικού ρεύματος. Με την αρχή του φαινομένου της μετανάστευσης παρουσιάζονται οι οικονομικές , κοινωνικές αλλαγές, τόσο στις χώρες υποδοχής, όσο και τις χώρες αποστολής ή σε χώρες που ήταν και υποδοχής και αποστολής.³

3. Όπως π. 1 σελ. 14-20

Η Ελλάδα παραδοσιακά ήταν και είναι χώρα μεταναστών από τις αρχές του αιώνα και μέχρι τη δεκαετία του '60, ενώ από χώρα αποστολής μεταβλήθηκε σταδιακά από τα μέσα της δεκαετία του '80 σε χώρα υποδοχής μεταναστών. Η αντιστροφή της μεταναστευτικής ροής, δημιούργησε στην χώρα μια νέα κοινωνική πραγματικότητα που επέβαλλε την ανάγκη διαμόρφωσης μια θεσμικά διαρθρωμένης μεταναστευτικής πολιτικής.⁴

Αυτά τα πλαίσια αυτής της μεταναστευτικής πολιτικής, θα διαπραγματευτεί η πτυχιακή εργασία.

Είδαμε λοιπόν ότι στο κεφάλαιο αυτό δόθηκε ένας ορισμός της μετανάστευσης και έγινε προσπάθεια να τοποθετηθεί το φαινόμενο της μετανάστευσης χρονικά ανά τον κόσμο. Στο Κεφάλαιο που ακολουθεί προσπαθούμε να παρουσιάσουμε το φαινόμενο της μετανάστευσης, τοποθετώντας το μέσα στην οικονομία έτσι ώστε προκύψουν τα αίτια σύμφωνα με τα οποία κάποιος μπορεί να οδηγηθεί στην μετανάστευση.

4. Ινστιτούτο Στρατηγικών και Αναπτυξιακών Μελετών Ανδρέας Παπανδρέου, ' Οδηγός του Μετανάστη. Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μεταναστών στην Ελλάδα', Εκδόσεις Ινστιτούτο Στρατηγικών και Αναπτυξιακών Μελετών Ανδρέας Παπανδρέου, 2000, σελ. 11.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

« Τα αίτια της μετανάστευσης πρέπει να αναζητηθούν τόσο στις χώρες αποστολής , όσο και στις χώρες υποδοχής των μεταναστών. Είναι φανερό ότι οι οικονομικοκοινωνικές συνθήκες που επικρατούν στις δύο αυτές κατηγορίες χωρών είναι διαμετρικά αντίθετες».⁵

« Οι λιγότερο αναπτυγμένες χώρες βρίσκονται σε σχέση εξάρτησης (οικονομικής και πολιτικής) με τις αναπτυγμένες οικονομικά. Γιατί με την τάση διεθνοποίησης των κεφαλαιοκρατικών παραγωγικών σχέσεων και τη δημιουργία μιας κατά το δυνατό παγκόσμια αγοράς , ο νόμος της ανισομερούς ανάπτυξης που λειτουργεί σε παγκόσμιο επίπεδο, καθορίζει τις σχέσεις ανάμεσα στις κυρίαρχες και εξαρτημένες οικονομίες. Και οι μετακινήσεις εργατικού δυναμικού από τις λιγότερο στις περισσότερο αναπτυγμένες χώρες, αποτελούν βασικό στοιχείο στις διαιώσιμη αυτής της ανισομέρειας»⁶

Οι σχέσεις ανάμεσα στην ανισομερή ανάπτυξη , την άιση ανταλλαγή και την εξάρτηση , είναι σχέσεις αιτίου προς αποτέλεσμα. Η ανισομερή ανάπτυξη οδηγεί στην άιση ανταλλαγή και την εξάρτηση , η εξάρτηση στην άιση ανταλλαγή και την ανισομερή ανάπτυξη και η άιση ανταλλαγή οδηγεί στην ανισομερή ανάπτυξη. Η μετανάστευση, μαζί με την κίνηση του κεφαλαίου και τις εμπορικές σχέσεις, αποτελεί ιδιαίτερο μηχανισμό προώθησης αυτών των σχέσεων στο χώρο της οικονομίας. Παράλληλα έχουμε τις σχέσεις και τους μηχανισμούς που λειτουργούν στο πολιτικό επίπεδο , στο χώρο της ιδεολογίας και στους άλλους χώρους εποικοδομήματος της ελληνικής κοινωνίας. Το σύνολο αυτών των σχέσεων και των μηχανισμών συνθέτει αυτό που σχηματικά ονομάζουμε ,εξάρτηση των κοινωνικών στα πλαίσια του σύγχρονου ιμπεριαλιστικού καταμερισμού της εργασίας.⁷

5. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, ' Μετανάστευση – Παλλινόστηση - Η προβληματική της δεύτερης γενιάς' της Κούλας Κασσιμάτη, Εκδόσεις Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα 1984 , σελ. 28.

6. Όπως π. 5, σελ. 28-29.

7. Ένωση Ελλήνων Πανεπιστημιακών Δυτικής Ευρώπης, ' Η Οικονομική Ανάπτυξη και Μετανάστευση στην Ελλάδα ' Επιμέλεια Νικολιμάχος Μάριος, Εκδόσεις Καλβος, Αθήνα 1974, σελ. 24-25

Η μετανάστευση αποτελεί ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της σύγχρονης Ελλάδας. Την τελευταία δεκαετία αποτελεί ίσως το πρόβλημα που συζητήθηκε περισσότερο από κάθε άλλο , χωρίς όμως η απασχόληση αυτή με το πρόβλημα της μετανάστευσης να μας δώσει μια ουσιαστική μελέτη του , τουλάχιστον όσον αφορά τις μελέτες σε ελληνική γλώσσα. Η μετανάστευση κάποτε αντιμετωπιζόταν με δημοσιογραφικό τρόπο, χωρίς να εντάσσεται οργανικά από τους μελετητές στην διαδικασία της κεφαλαιοκρατικής συσσώρευσης και τους μηχανισμούς εξάρτησης της Ελλάδας στα πλαίσια του σύγχρονου διεθνούς καταμερισμού της εργασίας. "Είναι λάθος να απομονώνουμε το φαινόμενο της μετανάστευσης και να προσπαθούμε να τοποθετηθούμε υπέρ ή κατά . Άλλωστε, το φαινόμενο αυτό καθαυτό παρουσίαζε πολλές θετικές πλευρές τόσο για το μετανάστη όσο και για το κοινωνικό σύνολο. Παρακάτω θα δούμε το ρόλο της μετανάστευσης μέσα στον κεφαλαιοκρατικό τρόπο παραγωγής και στην παγκόσμια αγορά, καθώς επίσης και στην αναπαραγωγή της εκμετάλλευσης και την εξάρτησης.

Προϋπόθεση για τη συσσώρευση του κεφαλαίου είναι η ύπαρξη φτηνής (σε σχέση με την παραγωγικότητα της) και σε αρκετή ποσότητα (σε σχέση με τις ανάγκες της συσσώρευσης) εργατική δύναμη. Όμως αυτό δεν αρκεί . Πρέπει η εργατική δύναμη, να μπορεί να μεταφερθεί από τις καθυστερημένες περιοχές και τους κλάδους που βρίσκονται σε στασιμότητα στις περιοχές και τους κλάδους που αναπτύσσονται. Χωρίς τη δυνατότητα μεταφοράς της εργατικής δύναμης , το κεφάλαιο σε μορφή χρήματος δεν μπορεί να λειτουργήσει σαν παραγωγικό κεφάλαιο. Η ιστορία της γέννησης και την ανάπτυξης του κεφαλαιοκρατικού Τύπου Παραγωγής είναι συνδεδεμένη, με την προσπάθεια του κεφαλαίου (με μέσο τους οικονομικούς πολιτικούς και ιδεολογικούς μηχανισμούς που διαθέτει) να αυξήσει την κινητικότητα της εργατικής δύναμης «να απελευθερώνοντας» τον κάτοχο της από όλα τα δεσμά που τον συνδέουν μ' έναν ορισμένο τόπο (προσωποπαγείς σχέσεις , κατοχή γης ή άλλων παραγωγικών μέσων. ψυχολογικές αναστολές κλπ) . Έτσι έχουμε το φαινόμενο της μετανάστευσης ,που μπορούμε να ορίσουμε σαν την μετακίνηση του προλετάριου από μια περιοχή σε μια άλλη με σκοπό τη διάθεση του μόνου εμπορεύματος που κατέχει: της εργατικής του δύναμης. Σύμφωνα με τον ορισμό αυτόν ,το καθοριστικό στοιχείο είναι η κινητικότητα της εργασίας. Μετανάστευση μπορούμε να ονομάσουμε την οποιαδήποτε μεταφορά εργατικής δύναμης είτε στο εσωτερικό μιας χώρας , είτε προς το εξωτερικό. Η μελέτη της προς το εξωτερικό

μετανάστευσης που είναι και το αντικείμενο μας, παρουσιάζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά από πολλές απόψεις . Στο οικονομικό επίπεδο ,στο οποίο και περιοριζόμαστε, η μετανάστευση καθορίζει μια σειρά σχέσεις της ελληνική οικονομίας με τις οικονομίες των χωρών υποδοχής μεταναστών, στα πλαίσια του ρόλου και τις θέσεις των χωρών στον σύγχρονο ιμπεριαλιστικό καταμερισμό της εργασίας.⁸

Η λειτουργία του γενικού νόμου της κεφαλαιοκρατικής συσσώρευσης, οδηγεί στη δημιουργία του σχετικού υπερπληθυσμού(βιομηχανικού εφεδρικού στρατού). Η λειτουργία του νόμου της ανισομερής ανάπτυξης ,ενισχύει τον γενικό νόμο της κεφαλαιοκρατικής συσσώρευσης και προσφέρει στους τομείς και τους κλάδους που βρίσκονται σε ανάπτυξη ,το απαραίτητο εργατικό δυναμικό για τη συνέχιση και τη διεύρυνση της παραγωγής τους. Με τη διεθνοποίηση των κεφαλαιοκρατικών παραγωγικών σχέσεων στο στάδιο του ιμπεριαλισμού, ο σχετικός υπερπληθυσμός δημιουργείται και αναπαράγεται σε όλες τις χώρες που κυριαρχούνται από τις κεφαλαιοκρατικές παραγωγικές σχέσεις. Με την μετανάστευση , η εργατική δύναμη του βιομηχανικού εφεδρικού στρατού των εξαρτημένων οικονομικών διατίθενται και καταναλώνεται στα κέντρα της ιμπεριαλιστικής εξάρτησης.

Σύμφωνα με τον Μάρξ υπάρχουν τρεις μορφές βιομηχανικού εφεδρικού στρατού: η ρευστή, η λανθάνουσα και η στάσιμη μορφή.

Η ρευστή μορφή εκφράζει την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού στο χώρο της βιομηχανικής παραγωγής. Ο Μαρξ στην προκειμένη περίπτωση συνδέει την μετανάστευση με την ρευστή μορφή κινητικότητας. Θεωρεί ότι οι εργάτες πότε απωθούνται και πότε προσελκύνονται στα κέντρα σύγχρονης βιομηχανίας(εργοστάσιο , μεταλλεία κλπ) έτσι που γενικά ο αριθμός των εργαζομένων αυξάνει σε σχέση όμως με την φθίνουσα αναλογία, σε σύγκριση με την κλίμακα παραγωγής. Αυτός υπερπληθυσμός υπάρχει σε ρευστή μορφή. Έτσι στα μεγάλα εργοστάσια τύπου όπου υπάρχουν μηχανές, χρησιμοποιούνται εργάτες, όσο είναι ακόμη νέοι. Όταν ενηλικιωθούν, ένα πολύ μικρό μέρος από αυτούς βρίσκει απασχόληση στον ίδιο κλάδο , ενώ η πλειοψηφία , απολύεται . Οι απολυόμενοι αποτελούν μέρος του ρευστού υπερπληθυσμού που μεγαλώνει , όσο μεγαλώνουν οι διαστάσεις της βιομηχανίας. Ένα μέρος από αυτούς, ακολουθεί το μεταναστεύον κεφάλαιο.⁹

8. Όπως π. 7 , σελ. 25-26.

9. Όπως π. 7 , σελ. 37-39.

Η παραπάνω άποψη του Μαρξ οδηγεί στην ανεργία, λόγω της πτώσης του γενικού επιπέδου απασχόλησης εξαιτίας της αύξησης του κοινωνικού βαθμού παραγωγικότητας σ' ένα τμήμα το εργατικού δυναμικού. Επίσης ανεργία παρουσιάζεται και στην ειδική περίπτωση όπου έχουμε αύξηση της απασχόλησης, με αποτέλεσμα να μην καλύπτει την αύξηση του ενεργού πληθυσμού.¹⁰

Τα κατά κύρια αίτια της μετανάστευσης θα πρέπει να τα αναζητήσουμε στο σχετικό υπερπληθυσμό σε λανθάνουσα μορφή. Ο Μαρξ την ορίζει ως εξής: «Όταν η κεφαλαιοκρατική παραγωγή κατακτήσει τη γεωργία, ή στο βαθμό που την έχει κατακτήσει, η ζήτηση της εργασίας μειώνεται όσο αυξάνει η συσσώρευση του κεφαλαίου. Στη γεωργία, η απόθεση των εργατών δεν εξισορροπείται από μια μεγαλύτερη προσέλκυση τους όπως συμβαίνει στη βιομηχανία. Γι' αυτό, ένα μέρος του αγροτικού πληθυσμού είναι πάντα έτοιμο να μετατραπεί σε προλεταριάτο της πόλης ή της μανιφατούρας και περιμένει να βρει τους κατάλληλους όρους για τη μετατροπή αυτή. Η μόνιμη όμως ροή του αγροτικού πληθυσμού προς τις πόλεις, προϋποθέτει την ύπαρξη στις αγροτικές περιφέρειες ενός λανθάνοντος υπερπληθυσμού που οι διαστάσεις του, φανερώνονται μόλις οι μηχανισμοί της μετακίνησης του πληθυσμού αρχίσουν να λειτουργούν.»¹¹

Συγχρόνως θα πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν μας και τις αιτίες της μετανάστευσης που συνδέονται με τις κοινωνικές συνθήκες της ζωής στην ύπαιθρο και τη λειτουργία της ιδεολογίας του αστισμού (δυνατότητα εκπαίδευσης με πραγματικά ή υποθετικά πλεονεκτήματα της ζωής την πόλη). Οι αιτίες αυτές παίζουν σημαντικό ρόλο στην κινητικότητα το αγροτικού πληθυσμού. Σύμφωνα με έρευνα του Βασίλη Φίλια, διακρίνει τα αίτια σε πρωτογενή και δευτερογενή. Πρωτογενή θεωρεί τις πιέσεις οικονομικής φύσεως, είτε άμεσες (στενότητα κλήρου, ανεργία, εποχιακή υποαπασχόληση) είτε έμμεσες (θεσμός προίκας, προσωπική αποκατάσταση, εκπαίδευση τέκνων, εξόφληση χρεών, κλπ). Δευτερογενή αίτια θεωρεί

- Τη μίμηση
- Την κοινωνική καταξίωση
- Την ανία της ζωής στην ύπαιθρο
- Τα κοινωνικά πλεονεκτήματα μιας σταθερής εργασίας
- Την έλξη της ζωής των πόλεων.¹²

10. Όπως π. 7, σελ 39

11. Όπως π. 7, σελ 44

12. 12. Όπως π. 7, σελ 47

Η κατηγορία του μεταναστευτικού ρεύματος που αυξάνεται σταθερά και συνδέεται με τη διάρθρωση της κοινωνίας, της χώρας υποδοχής π.χ. κατάσταση της εκπαίδευσης, πολιτική κατάσταση κλπ. Συγκεκριμένα μεταναστεύουν:

- ❖ Αυτοί που ανήκουν στον σχετικό υπερπληθυσμό σε λανθάνουσα μορφή. Είναι το άνεργο ή υποαπασχολούμενο εργατικό δυναμικό της υπαίθρου. Οι μετανάστες της κατηγορίας αυτής ,αναζητούν ένα επάγγελμα ή προσπαθούν να ξεφύγουν από την υποαπασχόληση.
- ❖ Αυτοί που ανήκουν στον σχετικό υπερπληθυσμό σε στάσιμη μορφή. Είναι όλοι όσοι έχουν μεν δουλειά, εργάζονται όμως κάτω από άθλιες συνθήκες ή δεν έχουν καμία εξασφάλιση μόνιμης απασχόλησης. Οι μετανάστες της κατηγορίας αυτής αναζητούν καλύτερες συνθήκες εργασίας και μόνιμη δουλειά.
- ❖ Αυτοί που ανήκουν στον σχετικό υπερπληθυσμό σε ρευστή μορφή. Είναι όλοι όσοι βρίσκονται έξω από την παραγωγή εξουσίας της εποχιακής πτώσης της βιομηχανικής παραγωγής. Άνεργοι για μικρό ή μεγάλο διάστημα ανάλογα με τη συγκυρία, φεύγουν για να βρουν δουλειά. Ορισμένοι , παρόλη τη δυνατότητα απασχόλησης τους στην Ελλάδα, ψάχνουν για καλύτερο μεροκάματο ή ελπίζουν ν' αποκτήσουν μια κάποια ειδίκευση στο εξωτερικό.¹³

Κλείνοντας αυτό το κεφάλαιο , παρατηρούμε την ανακατάταξη στο οικονομικό σύστημα και την είσοδο στη διεθνή αγορά με την ανταλλαγή εμπορευμάτων και την κίνηση του κεφαλαίου και της εργατικής δύναμης. Οι ανεπτυγμένες χώρες έχουν την δυνατότητα να επιβάλουν στις εξαρτημένες οικονομικά χώρες, άνισους όρους ανταλλαγής και να χρησιμοποιούν την κίνηση κεφαλαίου και εργατικής δύναμης, σαν μηχανισμό που εκτείνει την εκμετάλλευση και την ανισομερή ανάπτυξη.

13. Όπως π. 7, σελ. 50

Στο κεφάλαιο αυτό αναφερθήκαμε στα αίτια της μετανάστευσης όπως αυτά προκύπτουν από την τοποθέτηση του φαινομένου μέσα στις διάφορες οικονομίες. Στο επόμενο κεφάλαιο γίνεται λόγος για την Ελλάδα, ως μεταναστευτικό σταυροδρόμι. Δηλαδή ξεκινάει γενικά παρουσιάζοντας την Ελλάδα ως χώρα αποστολής, τους λόγους έλξης και απώθησης των μεταναστών προς μια χώρα, την Νότια Ευρώπη ως νέο χώρο υποδοχής μεταναστών. Προχωρώντας παρουσιάζεται αναλυτικά και συγκεκριμένα η Ελλάδα ως χώρα υποδοχής, με τα κριτήρια της μετανάστευσης στην Ελλάδα, τα χαρακτηριστικά των μεταναστών που έρχονται στην Ελλάδα και τέλος τα κριτήρια επιλογής της Ελλάδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΕΛΛΑΔΑ ΩΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ

3.1 Η Ελλάδα ως χώρα αποστολής μεταναστών

Προτού προχωρήσουμε στην ουσιαστική ανάλυση του κεφαλαίου, κρίνεται σκόπιμο να γίνει μια αναφορά στη μετάβαση της Ελλάδας από χώρα αποστολής σε χώρα υποδοχής μεταναστών. Αυτή η μετάβαση δεν χαρακτηρίζει μόνο την Ελλάδα, αλλά έχει ως επίκεντρο χώρες της Ευρώπης όπως την Ιρλανδία, την Γερμανία, την Ιταλία. Έτσι με επίκεντρο την Ευρώπη, κατατάσσουμε τις μεταναστεύσεις αυτές σε ενδοηπειρωτικές ή ενδοευρωπαϊκές και σε διηπειρωτικές ή υπερπόντιες , ή σε εκείνες που πραγματοποιήθηκαν πριν και μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο.

Η προπολεμική μετανάστευση δεν είναι μετακίνηση από τη γεωργία στη βιομηχανία ή από το χωριό στη πόλη , αλλά χαρακτηρίζεται από τις μετακινήσεις πληθυσμών, ανάμεσα σε όμορες χώρες για τη κάλυψη εποχιακών αναγκών ή από τις αναγκαστικές μετακινήσεις πληθυσμών , προκειμένου οι πληθυσμοί αυτοί να ενισχύσουν τις προϋποθέσεις διατήρησης της ειρήνης , αλλά και να εξασφαλίσουν εθνική ομοιογένεια μεταξύ των χωρών, λόγω έλλειψης μειονοτήτων.

Κατά την περίοδο αυτή, δεκαετία 30 άρχισε έντονα η μετακίνηση των Ελλήνων προς χώρες της Ευρώπης και της Μεσογείου , με κυριότερο προορισμό χώρες της Ευρώπης και αυτό λόγω της γεωγραφικής εγγύτητας τους, της ανάπτυξης της οικονομία τους , όσο και της πολιτισμική τους ακτινοβολίας.

Ενώ λοιπόν η προπολεμική ενδοευρωπαϊκή μετανάστευση , έχει ως κύριο προορισμό κάποια χώρα της Ευρώπης , το προπολεμικό διηπειρωτικό μεταναστευτικό ρεύμα, έχει ως προορισμό την Αμερική και κυρίως τη Βόρεια Αμερική. Στην Ελλάδα η μετανάστευση αυτή του πληθυσμού, αρχίζει κατά τη δεκαετία του 1880, όπου μεταναστεύουν 2300 άτομα προς την Αμερική , συνεχίζει το χρονικό διάστημα 1890-1920 , όπου μεταναστεύουν γύρω στα 383.000 άτομα και το 95% από αυτά ήταν προς Αμερική. Από εκεί και έπειτα στα έτη 1920-1921 , παρουσιάζεται λιγότερο έντονο το μεταναστευτικό αυτό ρεύμα προς την Αμερική, ώσπου μειώνεται , τη περίοδο 1922-1940 . Ενώ τη περίοδο 1929-1932 η μετανάστευση από την Ελλάδα , στρέφεται κυρίως προς τις Ευρωπαϊκές χώρες.

Οι λόγοι μετακίνησης του πληθυσμού από την Ελλάδα, προς την Αμερική οφείλονται κυρίως στη κακή οικονομική κατάσταση του γεωργικού τομέα , με κυριότερο παράδειγμα την περιοχή της Πελοποννήσου, όπου το «σταφιδικό» πρόβλημα έχει προκαλεί φτώχεια και ανεργία. Ενώ η αλλαγή κατεύθυνσης των Ελλήνων μεταναστών προς τις ευρωπαϊκές χώρες , οφείλεται κυρίως στην οικονομική κρίση των ΗΠΑ.

Την περίοδο της ελληνικής προπολεμικής μετανάστευσης, υπήρχε και ένα μεταναστευτικό ρεύμα που μετακινήθηκε προς τις Μεσογειακές χώρες και κυρίως την Αίγυπτο , όπου στη χώρα αυτή δημιουργήθηκε με τον καιρό μια οργανωμένη, ευημερούσα, με υψηλό κύρος και έντονη πολιτισμική ακτινοβολία, παροικία.¹⁴

Κατά την μεταπολεμική περίοδο , η μετανάστευση από την Ελλάδα αλλάζει κατεύθυνση. Πιο συγκεκριμένα, μειώνεται το ρεύμα προς των Αμερική και αυξάνεται το μεταναστευτικό ρεύμα προς την Αυστραλία. Η μετανάστευση για την ήπειρο αυτή, γίνεται κατά δύο κύματα, πρώτα οι άνδρες με κύριο χαρακτηριστικό το γεγονός ότι ήταν άγαμοι και μετά οι γυναίκες με το ίδιο κοινό χαρακτηριστικό.

Παράλληλα συνεχίζεται η μετανάστευση από την Ελλάδα προς την Ευρώπη και κυρίως προς χώρες της Δυτικής Ευρώπης. Έτσι κατά τα έτη 1955 και 1977 μετανάστευσαν από την Ελλάδα 1.236.280 άτομα, από τα οποία τα 758.351 μετανάστευσαν στην Δυτική Ευρώπη και πιο συγκεκριμένα τα 638.141 στη Γερμανία. Στο ενδοευρωπαϊκό αυτό μεταναστευτικό κύμα, δεν συμμετείχαν όλες οι περιοχές της Ελλάδας, η Βόρεια Ελλάδα είχε μεγαλύτερη συμμετοχή ενώ η Νότια Ελλάδα συμμετείχε λιγότερο μιας και η μετανάστευση σ' αυτήν παρέμεινε υπερπόντια , διηπειρωτική.

14. Α.Μ Μουσούρου, ' Μετανάστευση και Μεταναστευτική Πολιτική - Στην Ελλάδα και την Ευρώπη', Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 1991, σελ 25-27 , 31-33

Συνάμα η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται και από την είσοδο στη χώρα Ελλήνων προσφύγων, κυρίως από την Αφρική , λόγω της κατάρρευσης του αποικιακού καθεστώτος και της εσπευσμένης εγκατάλειψης της χώρας από τους λευκούς αλλά και από την Αίγυπτο και τα τέλη της δεκαετίας του 1950 με αρχές του 1960 , λόγω της αλλαγής το καθεστώτος αλλά και της πολιτικής του Νάσερ. Τέλος και επισημαίνω τέλος γιατί από τις αρχές του 1970 η Ελλάδα αρχίζει να «εισάγει» εργατικό δυναμικό χωρίς να σταματήσει την «εξαγωγή» αυτού , μιας και κατά τη δεκαετία αυτή μεγάλος αριθμός Ελλήνων τεχνικών αρχίζει να απασχολείται σε Αραβικές χώρες, ιδιαίτερα σε χώρες του Κόλπου.¹⁵

3.2 Λόγοι έλξης και απόθησης μεταναστών προς μια χώρα

Στο υποκεφάλαιο αυτό θα αναλύσουμε τους λόγους που καθιστούν κάποιες χώρες ελκυστικότερες από κάποιες άλλες , προκειμένου ν' αναζητήσουν οι μετανάστες εργασία σ' αυτές. Η ανάλυση των λόγων έλξης και απόθησης αυτών των χωρών, κρίνεται απαραίτητη μιας και μέσω της ανάλυσης αυτής , θα οδηγηθούμε στην απάντηση του ερωτήματος για ποιο λόγο οι μετανάστες προτιμούν την Ελλάδα, αφού βέβαια πρώτα γίνει μια αναφορά στις χώρες της Νότιας Ευρώπης, μιας και έχουν χαρακτηριστεί ως χώρες μαζικής υποδοχής μεταναστών.

Ξεκινώντας με τους παράγοντες έλξης και απόθησης προς ορισμένες χώρες και περιοχές θα μπορούσαμε να πούμε, πως αναφορικά με τους παράγοντες έλξης αυτοί έχουν να κάνουν με παράγοντες οικονομικούς, κοινωνικούς και δημογραφικούς. Αναλυτικότερα, όσον αφορά τους οικονομικούς παράγοντες , η οικονομική ανάπτυξη στις Δυτικοευρωπαϊκές χώρες, υπήρξε θεαματική με αποτέλεσμα , στην αγορά εργασίας να δημιουργούνται νέες θέσεις λόγω της αυξανόμενης ζήτησης και οι άνεργοι να απορροφούνται. Παράλληλα με την οικονομική ανάπτυξη των Δυτικοευρωπαϊκών χωρών , αυξανόταν και ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός αυτών των χωρών με αργό ρυθμό από εκείνο της αύξησης , του συνολικού πληθυσμού, με αποτέλεσμα την αύξηση του δείκτη εξάρτησης , δηλαδή του αριθμού παιδιών και γερόντων, που ο κάθε οικονομικά ενεργός είχε να συντηρήσει .

15. Όπως π. 14, σελ. 35 - 36, 48 - 49.

Όσον αφορά τις κοινωνικές συνθήκες που αποτέλεσαν παράγοντες έλξης μεταναστών στη Δυτική Ευρώπη, ήταν κυρίως λόγω της αλλαγής τη δομής του γηγενούς εργατικού δυναμικού, δηλαδή το γηγενές εργατικό δυναμικό δεν δεχόταν αν ασχοληθεί με ανειδίκευτες, χειρωνακτικές εργασίες, μιας και το εκπαιδευτικό του επίπεδο έχει ανέβει, επόμενο λοιπόν ήταν να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας, τις οποίες δεν προτιμούσαν οι ντόπιοι που όμως τις “προτιμούσαν” οι μετανάστες.

Αυτά , όσον αφορά τους παράγοντες έλξης προς μια χώρα . Περνώντας τώρα στους παράγοντες απόθησης των μεταναστών προς μια χώρα αυτοί συνοψίζονται στην κατάσταση ανεργίας , φτώχειας, υπανάπτυξης που χαρακτηρίζει μια χώρα . Παραδείγματα τέτοιων χωρών ήταν οι χώρες της Νότιας Ευρώπης και οι χώρες του Τρίτου κόσμου και αυτού γιατί ,χαρακτηρίζονται από αύξηση του πληθυσμού , από χαμηλό κατά κεφαλήν εισόδημα, ενώ οι γρήγοροι ρυθμοί ανάπτυξης των χωρών υποδοχής «βοήθησαν» στην επιδείνωση της κατάστασης των χωρών αποστολής όπως και οι ανισότητες εισοδήματος των χωρών αποστολής.¹⁶

«Εκτός από αυτούς του παράγοντες, υπήρχαν και άλλοι που συνέβαλαν στην κατανομή εθνικοτήτων στις χώρες υποδοχής, αυτές σύμφωνα με τον Χαμάρ (1985:5 και επ) είναι τέσσερις. Πρώτον οι διμερείς συμφωνίες που οδήγησαν στη συγκέντρωση κάποιων εθνικοτήτων σε ορισμένες χώρες, δεύτερον η γεωγραφική απόσταση που όταν είναι μικρή καθιστά τη μετακίνηση πιθανότερη και πιο εύκολη , τρίτων οι ιστορικές σχέσεις μεταξύ της χώρας υποδοχής και της χώρας αποστολής και τέταρτον η «αλυσιδωτή» μετανάστευση, κατά την οποία η αρχική εγκατάσταση μιας ομάδας μεταναστών σε μια χώρα λειτουργεί ως πόλος έλξης για ομοεθνείς»¹⁷

16.Όπως π. 14, σελ. 39 – 42.

17.Όπως π. 14, σελ. 43

3.2.1 Η Νότια Ευρώπη ως νέος χώρος υποδοχής μεταναστών - Γενικά στοιχεία

Στην αρχή του κεφαλαίου παρατηρήσαμε ότι οι χώρες του Ευρωπαϊκού Νότου (Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία, Ελλάδα) υπήρξαν χώρες αποστολής μεταναστών, όμως μετά τη δεκαετία του 1970 οι χώρες αυτές άρχισαν να μετατρέπονται σε χώρες υποδοχής. Οι λόγοι μετατροπής των χωρών αποστολής σε χώρες υποδοχής, ήταν η άνοδος του εκπαιδευτικού επιπέδου του γηγενούς πληθυσμού, δηλαδή ότι εκείνοι απέρριπταν τις χειρωνακτικές εργασίες, με αποτέλεσμα να παρατηρείται έλλειψη εργατικού δυναμικού για αυτές τις εργασίες. Άλλος λόγος εξέλιξης σε χώρες υποδοχής των χωρών του Ευρωπαϊκού Νότου, ήταν η αλλαγή της μεταναστευτικής πολιτικής του Ευρωπαϊκού Βορρά, μιας που εκείνος σταμάτησε να προσκαλεί εργαζόμενους»¹⁸

Ένας άλλος λόγος εξέλιξης των χωρών του Ευρωπαϊκού Νότου σε χώρες υποδοχής αποτελεί ανέχεια του παραπάνω λόγου, δηλαδή οι μετανάστες ήθελαν να πάνε στη Βόρεια Ευρώπη, όμως ο χρόνος λόγω των συνόρων, ήταν απροσπέλαστος, ωστόσο για τη Νότια Ευρώπη υπήρχε πιο εύκολη, γρήγορη προσπέλασιμότητα, μιας και η φύλαξη των θαλασσιών συνόρων ήταν πιο δύσκολη από ότι των χερσαίων συνόρων. Έτσι προσεγγίζουν τη Βόρεια Ευρώπη από τη Νότια Ευρώπη.¹⁹ Ακόμα το διαφορετικό δημογραφικό καθεστώς των χωρών της Μεσογείου, το οποίο δημιουργεί πιέσεις, σε συνδυασμό με τις συνθήκες φτώχειας, ανεργίας και υποαπασχόλησης στις χώρες της Νότιας Ευρώπης που αποτελούν χώρες αποστολής μεταναστών, βοήθησε στο να εξελιχθούν οι χώρες της Νότιας Ευρώπης σε χώρες υποδοχής μεταναστών.

18. Α.Μ.Μουσούρου, ' Από τους γκασταρμπαίτερ στο πνεύμα του Σένγκεν- προβλήματα της σύγχρονης μετανάστευσης στην Ευρώπη', Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα 1993, σελ. 71.

19. Όπως π. 18, σελ.27.

Όλοι αυτοί οι λόγοι συνετέλεσαν στη δημιουργία μεταναστευτικού ρεύματος προ στις χώρες της Νότιας Ευρώπης, το οποίο ονομάστηκε «νέα μετανάστευση». Για το λόγο ότι το συγκεκριμένο μεταναστευτικό ρεύμα, ήταν πρόσφατο, μιας και αναπτύχθηκε τη δεκαετία 1980 και 1990, αλλά και από το γεγονός ότι σε αυτό το μεταναστευτικό ρεύμα υπήρχαν κάποια καινούργια στοιχεία σε σχέση με τα παλαιά δεδομένα, όπως ο ανεπίσημος χαρακτήρας των μεταναστεύσεων, ο μεγάλος αριθμός των εθνικοτήτων των μεταναστών, και των χωρών αποστολής, ο κεντρικός ρόλος που παίζει η παραοικονομία, οι ανεπίσημες αγορές εργασίας, καθώς και η έλλειψη μεταναστευτικής πολιτικής.²⁰

3.3 Η Ελλάδα ως χώρα υποδοχής

3.3.1 Τα κριτήρια της μετανάστευσης προς την Ελλάδα

Συνεχίζοντας τη μελέτη της μετανάστευσης στην Ελλάδα και έχοντας ήδη κάνει μια αναφορά στο γεγονός της μετατροπής της Ελλάδας, και κυρίως αναφερόμενοι γενικά στη Νότια Ευρώπη, σαν χώρα αποστολής σε χώρα υποδοχής μεταναστών. Σ' αυτό το υποκεφάλαιο θα αναφερθούμε μόνο στη περίπτωση της Ελλάδας και ουσιαστικά στη μελέτη της ως χώρα υποδοχής μεταναστών.

Ξεκινώντας θα αναφερθούμε στη μορφή της μετανάστευσης στην Ελλάδα. Δηλαδή, τη μετανάστευση προς την Ελλάδα δεν θα μπορούσαμε να τη χαρακτηρίσουμε παραδοσιακή, μιας και ως κράτος δεν αντιμετωπίζουμε ή ακόμα καλύτερα δεν έχουμε αποδεχθεί τους μετανάστες ως μελλοντικούς μας συμπολίτες. Επίσης, δεν πρόκειται για μετανάστευση που βασίζεται σε εργασιακές συμφωνίες, γιατί θα έπρεπε στη περίπτωση αυτή να υπάρχει συμφωνία ανάμεσα στη χώρα προέλευσης και στη χώρα υποδοχής.

20. Αθ. Μαρβάκης, Δ. Παρσανόγλου, Μ. Παύλου, ' Μετανάστες στην Ελλάδα', Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2001, σελ. 229 - 230

Αντίθετα με τα παραπάνω την μετανάστευση στην Ελλάδα με κριτήριο το τόπο θα τη χαρακτηρίζαμε εξωτερική, ενώ σε μερικές περιπτώσεις είναι και εσωπειρωτική, διηπειρωτική, υπερπόντια. Με κριτήριο το χρόνο , πρόκειται για σύντομη χρονικά μετανάστευση . Μετανάστευση σε τακτά χρονικά διαστήματα ή προσωρινή. Σ' αυτό το σημείο , αξίζει να επισημανθεί ότι ο όρος προσωρινή μετανάστευση , μπορεί και συνήθως δηλώνει μια μακρόχρονη παραμονή στη χώρα προέλευσης , έως ότου εκπληρωθούν οι στόχοι που κάθε ο μετανάστης έχει θέσει στη χώρα υποδοχής . Με κριτήριο την απόφαση για μετανάστευση θα λέγαμε , πως γενικά πρόκειται για μια αυτόβουλη απόφαση που κυρίως παίρνεται για λόγους εργασίας, ή ακόμα και για λόγους ανωτέρας βίας, όταν θίγονται τα ανθρώπινα δικαιώματα κα κυρίως απειλείται η ζωή των μεταναστών. Τέλος με κριτήριο τη πληθυσμικότητα, είναι συνήθως ατομική ή σε επίπεδο οικογένειας ή ακόμα και ομαδική.²¹

3.3.2 Χαρακτηριστικά των μεταναστών που έρχονται στην Ελλάδα

Όπως ήδη έχουμε επισημάνει η Ελλάδα από τις αρχές της δεκαετίας του 1970, αρχίζει να γνωρίζει το πρώτο κύμα μεταναστών προς το εσωτερικό της. Οι πρώτοι μετανάστες που έρχονται εκείνη τη χρονική περίοδο στην Ελλάδα, είναι Άραβες που εγκαταλείπουν το τόπο τους , λόγω της συνεχιζόμενης κρίσης στη Μέση Ανατολή και εγκαθίστανται στη περιφέρεια της πρωτεύουσας. Την ίδια χρονική περίοδο παρατηρείται είσοδος στην Ελλάδα ξένων εργατών από το Πακιστάν , τις Φιλιππίνες, την Αίγυπτο , το Μαρόκο, οι οποίοι απασχολούνται σε εργασίες ,τις οποίες οι Έλληνες απορρίπτουν.²²

21. Α. Κοιλιάρη, « Ξένος στην Ελλάδα. Μετανάστες , γλώσσα και κοινωνική ένταξη – Στάσεις της ελληνικής κοινωνίας απέναντι στους μετανάστες ομιλητές», Εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσ/νίκη 1997, σελ. 9 – 11.

22. Όπως π. 14, σελ. 36.

Από εκείνη τη χρονική περίοδο και μετά η Ελλάδα, άρχισε να αποτελεί χώρα υποδοχής μεταναστών ,της οποίας το εργατικό δυναμικό αποτελούνταν από αλλοδαπούς που προερχόταν από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από αφρικάνικες χώρες και από Αμερική, από έλληνες ομογενείς, από την πρώην Σοβιετική Ένωση, από αλλοδαπούς που μετανάστευσαν, ζητώντας πολιτικό άσυλο και από μετανάστες που προέρχονται από βαλκανικές χώρες. Από αυτές τις τέσσερις μεταναστευτικές ομάδες, η μεγαλύτερη πλειοψηφία , ανήκε στους μετανάστες που προερχόταν από χώρες όπως την Αλβανία, Βουλγαρία, Ρουμανία και Πολωνία. Οι μετανάστες των χωρών αυτών, ζούσαν παράνομα στη χώρα, ενώ οι διαδικασίες νομιμοποίησης τους και απόκτηση πράσινης κάρτας άρχισαν το 1998. Οι μετανάστες αυτοί, είχαν διαφορετικό μορφωτικό επίπεδο , εισέρχονταν και ζούσαν παράνομα στη χώρα, έβρισκαν απασχόληση, μέσω ιδιωτικών γραφείων ,απορροφούνταν στο τομέα της παραοικονομίας και μιας και ήταν παράνομοι δεν απολάμβαναν ούτε κοινωνική προστασία, ούτε κάποια άλλη παροχή.²³

23. Χ. Ναζάκης , Μ. Χλέτσιος, 'Μετανάστες και Μετανάστευση. Οικονομικές, Πολιτικές και Κοινωνικές Πτυχές' Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2001, σελ. 210 – 211, 21 – 22.

3.3.3 Κριτήρια επιλογής της Ελλάδας

Κλείνοντας το κεφάλαιο αυτό, αξίζει να αναφέρουμε για ποιους λόγους η Ελλάδα είναι μια χώρα έλξης των μεταναστευτικών ρευμάτων. Μια πρώτη αναφορά των παραγόντων που συντελούν στο να αποτελεί η Ελλάδα χώρα έλξης για τους μετανάστες, έγινε στις αρχές αυτού του κεφαλαίου ,κυρίως όμως περιέχονται σ' αυτή γενικά στοιχεία. Έτσι στο υποκεφάλαιο αυτό, θα αναφερθούμε αποκλειστικά και μόνο στην Ελλάδα . Επομένως οι παράγοντες που συνηγορούν στο να αντιμετωπίζεται η Ελλάδα ως χώρα υποδοχής είναι: η διεθνοποίηση των οικονομιών και ειδικότερα η δημιουργία και ανάπτυξη των σχέσεων της Ελλάδας με άλλες χώρες κυρίως γειτονικές, η ασταθής κατάσταση που επικρατεί άλλες χώρες κυρίως γειτονικές, η ασταθής κατάσταση που επικρατεί στα Βαλκάνια, τόσο πολιτικά όσο και οικονομικά. Ακόμη το γεγονός ότι η Ελλάδα αντιμετωπίζεται ως ενδιάμεσος σταθμός, προς τη πλούσια Κεντρική Ευρώπη και Αμερική, αλλά και ότι το μήκος των Ελληνικών συνόρων προσφέρει λύσεις για τους παράνομους μετανάστες, αφού δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί.²⁴

Αν και η Ελλάδα σε σύγκριση με άλλες χώρες της Κεντρικής και Δυτικής Ευρώπης, δεν θεωρείται ιδιαίτερα οικονομικά αναπτυγμένη, ωστόσο όπως αναφέραμε οι κυριότεροι λόγοι προσέγγισης από τους μετανάστες έγκειτο σε οικονομικούς λόγους, μιας και οι συνθήκες διαβίωσης άλλα και οι προοπτικές εργασιακής απασχόλησης είναι σαφώς καλύτερες από ότι στις χώρες τους .²⁵

Επομένως κυρίως λόγω γεωγραφική θέσης ,αλλά και του ανεπαρκή ελέγχου των ελληνικών συνόρων η Ελλάδα αποτελεί πραγματικό παράδεισο για τους ανθρώπους αυτούς , συγκριτικά με τη κατάσταση που έχουν ζήσει στη χώρα τους , η οποία χαρακτηρίζεται από οικονομική εξαθλίωση, με συνέπεια τη φτώχεια και την ανεργία. ²⁶

24. Όπως π. 23, σελ. 212.

25. Όπως π. 21, σελ. 38

26. Όπως π. 20 , σελ. 33

Αφού λοιπόν στο κεφάλαιο αυτό έγινε προσπάθεια να παρουσιαστεί η Ελλάδα ως μεταναστευτικό σταυροδρόμι, είναι εύλογο ότι στο κεφάλαιο που ακολουθεί θα παρουσιαστούν οι επιπτώσεις της μετανάστευσης στη χώρα υποδοχής. Ξεκινώντας από τις συνέπειες, όπως αυτές προκύπτουν από τις διάφορες προσεγγίσεις του φαινομένου, θα προχωρήσουμε δίνοντας κάποια γενικά στοιχεία στις επιπτώσεις που έχει η Μετανάστευση στην χώρα υποδοχής ενώ τελειώνοντας θα παρουσιαστεί το παράδειγμα της Ελλάδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ , ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

4.1 Ανάλυση των συνεπειών της μετανάστευσης, μέσα από τις προσεγγίσεις του φαινομένου.

Ξεκινώντας την ανάλυση του κεφαλαίου , που αναφέρεται στις συνέπειες του φαινομένου της μετανάστευσης , καλό θα ήταν να αναφερθούμε πρώτα στις προσεγγίσεις που διέπουν αυτό. Δηλαδή την οικονομική, που προσεγγίζει, αναλύει, ερμηνεύει τις συνέπειες του συγκεκριμένου φαινομένου από μια οικονομική πλευρά και διακρίνεται στη μαρξιστική λενινιστική και την νεοκλασική, αλλά και την κοινωνιολογική που περιλαμβάνει μια πολιτική, πολιτισμική ψυχολογική ανάλυση των συνεπειών αυτού.²⁷

4.1.1 Οικονομική προσέγγιση

Όπως αναφέραμε η οικονομική προσέγγιση, διακρίνεται στη μαρξιστική λενινιστική και στη νεοκλασική.

Η μαρξιστική προσέγγιση , εντάσσει τη μετανάστευση στα πλαίσια της οικονομικής αντίληψης του συστήματος, αλλά και στη σχέση κέντρου – περιφέρειας που αυτό έχει. Επομένως θεωρεί τη μετανάστευση συνάρτηση του καπιταλιστικού συστήματος. Προχωρώντας τώρα στις συνέπειες του φαινομένου, θα λέγαμε πως τη πρώτη συνέπεια η προσέγγιση αυτή την εντοπίζει στην αγορά εργασίας της χώρας υποδοχής. Δηλαδή η αγορά εργασίας, σύμφωνα με την Μαρξιστική προσέγγιση χωρίζεται σε κεντρική και περιφερειακή. Στη κεντρική απασχολείται ο ντόπιος πληθυσμός και αυτή περιλαμβάνει καλοπληρωμένες θέσεις του κρατικού τομέα και των μεγάλων επιχειρήσεων.

27. Όπως π. 14, σελ. 55

Στη δεύτερη , τη περιφερειακή εργάζονται οι αλλοδαποί όπου σε αντίθεση με την κεντρική, οι θέσεις είναι κακοπληρωμένες, εργάζονται σε μικρές επιχειρήσεις, ενώ οι συνθήκες εργασίας είναι άθλιες , χωρίς καμιά βέβαια προοπτική εξέλιξης.

Λόγω λοιπόν της περιγραφόμενης ανισομέρειας, δημιουργείται στη χώρα υποδοχής οικονομική ανισομέρεια, άρα και διαιώνιση του συστήματος που βασίζεται στην εκμετάλλευση των αδυνάτων από τους δυνατούς. Άλλες επιπτώσεις, της μετανάστευσης στη χώρα υποδοχής με βάση πάντα τη Μαρξιστική προσέγγιση, έχουν να κάνουν με τη μείωση της δύναμης της εργατικής τάξης λόγω της ανάπτυξης του βιομηχανικού στρατού. Ακόμα με τη μετανάστευση βελτιώνεται η εργατική δύναμη στη χώρα υποδοχής , μιας και ο πληθυσμός που έρχεται είναι νέος , υγιής, ευφυής, προσφέροντας έτσι πολλά στη χώρα υποδοχής άρα κι αυτή επωφελείται από τη συγκεκριμένη εργατική δύναμη. Ωστόσο λόγω της μειωμένης της δύναμης η εργατική τάξη δεν προωθεί τα συμφέροντα των ντόπιων και των ξένων εργατών με αποτέλεσμα εκείνη να εξασθενεί.²⁸

Προχωρώντας τώρα στη νεοκλασική προσέγγιση της οποίας βάση είναι η θεωρία της προσφοράς και της ζήτησης και στην οποία ο μετανάστης επιλέγει στην αφορά εργασίας τη θέση που τον συμφέρει περισσότερο, παρατηρούμε πως η χώρα υποδοχής αποκομίζει μόνο κέρδη από τη μετανάστευση, μιας και η είσοδος των μεταναστών, οδηγεί στην αύξηση του πληθυσμού, αλλά συγχρόνως και σε μια μεταβολή της δομής του, μιας και ενισχύονται οι νέες ηλικίες. Ακόμη, όπως ήδη έχουμε επισημάνει και στη Μαρξιστική προσέγγιση, οι μετανάστες καλύπτουν ένα σημαντικό κενό στην αγορά εργασίας, μιας και κάνουν εργασίες που ο ντόπιος πληθυσμός απορρίπτει , γεγονός που βοηθά στη αύξηση της παραγωγής, αλλά και στην διατήρηση των τιμών, μιας και το κόστος παραγωγής, εξαιτίας των χαμηλών αμοιβών της εργασίας τους, αλλά και των κερδών που το κράτος αποκομίζει από τα οικογενειακά επιδόματα, από τις χαμηλές δαπάνες για την υγεία, την εκπαίδευση, των μεταναστών, είναι χαμηλό.²⁹

28. Όπως π. 14, σελ. 60 – 63.

29. Όπως π. 14, σελ. 67, 75.

4.1.2. Κοινωνιολογική προσέγγιση

Σύμφωνα με τη κοινωνιολογική προσέγγιση , η κυριότερη συνέπεια της μετανάστευσης στη χώρα υποδοχής ,είναι η αναδόμηση της εργατική τάξης και η διάκριση της σε ένα υποπρολεταριάτο , το οποίο αποτελούν οι εσωτερικοί και εξωτερικοί μετανάστες και σε ένα προλεταριάτο που έχει καλύτερους όρους διαβίωσης, όμως έχει απρόσωπες συνθήκες ζωής και εργασίας με το υποπρολεταριάτο.

Άρα οι επιπτώσεις της συγκεκριμένης προσέγγισης, κινούνται γύρω από τον άξονα που περιγράφεται στην προηγούμενη παράγραφο. Έτσι οι οικονομικές επιπτώσεις αυτής της αναδόμησης της εργατικής τάξης έχουν να κάνουν με τις διαδικασίες που διατηρούν την αμοιβή των ανειδίκευτων εργατών σε χαμηλά επίπεδα , αλλά και ότι οι μετανάστες συνέβαλαν στην ανάπτυξη της οικονομίας. Οι κοινωνικές επιπτώσεις είναι πιο πολύπλοκες, μιας και το γεγονός ότι οι μετανάστες απασχολούνται σε εργασίες που οι ντόπιοι απορρίπτουν, «βοήθησε» του ντόπιους να ανέβουν επαγγελματική βαθμίδα. Αυτήν την επαγγελματική άνοδο, ο ντόπιος πληθυσμός την αντιμετωπίζει σαν αποτέλεσμα ατομικής προσπάθειας και όχι ως συνέπεια τη μετανάστευσης. Ενώ ακόμη οι ντόπιοι προκειμένου να διατηρήσουν αυτή τη θέση, διατηρούν μια απόσταση από τους μετανάστες. Μια άλλη κοινωνική συνέπεια, έχει να κάνει με το γεγονός ότι οι μετανάστες, διατηρούν σε χαμηλά επίπεδα το μισθό , των ανειδίκευτων εργατών με αποτέλεσμα οι ανειδίκευτοι εργάτες να στρέφονται για το λόγο αυτό , ενάντια στους μετανάστες και άρα να τους θεωρούν υπεύθυνους. Πέρα τώρα από τις οικονομικές και κοινωνικές, υπάρχουν και πολιτικές συνέπειες της αναδόμησης της εργατικής τάξης στη χώρα υποδοχής, οι οποίες έχουν να κάνουν με αλλαγή της ταξικής συνείδησης με αποτέλεσμα τη μείωση της δύναμης της εργατική τάξης , γεγονός που γίνεται αντιληπτό από το ότι τα εργατικά συνδικάτα χάνουν πια τη δύναμη τους ,μιας και έχουν να αντιμετωπίσουν την αντίδραση των ντόπιων εργατών στη ένταξη σ' αυτά των μεταναστών, αλλά και τα προβλήματα που δυσκολεύουν τους μετανάστες στη συμμετοχή και ένταξη στα εργατικά συνδικάτα π.χ. λόγω γλώσσας, κουλτούρας κ.α.

Κλείνοντας λοιπόν το υποκεφάλαιο αυτό, συμπεραίνουμε ότι τα οφέλη της μετανάστευσης στη χώρα υποδοχής είναι πολλά, κυρίως όμως για τη κυρίαρχη τάξη, μιας και η εργατική δύναμη εξασθενεί , αφού ο ντόπιος πληθυσμός δεν θέλει να συνεργαστεί με τους μετανάστες, μιας και εκείνος έχει ανέβει επαγγελματική τάξη.

Ταυτόχρονα ένα σημαντικό μερίδιο για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας υποδοχής οφείλεται στους μετανάστες, γεγονός που προσθέτει ένα ακόμη θετικό για την εδραίωση της κυριαρχίας της άρχουσας τάξης .³⁰

4.2 Επιπτώσεις της μετανάστευσης στη χώρα υποδοχής – γενικά στοιχεία

Η μετανάστευση ωφελεί, όπως προαναφέραμε κλείνοντας το προηγούμενο υποκεφάλαιο την άρχουσα τάξη. Όμως στο υποκεφάλαιο αυτό ,θα δούμε σε ποιο επίπεδο η μετανάστευση ,ωφελεί τη χώρα υποδοχής ,αλλά ακόμα και σε ποιο τη βλάπτει.

Έτσι στο δημογραφικό επίπεδο ,παρατηρείται αύξηση του πληθυσμού, μιας και εισάγεται ένας πληθυσμός μεταναστών, που είναι νέος στην ηλικία, με αποτέλεσμα την ανανέωση του ήδη υπάρχοντος πληθυσμού της χώρας υποδοχής. Στο οικονομικό επίπεδο τώρα παρατηρείται ,λόγω της μετανάστευσης, αντιμετώπιση της έλλειψης εργατικού δυναμικού, μιας και όπως επισημάναμε οι μετανάστες ερχόμενοι στη χώρα υποδοχής απασχολούνται σε εργασίες που ο ντόπιος απέρριπταν και σ' αυτές τις εργασίες υπήρχε έλλειψη εργατικού δυναμικού, έτσι οι μετανάστες καλύπτουν το οικονομικό και εργασιακό κενό που δημιουργείται σ' αυτές τις εργασίες. Άλλη συνέπεια της μετανάστευσης στο οικονομικό επίπεδο, συνέχεια της κατάστασης που περιγράφηκε, είναι οι χαμηλοί μισθοί , η σταθεροποίηση των τιμών, ο περιορισμός του πληθωρισμού, η αύξηση της παραγωγής, η αύξηση των έργων υποδομής, η εξαγωγή συναλλάγματος προς τις χώρες προέλευσης, οι οποίες το επιστρέφουν αγοράζοντας προϊόντα από τη χώρα υποδοχής. Στο κοινωνικό - πολιτικό επίπεδο οι επιπτώσεις της μετανάστευσης είναι περισσότερο αρνητικές, μιας και παρατηρείται αλλαγή καταρχήν στην κοινωνική δομή ,μιας και οι μετανάστες τοποθετούνται στο κατώτερο κοινωνικό στρώμα. Ακόμα η αντιμετώπιση των ντόπιων προς τους μετανάστες δεν είναι και η καλύτερη, μιας και ο φόβος των ντόπιων να διατηρήσουν την επαγγελματική τους άνοδο που προήλθε εξαιτίας της απασχόλησης των μεταναστών σε εργασίες που οι ντόπιοι απέρριπταν , τους διατηρεί σε μια εσκεμμένη απόσταση από τους ξένους εργάτες.

30. Όπως π. 14, σελ. 90, 93 – 95.

Το αποτέλεσμα της όλης κατάστασης είναι να δημιουργούνται , γκέτο , αλλά και να αναπτύσσονται φαινόμενα ρατσισμού και ξενοφοβίας, όπου δυστυχώς οι μόνοι αποδέκτες δεν είναι μόνο οι ξένοι εργάτες, αλλά και τα παιδιά αυτών. Ωστόσο στο τομέα αυτό , πέρα από τις αρνητικές συνέπειες του φαινομένου, υπάρχουν και θετικές όπως ότι γεγονός ότι οι μετανάστες συμβάλλουν στην επέκταση και τη βελτίωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης και παροχών , αν και οι ίδιοι δεν απολαμβάνουν τα κοινωνικά τους δικαιώματα, μιας και σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία ,όσοι αλλοδαποί δεν είναι μέλη της Ε.Ε δεν δικαιούνται κοινωνική βοήθεια. Τέλος ένα ακόμη θετικό ,το οποίο προκύπτει από τη μετανάστευση ,είναι η επαφή ,η οποία θα χαρακτηριζόταν άμεση, ζωντανή των δύο πολιτισμών , του πολιτισμού ανάμεσα στη χώρα προέλευσης του μετανάστη και στη χώρα υποδοχής του ντόπιου. Βέβαια και αυτή η επαφή των δυο πολιτισμών χάνει τη πραγματική ουσία της, όπου είναι η ανταλλαγή και εμπλουτισμός στοιχείων στο κάθε πολιτισμό, γεγονός που θα προκύψει από την επαφή των δυο πολιτισμών, και καταντά ανταγωνισμός, μιας και εμπλέκονται πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα .Το αποτέλεσμα είναι να παραμερίζεται ο οικονομικά και πολιτικά αδύναμος πολιτισμός και αυτός είναι ο πολιτισμός του μετανάστη και να επιβάλλεται ο πολιτισμός της χώρας υποδοχής .³¹

4.3 Επιπτώσεις της μετανάστευσης στη χώρα υποδοχής- Το ελληνικό παράδειγμα

Κλείνοντας το κεφάλαιο αυτό που αναφέρεται στις επιπτώσεις της μετανάστευσης στη χώρα υποδοχή και ενώ ήδη έχει γίνει μια εκτενής αναφορά στο θέμα που το κεφάλαιο αυτό πραγματεύεται, είναι λογικό να γίνει μια αναφορά και στις επιπτώσεις της μετανάστευσης στην Ελλάδα προβάλλοντας το κομμάτι αυτό, ένα κομμάτι πιο ειδικό στο γενικό που ήδη έχουμε αναλύσει.

31.Όπως π. 21, σελ. 11 – 12.

Έτσι και για την Ελλάδα, ως χώρα υποδοχής όπως και για τις άλλες χώρες η μετανάστευση έχει θετικές συνέπειες , τουλάχιστον όσον αφορά τον οικονομικό τομέα. Πιο συγκεκριμένα από την μετανάστευση ωφελούνται οι ντόπιοι μιας και αυξάνεται η προσφορά εργασίας ,άρα και το εθνικό εισόδημα είναι μεγαλύτερο , αφού οι ντόπιοι απορρίπτουν τις ανειδίκευτες εργασίες , με αποτέλεσμα να απασχολούνται σ' αυτές οι μετανάστες ,οι οποίοι συμβάλλουν με την εργασία τους ,στην οικονομία της χώρα , χωρίς οι ίδιοι να επιβαρύνουν το κράτος. Οι επιδράσεις στην οικονομία της χώρας δεν διαφέρουν πολύ με το αν οι ξένοι εργάτες είναι ειδικευμένοι ή ανειδίκευτοι Έτσι λοιπόν , στη περίπτωση ανειδίκευτων μεταναστών η αμοιβή της ανειδίκευτης εργασίας θα μειωθεί, καθώς οι εργοδότες θα προσλάβουν περισσότερους ανειδίκευτους εργάτες, με χαμηλότερο μισθό, ενώ το αποτέλεσμα εργασίας που θα παράγεται θα είναι σαφώς υψηλότερο, λόγω των περισσότερων εργατικών χεριών. Αν τώρα ο μετανάστες είναι ειδικευμένοι ,συμπίεζεται ο μισθός όλων των ειδικευμένων, γιατί υπάρχει περισσότερη προσφορά εργασίας ,ενώ αυξάνεται ο ανταγωνισμός ανάμεσα στους ειδικευμένους μετανάστες και στους ειδικευμένους ντόπιους, με αποτέλεσμα να αυξάνεται η παραγωγή, πόσο μάλλον όταν οι μετανάστες είναι παράνομοι και παρόλο που είναι ειδικευμένοι ,δέχονται να δουλέψουν με σαφώς πιο χαμηλό μισθό.

Ακόμα εκτός από τη συμβολή των μεταναστών στην αγορά εργασίας, οι μετανάστες συμβάλλουν και με τα μεταναστευτικά εμβάσματα, τόσο στη χώρα προέλευσης, όσο και στη χώρα υποδοχής, στη συγκεκριμένη περίπτωση την Ελλάδα, μιας και ο κάθε μετανάστης στέλνει στο σπίτι του το μεγαλύτερο μέρος του μισθού του, το οποίο καταναλώνεται και άρα κινείται η αγορά της χώρας προέλευσης, ενώ και η οικονομία της Ελλάδας επωφελείται, μιας και στις αγορές αυτές, ήθελαν να διεισδύσουν τα ελληνικά προϊόντα και άρα βοηθώντας την αγορά της χώρας προέλευσης, επωφελείται αλλά και διευρύνεται η ελληνική αγορά.³²

32. Α. Λυμπεράκη, Θ. Πελαγίδης, 'Ο φόβος του ξένου στην αγορά εργασίας: Ανοχές και προκαταλήψεις στην ανάπτυξη', Εκδόσεις Πόλις, Αθήνα 2000, σελ. 17, 20 – 21, 24 – 25.

Άλλη συμβολή των μεταναστών, πάντα αναφερόμενοι στον τομέα της οικονομίας είναι η χρησιμοποίησή τους στη παραοικονομία, το αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι να αυξάνεται το Α.Ε.Π. που δεν καταγράφεται και η κυβέρνηση να χάνει φορολογικά έσοδα. Πιο αναλυτικά ένα μεγάλο μέρος μεταναστών στην Ελλάδα, εργάζονται ως οικιακοί βοηθοί, βρεφοκόμοι. Με τις εργασίες αυτές, προσφέρουν στα νοικοκυριά υπηρεσίες με χαμηλότερο κόστος, επομένως πάλι η χώρα υποδοχής επωφελείται από τους μετανάστες.

Ακόμα εκτός από τη προσφορά εργασίας οι μετανάστες καταναλώνουν κιάλας, μιας και αγοράζουν προϊόντα αλλά και αντικείμενα τα οποία οι Έλληνες δεν μπορούσαν να πουλήσουν. Από την άλλη οι μετανάστες να μεν χρησιμοποιούν νοσοκομεία και άλλες υπηρεσίες χωρίς να καταβάλουν φόρο, όμως είναι οι τελευταίοι οι οποίοι επωφελούνται από το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας μιας και όσοι είναι παράνομοι δεν δικαιούνται επίδομα ανεργίας, δεν προστατεύονται από τους εργατικούς νόμους, δεν μπορούν να καταγγείλουν τους εργοδότες τους, για όποια τυχόν εκμετάλλευση μπορούν να χρησιμοποιήσουν μόνο το δημόσιο νοσοκομείο.

Τέλος στις αρνητικές συνέπειες που εντοπίζουν πολλοί, έγκειται στο ότι οι εγχώριοι εργαζόμενοι κινδυνεύουν να χάσουν τις θέσεις εργασίας, μιας και αυτές καταλαμβάνονται από ξένους αλλά και στο ότι οι μισθοί τους χαμηλώνουν, μιας και η προσφορά εργασίας είναι μεγάλη. Αλλά και στο γεγονός ότι λόγω της δυσκολίας αστυνόμευσης των ελληνικών συνόρων έρχονται στη χώρα ποινικοί κρατούμενοι, με αποτέλεσμα τα νούμερα της εγκληματικότητας να έχουν αυξηθεί.³³

Είδαμε λοιπόν ότι στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάστηκαν οι επιπτώσεις της μετανάστευσης στη χώρα υποδοχής, ενώ παρουσιάστηκε και το παράδειγμα της Ελλάδας. Στο κεφάλαιο που θα ακολουθήσει γίνεται προσπάθεια παρουσίασης και ανάλυσης των επιπτώσεων της μετανάστευσης στην ίδια την ζωή των μεταναστών. Αρχικά αναφέρονται κάποια γενικά στοιχεία για το πώς οι χώρες υποδοχής έβλεπαν τους μετανάστες και που τις οδήγησε αυτό ενώ στην συνέχεια αναφερόταν οι επιπτώσεις στη ζωή των μεταναστών προσπαθώντας πάντα να δίνουμε και το παράδειγμα της Ελλάδας.

³³ Όπως π. 23, σελ. 26 – 28, 67.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Η Ευρώπη έχει αποτελέσει μια ήπειρο στην οποία παρουσιάστηκε το φαινόμενο της μετανάστευσης προς δύο αντίθετες κατευθύνσεις. Μέχρι και τη δεκαετία του 70' έστελνε μετανάστες σε άλλες χώρες ενώ μετά , και το Β' παγκόσμιο πόλεμο αυτό άρχισε να αλλάζει. Η Ευρώπη αρχίζει να δέχεται μετανάστες όχι μόνο από χώρες έξω από τη ήπειρο αυτή, αλλά και από τις ίδιες εκείνες της χώρες που αποτελούν την Ευρώπη.

Κυρίως η Δυτική και Βόρεια Ευρώπη γίνεται πόλος έλξης για αρκετούς μετανάστες. Το ξένο εργατικό δυναμικό εκείνη την εποχή , ήταν επιθυμητό σ' αυτές τις χώρες ,γιατί θα βοηθούσε στην περαιτέρω ανάπτυξη του. Ήταν όμως ανεπιθύμητο από τη σκοπιά του να αποκτήσουν οι μετανάστες αυτοί δικαιώματα στις χώρες αυτές. Έτσι δημιουργήθηκε η ψευδαίσθηση ότι οι μετανάστες θα ήταν απλά φιλοξενούμενοι και κάποια στιγμή θα επέστρεφαν στην χώρα αποστολής τους.

Η Ευρώπη λοιπόν μεταβάλλεται από ήπειρο αποστολής μεταναστών σε ήπειρο υποδοχής. « Μια μεταβολή, η συνειδητοποίηση της οποίας υπήρξε πολύ αργή και περιστασιακή».³⁴ Αποτέλεσμα αυτής της αργής συνειδητοποίησης, υπήρξε η καθυστέρηση στη θέσπιση ενός νομικού καθεστώτος ,το οποίο θα ανταποκρίνεται πληρέστερα στις ανάγκες τόσο των μεταναστών όσο και της χώρας υποδοχής.

Η Ελλάδα, σαν χώρα της Ε. Ε και λόγω της ιστορίας της (στην αποστολή μεταναστών), αποτελεί τρανταχτό παράδειγμα αυτού που μόλις αναφέρθηκε. Αν και από τις αρχές της δεκαετίας του '80 άρχισε η εισροή μεταναστών στην Ελλάδα , χρειάστηκε να περάσουν 10 χρόνια για τη θέσπιση ενός νομοσχεδίου.

34. Όπως π. 18, σελ. 69.

Από τη δεκαετία του ' 80 και μετά, με αποκορύφωμα το 1990 έχουμε τα μεγαλύτερα μεταναστευτικά ρεύματα προς την Ελλάδα. Τα αίτια που έχουν ήδη αναφερθεί , όπως η ενοποίηση των δύο Γερμανιών, η οικονομική κρίση των σοσιαλιστικών χωρών , σε συνδυασμό με τη γεωγραφική θέση της Ελλάδας (προσπελάσιμη από στεριά και θάλασσα) αποτελούν βασικούς πόλους έλξης μεταναστών προς την Ελλάδα.

Υπάρχει πλέον η παραδοχή ότι κάθε μετανάστης βιώνει ένα πολιτισμικό σοκ , αφού είναι υποχρεωμένος να ζει ανάμεσα σε δύο πολιτισμούς . Όμως αυτό αυτόματα οδηγεί στο συμπέρασμα ότι όσο πιο διαφορετικοί είναι οι πολιτισμοί αυτοί τόσο πιο μεγάλη προσπάθεια πρέπει να καταβάλλει ο μετανάστης για να προσαρμοστεί

Υπάρχουν όμως κάποιες επιφυλάξεις ως προς αυτά που μόλις αναφέρθηκαν. Για να είναι διαφορετικοί οι δύο πολιτισμοί ,οι δύο κόσμοι θα πρέπει να είναι αυτόνομοι στα δικά τους στοιχεία και στεγανοί, χωρίς σχέσεις διαλόγου ή διαντίδρασης μεταξύ τους. Στη σύγχρονη εποχή όμως κάτι τέτοιο δεν υφίσταται, γιατί αφενός οι αναπτυγμένες κοινωνίες παρουσιάζουν ακόμα κάποια παραδοσιακά στοιχεία και αφετέρου οι λιγότερο αναπτυγμένες κοινωνίες βρίσκονται σε διαδικασίες ανάπτυξης, με κύριο χαρακτηριστικό την εισαγωγή της τεχνολογίας, η οποία έχει οδηγήσει στην αλλοίωση κάποιων παραδοσιακών στοιχείων. Έτσι αυτό που φαίνεται περισσότερο να ισχύει είναι ότι «ο μετανάστης μεταβαίνει από μια λιγότερο ανεπτυγμένη κοινωνία σε μια περισσότερο αναπτυγμένη, έχει όμως εμπειρία της ανάπτυξη.»³⁵

Απ' την άλλη μεριά στεγανοί κόσμοι δεν υπάρχουν. Η εισαγωγή της τεχνολογίας ενοποίησε την ανθρωπότητα. Εισέβαλε τόσο στις παραδοσιακές κοινωνίες όσο και στις σύγχρονες ,επομένως κάθε άνθρωπος έρχεται σε επαφή με τον τεχνολογικό πολιτισμό. Εδώ «το πολιτισμικό σοκ έγκειται στο γεγονός ότι ο μετανάστης έρχεται σε επαφή με την "προηγμένη" υλικό- πνευματική πολιτισμική πραγματικότητα της χώρας υποδοχής και δοκιμάζει ένα δεύτερο κύμα πολιτισμικού σοκ»³⁶

35. Όπως π. 14, σελ. 116

36. Όπως π. 14, σελ. 117

Όμως ένα είδος πολιτισμικού σοκ, μπορούμε να πούμε ότι βιώνει και ο γηγενής πληθυσμός. Σοκ που δεν σχετίζεται με την τεχνολογία που μπορεί να φέρουν οι μετανάστες αλλά με τα παραδοσιακά τους στοιχεία. Φοβούνται ότι οι «ξένοι» έχοντας τα δικά τους στοιχεία και φέρνοντας τα σε επαφή και «πάντρεμα» μ' αυτά των ντόπιων θα γίνουν εστία περισσότερης αλλοίωσης των δικών τους παραδόσεων . Αυτή η άποψη σε συνδυασμό με αυτό που αναφέρθηκε πριν , ότι άργησαν να συνειδητοποιήσουν ότι η μετανάστευση δεν είναι ένα πρόσκαιρο φαινόμενο , οδήγησε μέρος του πληθυσμού της χώρας υποδοχής ,στο να αντιμετωπίζει τους μετανάστες εχθρικά ενώ μερικές φορές και βίαια κινούμενοι από το φόβο που προσδίδει το άγνωστο και η επαφή με αυτό. Εξάλλου «τι είναι η ξενοφοβία ή και ο ρατσισμός ανοχή η βίαιη αντίδραση εναντίον του «άλλου» –μια αντίδραση που συχνά συνδυάζεται με την εκ θαύματος νεκρανάσταση του πιο ακραίου εθνικισμού» .³⁷

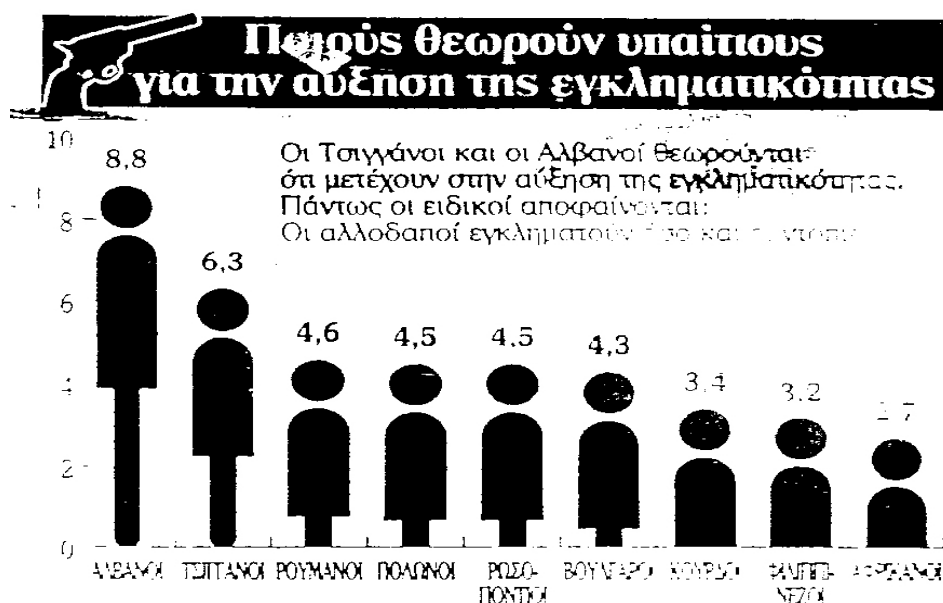
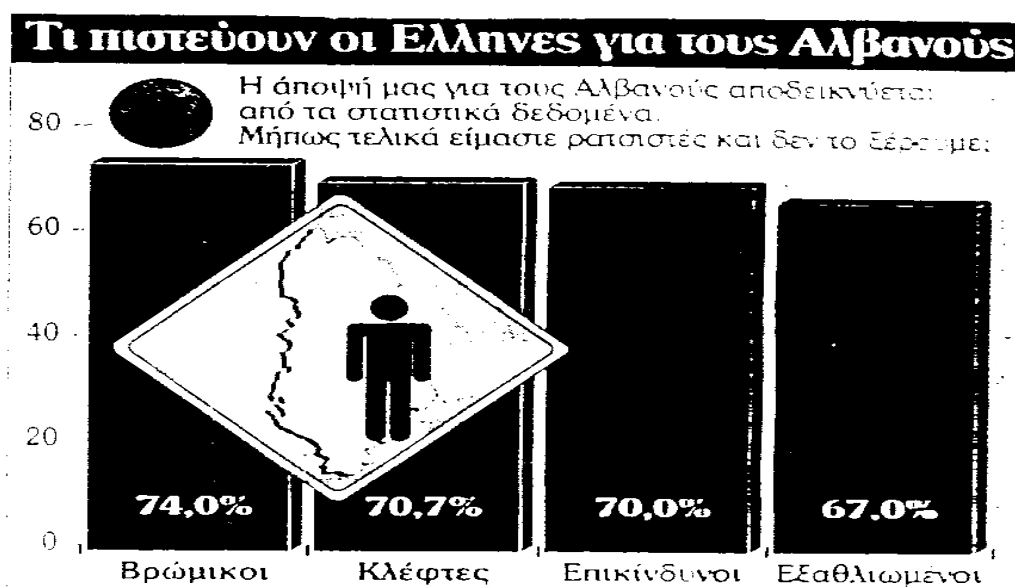
Σ' αυτό το φαινόμενο, της ξενοφοβίας και του ρατσισμού , συνέβαλε και η αύξηση της εγκληματικότητας. «Αύξηση που σχετίζεται αποκλειστικά σχεδόν με τους Αλβανούς παράνομους μετανάστες, αλλά και από τον τρόπο που τα μαζικά μέσα ενημέρωσης παρουσιάζουν το θέμα»³⁸ Στις αρχές της δεκαετίας του ' 90 και για κάποιο χρονικό διάστημα τα Μ. Μ .Ε. παρουσίαζαν σαν υπεύθυνους για την αύξηση της εγκληματικότητας, τους μετανάστες και κυρίως τους Αλβανούς που κατείχαν και το μεγαλύτερο ποσοστό εισροής στη χώρα μας. Αρκετά ανεξιχνίαστα εγκλήματα χρεώνονται σε αλλοδαπούς. Τα αποτελέσματα αυτών των γεγονότων , εις βάρος των μεταναστών φανερώνονται από το 1997 και μετά. Οι ντόπιοι επηρεασμένοι από όλα αυτά πλάθουν μια εικόνα για τον μετανάστη ,η οποία τον παρουσιάζει σαν επικίνδυνο κακοποιό στοιχείο για τη δημόσια τάξη και την προσωπική ακεραιότητα του καθενός ντόπιου.

37. Όπως π. 18, σελ. 67

38. Ε. Πετρινώτη 'Η μετανάστευση προς την Ελλάδα. Μια πρώτη καταγραφή, ταξινόμηση και ανάλυση', Εκδόσεις Οδυσσέας και Βιβλιοθήκη Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων, Αθήνα 1993, σελ. 96.

Όπως γίνεται αντιληπτό, η εικόνα αυτή έχει άμεσο αντίκτυπο στους μετανάστες. Χαρακτηριστικό αυτού είναι «τα αποτελέσματα της έρευνας που διενήργησε το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο της Θράκης, τα οποία είναι πράγματι, αποκαλυπτικά. Ο Αλβανός στη συνείδηση του μέσου Έλληνα ταυτίζεται με ό,τι χειρότερο. Βρώμικος, κλέφτης, επικίνδυνος, εξαθλιωμένος. Τίποτα θετικό. Κανένας δεν τους απέδωσε ιδιότητες όπως συμπαθητικός, εργατικός κ.α.

Το 74 % τους χαρακτήρισε «βρώμικους» και το 70 % «κλέφτες» και «επικίνδυνους».³⁹

Θα πρέπει όμως να αναφέρουμε ότι φεύγοντας ο μετανάστης απ' τη χώρα του για να πάει σε κάποια άλλη, για μια καλύτερη ζωή, συχνά αφήνει πίσω του την οικογένεια του. Περνάει όλες αυτές τις διαδικασίες και τα προβλήματα που αναφέρθηκαν πιο πάνω, μόνος του χωρίς στηρίγματα, ενώ αρκετές είναι οι φορές εκείνες όπου λόγω του νομικά καθεστώτος που επικρατεί στην Ελλάδα, αδυνατούν όχι μόνο να φέρουν νόμιμα την οικογένεια τους εδώ, αλλά ακόμα και να νομιμοποιηθούν οι ίδιοι.

Έτσι ψάχνουν να βρουν στήριξη μεταξύ τους. Όλοι όσοι έχουν συνεργαστεί με μετανάστες θα έχουν διαπιστώσει τα συστήματα αλληλοβοήθειας και αλληλοϋποστήριξης που αναπτύσσονται μεταξύ τους για να μπορέσουν να επιβιώσουν. Τα ίδια όμως συστήματα αυτά μπορούν να θεωρηθούν και οι περιθωριοποιημένες ομάδες, στις οποίες ανήκουν. Ομάδες, οι οποίες κατέληξαν στο περιθώριο όχι μόνο από τις αντιδράσεις των ντόπιων, αλλά κι από αυτές των αλλοεθνών μεταναστών.

Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι περισσότεροι που εισέρχονται στη χώρα μας είναι παράνομοι. Δεν φαίνονται πουθενά, είναι σαν να μην υπάρχουν στην Ελλάδα. Αμέσως κατανοούμε από αυτό ότι οι λαθρομετανάστες δεν έχουν κανένα δικαίωμα. Χαρακτηριστικά «οι λαθρομετανάστες δεν έχουν νόμιμα δικαιώματα για παροχές ή αλλού είδους προστασίας εκτός από υγειονομική περίθαλψη, ιδίως ως έκτακτα περιστατικά, στα δημόσια νοσοκομεία. Εργάζονται στη μαύρη αγορά εργασίας και γίνονται συχνά αντικείμενο εκμετάλλευσης. Οι συνθήκες διατροφής, στέγασης και διαβίωσης είναι επιεικώς απαράδεκτες, για τη μεγάλη πλειοψηφία των λαθρομεταναστών»⁴⁰

Σε όλα αυτά βέβαια, ήρθε να προστεθεί και ότι όσοι λαθρομετανάστες εισέλθουν σε μια δημόσια υπηρεσία για παροχή βοήθειας, οι υπεύθυνοι είναι νομικά υπόχρεοι να το αναφέρουν στις αρχές. Όταν συμβεί κάτι τέτοιο γίνεται βέβαιη η απέλαση του λαθρομεταναστή.

39. Εφημερίδα το Βήμα, Ιωάννα Μάνδρου, 'Πόσο ρατσιστές είμαστε. Τι δείχνουν οι στατιστικές μελέτες', 12/1/1997

40. Π. Σταθόπουλος ' Κοινωνική Πρόνοια. Μια γενική θεώρηση', Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα 1996, σελ. 392

Όσον αφορά την εργασία τους, το μεγαλύτερο μέρος των μεταναστών ασχολούνται σε χειρονακτικές, ανειδίκευτες εργασίες όπου οι Έλληνες αρνούνται να κάνουν, λόγω της ανόδου του πνευματικού και βιοτικού τους επιπέδου. Απ' την άλλη μεριά, οι εργοδότες επιθυμούν τους ξένους, γιατί δεν τους παρέχουν όσα είναι υπόχρεοι από το νομικό καθεστώς εργασίας. Αρκετές φορές αρνούνται να τους περάσουν και τα ένσημα τα οποία, τώρα πια είναι απαραίτητα και για τη νομιμοποίηση τους.

Από τη μεριά τους οι περισσότεροι μετανάστες και κυρίως οι λαθρομετανάστες, θυσιάζουν της εργατικές παροχές που πηγάζουν από τα δικαιώματα τους σαν εργάτες, στο βωμό του πρόσθετου χρήματος. Παραγκωνίζοντας έτσι ακόμα και τη νόμιμη διαμονή τους στην Ελλάδα.

Δεν θα πρέπει να παραλείψουμε ότι όλοι σχεδόν οι μετανάστες αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της στέγασης. Το ότι είναι δύσκολη η εξεύρεση κατοικίας οφείλεται στο γεγονός ότι οι ο ντόπιοι αρνιούνται να νοικιάσουν τα σπίτια τους σε μετανάστες. Λόγω αυτού οι μετανάστες μαζεύονται σε συγκεκριμένες περιοχές ή ακόμα και πολυκατοικίες με αποτέλεσμα να βιώνουν για ακόμα μια φορά τις ρατσιστικές διαθέσεις των ντόπιων, οι οποίοι τους περιθωριοποιούν.

Τα διάφορα θέματα των μεταναστών, ρυθμίζονται για μεγάλο χρονικό διάστημα από το νομό 4310 του 1929. Χρειάστηκε να περάσουν πάνω από 60 χρόνια για να θεσπιστεί ένας καινούργιος νόμος, ο οποίος θα ρυθμίζει τη μετανάστευση στην Ελλάδα σαν χώρα υποδοχής.

Αφού κάναμε μια γενική αναφορά στο φαινόμενο της μετανάστευσης, δείχνοντας πάντα και την θέση της Ελλάδας, θα προχωρήσουμε στην παρουσίαση και ανάλυση του βασικού θέματος που πραγματεύεται αυτή η εργασία. Στο επόμενο κεφάλαιο θα παρουσιαστούν με χρονολογική σειρά οι διατάξεις που αφορούν την διαδικασία νομιμοποίησης των οικονομικά μεταναστών (1991-2001).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (1991-2001)

Ο νόμος 1975 του 1991 έρχεται να αντικαταστήσει το νόμο του 1929 περί μετανάστευσης. Θεωρείται το σημείο εκκίνησης , ο νόμος απαρχή για τη θέσπιση και οριοθέτηση της μεταναστευτικής πολιτικής στην Ελλάδα. Με το νόμο αυτό ορίζεται , με τρόπο αυστηρό και συγκεκριμένο , για πρώτη φορά, το νομικό καθεστώς που διέπει τους μετανάστες μέσα στο ελληνικό έδαφος. Η Ελλάδα , και νομικά πιστοποιείται ότι έχει μετατραπεί σε χώρα υποδοχής μεταναστών.

Ο ν. 1975, που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα της κυβερνήσεως στις 4/12/1991 με αριθμό φύλλου 184, ρυθμίζει την είσοδο- έξοδο , παραμονή , εργασία, απέλαση αλλοδαπών , διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων και άλλες διατάξεις. Πιο συγκεκριμένα στο κεφάλαιο Α΄ του παρόντος νόμου ,δίδεται η έννοια των όρων και η έκταση εφαρμογής του νόμου, όπου αλλοδαπός είναι κάθε πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ή πρόσωπο που δεν έχει ιθαγένεια (ανιθαγενής) και εφαρμόζεται σε πρόσωπα που η είσοδος και έξοδος τους από το ελληνικό έδαφος δεν ρυθμίζονται από κανόνες του κοινοτικού δικαίου.

Στο κεφάλαιο Β΄ με τα άρθρα 3, 4, 5, ρυθμίζεται ο αστυνομικός έλεγχος μεθοριακών διαβάσεων . Πιο αναλυτικά στο άρθρο 3 ορίζονται τα σημεία εισόδου-εξόδου ,όπου η είσοδος στο ελληνικό έδαφος και η έξοδος από αυτό γίνεται μόνο από τις ελεγχόμενες μεθοριακές διαβάσεις. Στο άρθρο 4 ρυθμίζεται ο αστυνομικός έλεγχος προσώπων που εισέρχονται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχονται από αυτό. Ενώ παράλληλα ορίζεται για πρώτη φορά πρόστιμό , για όσους αλλοδαπούς κατέχουν παράνομα ή χρησιμοποιούν γνήσια ταξιδιωτικά έγγραφα άλλου προσώπου. Ανάλογη ρύθμιση υπάρχει και για όσους καταθέτουν υπέρ τρίτου για την έκδοση ταξιδιωτικού εγγράφου.

Τέλος με το άρθρο 5 συγκροτούνται οι ομάδες δίωξης λαθρομετανάστευσης. Πρόκειται για μικτές ομάδες επιτήρησης των παράκτιων περιοχών και θαλάσσιων συνόρων της χώρας, για την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων.

Το κεφάλαιο Γ΄ του παρόντος νόμου, αναφέρεται στη ρύθμιση εισόδου αλλοδαπών στην χώρα. Σύμφωνα με αυτό κάθε αλλοδαπός ,μπορεί να εισέλθει στη χώρα όταν κατέχει κανονικό και ισχύον διαβατήριο ή έγκυρη και ισχύος θεώρηση εισόδου (VISA).

Στο άρθρο 6 με τη παράγραφο 5 οριοθετείται η απαγόρευση εισόδου αλλοδαπού στο ελληνικό έδαφος. Σύμφωνα με αυτή ένας αλλοδαπός απαγορεύεται να εισέλθει στη χώρα αν:

- 1) Πάσχει απο ασθένεια, η οποία μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.
- 2) Δεν διαθέτει τα αναγκαία μέσα συντήρησης για τον ίδιο και των μελών της οικογένειάς του.
- 3) Διερχόμενος (TRANSIT) δεν έχει θεώρηση εισόδου, εφόσον κρίνεται αναγκαία , και εισιτήριο τόσο για τη χώρα προορισμού όσο και για τις ενδιάμεσες χώρες.
- 4) Περιλαμβάνεται στον κατάλογο των ανεπιθύμητων αλλοδαπών που τους έχει απαγορευτεί η είσοδος στο ελληνικό έδαφος.
- 5) Έρχεται στη χώρα με σκοπό να αναλάβει εργασία, να ασκήσει επιχειρηματική δραστηριότητα ή αυτοτελές επάγγελμα και δεν έχει βεβαίωση του προξενείου που χορήγησε την θεώρηση εισόδου.
- 6) Εκ των περιστάσεων αποδεικνύεται ότι σκοπεύει να παραμείνει στη χώρα ως μετανάστης, χωρίς ειδική έγκριση ή ότι μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια της χώρας
- 7) Το ταξιδιωτικό έγγραφο που χρησιμοποιεί δεν εξασφαλίζει την επάνοδο του στη χώρα προέλευσης ή καταγωγής του.

Αν συντρέχει κάποιος από τους λόγους αυτούς , αλλοδαπός που εισέρχεται στη χώρα, κατέχοντας ακόμα και τα απαραίτητα ταξιδιωτικά έγγραφα , δε γίνεται δεκτός. Αν κάποιος αλλοδαπός εισέλθει στη χώρα με θεώρηση εισόδου, μπορεί να διαμείνει προσωρινά σ' αυτή χωρίς επιπλέον άδεια από τις αρμόδιες αρχές. Η διαμονή του στη χώρα καθορίζεται από τον πρόξενο που χορηγεί τη θεώρηση και έχει διάρκεια 3 μήνες. Η προσωρινή αυτή διαμονή μπορεί να παρατεθεί, εφόσον ο ενδιαφερόμενος

υποβάλλει αίτηση μέσα σε 15 μέρες πριν από τη λήξη της. Επιπλέον η παράταση της προσωρινής διαμονής μπορεί να μην χορηγηθεί ή να ανακληθεί, καθώς και να απαγορευθεί η επανείσοδος του αλλοδαπού στη χώρα για 2 (δύο) έως 5 (πέντε) έτη ,εφ' όσον συντρέχει κάποιος από τους λόγους απαγόρευσης εισόδου αλλοδαπού στο ελληνικό έδαφος (άρθρο 6, παράγραφος 5).

Στον παρόντα νόμο ρυθμίζεται και η διέλευση αλλοδαπών (TRANSIT) από το ελληνικό έδαφος. Σύμφωνα με το άρθρο 8 δεν θεωρείται είσοδος στο ελληνικό έδαφος ,η παραμονή του αλλοδαπού στη ζώνη διερχομένων (TRANSIT) αερολιμένος ή λυμένος της χώρας με σκοπό να συνεχίσει το ταξίδι του στην αλλοδαπή. Κατ' επέκταση ο παρόντας νόμος δεν μπορεί να εφαρμοσθεί στους αλλοδαπούς αυτούς.

Για να παραμείνει ένας αλλοδαπός στη ζώνη διερχομένων δεν απαιτείται θεώρηση εκτός και να αποφασιστεί για ορισμένους επιβάτες πτήσεων ή δρομολογίων πλοίων. Ο αλλοδαπός όμως που παραμένει στη ζώνη αυτή, είναι υποχρεωμένος να αναχωρήσει με την πρώτη ευκαιρία, διαφορετικά απομακρύνεται με τη συμβολή των αρμοδίων αστυνομικών αρχών καθώς επίσης η παραμονή του στη ζώνη διερχομένων δεν του απαλλάσσει από οποιονδήποτε έλεγχο.

Στο νόμο 1975, ρυθμίζονται και οι ειδικές περιπτώσεις εισόδου αλλοδαπού στην Ελλάδα για διάφορους λόγους όπως είναι οι λόγοι ταξιδιού. Στο άρθρο 10 του ίδιου νόμου οριοθετούνται οι ανεπιθύμητοι αλλοδαποί και οι ευθύνες των μεταφορέων. Αλλοδαπός ,ο οποίος απαγορεύεται να εισέλθει στη χώρα είναι υποχρεωμένος να αναχωρήσει αμέσως διαφορετικά επαναπροωθείται αμέσως στη χώρα προέλευσης ή σε τρίτη χώρα που μπορεί να του επιτραπεί η είσοδος. Σημαντικό όμως σε αυτό το άρθρο είναι ότι η ευθύνη, γι' αυτό που μόλις αναφέρθηκε, βαραίνει τον μεταφορέα. Σε περίπτωση που αρνηθεί ο μεταφορέας να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του τότε διέπεται νομικά και μπορεί να του επιβληθεί πρόστιμο από εκατό (100.00) χιλιάδες έως 1(ένα) εκατομμύριο δραχμές για κάθε μεταφερόμενο άτομο. Είναι φανερό λοιπόν η προσπάθεια που κάνει το ελληνικό κράτος για τον έλεγχο όχι μόνο της λαθρομετανάστευσης ,αλλά και της μετανάστευσης γενικότερα , προς το ελληνικό έδαφος.

Τέλος στο άρθρο 11 του κεφαλαίου Γ, αναφέρεται η κατάρτιση και τήρηση καταλόγου ανεπιθύμητων αλλοδαπών σύμφωνα με το οποίο όταν ένας αλλοδαπός που βρίσκεται στο ελληνικό έδαφος, εγγραφεί στο κατάλογο αυτό είναι υποχρεωμένος να εγκαταλείψει τη χώρα μέσα στο οριζόμενο χρονικό διάστημα διαφορετικά απελαύνεται.

Στο κεφάλαιο Δ΄ του ίδιου νόμου ρυθμίζεται η παραμονή των αλλοδαπών. Δίδεται άδεια παραμονής βραχείας διάρκειας για τουρισμό ή άλλους λόγους διάφορους από εργασία, παραμονής μελών οικογένειας ή για σπουδές. Η άδεια αυτή, μπορεί να παραταθεί ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου αλλοδαπού και εφ' όσον πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις.

Επιπλέον ρυθμίζεται η χορήγηση άδειας παραμονής για εργασία (άρθρο.13). Η άδεια αυτή, χορηγείται σε αλλοδαπό ο οποίος εισήλθε στην Ελλάδα κατόπιν προέγκρισης για εργασία ή άσκηση άλλης οικονομικής δραστηριότητας. Μπορεί να ανανεώνεται κατά έτος και μέχρι 5 έτη με την προϋπόθεση ότι δεν υπήρξε μεταβολή στους λόγους της αρχικής έγκρισης από τη μεριά του αλλοδαπού.

Αλλοδαπός που θέλει να παραμείνει στην Ελλάδα για εργασία, πέραν της 5ετίας πρέπει να υποβάλλει σχετική αίτηση στην αρμόδια οικονομική αρχή 2 μήνες πριν συμπληρώσει τα 5 έτη παραμονής. Η νεοχορηγηθείσα άδεια πέραν της 5ετίας, έχει διάρκεια για 2 έτη. Αλλοδαπός που έχει συμπληρώσει 15 έτη νόμιμη παράνομη και κοινωνική ασφάλιση σε φορέα κύρια ασφάλισης, μπορεί να κάνει αίτηση για να του χορηγηθεί άδεια παράνομης αορίστου διάρκειας. Όταν αλλοδαπός δεν θέλει να παραμείνει στην Ελλάδα πέραν της 5 ετίας, τότε είναι υποχρεωμένος να εγκαταλείψει εντός μηνός τη χώρα αλλιώς απελαύνεται.

Αλλοδαπός, στον οποίο έχει χορηγηθεί άδεια παραμονής πέραν της 5ετίας, (άρθρο.14) μπορεί να ζητήσει οικογενειακή συνένωση εφ' όσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις. Η συνένωση αφορά του γονείς του, τη σύζυγο του και τα άγαμα τέκνα κάτω των 18 ετών, εφ' όσον πριν την άφιξη του αλλοδαπού στην Ελλάδα συνοικούσαν και συντηρούνταν από τον ίδιο. Σ' αυτούς χορηγείται ειδική άδεια παραμονής, η οποία ακολουθεί την τύχη της άδειας παραμονής του προσώπου που τους προσκάλεσε.

Στον παρόντα νόμο, ρυθμίζεται η άδεια παραμονής για σπουδές, οι προσφυγές όπου κάθε αλλοδαπός έχει δικαίωμα να προσφύγει εκτός 5 εργάσιμων ημερών, ενώπιον του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, από την κοινοποίηση αν δεν του χορηγηθεί η ανανεωθεί η άδεια παραμονής. Καθώς επίσης ρυθμίζεται και η άδεια παραμονής ομογενών (άρθρο 15-άρθρο 16).

Το άρθρο 18 του παρόντα νόμου, οριοθετεί τις υποχρεώσεις κατόχου άδειας παραμονής. Αλλοδαπός ο οποίος έχει άδεια παραμονής, εκτός αυτής της βραχείας διάρκειας, εξέλθει προσωρινά από την Ελλάδα έχει δικαίωμα επανεισόδου σ' αυτή εφ' όσον δεν έχει περάσει διάστημα μεγαλύτερο των 2 μηνών και ισχύει ακόμα η

άδεια παραμονής. Σε διαφορετική περίπτωση είναι υποχρεωμένος να ενεργήσει τις διαδικασίες της αρχικής προέγκρισης.

Αλλοδαπός, οποίος είναι κάτοχος άδειας παραμονής βραχείας διάρκειας εξέλθει από τη χώρα ,τότε η άδεια παύει να ισχύει και παραδίδεται στην υπηρεσία που ενεργεί τον έλεγχο εξόδου.

Όσοι αλλοδαποί, είναι κάτοχοι οποιασδήποτε άδειας παραμονής είναι υποχρεωμένοι να εγκαταλείψουν την χώρα όταν λήξει η ισχύει της ή η παράταση αυτής. Εξαιρούνται αυτής της υποχρέωσης ,όσοι αλλοδαποί προτίθενται να συνεχίσουν την παραμονή και εργασία τους στην Ελλάδα και έχουν καταθέσει σχετική αίτηση 2 μήνες πριν την λήξη της ισχύουσας κάρτας ,καθώς επίσης και όσοι αλλοδαποί δεκαπέντε (15) μέρες τουλάχιστον πριν την λήξη της άδειας υποβάλλουν αίτηση για παράταση αυτής. Όσοι έχουν άδεια παραμονής βραχείας διάρκειας, δεν έχουν δικαίωμα να κάνουν αίτηση για παράταση πέραν των 30 ημερών που ορίζεται από το νόμο (άρθρο 12, παρ 3). Τέλος αλλοδαπός που δεν του εγκρίθηκε η παραμονή ή η ανανέωση της άδειας ,είναι υποχρεωμένος να εγκαταλείψει αμέσως το ελληνικό έδαφος.

Η άδεια παραμονής, εκδίδεται για συγκεκριμένο σκοπό ο οποίος αναγράφεται σ' αυτή ύστερα από αίτημα του ενδιαφερόμενου αλλοδαπού. Αν ο αλλοδαπός ενώπιον οποιασδήποτε αρχής, επικαλεστεί λόγο διάφορο αυτού που αναγράφεται στην άδεια θεωρείται απαράδεκτο. Οι προϋποθέσεις και διαδικασία παραμονής καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης (άρθρο 19).

Το κεφάλαιο Ε΄ του ν. 1975/91, ρυθμίζει και οριοθετεί τις άδειες εργασίας των αλλοδαπών. Για να έρθει ένας αλλοδαπός στην Ελλάδα ,ώστε να καλύψει κενή θέση εργασίας ή για αλλαγή εργοδότη θα πρέπει πρώτα να έχει διαπιστωθεί και αποδειχθεί ότι η θέση αυτή δεν μπορεί να καλυφθεί από άνεργους άλλων περιοχών, ημεδαπούς , κοινοτικούς υπηκόους ή πρόσφυγες που διαμένουν νόμιμα στη χώρα (άρθρο 1). Οι όροι και η διαδικασία για τη χορήγηση, ανανέωση και ανάκληση των αδειών εργασίας ,καθορίζονται από τους Υπουργούς Δημόσιας Τάξης , Εξωτερικών , Εργασίας, Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων από κοινού. Η άδεια εργασίας δεν απαλλάσσει τον κάτοχο της από υποχρεώσεις που απορρέουν από άλλες διατάξεις (άρθρο.21)

Ο αλλοδαπός, ο οποίος εισέρχεται στη χώρα είναι υποχρεωμένος να δείξει κατά τον έλεγχο εισόδου τα χαρτιά εκείνα που αποδεικνύουν την σχετική προέγκριση των αρμόδιων αρχών. Η προέγκριση ατή παρέχεται από τον Υπουργό Εργασίας ή άλλη

εξουσιοδοτημένη από αυτόν αρχή. Από τις διαδικασίες προέγκρισης εξαιρούνται ορισμένες κατηγορίες αλλοδαπών όπως ο αθλητές, οι πρόσφυγες κ.α. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης μπορεί να μην χορηγήσει ή να αναστείλει την χορηγηθείσα άδεια για λόγους δημόσιας τάξης, ασφάλειας ή δημόσιας υγείας (άρθρο 22).

Το άρθρο 23 του παρόντος νόμου ρυθμίζει τη χορήγηση άδειας εργασίας, όπου σύμφωνα μ' αυτό αλλοδαπός ο οποίος θέλει να ασκήσει επάγγελμα ή να αναλάβει και εργασία θα πρέπει να διαθέτει την ανάλογη άδεια. Επιπλέον αλλοδαπός που εισέρχεται το ελληνικό έδαφος θα πρέπει μέσα σ' ένα μήνα από την άφιξη του ,να παρουσιασθεί στην αρμόδια αστυνομική αρχή μαζί με τον εργοδότη του και να υποβάλλει τα απαραίτητα δικαιολογητικά για τη έκδοση άδειας εργασίας.

Η άδεια εργασίας, χορηγείται για συγκεκριμένο εργοδότη, είδος απασχόλησης και τόπο εργασίας και έχει ορισμένη χρονική ισχύ. Αλλαγή ενός από τους όρους αυτούς χωρίς έγκριση ,σημαίνει και ανάκληση της άδειας. Η άδεια ανανεώνεται ύστερα από έγκριση του ενδιαφερόμενου και του εργοδότη, εφ' όσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της αρχικής έγκρισης. Τέλος η άδεια ή η ανανέωση της άδειας εργασίας παρέχεται, εφ' όσον έχει χορηγηθεί άδεια παραμονής για εργασία. Η άδεια εργασίας, δεν πρέπει να λήγει σε μεταγενέστερο χρόνο από αυτόν που λήγει η άδεια παραμονής.

Το κεφάλαιο Στ, ρυθμίζει και οριοθετεί ζητήματα προσφύγων. Το άρθρο 24 αφορά την αναγνώριση και περίθαλψη προσφύγων ενώ το άρθρο 25 αναφέρεται στη διαδικασία ,σύμφωνα με την οποία αναγνωρίζεται ένας αλλοδαπός σαν πρόσφυγας.

Στο κεφάλαιο Ζ' , ρυθμίζονται οι περιορισμοί και οι απελάσεις. Με προεδρικό διάταγμα μπορεί να απαγορευτεί η διαμονή ή η εγκατάσταση αλλοδαπών- αλλογενών σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές της χώρας. Αυτοί οι περιορισμοί μπορούν να στραφούν και κατά συγκεκριμένο πρόσωπο αλλοδαπού για λόγους δημοσίου συμφέροντος (άρθρο .26)

Επιπλέον στο άρθρο 27 ρυθμίζεται και η διοικητική απέλαση αλλοδαπού η οποία είναι δυνατή αν:

- Καταδικασθεί σε κάθειρξη ή φυλάκιση και η απέλαση του δεν διατάχθηκε από αρμόδιο δικαστήριο
- Παραβεί τις διατάξεις του παρόντος
- Η παρουσία του στην Ελλάδα κρίνεται επικίνδυνη για τη δημόσια ασφάλεια και υγεία
- Εμφανίζεται ενώπιον των ελληνικών αρχών με διαφορετική ιθαγένεια κάθε φορά.

Η απέλαση αυτή εκτελείται αμέσως μετά την έκτιση της ποινής. Ο υπό απέλαση αλλοδαπός έχει προθεσμία 24 ωρών για να προβάλει τις αντιρρήσεις του ,ενώ καθορίζεται και ο χρόνος μετά την πάροδο του οποίου ο απελαυμένος αλλοδαπός μπορεί να ξαναμπει στη χώρα, αλλά και η τυχόν άσκηση προσφυγής.

Αλλοδαπός , στο πρόσωπο του οποίου έχει αποφασιστεί διοικητική απέλαση, μπορεί να κρατηθεί μέχρι να απομακρύνει από το ελληνικό έδαφος, όταν θεωρηθεί ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη (άρθρο .27).

Απαγορεύεται να απελαθεί αλλοδαπός ο οποίος είναι ανήλικος και η οικογένεια του διαμένει στην Ελλάδα , είναι μητέρα ημεδαπού ανήλικου ή έχει υπερβεί το 80^ο έτος της ηλικίας του και δεν συντρέχει λόγος για την εθνική ασφάλεια της χώρα. Οι δαπάνες της απέλασης, βαραίνουν τον αλλοδαπό αν δεν διαθέτει το ποσό τότε βαραίνει το δημόσιο. Αν συλληφθεί αλλοδαπός να εργάζεται χωρίς άδεια, τότε για τις δαπάνες απέλασης υπεύθυνος είναι ο εργοδότης (άρθρο 28-άρθρο .29)

Το κεφάλαιο Η, ρυθμίζει τις γενικές υποχρεώσεις όσων παρέχουν διαμονή στους αλλοδαπούς οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να συμπληρώνουν αίτηση άφιξης και αναχώρηση του αλλοδαπού. Τις υποχρεώσεις υπηρεσιών και υπαλλήλων ,καθώς και τις υποχρεώσεις των αλλοδαπών οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι εντός μηνός να δηλώνουν οποιαδήποτε μεταβολή κατοικίας, αστικής του κατάστασης , κ.α. στην αρμόδια αστυνομική αρχή (άρθρα .30, 31, 32)

Το κεφάλαιο Θ άρθρο 33, ρυθμίζει τις ποινικές και διοικητικές κυρώσεις. Οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου, οι οποίοι μεταφέρουν αλλοδαπούς που τους έχει απαγορευθεί η είσοδος στην Ελλάδα για οποιαδήποτε αιτία, τιμωρούνται με φυλάκιση 1 έτους και χρηματική ποινή 100.000 έως 1.000.000 δρχ για κάθε μεταφερόμενο αλλοδαπό. Αν η μεταφορά γίνεται ως επάγγελμα ή με σκοπό το παράνομο κέρδος επιβάλλεται φυλάκιση έως 2 έτη και χρηματική ποινή 500.000 έως 5.000.000.000. δρχ. Τα μεταφορικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για τη μεταφορά κατάσχονται και δημεύονται . Τα έξοδα συντήρησης και επανόδου των αλλοδαπών στο εξωτερικό βαραίνουν τους μεταφορείς ανεξάρτητα από την ποινική τους ευθύνη.

Όσοι διευκολύνουν την είσοδο αλλοδαπών στο ελληνικό έδαφος, χωρίς να έχουν περάσει από τον απαραίτητο αστυνομικό έλεγχο, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον 3 μηνών και χρηματική ποινή 100.000 δραχμών . Οδηγοί οποιουδήποτε μεταφορικού μέσου ,είναι υποχρεωμένοι να μη μεταφέρουν στο ελληνικό έδαφος

αλλοδαπούς , που δεν διαθέτουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά έγγραφα. Οι παραβάτες τιμωρούνται με φυλάκιση και χρηματική ποινή. Το ίδιο ισχύει και για αλλοδαπούς ,οι οποίοι προσπαθούν αν εξέλθουν από την Ελλάδα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις.

Όσοι διαθέτουν μεταφορικά μέσα , είναι υποχρεωμένοι κατά την είσοδο ή έξοδο από το ελληνικό έδαφος, να παραδίδουν στις υπηρεσίες αστυνομικού ελέγχου , καταστάσεις με τα στοιχεία των μεταφερόμενων αλλοδαπών.

Αυτός που απασχολεί αλλοδαπό χωρίς άδεια εργασίας τιμωρείται με χρηματική ποινή 100.000 δραχμών και ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 3 μηνών. Με ποινή φυλάκισης και χρηματική ποινή τιμωρείται και ο αλλοδαπός , οποίος παρέχει την εργασία του χωρίς άδεια εργασίας. Εργοδότες οι οποίοι απασχολούν αλλοδαπούς χωρίς άδεια, διέπονται και διοικητικά και τους επιβάλλεται πρόστιμο 30.000 μέχρι 200.000 δραχμές. Βέβαια ο εργοδότης έχει δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή στο ειρηνοδικείο του τόπου εργασίας για την επιβολή του προστίμου αυτού.

Σε περίπτωση καταδίκης του εργοδότη , είναι δυνατό ακόμα και το κλείσιμο της επιχείρησης για χρονικό διάστημα 1 μέχρι 6 μήνες. Με ποινή φυλάκισης 3 μηνών και χρηματική ποινή 100.000 δραχμών, τιμωρείται και αυτός που διευκολύνει την παράνομη παραμονή του αλλοδαπού στην Ελλάδα. Ενώ με χρηματική ποινή τιμωρείται και ο αλλοδαπός, του οποίου η άδεια παραμονής έχει λήξει και αυτός παραμένει στην Ελλάδα , πέρα από το νόμιμο χρονικό όριο των 30 ημερών που έχει καθοριστεί.

Τέλος το κεφ. Ι του ν. 1975 άρθρο 37 αφορά τις τελικές και μεταβατικές διατάξεις. Ρυθμίζει τα τέλη και τα ένημα όπου για άδειες ετήσιας διάρκειας, το ποσό ανέρχεται στις 10.000 δρχ. ενώ για άδειες 2ετούς διάρκειας, το ποσό ανέρχεται στις 15.000 δρχ. Επιπλέον με το ν. 1975/1991 καταργείται ο ν. 4310/1929 «περί εγκαταστάσεων και κινήσεως αλλοδαπών εν Ελλάδι, αστυνομικού ελέγχου, διαβατηρίων , απελάσεων και εκτοπίσεων».

Εδώ τελειώνει η περιγραφή του ν. 1975/1991 . Από όλα όσα αναφέρθηκαν είναι εύκολο να διαπιστώσουμε ότι η Ελλάδα αν και άργησε πάνω από 10 χρόνια να θεσπίσει ένα νόμο που θα αφορά την είσοδο και παραμονή των αλλοδαπών στη χώρα , έθεσε σαν βασικό στόχο του νόμου αυτού τον έλεγχο της λαθρομετανάστευσης.

Ύστερα από συστηματική μελέτη του νόμου, διαπιστώνουμε ότι ο νόμος αυτός περιέχει ρυθμίσεις που αφορούν τη νόμιμη είσοδο αλλοδαπών στο ελληνικό έδαφος. Για να δοθεί στον αλλοδαπό άδεια παραμονής και εργασίας , θα πρέπει να

έχει έρθει στην Ελλάδα νόμιμα . Πουθενά δεν γίνεται λόγος για τους αλλοδαπούς που εισήλθαν λαθραία στην Ελλάδα και θέλουν να νομιμοποιηθούν. Αντίθετα γι' αυτούς του μετανάστες ,υπάρχουν αυστηρές ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.

Συμπέρασμα από αυτά που μόλις αναφέρθηκαν είναι ότι η ελληνική πολιτεία, ήθελε να ελέγξει τον αριθμό των μεταναστών που θα έμπαιναν στην Ελλάδα για να μειώσει τη λαθρομετανάστευση.

Έχοντας μια πλήρη εικόνα τόσο του νόμου όσο και των καταστάσεων που επικρατούσαν στην Ελλάδα θα μπορούσαμε να πούμε ότι η χώρα ξεκίνησε από την αντίθετη κατεύθυνση την προσπάθεια μείωσης της λαθρομετανάστευσης ή ότι ρύθμισε μερικώς την είσοδο , παραμονή και εργασία των αλλοδαπών.

Γνωρίζουμε ότι το πρώτο κύμα εισαγωγής μεταναστών στη χώρα, υπήρξε στις αρχές της 10ετίας του 1980 και συνεχίστηκε. Ο ν. 1975 ολοκληρώθηκε και τέθηκε σε εφαρμογή το 1991 , που σημαίνει ότι για 11 ολόκληρα χρόνια εισέρχονταν στην Ελλάδα μετανάστες όχι πάντα από την νόμιμη οδό. Συνήθως λόγω της γεωγραφικής θέσεως της Ελλάδας, έρχονταν παράνομα. Θα έπρεπε λοιπόν ο νόμος αυτός να περιέχει και ρυθμίσεις που να αφορούν τον τρόπο νομιμοποίησης μεταναστών, που διαβιούν ήδη μέσα στο Ελληνικό έδαφος, γιατί τώρα αφήνει εκτός ίσως το μεγαλύτερο μέρος των μεταναστών.

Αποτέλεσμα αυτού είναι να περιθωριοποιούνται οι μετανάστες αυτοί, να μην αναγνωρίζεται η βιολογική τους ύπαρξη χωρίς την άδεια παραμονής αλλά και να ωθούνται σε παράνομους τρόπους εξασφάλισης τους, όπως ναρκωτικά , πορνεία, κ.τ.λ. Παράλληλα όσοι δεν έχουν άδεια παραμονής δεν μπορούν να αναφερθούν στις αρχές αλλά ούτε και να κάνουν την οποιαδήποτε αίτηση ή να διεκδικήσουν τα κεκτημένα τους, αφού οι δημόσιοι υπάλληλοι είναι υποχρεωμένοι να η δέχονται αλλοδαπούς ή αίτημα αλλοδαπού που δεν έχει άδεια παραμονής.

«Κάτι τέτοιο δημιουργεί τεράστια κοινωνικά προβλήματα αφού ωθεί στο περιθώριο τους μη κατόχους άδειας παραμονής αλλοδαπούς , οι οποίοι δεν μπορούν ούτε στην αστυνομία να καταφύγουν, ακόμη και σε κρίσιμες στιγμές, ούτε στον Εισαγγελέα, ούτε στην Επιθεώρηση Εργασίας ,ούτε στα ταμεία ασφάλισης ,ούτε στις κοινωνικές υπηρεσίες, ή ακόμη και στις ιδιωτικές, αφού ο νόμος το απαγορεύει»⁴¹

41. Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου 'Τα Δικαιώματα των Μεταναστών Εργατών', Βιβλιοπωλείο της Εστίας , Αθήνα 1994, σελ. 186

Από την άλλη μεριά ζουν σαν κυνηγημένοι αφού γι' αυτούς υπάρχει πάντα ο φόβος μήπως τους πιάσουν και τους απελάσουν. Κάτι τέτοιο έχει τρομακτικές συνέπειες στην ψυχοσύνθεση τους, γιατί χρόνο το χρόνο μαθαίνουν να ζουν στο περιθώριο, σαν να ην υπάρχουν καν και αρνούνται να διεκδικήσουν αυτά που τους ανήκουν , αυτά που έχουν δικαίωμα . Οργανώνουν τη ζωή τους με βάση αυτό το φόβο και από ένα σημείο και μετά το εντάσσουν στα πλαίσια του φυσιολογικού. Έτσι θεωρούν σαν φυσιολογικό το να περιορίζουν τη ζωή τους στη δουλειά - σπίτι και σπίτι – δουλειά. Παύουν αν νοιάζονται για θέματα ψυχαγωγίας, διασκέδασης που αποτελούν σημαντικά στοιχεία ενίσχυσης του ψυχισμού τους. Όλα αυτά αν τα συνδυάσει κανείς διαπιστώνει ότι οι μετανάστες που ζουν λαθραία , στην προσπάθεια τους να διεκδικήσουν μια καλύτερη ζωή – κυρίως από οικονομική πλευρά – θυσιάζουν την εξέλιξη του ίδιου τους του εαυτού τους.

Τώρα όσον αφορά τους νόμιμα εισελθείς στο ελληνικό έδαφος μετανάστες, οι ρυθμίσεις είναι πιο συγκεκριμένες, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι τους εξασφαλίζει μια καλύτερη ζω. Σίγουρα κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει την αξία του νόμου αυτού, όμως σε κάποια άρθρα θα μπορούσε να είχε ερμηνευτεί καλύτερα έτσι ώστε να η δημιουργεί τόσα πολλά προβλήματα.

Για να γίνει κατανοητό αυτό ας αναλύσουμε μια περίπτωση. Πριν την ανάλυση αυτή, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι κάθε άρθρο του νόμου συνδέεται και με άλλα.

Έτσι αλλοδαπός ο οποίος ζητά άδεια εργασίας, θα πρέπει πρώτα να έχει εξασφαλίσει άδεια παραμονής για εργασία. Κάτι τέτοιο σημαίνει ότι συγκεκριμένος εργοδότης έχει κάνει την ανάλογη αίτηση, έχει ερευνηθεί από τις απεύθυνες αρχές ότι η θέση δεν μπορεί να συμπληρωθεί από Έλληνα οποιασδήποτε γεωγραφικής περιοχής οπότε δίνουν και την έγκριση εισόδου στην Ελλάδα του συγκεκριμένου αλλοδαπού.

Στην συνέχεια για να βγάλει ο αλλοδαπός άδεια εργασίας ή καλύτερα εξαρτημένης εργασίας, θα πρέπει να κάνει μαζί με τον εργοδότη του αίτηση η οποία θα ισχύει για συγκεκριμένο εργοδότη, χρόνο , τόπο και είδος εργασίας. Μεταβολή ενός από αυτά τα στοιχεία, μπορεί να σημαίνει και ανάκληση της άδειας εργασίας. Όλα αυτά αποδεικνύουν ότι από την αρχή της εργασιακής σχέσης εργοδότη,- αλλοδαπού ενισχύεται η εξάρτηση του αλλοδαπού από τον εργοδότη. «Δημιουργεί ένα τεράστιο ηθικό άλλα και συνταγματικό ζήτημα αφού θέτει τον εργαζόμενο αλλοδαπό σε πλήρη εξάρτηση από τον εργοδότη του , υπό καθεστώς δουλοπαροικίας

δηλαδή, και αντίκειται ευθέως στις διατάξεις του Συντάγματος που απαγορεύουν την αναγκαστική εργασία»⁴²

Άξιο αναφοράς εδώ είναι οι ρυθμίσεις που αφορούν τόσο τους εργοδότες που απασχολούν παράνομους αλλοδαπούς, όσο και αυτούς που μεταφέρουν στην Ελλάδα αλλοδαπούς που δεν έχουν στην κατοχή τους τα νόμιμα έγγραφα που απαιτούνται. Οι ποινές που επιβάλλονται έχει χρηματικές σε συνδυασμό με φυλάκιση.

Η μελέτη του ν. 1975/1991 μας κάνει να αναρωτηθούμε κάτι αρκετά σημαντικό. Δεν γίνεται λόγος πουθενά για τα δικαιολογητικά που χρειάζονται όσον αφορά την έκδοση οποιασδήποτε κάρτας. Το νόμο που αναφέρεται είναι ότι αυτά προκύπτουν ύστερα από απόφαση του αρμόδιου Υπουργού. Επομένως πόσο εύκολος είναι ο έλεγχος της νομιμότητας των αποφάσεων που βγαίνουν;

Με τον νόμο αυτό το Ελληνικό κράτος, προσπάθησε να προσεγγίσει πιο σφαιρικά το ζήτημα της μετανάστευσης. Αυτό εξάλλου φαίνεται και από τα Υπουργεία που εμπλέκονται όσον αφορά την εφαρμογή του νόμου, τα οποία είναι δέκα (10) στον αριθμό.

Ο ν. 1975/1991 συμπληρώνεται με διάφορες υπουργικές αποφάσεις και προεδρικά διατάγματα η έκδοση των οποίων θα πραγματοποιηθεί μετά από κάποιο χρονικό διάστημα.

Στις 26 Ιουνίου 1992 στο Β' τεύχος της εφημερίδας της Κυβερνήσεως (αριθμός φυλλου 407), ανακοινώνονται δυο υπουργικές αποφάσεις που στόχο έχουν τη συμπλήρωση των διατάξεων του αρχικού νόμου δηλαδή του ν. 1975/1991.

Η πρώτη υπουργική απόφαση με αιθμό .4803/13/4κγ αναφέρεται στον καθορισμό των κριτηρίων και της διαδικασίας για την εγγραφή και διαγραφή αλλοδαπών από τον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών, είναι συμπληρωματική του άρθρου 11 του αρχικού νόμου, και προλαμβάνει εννιά (9) άρθρα.

Η Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, είναι αρμόδια για την εγγραφή στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλά και για τη διαγραφή από αυτόν αλλοδαπών. Η εγγραφή γίνεται ύστερα από δικαστική απόφαση που διατάσσει την απέλαση του αλλοδαπού (άρθρο 1)

42. Όπως π. 41, σελ 188

Στην υπουργική αυτή απόφαση , οριοθετούνται και ορίζονται τα κριτήρια εγγραφής στον κατάλογο των ανεπιθύμητων αλλοδαπών , κάτι που δεν υπήρχε στο ν. 1975/1991. Τα κριτήρια αυτά βέβαια έχουν αναφερθεί στο νόμο αυτό, αφορούσαν όμως μόνο τις διοικητικές απελάσεις (άρθρο 27. παράγραφος.1) ενώ τώρα επεκτείνονται και στην εγγραφή στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών. Σύμφωνα μ' αυτά ένας αλλοδαπός εγγράφεται στον κατάλογο ανεπιθύμητων, εφ' όσον έχει καταδικασθεί σε κάθειρξη ή φυλάκιση , έχει παραβεί τις διατάξεις του ν. 1975/1991, κρίνεται επικίνδυνη η παρουσία του στο ελληνικό έδαφος, ή εμφανίζεται κάθε φορά με διαφορετική ιθαγένεια ενώπιον τω αρχών ή έχει εισέλθει παράνομα (άρθρο.2). Η Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας καθορίζει την διάρκεια εγγραφής με βάση τους λόγους για του οποίους έχει επιβληθεί (άρθρο 3). Η διαγραφή από τον κατάλογο μπορεί να γίνει με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, εφ' όσον η εγγραφή έγινε με δικαστική απόφαση και έχει περάσει ο προβλεπόμενος χρόνος. Αυτοδικαίως, λόγω παρέλευσης της χρονικής διάρκειας ισχύος της εγγραφής. Με διαταγή του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας για λόγους ανθρωπιστικούς, εθνικούς ή δημόσιου συμφέροντος. Αντίγραφα των καταλόγων στέλνονται στις αρμόδιες υπηρεσίες που ελέγχουν τα σημεία εισόδου στη χώρα , αλλά και στις προξενικές αρχές (άρθρο 4 & άρθρο 5).

Υπάρχουν και κοινοί κατάλογοι ανεπιθύμητων αλλοδαπών με άλλα κράτη όπου ένας αλλοδαπός εγγράφεται σ' αυτούς με βάση τα κοινά κριτήρια που έχουν θεσπιστεί (άρθρο.6) . Τέλος στο άρθρο 8 διευκρινίζεται ότι στο κατάλογο των ανεπιθύμητων αλλοδαπών περιλαμβάνονται και αυτοί που έχουν απελαθεί.

Αυτή η υπουργική απόφαση προσεγγίζει πιο ολοκληρωμένα το ζήτημα εγγραφής – διαγραφής αλλοδαπού από τους καταλόγους των ανεπιθύμητων . Αφήνει όμως και πάλι κάποια κενά. Δεν αναφέρει ή δεν ξεκαθαρίζει από πόσο μέχρι πόσο, μπορεί να είναι το χρονικό διάστημα εγγραφής και παραμονής στους καταλόγους αυτούς. Σίγουρα κατανοούμε ότι κάτι τέτοιο ποικίλει, ανάλογα με τους λόγους θα έπρεπε όμως να έχει οριστεί ένα κατώτατο και ανώτατο όριο χρονικής ισχύος της εγγραφής, γιατί τώρα δεν μπορεί να ελεγχθεί η νομιμότητα της απόφασης.

Ενώ παράλληλα δεν ξεκαθαρίζονται σαφώς οι λόγοι διαγραφής από τον κατάλογο των ανεπιθύμητων αλλοδαπών. Αναφέρει απλά στο άρθρο 4 ότι η διαγραφή γίνεται αφού περάσει η χρονική ισχύει της εγγραφής καθώς και της περιπτώσεις όπου ο Υπουργός Δικαιοσύνης ή ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας, αποφασίζουν τη διαγραφή ενός αλλοδαπούς από τον κατάλογο ανεπιθύμητων. Τέλος δεν αναφέρει

πουθενά αν η εγγραφή ενός αλλοδαπού στους καταλόγους αυτούς και έπειτα η διαγραφή του από αυτούς, έχει επιπτώσεις στην μετέπειτα ζωή του αλλοδαπού. Δηλαδή αν κάποιος εγγραφεί στον κατάλογο των αλλοδαπών και στη συνέχεια διαγραφεί, θα μπορεί να ξαναμπει στη χώρα; Αν ξαναμπει θα είναι με περιορισμό της κυκλοφορίας του; Θα είναι υπό παρακολούθηση ή θα μπορεί αν ζει σαν να μην είχε εγγραφεί ποτέ στον κατάλογο των ανεπιθύμητων αλλοδαπών; Αν θελήσει να βγάλει άδεια παραμονής και εργασίας θα πρέπει να προσκομίσει περισσότερα έγγραφα από αυτόν που δεν έχει εγγραφεί ποτέ στον κατάλογο των ανεπιθύμητων και αν ισχύει αυτό ποια είναι τα επιπλέον αυτά έγγραφα;

Μια σειρά από καίρια ερωτήματα, όσον αφορά τη νομιμοποίηση, αλλά και διαμονή του αλλοδαπού που είχε εγγραφεί στον κατάλογο των ανεπιθύμητων, τα οποία όμως δεν μπορούν να απαντηθούν μέσα από τη συγκεκριμένη υπουργική απόφαση.

Η δεύτερη υπουργική απόφαση με αρ. 4803/13/7-α που ανακοινώθηκε στις 26 Ιουνίου 1992 στο Β' τεύχος της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως καθορίζει τις λεπτομέρειες για την εκτέλεση αποφάσεων απέλασης των αλλοδαπών. Η απόφαση αυτή περιλαμβάνει 11 (έντεκα) άρθρα και είναι συμπληρωματικά του άρθρου 27 του ν. 1975/1991. Στα 3 πρώτα άρθρα αναλύει το άρθρο 27 και αναφέρει ότι αλλοδαπός στον οποίο έχει διαταχθεί η απέλαση του είναι υποχρεωμένος να αφήσει τη χώρα εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Αν ο αλλοδαπός κάνει άσκηση προσφυγής, τότε αναστέλλεται η απέλαση ενώ ο ενδιαφερόμενος πρέπει να αναφέρει στην οικεία Αστυνομική Αρχή τη διεύθυνση διαμονής του και κάθε άλλη αναγκαία πληροφορία. Η προσφυγή καθώς και τα απαραίτητα έγγραφα υποβάλλονται στην ελληνική προξενική αρχή και στη συνέχεια διαβιβάζονται στη Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας. Αυτό γίνεται εφ' όσον ο αλλοδαπός έχει απελαθεί πριν την παρέλευση της οριζόμενης προθεσμίας, για την άσκηση προσφυγής, εντός 20 ημερών από την εκτέλεση της απέλασης του, ενώ το Προξενείο ενημερώνει τον αλλοδαπό για το αποτέλεσμα της προσφυγής του.

Όταν πρόκειται για διοικητική απέλαση αλλοδαπού η υπηρεσία που την προτείνει υποχρεούται να στείλει έκθεση στην Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας, η οποία πρέπει αν περιλαμβάνει συνοπτικά:

- Τα στοιχεία που δικαιολογούν τη απέλαση
- Τις διατάξεις που την προβλέπουν

- Τυχόν λόγους που καθιστούν αναγκαία την κράτηση του αλλοδαπού, ωστόσο καταστεί δυνατή η απομάκρυνση του από το ελληνικό έδαφος.

Ο αλλοδαπός για τον οποίο προτείνεται η απέλαση έχει δικαίωμα να προβάλλει τις αντιρρήσεις του εντός 24 ωρών, διαφορετικά θεωρείται ότι παραιτείται του δικαιώματος του αυτού. Και αυτό πρέπει αν περιλαμβάνεται στην έκθεση προς την Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας.

Στο άρθρο 4 αλλοδαπός που συλλαμβάνεται για απέλαση είναι υποχρεωμένος να δείξει το διαβατήριο ή οποιοδήποτε άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο, που είναι αναγκαίο για την επιστροφή του στη χώρα καταγωγής ή μόνιμης διαμονής του, καθώς επίσης είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει στην αρμόδια Υπηρεσία χρηματικό ποσό ισάξιο της αξίας ενός αεροπορικού εισιτηρίου για την χώρα καταγωγής του, μόνιμης διαμονής του ή τρίτης χώρας ή το ίδιο το αεροπορικό εισιτήριο. Αν ο αλλοδαπός αρνείται να αναλάβει τις υποχρεώσεις του αυτές, τότε η αρμόδια υπηρεσία μπορεί να προβεί ακόμα και στην κατάσχεση των όσων ζητούνται.

Για όλες αυτές της πράξεις συντάσσεται έκθεση, η οποία τηρείται στην αρμόδια υπηρεσία. Αν ο αλλοδαπός μετάγεται σε άλλη υπηρεσία για να απελαθεί μετά, τότε στέλνεται στην υπηρεσία αυτή και αντίγραφο της προαναφερθείσας έκθεσης.

Η απέλαση πραγματοποιείται αμέσως, μόλις ολοκληρωθούν οι διαδικασίες που αναφέρθηκαν πριν. Αν ο αλλοδαπός που απελαύνεται αρνείται να μεταβεί στο μεταφορικό μέσο που θα τον απομακρύνει από την χώρα, τότε η επιβίβαση του σε αυτό γίνεται βιαίως, ενώ ταυτόχρονα μέχρι να φτάσει στη χώρα προορισμού βρίσκεται υπό την επίβλεψη Αστυνομικής δύναμης. Αν στερείτε ταξιδιωτικού εγγράφου, τότε γίνονται όλες οι απαιτούμενες ενέργειες προκειμένου να εφοδιασθεί μ' αυτό. (άρθρο 5).

Όσοι αλλοδαποί, πρόκειται να απελαθούν κρατούνται στα κρατητήρια των αστυνομικών υπηρεσιών ή σε άλλους κατάλληλους χώρους (άρθρο 6). Το άρθρο 7 ρυθμίζει την απέλαση των αλλοδαπών που έχουν χαρακτηριστεί ως πρόσφυγες. Σε περίπτωση που δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί η απέλαση αλλοδαπού ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης μπορεί να αποφασίσει την προσωρινή παραμονή του στη χώρα, για όσο διάστημα απαιτείται και υποβάλλοντας τον σε περιορισμό αν κρίνεται αναγκαίο (άρθρο 8).

Στο άρθρο 9 γίνεται λόγος για τους διευθυντές των καταστημάτων κράτησης, οι οποίοι πρέπει να παραλαμβάνουν και αν φυλάσσουν αποδεικτικά της ταυτότητας έγγραφα αλλοδαπού, οποίος εισήχθη για να εκτίσει ποινή . Επίσης αν ο κρατούμενος στερείται τέτοιου εγγράφου, γίνονται όλες οι απαιτούμενες ενέργειες ώστε να εφοδιασθεί μ' αυτό , ακόμα και η μεταγωγή του σ' άλλο κατάστημα κράτησης. Τα θέματα δευτερεύουσας σημασίας ρυθμίζονται με απόφαση του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας (άρθρο 9-10).

Σύμφωνα μ' αυτή την υπουργική απόφαση βλέπουμε ότι αναλύεται εκτενέστερα ότι αφορά τις απελάσεις αλλοδαπών . Όχι όμως από την πλευρά των αλλοδαπών αλλά από την πλευρά των υπηρεσιών που σχετίζονται με την απέλαση αλλοδαπού. Δηλαδή αν συγκρίνουμε το άρθρο 27 του ν. 1975/1991 με την Υπουργική απόφαση αριθ. 4803/13/7α, θα διαπιστώσουμε ότι οι ρυθμίσεις που αφορούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των αλλοδαπών παραμένουν ίδιες, ενώ προστίθεται με την απόφαση αυτή το άρθρο 8, που επιτρέπει την προσωρινή παραμονή του αλλοδαπού στη χώρα έως ότου ξεπεραστούν τα κωλύματα της απέλασης του.

Όλα τα υπόλοιπα άρθρα της Υπουργικής απόφασης ρυθμίζουν τις υποχρεώσεις των υπηρεσιών, όπου είτε προτείνουν είτε είναι υποχρεωμένες να πραγματοποιήσουν την απέλαση (άρθρο 26 & 31), γεγονός που δεν αναλύοταν στο άρθρο 27. Φυσικά αυτό που πρέπει να αναφέρουμε εδώ είναι το ότι σ' ένα από αυτά τα άρθρα και συγκεκριμένα στην παράγραφο 2α του άρθρου 5 της υπουργικής απόφασης νομιμοποιείται η βίαιη μεταχείριση των αλλοδαπών από τις Αστυνομικές Δυνάμεις. Μπορεί βέβαια αυτό να ισχύει για συγκεκριμένες περιπτώσεις (όταν ο αλλοδαπός αρνείται να επιβιβασθεί στο μεταφορικό μέσο για να απελαθεί), όμως δεν το κάνει λιγότερο αντισυνταγματικό. Εναντιώνεται στα ανθρώπινα δικαιώματα και για μια ακόμα φορά θέτει σε μειονεκτική θέση του μετανάστες.

Πέραν όλων αυτών όμως η φράση «εκβάλλεται βιαίως» είναι πολύ γενική και μπορεί να περιλαμβάνει από ανάρμοστες λέξεις μέχρι και ξυλοδαρμό. Άρα ποιος μπορεί να ελέγξει ή και να τιμωρήσει αστυνομικούς οι οποίοι βιοπραγούν έναντι αλλοδαπών όταν αυτό θεωρείται νόμιμο; Ενισχύεται έτσι η ήδη υπάρχουσα δύναμη που έχουν οι αστυνομικές αρχές και τα αστυνομικά όργανα. Προχωρώντας όμως ακόμα πιο βαθιά στην αξιολόγηση της Υπουργικής απόφασης συγκριτικά με το ν. 1975/1991 διαπιστώνουμε ακόμη μια φορά ότι οι νόμοι και οι υπουργικές αποφάσεις ενισχύουν τους νόμιμους μετανάστες, ενώ καταδικάζουν και οδηγούν στο περιθώριο

του παράνομα ευρισκόμενους στη χώρα, που αποτελούν και την πλειοψηφία των μεταναστών.

Στις 31 Ιουλίου 1992 ανακοινώνεται , στο Β΄ Τεύχος της εφημερίδας της Κυβερνήσεως και με αριθμό φύλλου 498, η Υπουργική απόφαση αριθ. 4803/13/8-α και ρυθμίζει τους όρους και την διαδικασία για τη χορήγηση, ανανέωση και ανάκληση των αδειών εργασίας σε αλλοδαπούς καθώς και επιβολή χρηματικής εγγύησης για έξοδα επαναπατριsmού σε βάρος των καλούντων αλλοδαπούς. Η απόφαση αυτή χωρίζεται σε επτά (7) κεφάλαια, περιλαμβάνει 23 συνολικά άρθρα και συμπληρώνει την παράγραφο 2, άρθρο 21 του ν. 1975.

Το κεφάλαιο Α αφορά του όρους και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Το άρθρο 1 ρυθμίζει τις υποχρεώσεις των εργοδοτών. Σύμφωνα με αυτό , εργοδότης ο οποίος πρόκειται να προσλάβει αλλοδαπό για εργασία είναι υποχρεωμένος να υποβάλει στην Επιθεώρηση Εργασίας, του τόπου που θα εργαστεί ο αλλοδαπός , αίτηση σε 3 (τρία) αντίτυπα, όπου θα αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία της ταυτότητας του αλλοδαπού καθώς και τον αριθμό διαβατηρίου και την αρχή έκδοσης.

Πέρα από την αίτηση αυτή, θα πρέπει να υποβάλλονται και τα εξής δικαιολογητικά:

- Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του αλλοδαπού, θεωρημένο από την οικεία Ελληνική Προξενική Αρχή που να αναφέρει πια μέλη της οικογένειας που συγκατοικούν και συντηρούνται από αυτόν.

- Επικυρωμένο πιστοποιητικό μεταφρασμένο από το Υπουργείο Εξωτερικών, που να αποδεικνύει κατοχή γνώσης, τέχνης ή ειδικότητας του αλλοδαπού

- Ιδιωτικό συμφωνητικό εργασίας

- Κατάσταση των απασχολούμενων από αυτόν ημεδαπών και αλλοδαπών εργατών, θεωρημένη από τον αρμόδιο Επόπτη Εργασίας

- Εκκαθαριστικό σημείωμα εφορίας , από το οποίο να προκύπτει δηλωθέν ετήσιο εισόδημα τριπλάσιο του ανειδίκευτου εργάτη και βεβαίωση φορολογικής ενημερότητας

- Πιστοποιητικό υγείας Κρατικού Νοσοκομείου της χώρας προέλευσης του αλλοδαπού, θεωρημένο από την οικεία Ελληνική Προξενική Αρχή και μεταφρασμένο από το Υπουργείο Εξωτερικών, ότι δεν πάσχει από μολυσματική νόσο

- Δήλωση του νόμου 1599/86, ότι αναλαμβάνει την κάλυψη των εξόδων συντηρήσεως, νοσηλείας και επαναπατρισμού του αλλοδαπού

- Αποδεικτικό του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων ότι κατατέθηκε σ' αυτό ποσό που καλύπτει τις τριμηνιαίες αποδοχές ανειδίκευτου εργατή

- Βεβαίωση του Ο.Α.Ε.Δ. ότι αναγγέλθηκε επί τρίμηνο η κενή θέση εργασίας και δεν καλύφθηκε.

Τα άρθρα 2 και 3 αναφέρουν και ρυθμίζουν τα δικαιολογητικά που πρέπει να καταθέσει ο εργοδότης, όταν πρόκειται να φέρει στην Ελλάδα να εργαστεί, αλλοδαπό σαν καλλιτέχνη ή αλιεργάτη.

Το κεφάλαιο Β', ρυθμίζει τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν πριν την άφιξη του αλλοδαπού. Το Υπουργείο Εργασίας ελέγχει την ακρίβεια και πληρότητα των δικαιολογητικών, μέσω των αρμόδιων Υπηρεσιών του και αφού πεισθεί ότι η θέση δεν μπορεί να καλυφθεί διαφορετικά, διαβιβάζει την σχετική αλληλογραφία στο Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως ή αλλιώς απορρίπτει το αίτημα (άρθρο 4).

Στη συνέχεια το Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως ελέγχει αν με την άφιξη του αλλοδαπού τίγονται ή όχι ζητήματα δημόσιας τάξεως, ασφάλειας ή δημοσίου συμφέροντος. Αν δεν τίγονται όλα αυτά τότε διαβιβάζει με τη σειρά του σχετική αλληλογραφία στο Υπουργείο Εξωτερικών με κοινοποίηση στην Υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και στις Αστυνομικές Αρχές καταγραφής αλλοδαπών του τόπου, όπου θα εργασθεί ο αλλοδαπός. Ο ενδιαφερόμενος εργοδότης ενημερώνεται από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας (άρθρο 5).

Τώρα το Υπουργείο Εξωτερικών, δίδει με τη σειρά του εντολή στην αρμόδια Προξενική Αρχή του τόπου διαμονής του αλλοδαπού, έτσι ώστε να του χορηγήσει προξενική θεώρηση εργασίας. Στη θεώρηση αυτή, θα πρέπει να αναγράφεται ο αριθμός προέγκρισης του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως, ο εργοδότης στον οποίο θα απασχοληθεί ο αλλοδαπός, η διάρκεια ισχύος της κι η προθεσμία, εντός της οποίας υποχρεούται να παρουσιασθεί στην αρμόδια αστυνομική αρχή. Αν η Προξενική Αρχή διαπιστώσει ότι υπάρχουν αντενδείξεις τις οποίες επισημαίνει στο Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως, τότε μπορεί αν αναστείλει τη χορήγηση της θεώρησης (άρθρο 6).

Το κεφάλαιο Γ', ρυθμίζει τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν μετά την άφιξη του αλλοδαπού. Στο άρθρο 7 ρυθμίζονται οι υποχρεώσεις αλλοδαπού –εργοδότη. Με την άφιξη του, ο αλλοδαπός υποχρεούται :

- Να μεταβεί εντός 5νθημέρου, με ευθύνη του εργοδότη του, στη Διεύθυνση Υγιεινής της αρμόδιας Νομαρχίας για να τον παραπέμψει στο οικείο Νοσοκομείο, έτσι ώστε να κάνει τις απαραίτητες αιματολογικές εξετάσεις.

- Να παρουσιαστεί με τον εργοδότη του στην αρμόδια Αστυνομική Υπηρεσία καταγραφής αλλοδαπών εντός 30 ημερών.

Στην αστυνομική Υπηρεσία που παρουσιάζεται ο αλλοδαπός πρέπει να υποβάλλει και τα εξής δικαιολογητικά:

- (α) Αίτηση για χορήγηση άδειας παραμονής
- (β) Αίτηση για χορήγηση άδειας εργασίας
- (γ) Βεβαίωση εργοδότη για το χρόνο απασχόλησης του (όταν πρόκειται για εξαρτημένη εργασία)

- (δ) Το ισχύον ταξιδιωτικό έγγραφο

- (ε) 3 Φωτογραφίες ταυτότητας

- (στ) Βεβαίωση Διεύθυνσης Υγιεινής ,ότι δεν πάσχει από μολυσματική νόσο

- (ζ) Βεβαίωση ασφαλιστικού φορέα

- (η) Τα επιπλέον δικαιολογητικά που απαιτούνται για του ημεδαπούς για την κάλυψη της ίδιας θέσης εργασίας.

Το άρθρο 8 ρυθμίζει την ανανέωση αδειών παραμονής και εργασίας. Σύμφωνα με αυτό χρειάζονται τα στοιχεία α, β, γ, δ, ζ, η, που αναφέρθηκαν πριν καθώς και

(α) Αντίγραφο φορολογικής δήλωσης εργοδότη και αλλοδαπού εργαζόμενου

(β) Όταν πρόκειται για επιχειρήσεις, κατάσταση απασχολούμενου προσωπικού θεωρημένη από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας. Η αίτηση ανανέωσης υποβάλλεται 2 (δύο)μήνες πριν λήξει η προηγούμενη άδεια παραμονής και εργασίας.

Σε περίπτωση που εγκριθεί η αίτηση ,τότε οι αρχές καταγραφής αλλοδαπών προβαίνουν στις εξής ενέργειες. Ελέγχουν την πληρότητα των δικαιολογητικών, καταγράφουν τον αλλοδαπό με τη συμπλήρωση ειδικού απογραφικού δελτίου και ενεργούν ως προς την άδεια παραμονής σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξεως ,ενώ παράλληλα διαβιβάζουν τα δικαιολογητικά για την άδεια εργασίας στη Διεύθυνση Εργασίας της αρμόδιας Νομαρχίας. Σε περίπτωση αιτήσεως για παράταση της άδειας παραμονής για εργασία, η άδεια ανανεώνεται,– εφόσον δεν έχουν μεταβληθεί οι λόγοι αρχικής έγκρισης- σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξεως και διαβιβάζουν τα δικαιολογητικά με αιτιολογημένη

πρόταση , στο Υπουργείο Εργασίας ή στην αρμόδια κάθε φορά Νομαρχία για τη χορήγηση της άδειας εργασίας (άρθρο 9).

Οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, όταν πρόκειται να χορηγήσουν την αρχική άδεια εργασίας , ελέγχουν τα δικαιολογητικά και εγκρίνουν ή απορρίπτουν την χορήγηση της άδειας εργασίας. Στη συνέχεια τη διαβιβάζουν στην Αστυνομική Αρχή υποδοχής των δικαιολογητικών και από εκεί την προμηθεύεται ο ενδιαφερόμενος αλλοδαπός , ενώ αντίγραφο αυτής δίδεται στον ασφαλιστικό φορέα.

Το κεφάλαιο Δ΄ αναφέρεται στην απόρριψη –ανάκληση των αδειών εργασίας. Αίτημα για χορήγηση άδειας εργασίας μπορεί να απορριφθεί:

(α) Αν ο εργοδότης δεν τηρεί τις υποχρεώσεις, που απορρέουν από το νόμο και τις διατάξεις για την απασχόληση των εργαζομένων.

(β) Αν μετά την παρέλευση του αρχικού χρόνου μετάκλησης ,λόγω επιτακτικών λόγων εθνικής οικονομικής πολιτικής , δεν εξυπηρετείται το συμφέρον της χώρας, να αυξηθεί ή ακόμα να διατηρηθεί στο υφιστάμενο επίπεδο το αλλοδαπό εργατικό δυναμικό .

(γ) Αν πρόκειται για μερική ή με μειωμένες αποδοχές απασχόληση και η προερχόμενη από αυτή αμοιβή, δεν επαρκεί για να καλύψει τις ανάγκες τόσο του ίδιου όσο και της οικογένειάς του.

(δ) Όταν ο εργαζόμενος έχει προσληφθεί χωρίς όμως να έχουν τηρηθεί οι νόμιμες διατυπώσεις.

(ε) Αν οι όροι εργασίας των αλλοδαπών είναι δυσμενέστεροι συγκρινόμενοι με τους αντιστοίχους των ημεδαπών

(στ) Αν ο αλλοδαπός δεν έχει την προβλεπόμενη ηλικία για να εργαστεί

(ζ) Όταν οι αιτήσεις είναι ελλιπείς ή παρουσιάζονται ανακριβείς ισχυρισμοί

(η) Όταν οι όροι της σύμβασης εργασίας δεν είναι σύμφωνοι με αυτούς που προβλέπει η Ελληνική νομοθεσία.

Η ανάκληση άδειας εργασίας γίνεται αν:

(α) Ανακληθεί η άδεια παραμονής

(β) Εκδόθηκε με βάση ανακριβή στοιχεία

(γ) Παύσει να υφίσταται πια η εργασιακή σχέση , λόγω λύσεων της σύμβασης, εργασίας, είτε κοινή συναινέσει , είτε με υπαιτιότητα ενός των συμβαλλόμενων (άρθρο 11).

Αλλοδαπός, στον οποίο δεν εγκρίθηκε η χορήγηση ή ανακλήθηκε η χορηγημένη άδεια εργασίας είναι υποχρεωμένος να εγκαταλείψει τη χώρα μέσα σε 15 μέρες το αργότερο, διαφορετικά απελαύνεται (άρθρο 12).

Στο κεφάλαιο Ε' ρυθμίζονται θέματα που αφορούν την αλλαγή εργοδότη και παραμονή πέραν της 5ετίας. Για να μπορέσει ένας αλλοδαπός να αλλάξει εργοδότη, είδος απασχόλησης και μορφή εργασίας πρέπει να έχει έγκριση από το Υπουργείο Εργασίας, η οποία δίδεται σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 1975/1991 του άρθρου 1 παρ. 2 στοιχεία γ, δ, ε, ζ, η, θ, και του άρθρου 4 της παρούσας Υπουργικής απόφασης (άρθρο 13). Για την παραμονή για εργασία πέραν της 5ετίας, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 13 του ν. 1975/1991, εκτιμούνται πέρα από τις προϋποθέσεις των άρθρων 21 και 22 παρ. 7 του ίδιου νόμου και η αναγκαιότητα και σκοπιμότητα που έχει η συνέχιση της παραμονής και εργασίας του αλλοδαπού στη χώρα. Επίσης η προσαρμοστικότητα του αλλοδαπού στην Ελληνική κοινωνία, η κοινωνική ασφάλιση σε φορέα κύριας ασφάλισης για την προηγούμενη 5ετία, η γνώση της ελληνικής γλώσσας, η υποβολή φορολογικής δήλωσης με δηλούμενο κατώτατο εισόδημα. Για τον εργαζόμενο εκείνο του ανειδίκευτου εργάτη, για τον εργοδότη τριπλάσιο του ανειδίκευτου εργάτη (άρθρο 14). Για την ανανέωση ή χορήγηση της άδειας εργασίας ενημερώνονται εγγράφως, η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Δημόσιας Τάξεως και η Υπηρεσία στην οποία αρχικά υποβλήθηκαν τα δικαιολογητικά (άρθρο 15)

Το κεφάλαιο Στ' ρυθμίζει την άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος και περιλαμβάνει τις προϋποθέσεις, τα δικαιολογητικά και τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν μετά την άφιξη του αλλοδαπού.

Τα άρθρα 19 και 20 του Κεφαλαίου Ζ' αναφέρονται στις απαγορεύσεις. Έτσι σύμφωνα με το άρθρο 19 δεν χορηγείτε έγκριση έλευσης αλλοδαπού για εργασία:

(α) σε εργοδότη που κατά την τελευταία 10ετία, καταδικάστηκε για παράνομη απασχόληση αλλοδαπού ή σε βάρος του βεβαιώθηκε παράβαση για το ίδιο λόγο. Η έγκριση μπορεί να δοθεί μόνο εφόσον έχει εκδοθεί απαλλακτική απόφαση

(β) Σε εργοδότη, όπου σε βάρος του βεβαιώθηκε, κατά το παρελθόν, παράβαση του Ποινικού Κώδικα για εγκλήματα που αφορούν τις προσβολές του πολιτεύματος, προδοσία της χώρας, γενετήσια ελευθερία και οικονομική εκμετάλλευση της γενετήσιας ζωής, καθώς και παράβαση του ν. 1916/1991 « Για την προστασία της κοινωνίας από το οργανωμένο έγκλημα»

(γ) Σε αλλοδαπό εργοδότη που δεν του επιτρέπεται η απασχόληση στη χώρα μας

(δ) Σε επιχείρηση που δεν απασχολεί τουλάχιστον 5(πέντε) Έλληνες . Εφόσον αυτή απασχολεί μεγαλύτερο αριθμό , η αναλογία των αλλοδαπών απασχολούμενων ,έναντι των Ελλήνων δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του 1 (ένα) προς δέκα (10).

Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο απαγορεύεται έγκριση έλευσης σε αλλοδαπό :

(α) Που συμπλήρωσε 5 ετή παραμονή και εργασία στη χώρα μας

(β) Που εργάστηκε σ' αυτή και δεν έχει περάσει το χρονικό διάστημα των 6 μηνών από τη τελευταία έξοδο του

(γ) Που κατά το παρελθόν απελάθηκε ή διέμεινε παράνομα.

Επίσης απαγορεύεται η άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος σε αλλοδαπό το αίτημα του οποίου δεν πέρασε από τη διαδικασία προέγκρισης , καθώς και η έγκριση έλευσης αλλοδαπού για να εργαστεί ως οικιακή βοηθός. Το άρθρο 20 αναφέρει ότι σε κάθε περίπτωση καταγραφής αλλοδαπού πρέπει να συμπληρώνεται και δακτυλοσκοπικό δελτίο αυτού ,εκτός αν έρχεται για προσωρινή διαμονή ή έχει έρθει στην Ελλάδα για τουρισμό και επιθυμεί να παρατείνει τη διαμονή για σύντομο χρονικό διάστημα.

Το Κεφάλαιο Η' ρυθμίζει την επιστροφή των Εγγυητικών Επιταγών. Η εγγυητική επιταγή επιστρέφεται ,εφόσον ο εργοδότης καταθέσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά είτε για να αποδείξει ότι δεν ισχύει πια εργασιακή σχέση εργοδότη-αλλοδαπού , είτε ότι ο αλλοδαπός άλλαξε εργοδότη, είτε ότι δεν εγκρίθηκε η μετάκληση του αλλοδαπού , είτε ότι ο εργοδότης ανακάλεσε με αίτηση του την εγκριθείσα μετάκληση αλλοδαπού (άρθρο 21).

Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η υπουργική αυτή απόφαση βγήκε μόλις ένα μήνα μετά την έναρξη ισχύος του ν. 1975/1991. Ξεκαθαρίζει πια είναι τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για εργοδότη και αλλοδαπό, έτσι ώστε να είναι νόμιμοι και οι δύο.

Εμπλέκονται αρκετά υπουργεία και στις ενέργειες πριν την άφιξη του αλλοδαπού αλλά και μετά. Κάτι τέτοιο δείχνει ότι προσπαθούν να δουν ολοκληρωμένα το ζήτημα της νομιμοποίησης οι Ελληνικές Αρχές, καθώς όμως και το ότι είναι ιδιαίτερα χρονοβόρα η διαδικασία νομιμοποίησης, όταν πρέπει να περάσει από όλα αυτά τα «κανάλια»

Διαπιστώνουμε όμως ότι ούτε και με την υπουργική απόφαση αυτή ρυθμίζονται θέματα που να αφορούν τους ήδη παράνομα ευρισκόμενους μετανάστες στη χώρα και πώς να νομιμοποιηθούν.

Τον Ιούνιο του 1992 δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως η υπουργική απόφαση με αριθμό 4803/13/9-α ,η οποία ρυθμίζει τις εξαιρέσεις αλλοδαπών από την υποχρέωση τήρησης της διαδικασίας προέγκρισης ή εφοδιασμού με άδεια εργασίας και συμπληρώνει την παράγραφο 6 του άρθρου 22 του ν. 1975/1991. Σύμφωνα με αυτή την απόφαση ,εξαιρούνται από τη διαδικασία προέγκρισης:

(α) Αλλοδαποί, σύζυγοι ημεδαπών, εφόσον ζουν μαζί και έχουν περάσει 2 χρόνια από την τέλεση του γάμου ή είναι γονείς ημεδαπού ανήλικου

(β) Ανταποκριτές ξένου τύπου, οι οποίοι είναι νόμιμα στη χώρα και κατέχουν σχετική βεβαίωση του Υπουργείου Προεδρίας

(γ) Αλλοδαποί προπονητές, που προσλαμβάνονται από αθλητικά σωματεία ή συλλόγους, γεγονός που προβλέπεται ρητά από το νόμο

(δ) Μόνο ένας αλλοδαπός ως υπάλληλος για κάθε τουριστικό γραφείο , εφόσον συμβάλλει σύμφωνα με βεβαίωση του Ε.Ο.Τ. στην εθνική οικονομία

(ε) Διευθυντές ξένων αεροπορικών εταιριών και οι αναπληρωτές τους ,αφού βέβαια συμφωνεί και η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας.

(στ) Αρχηγοί οργανωμένων ομάδων τουρισμού, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Ε.Ο.Τ.

(ζ) Το διδακτικό προσωπικό αναγνωρισμένων στη χώρα μας ξένων σχολείων , ύστερα βέβαια από τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Παιδείας

(η) Μέλη καλλιτεχνικών συγκροτημάτων ,που έρχονται στην Ελλάδα στα πλαίσια μορφωτικών ανταλλαγών υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και των Ο.Τ.Α και αφού πριν έχουν δώσει πλήρη αναφορά στα Υπουργεία Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξεως . Τα συγκροτήματα αυτά μπορούν να παραμείνουν στην Ελλάδα για 1 μήνα , εκτός από το τσίρκο που μπορούν να μείνουν μέχρι και 1 χρόνο.

(θ) Στις περιπτώσεις όπου μετακαλούνται καλλιτεχνικά συγκροτήματα διεθνούς φήμης από ιδιώτες πολιτιστικούς συλλόγους ή άλλους φορείς, για παραστάσεις σε κλειστούς ή ανοιχτούς χώρους, εφαρμόζεται η διαδικασία και ο χρόνος παραμονής που προβλέπεται από την προηγούμενη παράγραφο.

Τέλος σύμφωνα με την ίδια υπουργική απόφαση απαλλάσσονται από την υποχρέωση εφοδιασμού με άδεια εργασίας:

(α) Οι ανταποκριτές ξένου τύπου, οι οποίοι είναι νόμιμα στη χώρα και κατέχουν βεβαίωση σχετική από το Υπουργείο Προεδρίας

(β) Τα μέλη καλλιτεχνικών συγκροτημάτων που έρχονται στη χώρα μας στα πλαίσια μορφωτικών ανταλλαγών, πάντα υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και των Ο.Τ.Α.

Με την απόφαση αυτή γίνεται πιο συγκεκριμένο το ποιοι αλλοδαποί μπορούν αν μην ενεργήσουν τη διαδικασία προέγκρισης και ποιοι να μην εφοδιαστούν με άδεια εργασίας. Διαπιστώνουμε από αυτό ότι όσοι αλλοδαποί μπορούν να προάγουν το συμφέρον της χώρας απαλλάσσονται από ορισμένες διαδικασίες νομιμοποίησης. Οι αρχές της χώρας τους θεωρούν σαν αυτόνομα άτομα και δεν του δημιουργούν εξαρτημένες σχέσεις με τους εργοδότες τους. Κάτι τέτοιο σημαίνει ότι αυτοί οι αλλοδαποί θα έχουν να αντιμετωπίσουν λιγότερα προβλήματα στη χώρα μας γιατί απλά, φροντίζει η ίδια η Ελλάδα να τους προβάλει θετικά στο γηγενή πληθυσμό, αλλά και γιατί οι κατηγορίες των αλλοδαπών που απαλλάσσονται εξασκούν επαγγέλματα κύρους.

Θα πρέπει να αναφερθεί σ' αυτό το σημείο ότι μπορεί τα άτομα αυτά να ενισχύουν το συμφέρον της χώρας με οποιαδήποτε μορφή, από την άλλη όμως μπορούμε να πούμε ότι κάτι τέτοιο δημιουργεί τεράστιες ανισότητες μέσα στην ίδια την μεταναστευτική ομάδα. Ανάμεσα στους τόσους αλλοδαπούς που έχουν έρθει εδώ ,υπάρχουν και άτομα τα οποία έχουν σπουδάσει αξιόλογα επαγγέλματα και που η εξάσκηση τους στη χώρα μας θα συνέβαλε και αυτή με την σειρά της στην αναβάθμιση της Ελλάδας. Τι είναι αυτό λοιπόν που για κάποιους αλλοδαπούς μπορεί να τους βοηθήσει να απαλλαγούν από κάποιες διαδικασίες νομιμοποίησης; Ίσως το μόνο που μπορούμε να διακρίνουμε σαν αιτία είναι το γεγονός ότι αυτά τα άτομα είτε είναι διεθνώς αναγνωρισμένα, είτε δουλεύουν σε διεθνείς αναγνωρισμένους οργανισμούς.

Το Νοέμβριο του 1992 δημοσιεύεται μια ακόμα υπουργική απόφαση με αριθμό 4803/13/13α ,που σκοπό είχε τα ρύθμιση του τρόπου επιβολής, είσπραξης ,διαχείρισης και αναπροσαρμογής του προστίμου που επιβάλλεται στους εργοδότες και αλλοδαπούς , για παραβάσεις της νομοθεσίας περί αλλοδαπών και είναι συμπληρωματική του άρθρου 33 του ν. 1975/1991.

Σύμφωνα με την απόφαση αυτή το πρόστιμο των 100.000 δραχμών που επιβάλλεται στους εργοδότες ή των 300.000 δρχ. σε περίπτωση υποτροπής ,επειδή απασχολούν στη δουλειά τους αλλοδαπό χωρίς άδεια εργασίας, επιβάλλεται εντός 15 εργάσιμων ημερών από τη βεβαίωση της παράβασης με απόφαση είτε του

Επιθεωρητή Εργασίας είτε του Αστυνομικού Διευθυντή (άρθρο 1) .Ο εργοδότης έχει δικαίωμα εντός 20 ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης ,να ασκήσει ανακοπή στο Ειρηνοδικείο του τόπου εργασίας στην οποία μπορεί και να παρίσταται κατά την εξέταση της υπόθεση του προκειμένου να προβάλλει τις αντιρρήσεις του (άρθρο 2). Το επιβαλλόμενο πρόστιμο εισπράττεται ως δημόσιο έσοδο και η απόφαση επιβολής του, αποτελεί τίτλο για την είσπραξη του. Το πρόστιμο αυτό καταβάλλεται εφάπαξ (άρθρο 3).

Τώρα αν αλλοδαπός παραμείνει στην Ελλάδα πέραν τις τριάντα (30) ημέρες , αφού λήξει η άδεια παραμονής ή πέραν του χρονικού διαστήματος που ορίζει η προσωρινή διαμονή με την παράταση αυτής (άρθρο 7 , ν. 1975/1991), είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει τέλος διπλάσιο από αυτό που απαιτείται για χορήγηση άδειας παράνομης, καθώς και χαρτόσημο δημοσίου ίδιου ποσού. Το πρόστιμο αυτό αυξάνεται ανάλογα με το χρόνο που έχει παραμείνει παράνομα στην Ελλάδα (άρθρο 4). Το πρόστιμο καταβάλλεται, κατά τη αναχώρηση του αλλοδαπού στην υπηρεσία ελέγχου και η επιβολή φανερώνεται καθώς το διαβατήριο σφραγίζεται με ερυθρού χρώματος σφραγίδα(άρθρο 5).

Σε περίπτωση τώρα που ένας αλλοδαπός δεν διαθέτει τα χρήματα για την καταβολή του προστίμου, μπορεί να αναχωρήσει , όμως για να ξαναμπει στην χώρα , μετά από 4 (τέσσερα) χρόνια ,θα πρέπει να καταβάλλει το πρόστιμο . Για όλα αυτά ενημερώνεται η Υπηρεσία η αρμόδια του Υπουργείου Δημόσιας Τάξεως , η οποία ενημερώνει τις υπηρεσίες ελέγχου διαβατηρίου (άρθρο 6) . Στο άρθρο 7 γίνεται λόγος για τη διαχείριση των εσόδων όπου τα πρόστιμα που επιβάλλουν οι επιθεωρητές εργασίας , εντάσσονται στο κρατικό προϋπολογισμό, ενώ τα πρόστιμα που προέρχονται από τις υπόλοιπες περιπτώσεις κατατίθενται υπέρ των Ασφαλιστικών Ταμείων . Ακόμα στο άρθρο 8 γίνεται λόγος στην αναπροσαρμογή των προστίμων, η οποία γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 34 παρ. 3 του ν. 1975/1991.

Όλα όσα έχουν αναφερθεί σ' αυτήν την υπουργική απόφαση δεν εφαρμόζονται στους ομογενείς αλλά και στους αλλοδαπούς που πρόκειται να απελαθούν (άρθρο 9). Σκοπός της απόφασης αυτής, είναι να οριστεί σαφώς η διαδικασία επιβολής προστίμου αλλά και οι συνέπειες μη καταβολής και σ' αυτό το σημείο συμπληρώνει τα άρθρα 33 και 7 του αρχικού νόμου (ν. 1975/1991). Διαπιστώνουμε ότι από το ύψος του προστίμου που αφορά την παράνομη παραμονή αλλοδαπού στη χώρα , η οποία πέραν των 2 χρόνων είναι 200.000 δρχ, ο αλλοδαπός μπορεί να μείνει και παράνομα αφού από οικονομικής πλευράς δεν βαρύνεται ιδιαίτερα. Συμπεραίνουμε

λοιπόν από αυτό ότι αν και στόχος του αρχικού νόμου (ν. 1975/1991) ήταν ο έλεγχος της λαθρομετανάστευσης με αυτή την υπουργική απόφαση που αφορά τα πρόστιμα, δεν ελέγχονται οι λαθρομετανάστες που ήδη υπάρχουν στην Ελλάδα.

Το πρόστιμο των 200.000 δραχμών , για το μετανάστη που ζει παράνομα στην Ελλάδα για πάνω από 2 (δύο) χρόνια ,είναι γι' αυτόν 20 μεροκάματα των 10.000 δρχ. Η δυσαναλογία λοιπόν που παρατηρείται μεταξύ χρονικού διαστήματος παράνομης παραμονής και προστίμου γι' αυτήν δεν αποτελεί απόλυτα ανασταλτικό παράγοντα για το μετανάστη (λαθραίο) ,ο οποίος ήρθε στην Ελλάδα για να μαζέψει χρήματα, να καλυτέρευσε τη ζωή του.

Σίγουρα η καταβολή αυτή του προστίμου θα παίζει κάποιο ρόλο στο λαθρομετανάστη όχι όμως αυτό του ότι πρέπει να γίνει νόμιμος ή το να φύγει από την Ελλάδα, αλλά εκείνο του ότι πρέπει να περιορίσει ακόμα περισσότερο τις «παραστάσεις» που έχει από το ελληνικό έδαφος. Τι σημαίνει αυτό; Μα τι άλλο από το ότι ο λαθρομετανάστης θα μειώσει ακόμα πιο πολύ την παρουσία του στη χώρα, φτάνοντας κάποια στιγμή στο σημείο να ασχολείται μόνο με τη δουλειά του και το σπίτι του , να μη διασκεδάζει , να ζει με ένα συνεχή φόβο.

Σ' όλα αυτά υπάρχουν και κάποιες εξαιρέσεις. Αφορούν εκείνους που ξεκίνησαν νόμιμα να ζουν εδώ, που από την αρχή είχαν άδεια παραμονής και εργασίας. Αυτοί οι αλλοδαποί, που θέλουν πραγματικά να μείνουν στην Ελλάδα για μεγάλο χρονικό διάστημα ,ίσως να θεωρήσουν ότι η καταβολή ενός τέτοιου ποσού να αποτελέσει ανασταλτικό παράγοντα για τη ζωή τους εδώ.

Όσον αφορά την επιβολή προστίμου για τους εργοδότες που απασχολούν παράνομα αλλοδαπούς , οι καταστάσεις είναι πιο αυστηρές γιατί το πρόστιμο αφορά τον ένα αλλοδαπό. Έτσι όσο περισσότερους αλλοδαπούς απασχολεί τόσο , τόσο περισσότερα χρήματα είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει. Κάτι τέτοιο σημαίνει ότι θα κάτσει να σκεφτεί το γεγονός νομιμοποίησης των αλλοδαπών που έχει στη δουλειά του. Και αυτό να μη συμβεί αρχικά, θα το κάνει αργότερα. Πάντα το εύκολο κέρδος αποτελούσε πόλο έλξης για σχεδόν κάθε Έλληνα, λόγω όμως των συχνών ελέγχων από τις αρμόδιες αρχές, για τη νομιμότητα αλλοδαπών και ντόπιων εργοδοτών αυτό ίσως να έχει μετριαστεί. Η αντιμετώπιση στο δικαστήριο των εργοδοτών που παρανόμησαν ,φαίνεται ήδη από τις αναφερθείσες ρυθμίσεις ότι θα είναι ιδιαίτερα σκληρή.

Στις 12 Φεβρουαρίου 1993 (ΦΕΚ 68) δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η υπουργική απόφαση με αριθμό 30353 με σκοπό τον καθορισμό ανώτατου αριθμού αδειών εργασίας αλλοδαπών. Συμπληρώνει την παράγραφο 7 του άρθρου 22 του ν. 1975/1991. Η απόφαση αυτή λόγω του χαρακτήρα της έχει ετήσια διάρκεια.

Σύμφωνα με την απόφαση αυτή ρυθμίζονται ως εξής :

1. Καθορίζεται για το έτος 1993 ανώτατος αριθμός προεγκρίσεων και εξ αυτών αρχικών αδειών εργασίας αλλοδαπών για παροχή εξαρτημένης εργασίας, κατά μήνα ως εξής:

(α) Για το νομό Αττική 40

(β) Για το νομό Θεσσαλονίκης 15

(γ) Για κάθε νομό της χώρας (πλην των προαναφερόμενων) άνω των 50.000 κατοίκων 10, ενώ για νομούς κάτω των 50.000 κατοίκων 5.

Ο υπουργός Εργασίας, ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού δημόσια Τάξεως , μπορεί να προεγκρίνει, κατ' εξαίρεση την υπέρβαση αυτών των ανώτατων ορίων , για έλευση αλλοδαπών για εργασία μέχρι και 200 αιτήσεις ετησίως .

Στις ειδικότητες των υπό μετάκληση αλλοδαπών , οι προεγκρίσεις θα περιορίζονται σ' αυτές , που επιτρέπει η αγορά εργασίας πάντα σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται από το άρθρο 21 παρ. 2 του ν. 1975/91.

2. Απαγορεύεται η προέγκριση εξαρτημένης εργασίας για αλλοδαπούς από τις χώρες της Αφρικής της Ασίας και της Κεντρικής Αμερικής . Από αυτή τη ρύθμιση εξαιρούνται στελέχη επιχειρήσεων και ειδικότητες εξειδικευμένης τεχνολογίας.

3. Απαγορεύεται η προέγκριση εργασίας αλλοδαπών για την κάλυψη θέσεων οικοδομικής φύσεως. Από αυτή τη ρύθμιση εξαιρούνται αλλοδαποί από επιχειρήσεις που συμβατικά είναι υποχρεωμένοι να εκτελέσουν δημόσια έργα, με την προϋπόθεση όμως πάντα ότι η εγχώρια αγορά εργασίας το επιτρέπει .

4. Εξαιρούνται από την απαγόρευση προέγκρισης, για εργασία αλλοδαπών, ανθοκομικές επιχειρήσεις ,αφού όμως το επιτρέπει η εγχώρια αγορά εργασίας.

5. Εξαιρούνται από τους περιορισμούς της παρούσας υπουργικής απόφασης ,οι άδειες εργασίας που χορηγούνται στους ομογενείς, τους αλιεργάτες, καθώς και οι άδειες που προβλέπονται από διμερείς η διεθνείς συμβάσεις και ειδικές διατάξεις.

Η απόφαση αυτή οριοθετεί τις προεγκρίσεις που μπορούν να δοθούν κατά το έτος 1993 και καθορίζει με σαφή τρόπο σε ποιους επιτρέπεται να δοθεί προέγκριση, σε ποιους απαγορεύεται και ποιοι εξαιρούνται από τις απαγορεύσεις αυτές ή από τις ρυθμίσεις γενικώς της παρούσας απόφασης.

Το Σεπτέμβριο του 1993 δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η υπουργική απόφαση με αριθμό 4803/13/8-ιε. Στόχος της η τροποποίηση της 4803/13/8-α/1992 απόφασης των Υπουργών Εργασίας, Εξωτερικών, Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Δημόσιας Τάξεως «όροι και διαδικασία για τη χορήγηση κ.λ.π. αδειών εργασίας σε αλλοδαπούς ...» (ΦΕΚ 498/Β)

Έτσι στο άρθρο 1 της παρούσας, αναφέρεται ότι το εδάφιο η της παραγράφου 2 του άρθρου 1 της αρ. 4803/13/8-α/1992 απόφασης αντικαθίσταται ως εξής:

«η. Αποδεικτικό του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων ότι κατατέθηκε σ' αυτό ποσό που καλύπτει τις τριμηνιαίες αποδοχές ανειδίκευτου εργάτη. Ειδικά, προκειμένου για μετακλήσεις αλλοδαπών αλιεργατών και καλλιτεχνών, το ποσό αυτό πρέπει να καλύπτει αντίστοιχα το 25% και 50% των τριμηνιαίων αποδοχών του ανειδίκευτου εργάτη.»

Στο άρθρο 2 της παρούσας απόφασης αναφέρεται στην παράγραφο 1 ότι το εδάφιο δ της παρ.1 του άρθρου 19 της ίδιας απόφασης, αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Σε επιχείρηση που δεν απασχολεί τουλάχιστον 5 Έλληνες. Εφόσον αυτή απασχολεί μεγαλύτερο αριθμό η αναλογία των αλλοδαπών απασχολούμενων αλλοδαπών έναντι των ελλήνων δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του 1 προς 10, εκτός αν πρόκειται για αλλοδαπούς καλλιτέχνες που απασχολούνται σε κέντρα διασκέδασης, όπου σ' αυτήν την περίπτωση η αναλογία αυτών έναντι των Ελλήνων καλλιτεχνών δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του 1 προς 1.»

Στην 2 παράγραφο του ίδιου άρθρου της παρούσας απόφασης, αναφέρεται ότι το εδάφιο β' της παραγράφου 2 του άρθρου 19 της ίδιας απόφασης αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Που εργάστηκε σ' αυτή και δεν έχει περάσει το χρονικό διάστημα των 6 (έξι) μηνών από την τελευταία έξοδο του ή αν πρόκειται για αλλοδαπούς αλιεργάτες αν δεν έχει περάσει το χρονικό διάστημα των 3 (τριών) μηνών από την τελευταία έξοδο τους»

Η παρούσα λοιπόν υπουργική απόφαση με αριθμό 4803/13/8-ιε αποτελεί εξέλιξη της απόφασης με αριθμό 4803/13/8 –α /1992 σε ορισμένα εδάφια από τα

άρθρα της . Η αρχική απόφαση το 1992 παραμένει ίδια ενώ προστίθενται οι ανάλογες ρυθμίσεις που αφορούν τις κατηγορίες των αλλοδαπών αλιεργατών και καλλιτεχνών . Πιο συγκεκριμένα ως προς το ποσό που πρέπει να έχει καταθέσει ο εργοδότης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, για τη μετάκληση αυτών των κατηγοριών αλλοδαπών, ως προς την αναλογία αλλοδαπών έναντι Ελλήνων καλλιτεχνών και ως προς την απαγόρευση έγκρισης έλευσης αλλοδαπού αλιεργάτη στη χώρα πριν την παρέλευση συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος.

Δεν προστίθεται επομένως επιπλέον δικαιολογητικά ή υποχρεώσεις εργοδοτών και αλλοδαπών απλά γίνονται πιο ξεκάθαρα και συγκεκριμένα καθώς και ολοκληρωμένα κάποια εδάφια που υστερούσαν . Αν παρατηρήσουμε την απόφαση του 1992, θα δούμε ότι αν και αναφέρονται ξεχωριστά σε άρθρα οι κατηγορίες των αλιεργατών και καλλιτεχνών σε κάποια σημεία τους εντάσσει στην κοινή κατηγορία των αλλοδαπών εργατών. Επομένως ήταν απαραίτητη αυτή η συμπλήρωση με την απόφαση 4803/13/8-ιε/1993.

Τον Μάρτιο του 1995 ανακοινώνεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η Υπουργική απόφαση με αριθμό 33140 ,με σκοπό τον καθορισμό ανώτατου αριθμού αδειών εργασίας αλλοδαπών.

Όταν αναφερθήκαμε στην απόφαση αρ. 30353/1993 ,πάλι για τον καθορισμό ανώτατου αριθμού αδειών εργασίας είχαμε πει ότι κάθε χρόνο θα ανακοινώνονται οι αποφάσεις αυτές. Έτσι και στην απόφαση με αριθμό 33140 ισχύουν τα ίδια που ίσχυαν στην απόφαση με αριθμό 30353.

Πιο συγκεκριμένα για τα έτος 1995 καθορίζεται ανώτατος αριθμός προεγκρίσεων και εξ αυτών αρχικών αδειών εργασίας αλλοδαπών για εξαρτημένη εργασία ,40 για το νομό Αττικής , 15 για το νομό Θεσσαλονίκης , 10 για κάθε νομό άνω των 50.000 κατοίκων και 5 για κάθε νομό κάτω των 50.000 κατοίκων. Ο Υπουργός Εργασίας, ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Δημόσιας Τάξεως, μπορεί να υπερβεί το ανώτατο αυτό όριο μέχρι και 200 προεγκρίσεις κατά έτος.

Δεν επιτρέπεται η προέγκριση για εργασία αλλοδαπών από χώρες της Ασίας, Κεντρικής Αμερικής και Αφρικής. Δεν επιτρέπεται η προέγκριση για εργασία αλλοδαπών που θέλουν να καλύψουν θέσεις οικοδομικής φύσεως. Καθώς και όλες οι υπόλοιπες διατάξεις, που αναφέρονται στην απόφαση 30353/1993 ισχύουν και για την παρούσα Υπουργική απόφαση.

Το είδος της απόφασης έχει ήδη σχολιαστεί, όπως αναφέρθηκε και πριν στην απόφαση με αριθμό 30353/1993 . Το μόνο που θα αναφέρουμε είναι ότι δεν αποτελεί η παρούσα, εξέλιξη ή συμπλήρωση του ν. 1975/1991 είναι καθαρά απόφαση οριοθέτησης του ανώτατου αριθμού αδειών εργασίας αλλοδαπών.

Το 1996 ανακοινώνεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ο ν. 2434/1996 . Ο νόμος αυτός στο άρθρο 16 ,ρυθμίζει τη διαδικασία για το καθορισμό προϋποθέσεων για τη νόμιμη διαμονή κα εργασία αλλοδαπών στην Ελλάδα.

Στην παράγραφο 1 του παρόντος αναφέρεται ότι μέσα σ' ένα μήνα από την έναρξη ισχύος του ν. 2434/1996 συγκροτείται ειδική επιτροπή καθορισμού των προϋποθέσεων για τη νόμιμη διαμονή και εργασία αλλοδαπών , που δεν προέρχονται από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην ίδια παράγραφο καθορίζεται η σύσταση της επιτροπής αυτής.

Στην παράγραφο 2 καθορίζεται το πώς θα προκύψει ο τόπος που θα συνεδριάσει επιτροπή ,καθώς και το ότι το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας αναλαμβάνει τη γραμματειακή υποστήριξη της επιτροπής αυτής. Στην παράγραφο 3 αναφέρεται ότι ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι αυτός που αποφασίζει τόσο για τα συγκρότηση της ειδικής επιτροπής όσο και για τον καθορισμό της αμοιβής των μελών αυτής, 2 μήνες από την ισχύ του νόμου.

Στην παράγραφο 4 του παρόντος αναφέρεται ότι η ειδική επιτροπή πρέπει, μέσα σε 4 μήνες από την ημερομηνία συγκρότησης της , να εισηγηθεί σχέδιο προεδρικού διατάγματος σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, προς τα Υπουργεία Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων , Εξωτερικών , Δημόσιας Τάξης , Γεωργίας , Εθνικής Άμυνας και Εμπορικής Ναυτιλίας.

Τα Υπουργεία αυτά πρέπει μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή του σχεδίου να συντάξουν και να υποβάλλουν στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) τελικό σχέδιο προεδρικού διατάγματος . Μετά τη γνώμη της Ο.Κ.Ε οι συναρμόδιοι υπουργοί προτείνουν την έκδοση προεδρικού διατάγματος , που μεταξύ άλλων ρυθμίζει:

- (α) Τη μέθοδο και τα μέσα καταγραφής των αλλοδαπών, που διαμένουν στην Ελλάδα.
- (β) Τις προϋποθέσεις, τις διαδικασίες καθώς και τις λοιπές λεπτομέρειες για την έκδοση της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής Αλλοδαπών.

(γ) Τα μέτρα που θα εφαρμόζονται για αλλοδαπούς που αρνούνται ή αμελούν να εφοδιαστούν με την κάρτα αυτή .

(δ) Τη χρονική διάρκεια ισχύος της κάρτας.

(ε) Τους όρους και τις προϋποθέσεις για την επανέκδοση ή ανανέωση της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής Αλλοδαπών.

(στ) Το φορέα που θα αναλάβει το έργο της έκδοσης της κάρτας αυτής.

Στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου αναφέρεται ότι μετά την έκδοση του προεδρικού διατάγματος για την Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής, η ειδική επιτροπή ξεκινάει πάλι τις διαδικασίες που αναφέρθηκαν στο άρθρο 4 του παρόντος ,αλλά αυτή τη φορά για την έκδοση προεδρικού διατάγματος που να αφορά την έκδοση Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας.

Στην παράγραφο 6 τώρα ,αναφέρεται ότι το προεδρικό διάταγμα που θα αφορά την έκδοση Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας, ρυθμίζει:

(α) Τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται προκειμένου αλλοδαπός κάτοχος της κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής να γίνει κάτοχος της Κάρτας Παραμονής περιορισμένης χρονικής Διάρκειας.

(β) τις προϋποθέσεις της χρονικής κλιμάκωσης της ισχύος της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας.

(γ) Κάθε θέμα που αφορά την νόμιμη εργασία των αλλοδαπών στον ιδιωτικό τομέα, την απασχόληση τους στον πρωτογενή τομέα της παραγωγής καθώς και θέματα που αφορούν τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις και δικαιώματα των αλλοδαπών, που είναι κάτοχοι αυτής της Κάρτας.

(δ) Τη διαδικασία και κάθε λεπτομέρεια που αφορά την έκδοση της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας.

Εδώ κρίνεται αναγκαίο να αναφέρουμε ότι ο ν. 2434/1996, αποτελείται από Μέτρα Πολιτικής για την απασχόληση και την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και άλλες διατάξεις , γι' αυτό το λόγο παραθέτουμε και σχολιάζουμε μόνο το άρθρο 16 του αναφερθέντα νόμου που αφορά τη νομιμοποίηση των μεταναστών.

Από την ανάλυση του άρθρου αυτού διαπιστώνουμε ότι κατά κύριο λόγο ρυθμίζει τη συγκρότηση της ειδικής επιτροπής, λεπτομέρειες που αφορούν τις αρμοδιότητες και λειτουργία της. Κατά δεύτερο λόγο μας εισαγάγει στο προεδρικά διατάγματα που πρόκειται να ακολουθήσουν, καθώς και από ποια διαδικασία πρέπει να περάσουν αυτά για να δημοσιευθούν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως με την τελική τους μορφή.

Το άρθρο 16 αποτελεί νέα ρύθμιση ,η οποία δεν συμπληρώνει, ούτε αποτελεί εξέλιξη κάποιου άρθρου του αρχικού νόμου. Αυτό όμως που δεν ξεκαθαρίζεται στο άρθρο αυτό όσον αφορά τη λειτουργία της επιτροπής, είναι ότι αναφέρονται μόνο στην έκδοση συγκεκριμένων προεδρικών διαταγμάτων από εκεί και πέρα πιο θα είναι το έργο της επιτροπής; Θα διαλυθεί ή θα συνεχίσει να υφίσταται μέχρις ότου χρειαστεί κάποιο άλλο προεδρικό διάταγμα;

Από την άλλη μεριά μας δίνει μια εικόνα του τι θα περιλαμβάνουν τα προεδρικά διατάγματα και τι θα ρυθμίζουν. Δεν γίνεται όμως πουθενά λόγος για το κάτω από ποιες προϋποθέσεις και με ποια κριτήρια θα σχεδιαστούν αυτά τα διατάγματα.

Οφείλουμε όμως να παραδεχτούμε σ' αυτό το σημείο ότι η υποβολή ενός προσχεδίου προεδρικού διατάγματος από την ειδική επιτροπή θα αποτελεί μια κάπως πιο ολοκληρωμένη προσπάθεια . Ο λόγος είναι ότι τα μέλη της προέρχονται από διάφορους φορείς ,άρα δεν μπορεί παρά να πρεσβεύουν τις απόψεις τους βάσει το φορέα απασχόλησης τους.

Στις 31 Δεκεμβρίου 1996 ανακοινώνεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (283,Α) ο νόμος 2452 για τη ρύθμιση θεμάτων προσφύγων κατά τροποποίηση των διατάξεων του ν. 1975/1991 και άλλες διατάξεις. Από το νόμο αυτό μας ενδιαφέρει και θα ασχοληθούμε μόνο με το άρθρο 3 το οποίο περιλαμβάνει διατάξεις συμπληρωτικές στο ν. 1975/1991 και αφορούν τους αλλοδαπούς.

Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο 3 του ν.. 2452/1996 ρυθμίζονται τα ακόλουθα. Στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού αναφέρεται ότι η παράγραφος 6 του άρθρου 27 του ν. 1975/1991 που μιλάει για την κράτηση του υπό απέλαση αλλοδαπού όταν κρίνεται αναγκαίο ,αντικαθίσταται ως εξής:

« 6. Ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας, μπορεί να διατάξει την κράτηση του υπό απέλαση αλλοδαπού, για λόγους δημόσιου συμφέροντος όταν αυτός κρίνεται ύποπτος για φυγή η επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη, μέχρις ότου καταστεί δυνατή η απομάκρυνση του από το ελληνικό έδαφος. Αν κατά την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου , ο αλλοδαπός ασκήσει προσφυγή , ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης αποφαινεται και για την κράτηση που ενδεχόμενα έχει διαταχθεί.

Στην παράγραφο 2 του άρθρου που περιγράφεται ,αναφέρεται ότι η παράγραφος 2 του άρθρου 28 του ν. 1975/1991 που ρυθμίζει τις απαγορεύσεις απελάσεων αντικαθίσταται ως εξής:

2. Είναι μητέρα ημεδαπού ανηλίκου ,με τον οποίο συγκατοικεί και διατρέφει ή γονέας ημεδαπού ανηλίκου , οποίος έχει την γονική μέριμνα. Αν τα πρόσωπα αυτά κρίνονται επικίνδυνα για την δημόσια ή κρατική ασφάλεια της χώρα απελαύνονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσια Τάξης .

Τέλος η παράγραφος 3 του παρόντος, αναφέρει ότι τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 7 του άρθρου 33 του ν. 1975/1991 που ρυθμίζει τις ποινικές και διοικητικές κυρώσεις καταργούνται.

Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 3 που συμπεριλαμβάνονται στον ν. 2452/1996 αποτελούν εξέλιξη των συγκεκριμένων εδαφίων στο άρθρα 27 και 28 του αρχικού νόμου 1975/1991. Για να γίνει κατανοητή η εξέλιξη αυτή, πρέπει να συγκρίνουμε τα εδάφια των 2 (δύο) νόμων, για να δούμε και τι αλλάζει.

Η πρώτη αλλαγή που αναφέρεται στο παρόν άρθρο αφορά την παράγραφο 6 του άρθρου 27 του αρχικού νόμου ενώ στο νόμο του '91 , την απόφαση για την κράτηση του υπό απέλαση αλλοδαπού, έπαιρνε ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης τώρα θα την παίρνει ο Αρχηγός της Ελληνική Αστυνομίας .Αυτό από τη μια σημαίνει ότι φεύγουν αρμοδιότητες από τον Υπουργό και μεταφέρονται στον Αρχηγό της Αστυνομίας, ο οποίος ίσως είναι πιο αρμόδιος στο να πάρει απόφαση κράτησης ή όχι αλλοδαπού όταν κρίνεται αναγκαίο , για το λόγο ότι εξαιτίας της θέσεως του μπορεί να διακρίνει καλύτερα ποτέ πρέπει να πάρει απόφαση κράτηση και πότε όχι. Εκτός αυτού είναι γνωστό σε όλους μας ότι όταν μια απόφαση παίρνεται από μια πιο χαμηλά βαθμίδα της εξουσίας τόσο πιο προσιτή είναι η απόφαση αυτή στον απλό πολίτη.

Από την άλλη μεριά όμως ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομία, έχει στο χέρια του μεγαλύτερη εξουσία χωρίς να τον ελέγχει κάποιος. Θα κάνει ο εκάστοτε Αρχηγός σωστή χρήση της δύναμης αυτής που θα έχει; Βέβαια αν ο αλλοδαπός στον οποίο έχει διαταχθεί κράτηση κάνει προσφυγή, τότε όπως ήδη έχει αναφερθεί αποφασίζει το Υπουργός Δημόσιας Τάξης και για τα δύο(κράτηση-προσφυγή)

Όσον αφορά την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου η εξέλιξη, σε σχέση με το άρθρο 28 , παράγραφο 2 του ν. 1975/1991 , εντοπίζεται στο ότι αν τα πρόσωπα που αναφέρονται και είναι κοινά και στις δυο παραγράφους , κριθούν ότι είναι επικίνδυνα για την δημόσια ή κρατική ασφάλεια της χώρας, τότε απελαύνονται.

Η αντικατάσταση αυτή έγινε 5 χρόνια μετά την ανακοίνωση του αρχικού νόμου. Το φαινόμενο της μετανάστευσης και οι επιπτώσεις του γενικά ήταν πιο μελετημένο έτσι λογικό ήταν να συμβεί κάτι τέτοιο. Ο λόγος γιατί σε όλους μας είναι γνωστό ότι για να μπορέσουν οι μετανάστες να νομιμοποιηθούν έκαναν ακόμα και λευκούς γάμους με Έλληνες και φυσικά ο ερχομός ενός παιδιού έκανε ακόμα πιο εύκολη τη νομιμοποίησή τους. Με τη ρύθμιση που υπήρχε στον αρχικό νόμο όλα ήταν ρευστά, αρκούσε η ύπαρξη ενός ημεδαπού ανήλικου για να την επικαλεστεί ο οποιοσδήποτε αλλοδαπός, ανεξάρτητα από το ποιόν του. Με την καινούργια ρύθμιση όμως τα πράγματα γίνονται πιο συγκεκριμένα και υπάρχει μια κάπως πιο ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του φαινομένου. Κενά που παρουσιάζονται στον αρχικό νόμο, τώρα γίνεται προσπάθεια να καλυφθούν για να μπορέσει έτσι να ελεγχθεί και το είδος των μεταναστών που υπάρχουν εδώ αλλά και ο αριθμός τους.

Στις 3 Ιουνίου 1997 ανακοινώνεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Προεδρικό Διάταγμα για τη καθιέρωση ταξιδιωτικού εγγράφου (Laissez-Passer) (ΦΕΚ 180) για τους υπό απομάκρυνση αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών. Αριθμός του Προεδρικού αυτού Διατάγματος είναι το 124 και έρχεται για να συμπληρώσει το άρθρο 4 παράγραφος 7 του ν. 1975/1991.

Το άρθρο 1 του παρόντος ρυθμίζει την καθιέρωση ειδικού τύπου ταξιδιωτικού εγγράφου. Έτσι αλλοδαπός, υπήκοος τρίτης χώρας μη έχοντας εθνικό ή άλλου τύπου έγκυρο διαβατήριο και μη μπορώντας να προμηθευτεί εγκαίρως ανάλογο έγγραφο από τις Διπλωματικές ή Προξενικές Αρχές της χώρας για να διευκολυνθεί η απομάκρυνσή του από το ελληνικό έδαφος, εφοδιάζεται με ειδικού τύπου ταξιδιωτικό έγγραφο (Laissez-Passer). Ο αλλοδαπός αυτός στέλνεται ή στην χώρα προέλευσης ή καταγωγής του ή σε τρίτη χώρα, στην οποία επιτρέπεται η είσοδος του δια της παροχής σχετικής προξενικής θεώρησης. (VISA)

Το άρθρο 2 ρυθμίζει τις αρμοδιότητες και τη διαδικασία χορήγησης του εγγράφου. Το ταξιδιωτικό αυτό έγγραφο (Laissez-Passer) εκδίδεται από τη Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης αφού βέβαια εξετασθούν πρώτα οι λόγοι, οι οποίοι επιβάλλουν τη χορήγηση του, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση των αρμόδιων Περιφερειακών Αστυνομικών Υπηρεσιών. Οι λεπτομέρειες, σχετικά με τον τρόπο υποβολής των προτάσεων από τις Υπηρεσίες αυτές, καθορίζονται με διαταγή του αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας.

Το άρθρο 3, ρυθμίζει τις τεχνικές προδιαγραφές. Έτσι στην παράγραφο 1 αναφέρονται οι διαστάσεις του εγγράφου, το σχήμα, είδος χαρτιού και άλλες τέτοιες λεπτομέρειες. Ενώ στην παράγραφο 2 αναφέρεται ότι κατά την συμπλήρωση του ταξιδιωτικού αυτού εγγράφου, λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα ασφάλειας ώστε να αποφευχθούν παραποιήσεις ή πλαστογραφία στοιχείων ταυτότητας του κατόχου του.

Το άρθρο 4 ρυθμίζει τα όρια ισχύος του εγγράφου και τους περιορισμούς. Σύμφωνα με αυτό, η παράγραφος 1 αναφέρει ότι το έγγραφο ισχύει για έξι μήνες και εκδίδεται μόνο για τη χώρα προορισμού του κατόχου του χωρίς να αφήνει περιθώρια επανεισόδου του στην Ελλάδα. Η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου αναφέρει ότι το έγγραφο αυτό δεν αποδεικνύει, ούτε και θίγει την υπηκοότητα του κατόχου του και όπως είναι αναμενόμενο, δεν του αφήνει περιθώρια να ζητήσει προστασία από τις Ελληνικές Διπλωματικές και Προξενικές Αρχές του εξωτερικού.

Το άρθρο 5 ρυθμίζει τα καταβαλλόμενα τέλη. Έτσι στην παράγραφο 1 αναφέρεται το (Laissez-Passer) χορηγείται ατελώς, όταν πρόκειται για απομάκρυνση αλλοδαπού για την εκτέλεση δικαστικής ή διοικητικής απόφασης απέλασης. Ενώ στην παράγραφο 2, γίνεται λόγος για τις λοιπές περιπτώσεις όπου καταβάλλεται παράβολο χαρτοσήμου ισόποσο με αυτό που απαιτείται για την έκδοση διαβατηρίων.

Με αυτό το Π.Δ. γίνεται κατανοητό για μια ακόμη φορά, το γεγονός ότι η Ελλάδα θέλει να μειώσει τη λαθρομετανάστευση. Με διαδικασίες γρήγορες περνάει στην έκδοση του ταξιδιωτικού εγγράφου το οποίο, μπορούμε να πούμε, ότι αποτελεί ένα είδος εισιτηρίου για την άμεση απομάκρυνση του αλλοδαπού από το ελληνικό έδαφος. Ταυτόχρονα όμως του στερεί το δικαίωμα επανεισόδου στην Ελλάδα αλλά του εξασφαλίζει τη νόμιμη είσοδο του σε μια τρίτη χώρα αν έχει VISA. Διακρίνουμε λοιπόν πιο μελετημένες κινήσεις, όσον αφορά την αντιμετώπιση των μεταναστών και πιο ανθρώπινες, χωρίς να θίγουν τον μετανάστη.

Υπάρχει όμως και μια ασάφεια στο παρόν Προεδρικό Διάταγμα. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 4, αναφέρεται ότι δεν παρέχεται στον αλλοδαπό δικαίωμα επανεισόδου στην Ελλάδα. Αυτό σημαίνει ότι ο συγκεκριμένος αλλοδαπός δεν πρόκειται να ξαναμπει στην Ελλάδα ποτέ; Μπορεί να ξαναμπει μετά την έλευση συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος;

Στις 28 Νοεμβρίου 1997 ανακοινώνονται , στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως με αριθμό φύλλου 240, τα 2 Προεδρικά Διατάγματα που αφορούν τις προϋποθέσεις και διαδικασία για την νόμιμη παραμονή και εργασία αλλοδαπών στην Ελλάδα, που δεν προέρχονται από χώρες της Ευρωπαϊκή Ένωσης , αλλά και τη χορήγηση της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας σε αλλοδαπούς. Και τα δύο αυτά διατάγματα αναφέρθηκαν, όταν σχολιάστηκε το άρθρο που αφορούσε το έργο και τις αρμοδιότητες της ειδικής επιτροπής (ν. 2434/1996)

Το πρώτο Προεδρικό Διάταγμα έχει αριθμό 358 και ρυθμίζει τις προϋπόθεσες και διαδικασία, για τη νόμιμη παραμονή και εργασία αλλοδαπών στην Ελλάδα, όπως αναφέρθηκε και πριν.

Το άρθρο 1 του διατάγματος αυτού αφορά το σκοπό και το πεδίο εφαρμογής. Έτσι στην παράγραφο 1 αναφέρεται ότι σκοπός του παρόντος είναι τόσο η καταγραφή των αλλοδαπών που διαμένουν παράνομα στην Ελλάδα και απασχολούνται ή ζητούν απασχόληση ,όσο και η έναρξη της διαδικασίας νομιμοποίησης τους.

Η παράγραφος 2 του παρόντος οριοθετεί το πεδίο εφαρμογής του διατάγματος , το σε ποιους δηλαδή απευθύνεται . Σύμφωνα λοιπόν με την παράγραφο αυτή οι ρυθμίσεις του διατάγματος αφορούν μόνο αλλοδαπούς, οι οποίοι αν κα διαβιούν και εργάζονται ή επιθυμούν να εργαστούν την Ελλάδα, δεν πληρούν τις απαραίτητες νόμιμες προϋποθέσεις, εισόδου, παραμονής κα εργασίας στη χώρα. Οι υπόλοιποι συνεχίζουν να υπάγονται τις διατάξεις του ν. 1975/1991.

Με τις παραγράφους 3 και 4 του ίδιου άρθρου αποκλείονται από τις διατάξεις του διατάγματος οι υπήκοοι των Κρατών – Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Κρατών – Μελών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου , όπως και τα μέλη των οικογενειών τους. Καθώς και οι αλλοδαποί ναυτικοί που απασχολούνται σε πλοία με την ελληνική σημαία.

Με το άρθρο 2 του παρόντος ρυθμίζονται η μέθοδος και τα μέσα καταγραφής των αλλοδαπών που διαμένουν στην Ελλάδα . Έτσι στην παράγραφο 1 αυτού αναφέρεται ότι ο αλλοδαπός της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος , πρέπει μέσα σε 5 (πέντε) μήνες ξεκινώντας από 1-1-1998, να εμφανιστεί στο πλησιέστερο γραφείο απασχόλησης του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικό Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) του τόπου διαμονής του και να κάνει αίτηση για προσωρινή νομιμοποίηση της παραμονής και εργασίας του στη χώρα και για χορήγηση της Κάρτας

Προσωρινής Άδειας Παραμονής σύμφωνα με το Διάταγμα της παραγράφου 5 του άρθρου 16 του ν. 2434/1996. Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δύναται να παρατείνει την προθεσμία για 2 (δύο) ακόμη μήνες,

Η παράγραφος 2 του άρθρου 2 του παρόντος διατάγματος να φέρει ότι ο αλλοδαπός που θα υποβάλλει αίτηση οφείλει να προσκομίσει και τα ακόλουθα:

(α) Υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/86 που θα περιέχει τα πλήρη στοιχεία της ταυτότητας του, τη διεύθυνση κατοικίας του, το επάγγελμα του, τις γραμματικές του γνώσεις, τον τομέα, την εξειδίκευση και την προηγούμενη απασχόληση του, τη χρονική διάρκεια παραμονής του στη χώρα μας , την ηλικία και την οικογενειακή του κατάσταση, την εθνικότητα , τη χώρα προέλευσης του, καθώς επίσης να προσκομίσει 4 φωτογραφίες και να υπογράψει την αίτηση. Αν ο αλλοδαπός ετεροαπασχολείται, οφείλει να δηλώσει τα στοιχεία του εργοδότη και το είδος της εργασιακής του σχέσης.

(β) Διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο ή δελτίο ταυτότητας του αλλοδαπού ή βεβαίωση της οικείας διοικητικής αρχής της χώρας προέλευσης του με φωτογραφία, ότι υπέβαλε αίτηση έκδοσης διαβατηρίου, ή αν δεν έχει τίποτα από αυτά τα έγγραφα, πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του αλλοδαπού με φωτογραφία , θεωρημένο από την οικεία Ελληνική Προξενική Αρχή . Για τις περιπτώσεις αλλοδαπών που λόγω των συνθηκών που εξαναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τη χώρα τους δεν μπορούν να προσκομίσουν στοιχεία που να αποδεικνύουν την ταυτότητα τους, επιλαμβάνεται η Ειδική Επιτροπή του Άρθρου 5 του υπ' αριθμό 359/1997 Π.Δ.

(γ) Βιβλιάριο ασφάλισης του αλλοδαπού σε δημόσιο ασφαλιστικό φορέα ή αποδεικτικό υποβολής αίτησης για τη χορήγηση βιβλιαρίου ασφάλισης εάν υπάρχουν.

(δ) Αντίγραφο ιδιωτικού συμφωνητικού εργασίας , εάν υπάρχει

(ε) Πιστοποιητικό Υγείας ημεδαπού Κρατικού Νοσοκομείου ότι αλλοδαπός δεν πάσχει από κάποια μολυσματική νόσο ,έτσι ώστε να αποτελεί κίνδυνο για τη δημόσια υγεία

(στ) Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου τύπου Α ,το οποίο εκδίδεται από το αρμόδιο Τμήμα του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την τήρηση ποινικού μητρώου αλλοδαπών και χορηγείται μέσω των κατά τόπους εισαγγελιών της ημεδαπής και πιστοποιητικό του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης ,ότι δεν είναι εγγεγραμμένος στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών του άρθρου 11 του ν. 1975/1991.

(ζ) Έγγραφα ή λοιπά στοιχεία με τα οποία αποδεικνύεται ο χρόνος παραμονής του αλλοδαπού στη χώρα μας, εάν υπάρχουν

(η) Τα υπό στοιχεία β, γ, δ, ε, και στ δικαιολογητικά μπορεί ο αλλοδαπός να τα υποβάλει και αργότερα μέσα όμως στο πλαίσιο της προθεσμίας των 5 (πέντε) μηνών που έχει οριστεί την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Στη παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι στον αλλοδαπό που επέβαλε κατά την παράγραφο 1 δήλωση- αίτηση , του χορηγείται από τις υπηρεσίες του Ο.Α.Ε.Δ. έγγραφο που πιστοποιεί την κατάθεση αυτή, η οποία καλείται Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής Αλλοδαπού και επέχει θέση προσωρινής άδειας εργασίας. Το έγγραφο αυτό ,θα πρέπει ο αλλοδαπός να το έχει συνέχεια μαζί του. Αλλοδαπός που δεν υπέβαλε μαζί με την ανωτέρω αίτηση- δήλωση ή δεν προσκόμισε μέσα στην προθεσμία των 5 (πέντε) μηνών τα οριζόμενα δικαιολογητικά, τότε δεν είναι δυνατόν να του χορηγηθεί η Κάρτα Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας. Κατά τη διάρκεια ισχύος της κάρτας δεν δύναται να απελαθούν η σύζυγος και τα ανήλικα τέκνα του κατόχου της Προσωρινής Άδειας Παραμονής.

Στην ίδια παράγραφο αναφέρεται ότι η Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής αλλοδαπού δεν μπορεί να χορηγηθεί σε όσους καταδικάσθηκαν τελεσίδικα στην Ελλάδα ,για κακούργημα ή πλημμέλημα σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 3 μηνών . Από αυτή τη ρύθμιση εξαιρούνται όσοι πριν την έναρξη του παρόντος διατάγματος ,καταδικάσθηκαν για παράνομη είσοδο και εργασία στην Ελλάδα καθώς και όσοι αναφέρονται στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών , άρθρο 11 ν. 1975/1991.

Η παράγραφος 4 ρυθμίζει τη χρονική διάρκεια ισχύος της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου , όπου ανεξάρτητα το χρόνο που χορηγήθηκε αυτή, θα λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1998.

Στην παράγραφο 5, αναφέρεται ότι ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης μπορεί όταν κρίνεται αναγκαίο, για λόγους εθνικής ασφάλειας και δημόσιας υγείας, να επιβάλλει σε συγκεκριμένο αλλοδαπό και κάτοχο της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής περιορισμού που να αφορούν την εγκατάσταση, διαμονή, μετάβαση σε ορισμένους τόπους, άσκηση ορισμένου επαγγέλματος ή υποχρέωση εμφανίσεως του στις αστυνομικές αρχές.

Στις παραγράφους 6 και 7 του παρόντος άρθρου αναφέρεται ότι υπεύθυνος για το περιεχόμενο και τον τύπο της Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής

(παράγραφος 3) είναι ο διοικητής του Ο.Α.Ε.Δ. .Καθώς και ότι αλλοδαπός ο οποίος δεν προσκόμισε, εντός της προθεσμίας των 5 (πέντε) μηνών, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά στις αρμόδιες υπηρεσίες του Ο.Α.Ε.Δ. , έτσι ώστε να καταγράψει και να εφοδιαστεί με την Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής (παράγραφος 3, άρθρο 2)απελαύνεται ενώ ταυτόχρονα είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει και τη σχετική δαπάνη όπως προκύπτει από τα άρθρα 27-29 του ν. 1975/1991

Το άρθρο 3 ρυθμίζει τις υποχρεώσεις των εργοδοτών . Σύμφωνα με αυτό στην παράγραφο 1 αναφέρεται ότι εργοδότης ο οποίος απασχολεί ή θα απασχολήσει αλλοδαπό, από την έναρξη ισχύος του παρόντος και εντός της προθεσμίας των πέντε(5) μηνών (παράγραφος 1, άρθρο 2) , με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και χωρίς να έχουν τηρηθεί οι διατάξεις του ν. 1975/1991, οφείλει μέσα σε 15 μέρες ,από την έναρξη της απασχόλησης και εντός της πεντάμηνης προθεσμίας, να δηλώσει τόσο την απασχόληση αυτή ,όσο και τα στοιχεία της ταυτότητας του αλλοδαπού στην αρμόδια υπηρεσία του Ο.Α.Ε.Δ.

Στην ίδια παράγραφο ξεκαθαρίζεται ότι η δήλωση αυτή του εργοδότη σε καμία περίπτωση δεν αναπληρώνει την υποχρέωση του αλλοδαπού για τη δήλωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 2, καθώς και ότι η δήλωση αυτή του εργοδότη δεν μπορεί να οδηγήσει στη χορήγηση της Κάρτας Προσωρινής Διαμονής. Τέλος ούτε η δήλωση του αλλοδαπού της παραγράφου 1 του άρθρου 2 ,μπορεί να αναπληρώσει την υποχρέωση του εργοδότη να δηλώσει τους απασχολούμενους σ' αυτόν αλλοδαπούς (παράγραφο 1)

Στην παράγραφο δύο (2) του παρόντος άρθρου ,αναφέρεται ότι ο εργοδότης που δεν έχει δηλώσει τα στοιχεία της ταυτότητας του αλλοδαπού που απασχολεί , σύμφωνα με την παράγραφο 1 ,έχει έναντι των ασφαλιστικών ταμείων όλες τις εργασιακές και κοινωνικοασφαλιστικές υποχρεώσεις, όπως αν η εργασία ήταν με βάση νόμιμη σύμβαση εργασίας.

Η παράγραφος 3 αναφέρει ότι οι αξιώσεις που γεννήθηκαν υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων παραγράφονται μέχρι την ημέρα που έγινε η δήλωση από τον εργοδότη. Αλλοδαποί για τους οποίους δεν καταβλήθηκαν εισφορές ή δεν έχουν περιληφθεί σε καταλογιστικές πράξεις ,εξαιρούνται από την ασφάλιση των οικείων ασφαλιστικών φορέων μέχρι και την ημέρα που πραγματοποιήθηκε η δήλωση από τον εργοδότη. Αντίθετα ο εργοδότης δεν απαλλάσσεται έναντι του αλλοδαπού, των υποχρεώσεων του που απορρέουν από την εργατική νομοθεσία.

Στην παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου, αναφέρεται ότι για αλλοδαπούς που απασχολούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία συμβάλλονται με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας για την κατασκευή έργων ειδικής φύσεως υποδομής χρειάζεται και η έγκριση της κατά τόπου αρμόδιας προϊστάμενης στρατιωτική σχολής.

Το άρθρο 4 ρυθμίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των αλλοδαπών. Έτσι σύμφωνα με αυτό στην παράγραφο 1, αναφέρεται ότι όταν αλλοδαπός εφοδιάζεται με την Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής έχει τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις με τον Έλληνα εργαζόμενο όσον αφορά τη αμοιβή, τους όρους και συνθήκες εργασίας, των ασφαλιστικών δικαιωμάτων καθώς και των λοιπών οικονομικών υποχρεώσεων και εισφορών που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία.

Στην παράγραφο 2 αναφέρεται ότι μπορεί να αναστέλλει ή να ανακληθεί ή να μη χορηγηθεί Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής (παράγραφος 3, άρθρο 2) σε αλλοδαπό εργαζόμενο, εάν συντρέχουν λόγοι γενικότερου δημοσίου συμφέροντος και ύστερα από απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Αν πρόκειται για λόγους δημόσιας τάξης, ασφάλειας και δημόσιας υγείας αρκεί να αποφασίσει ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης.

Τέλος στην παράγραφο 3, αναφέρεται ότι για αλλοδαπό ο οποίος είχε εφοδιαστεί με την Κάρτα (παράγραφο 3, άρθρο 2), οι δημόσιες υπηρεσίες και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα είναι υποχρεωμένα να εξετάζουν οποιοδήποτε αίτημα του αλλοδαπού αυτού.

Το άρθρο 5 αφορά τις κυρώσεις. Σύμφωνα με αυτό προβλέπεται ότι από την έναρξη ισχύος του Π. Δ και μέχρι το τέλος της προβλεπόμενης προθεσμίας για την κατάθεση των δικαιολογητικών από πλευράς αλλοδαπού και πλευράς εργοδότη, δεν μπορεί να διωχθούν ή να επιβληθούν σ' αυτούς οι ποινικές και διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 33 του ν. 1975/1991. Όλες οι διαδικασίες αναστέλλονται μέχρις ότου λήξουν οι προβλεπόμενες από το παρόν Π. Δ προθεσμίες. Τέλος το άρθρο 6 αναφέρει ότι με το παρόν διάταγμα και τις διατάξεις που προκύπτουν από αυτό δεν αποκλείονται οι διατάξεις της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 για την προστασία των προσφύγων.

Το Προεδρικό Διάταγμα αυτό έρχεται για να συμπληρώσει κάποια από τα κενά του αρχικού νόμου (ν. 1975/1991). Στο σχολιασμό του νόμου που κάναμε όταν τον περιγράφαμε, είχαμε αναφέρει ότι δε γίνεται πουθενά λόγους για το πώς

νομιμοποιούνται οι λαθρομετανάστες που βρίσκονται ήδη μέσα στο ελληνικό έδαφος. Αυτό ακριβώς το κενό προσπαθεί να καλύψει το Π. Δ υπ' αριθμό 358/1997.

Χρειάστηκε να περάσουν 6 ολόκληρα χρόνια προκειμένου να συμβεί αυτό. Οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι το Π.Δ. αυτό αποτελεί ένα αξιόλογο βήμα στη νομοθεσία της μετανάστευσης ,αφού οι Έλληνες νομοθέτες προσανατολίζουν τη σκέψη τους σε μια ολοκληρωμένη διαδικασία νομιμοποίησης και πρώτης αποδοχής του μετανάστη. Σίγουρα όσοι είναι μικρό χρονικό διάστημα στην Ελλάδα θα εκμεταλλευτούν την ευκαιρία που τους δίνεται και θα νομιμοποιηθούν. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για το σκοπό αυτό δεν είναι πολλά , μπορεί βέβαια η έκδοση τους να απαιτεί κάποιο χρόνο , όμως δεν θεωρούνται πολλά.

Υπάρχει όμως και μία άλλη ομάδα μεταναστών όπου η εμπειρία του 1 χρόνου που αποκτήσαμε από την επαφή μας με αυτούς ,μας έδειξε ότι όταν ένας αλλοδαπός προερχόμενος από μια λιγότερο ανεπτυγμένη περιοχή και χωρίς ιδιαίτερες παραστάσεις στη ζωή του ,έρθει στην Ελλάδα και για μεγάλο χρονικό διάστημα ζει με την ψυχολογία του λαθρομετανάστη , τότε είναι δύσκολο να μπει στις διαδικασίες νομιμοποίησης

Για να γίνει περισσότερο κατανοητό αυτό ας το αναλύσουμε λίγο παραπάνω. Συνήθως ,όσοι μεταναστεύουν αναζητούν μια καλύτερη ζωή. Ένας αριθμός αυτών , προέρχονται αν όχι από υποβαθμισμένες περιοχές ,από περιοχές λιγότερο ανεπτυγμένες. Η εξέλιξη της τεχνολογίας και τα συναφή ίσως τους είναι γνωστά ή καλύτερα ακουστά όμως δεν τους έχουν γίνει βίωμα. Ερχόμενοι τώρα στην Ελλάδα έρχονται και σε επαφή με μια πιο εξελιγμένη χώρα και παθαίνουν το πρώτο πολιτισμικό σοκ. Βιώνοντας όμως και μία αυστηρή νομοθεσία υπέρ αυτών που δεν έρχονται νόμιμα στην Ελλάδα, αρχίζουν σιγά-σιγά να θεωρούν ότι η εγκατάσταση τους σε ελληνικό έδαφος αποτελεί προσωρινή λύση, ενώ ταυτόχρονα αρχίζουν αποκτούν την ψυχολογία του λαθρομετανάστη , του κυνηγημένου . Βασιζόμενοι σ' αυτά τα 2 (δύο) στοιχεία είδαμε ότι πολλοί είναι εκείνοι που όταν για μεγάλο χρονικό διάστημα (πέραν τις 5ετίας) ζουν μ' αυτά τα 2 βασικά στοιχεία, τότε θεωρούν ότι τίποτα δεν μπορεί να αλλάξει, άρα δεν υπάρχει λόγος να νομιμοποιηθούν , και ότι συνεχίζουν να ζουν με την ψευδαίσθηση ότι κάποια στιγμή θα μεταναστεύσουν σε άλλη χώρα.

Μ' αυτά που μόλις αναφέραμε δεν θέλουμε να κατακρίνουμε το παρόν Π.Δ. απλά κρίνεται αναγκαίο να πούμε ότι η καθυστερημένη ολοκλήρωση ενός

νομοσχεδίου για τους μετανάστες οδηγεί, χωρίς να το επιδιώκουμε, σε μια μορφή εξάρτησης από την έννοια της λαθραίας διαβίωσης.

Στις 28 Νοεμβρίου 1997 όπως ήδη αναφέρουμε δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (240) άλλο ένα Προεδρικό Διάταγμα . Το Π.Δ με αριθμό 359 που ρυθμίζει τη χορήγηση της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας σε αλλοδαπούς.

Σύμφωνα με αυτό το άρθρο 1 αφορά το σκοπό και το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος . Έτσι στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 αναφέρεται ότι σκοπός του Π.Δ. είναι η αντιμετώπιση του προβλήματος της παράνομης οικονομικής μετανάστευσης , με την πρόβλεψη της διαδικασίας ,των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας σε αλλοδαπούς.

Οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του ίδιου άρθρου, ρυθμίζουν και οριοθετούν σε ποιους εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος Π.Δ. Έτσι η παράγραφος 2 αναφέρει ότι εφαρμόζονται οι διατάξεις σε εκείνους τους αλλοδαπούς που έχουν υποβάλει αίτηση –δήλωση καθώς και τα δικαιολογητικά του άρθρου 2 του αριθμού 358/1997 Π.Δ. και επίσης σε εκείνους που έχουν προμηθευτεί την Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής . Στην παράγραφο 3, αναφέρεται ότι οι διατάξεις δεν εφαρμόζονται σε όσους προέρχονται από Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από Κράτη – Μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και σε μέλη των οικογενειών τους, ενώ η παράγραφος 4 αναφέρει ότι οι διατάξεις δεν εφαρμόζονται σε αλλοδαπούς ναυτικούς που εργάζονται σε πλοία με ελληνική σημαία.

Το άρθρο 2 του παρόντος Π.Δ. ρυθμίζει τις προϋποθέσεις χορήγησης της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας. Έτσι στην παράγραφο 1 αναφέρονται οι προϋποθέσεις αυτές που είναι :

(α) Η υποβολή από τον αλλοδαπό της αίτησης – δήλωσης και των εγγράφων του άρθρου 2 του 358/97 Π.Δ. ή της ίδιας της Κάρτας της Προσωρινής Άδειας Παραμονής.

(β) Η προσκόμιση δικαιολογητικών μέχρι τις 30 Ιουλίου ,τα οποία θα αποδεικνύουν ότι ο αλλοδαπός εξασφαλίζει τις παρακάτω προϋποθέσεις:

Αλλοδαπός ο οποίος παρέχει ανεξάρτητες υπηρεσίες ή έχει συνάψει σύμβαση έργου, οφείλει να προσκομίσει δελτίο παροχής υπηρεσιών ,θεωρημένο από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. και από το οποίο να προκύπτει ότι έχει πραγματοποιήσει εισόδημα

ανειδίκευτου εργάτη, που αντιστοιχεί σε σαράντα(40) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες κατά το χρονικό διάστημα 1^{ης} Ιανουαρίου 1998 έως την ημέρα υποβολής των δικαιολογητικών.

I. Αλλοδαπός ο οποίος απασχολείται σ' ένα ή περισσότερους εργοδότες οφείλει να έχει 40 (σαράντα) τουλάχιστον ένσημα εργασίας που αντιστοιχούν στο εισόδημα του ανειδίκευτου εργάτη κατά το χρονικό διάστημα 1/1/1998 έως την ημέρα υποβολής των δικαιολογητικών.

II. Αλλοδαπός που απασχολείται στην αγροτική οικονομία, αν δεν εμπίπτει ασφαλιστικά στην προηγούμενη παράγραφο , οφείλει να προσκομίσει αποδείξεις πληρωμής στο ταμείο ασφάλισης αγροτών, που να αντιστοιχούν στο κατώτερο ασφαλιστρο ,που είναι οι σαράντα (40) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες κατά το χρονικό διάστημα 1/1/1998 έως την ημέρα υποβολής των δικαιολογητικών. Όταν ο αλλοδαπός κατά τον κρίσιμο χρόνο απασχολήθηκε διαδοχικά σε διάφορα εργασιακά ή κοινωνικοασφαλιστικά καθεστώτα, οφείλει να υποβάλει τα σχετικά έγγραφα από τα οποία θα προκύπτει ότι συνολικά καλύπτει τις σαράντα (40) εργάσιμες ημέρες κατά το χρονικό διάστημα 1-1/1998 έως την ημέρα υποβολής των δικαιολογητικών.

Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου ,αναφέρεται ότι ο αλλοδαπός ή ο αλλοδαπός και ο ενδιαφερόμενος εργοδότης υποβάλλουν τα ανωτέρω δικαιολογητικά στην αρμόδια υπηρεσία του Ο.Α.Ε.Δ. , η οποία και προβαίνει στη συνέχεια στην έκδοση της Κάρτας Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας ύστερα από την σύμφωνη γνώμη επιτροπής. Η επιτροπή αυτή συγκροτείται από τον Υπουργό Εργασία και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αποτελείται από ένα Πρωτοδίκη , από ένα εκπρόσωπο της Επιθεώρηση Εργασίας , της Αστυνομικής Διεύθυνσης , του πλέον αντιπροσωπευτικού Εργατικού Κέντρου , ή αγροτικής οργάνωσης, και μιας από τις πλέον αντιπροσωπευτικές εργοδοτικές οργανώσεις ως μέλη, με τους αναπληρωτές του ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή του τοπικού γραφείου του Ο.Α.Ε.Δ. . Φυσικά όλα τα παραπάνω πρόσωπα αφορούν συγκεκριμένους νομούς .Ειδικά για τους νομούς Αττικής , Πειραιά και Θεσσαλονίκης ο υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μπορεί να συγκροτεί περισσότερες από μια Επιτροπές.

Τέλος στην παράγραφο 3 αναφέρεται ότι αλλοδαπός που είναι κάτοχος της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας μπορεί να εξέλθει από το ελληνικό έδαφος και να επιστρέψει σ' αυτό , εφόσον από την στιγμή εξόδου του και μέχρι να επιστρέψει δεν έχει περάσει διάστημα πάνω από 2 μήνες, εξαιρούμενων σοβαρών περιπτώσεων υγείας και ενώ θα είναι ακόμα σε ισχύ η κάρτα. Το ίδιο

δικαίωμα έχουν και τα μέλη της οικογένειας του αλλοδαπού. Σε περίπτωση που δεν τηρηθούν τα παραπάνω τότε η Κάρτα Παραμονής Περιορισμένης Χρονική Διάρκειας ανακαλείται .

Το άρθρο 3 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος ρυθμίζει τις προϋποθέσεις χρονικής κλιμάκωσης της ισχύος της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Διάρκειας. Έτσι η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού, αναφέρει ότι η χρονική ισχύ της Κάρτας κυμαίνεται από 1 (ένα) έως τρία (3) έτη.

Η παράγραφος 2 ρυθμίζει τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για τη χρονική κλιμάκωση της αρχικής ισχύος της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας τα οποία είναι :

- (α) το είδος της εκτελούμενης εργασίας ή απασχόλησης του αλλοδαπού ,καθώς και η διάρκεια παραμονής και εργασίας του στην Ελλάδα
- (β) Η κατάσταση της αγοράς εργασίας
- (γ) Το γενικότερο συμφέρον της εθνικής οικονομίας

Στην παράγραφο 3, αναφέρεται ότι ο αρχικός χρόνος ισχύος της Κάρτας αυτής μπορεί να ανανεώνεται μια ή περισσότερες φορές για 2 ακόμη έτη κάθε φορά , εκτιμώντας όμως τα στοιχεία της προηγούμενης παραγράφου , καθώς και το αν ο αλλοδαπός έχει συγκεντρώσει εισόδημα ανειδίκευτου εργάτη που να αντιστοιχεί στο ήμισυ τουλάχιστον των εργάσιμων ημερών κατά το χρονικό διάστημα χορήγησης της κάρτας έως την υποβολή της αίτησης για ανανέωση της κάρτας αυτής .

Στην παράγραφο 4 αναφέρεται ότι η χρονική κλιμάκωση της αρχικής ισχύος της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας ,καθώς και η παράταση της, καθορίζονται ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη της επιτροπής όπως αυτή ορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 2 του παρόντα Προεδρικού Διατάγματος.

Η παράγραφος 5 ορίζει ότι αλλοδαπός ο οποίος κατά το χρόνο υποβολής της αρχικής αίτησης, πέρα από τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 του παρόντος , διαμένει αποδεδειγμένα στην Ελλάδα τουλάχιστον για 5 (πέντε) έτη και διαθέτει τα αναγκαία μέσα για την κάλυψη των αναγκών του που αφορούν τη στέγαση και συντήρηση του, μπορεί να λάβει κάρτα παραμονής για μια πενταετία, ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη της επιτροπής της παραγράφου 2 του άρθρου 2 . Ενώ στην παράγραφο 6 του άρθρου 3, αναφέρεται ότι ο αλλοδαπός της παραγράφου 5, μπορεί να ζητήσει για την ενότητα της οικογένειας του, την μη απέλαση, την έλευση και εγκατάσταση πλησίον του των μελών της οικογένειας του, σύμφωνα με τους όρους των παραγράφων 2 έως 4 του άρθρου 14 του ν. 1975/1991 αναλόγως αυτών εφαρμοζόμενων.

Με το άρθρο 4 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος ,ρυθμίζονται οι ειδικές διατάξεις. Έτσι με την παράγραφο 1 ορίζεται ότι ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης, μπορεί να επιβάλλει σε συγκεκριμένο αλλοδαπό και κάτοχο της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας περιορισμούς – για λόγους εθνικής ασφάλειας- όσον αφορά την εγκατάσταση , διαμονή , μετάβαση σε ορισμένους τόπους, στην άσκηση συγκεκριμένου επαγγέλματος ή την υποχρέωση εμφάνισης του στις αστυνομικές αρχές.

Στην παράγραφο 2 αναφέρεται ότι οι Υπουργοί Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθώς και Δημόσιας Τάξης, μπορούν αν αποφασίσουν τη μη χορήγηση , αναστολή ή ανάκληση της ισχύς της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας σε αλλοδαπό εργαζόμενο όταν τίθενται λόγοι δημόσιου συμφέροντος . Όταν τίθενται λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας ή δημόσιας υγείας ,αρκεί η απόφαση μόνο του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

Στην παράγραφο 3 αναφέρεται ότι αλλοδαποί οι οποίοι απασχολούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία συμβάλλονται με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, για την κατασκευή έργων ειδικής φύσεως υποδομής ,απαιτείται και η έγκριση της κατά τόπο προϊστάμενης στρατιωτικής αρχής.

Το άρθρο 5 αφορά την ειδική επιτροπή. Σύμφωνα με αυτό, στην παράγραφο 1 αναφέρεται ότι ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων συγκροτεί τη επιτροπή η οποία απαρτίζεται από :

- (α) Το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως Πρόεδρο
- (β) Εκπρόσωπο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας
- (γ) Εκπρόσωπο του Υπουργείου Εξωτερικών
- (δ) Εκπρόσωπο του Υπουργείου Γεωργίας
- (ε) Εκπρόσωπο του Υπουργείου Δημόσιας Τάξεως
- (στ) Εκπρόσωπο του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας
- (ζ) Εκπρόσωπο της Γ.Σ.Ε.Ε.
- (η) Εκπρόσωπο της ΠΑ.ΣΕ.ΓΕ.Σ.
- (θ) Εκπρόσωπο των εργοδοτών
- (ι) Εκπρόσωπο της Έπατης Αρμοστείας Προσφύγων
- (ια) Εκπρόσωπο του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας , ως μέλη με τους αναπληρωτές τους.

Στην ίδια παράγραφο αναφέρεται ότι στις , και ένας νομικός επιστήμονας χωρίς δικαίωμα ψήφου. Χρέη εισηγητή εκτελεί υπάλληλος του Ο.Α.Ε.Δ., ενώ χρέη γραμματέα υπάλληλος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Τέλος η θητεία των μελών είναι 2 έτους διάρκειας και όλοι οι εκπρόσωποι των Υπουργείων και των φορέων που μετέχουν στην Ειδική Επιτροπή ,ορίζονται με τους νόμιμους αναπληρωτές του.

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 αναφέρεται ότι η επιτροπή της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου έχει τις εξής αρμοδιότητες:

➤ Να αποφασίζει τη χορήγηση της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής διάρκειας κατ' εξαίρεση και μόνο για σοβαρούς ανθρωπιστικούς λόγους ,ακόμα και αν δεν συντρέχουν όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις χορήγησης

➤ Να αποφαινόνται τελεσίδικα επί προσφυγών των ενδιαφερομένων μερών κατά των αναφερόμενων στο παρόν διάταγμα αποφάσεων των αρμοδίων οργάνων του Ο.Α.Ε.Δ. . Επί αρνητικής σύμφωνης γνώμης της επιτροπής της παραγράφου 2 του άρθρου 2, ασκείται κατά της αρνητικής αυτής γνώμης προσφυγή στην Ειδική Επιτροπή.

Οι προσφυγές ασκούνται μέσα σε 15 ημέρες από την κοινοποίηση στους ενδιαφερόμενους των αποφάσεων των αρμόδιων οργάνων του Ο.Α.Ε.Δ. Αν γίνει αποδεκτή η προσφυγή, τότε την Κάρτα χορηγεί ο Ο.Α.Ε.Δ. και η απόφαση της ειδικής επιτροπής είναι δεσμευτική. Από τη στιγμή που ο αλλοδαπός θα κάνει την αίτηση της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του παρόντος διατάγματος, μέχρι να πάρει στα χέρια του την Κάρτα Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας – περνώντας και τις διαδικασίες των προηγούμενων εδαφίων αν απαιτείται – θα του χορηγείται προσωρινός τίτλος παραμονή , τον οποίο θα αποτελεί η σχετική πιστοποίηση κατάθεσης της αίτησης από την αρμόδια υπηρεσία του Ο.Α.Ε.Δ.

Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 5 ,αναφέρουν ότι με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα καθορίζεται τόσο ο τρόπος λειτουργίας της επιτροπής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος Π.Δ., όσο και η αμοιβή των μελών της επιτροπής καθώς και του ειδικού νομικού επιστήμονα ,η οποία θα βαρύνει το λογαριασμό εξόδων διοίκησης του κλάδου ανεργίας του Ο.Α.Ε.Δ.

Με το άρθρο 6 του Π Δ 359/97 ρυθμίζονται οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις των εργοδοτών και τα δικαιώματα των αλλοδαπών. Έτσι στην παράγραφο 1 του προαναφερθέντος άρθρου ορίζεται ότι αλλοδαπός κάτοχος της Κάρτας Παραμονής

Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας ,έχει τα ίδια εργασιακά δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις με έναν Έλληνα εργαζόμενο ,όσον αφορά την αμοιβή, τους όρους και τις συνθήκες εργασίας, καθώς και των ασφαλιστικών τους δικαιωμάτων και των λοιπών οικονομικών υποχρεώσεων και εισφορών που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Επίσης οι κάτοχοι της Κάρτας αυτής ,τελούν υπό την επιφύλαξη των ειδικών ρυθμίσεων που προβλέπονται σε διακρατικές κοινωνικοασφαλιστικές συμβάσεις και που έχει υπογράψει και κυρώσει η Ελλάδα. Ενώ οι τυχόν ασφαλιστικές εισφορές που κατεβλήθησαν πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος Π.Δ., αναγνωρίζονται από τους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμό και φυσικά προσμετρούνται στη θεμελίωση των αντιστοίχων ασφαλιστικών δικαιωμάτων.

Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, αναφέρεται ότι τόσο οι υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης όσο και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου , του ευρύτερου δημόσιου τομέα υποχρεούνται να δέχονται για εξέταση αίτημα αλλοδαπού ,ο οποίος βρίσκεται στο ελληνικό έδαφος και είναι κάτοχος Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας.

Με το άρθρο 7 του παρόντος Π.Δ. ρυθμίζονται οι κυρώσεις. Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο αυτό ,όσοι αλλοδαποί είναι κάτοχοι της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας και όσοι εργοδότες απασχολούν τέτοιους αλλοδαπούς τότε δεν διώκονται ούτε επιβάλλονται σε αυτούς οι προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 33 του ν. 1975/1991 . Οι όποιες διαδικασίες διοικητικών κυρώσεων ή ποινικών διώξεων ή ποινικές δίκες που ξεκίνησαν πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος Π.Δ. καταργούνται. Ενώ με το άρθρο 8 αναφέρεται ότι οι διατάξεις του παρόντος Π.Δ. δεν αποκλείουν τις διατάξεις της Σύμβασης της Γενεύης 1951 για την προστασία των προσφύγων , απεναντίας διασφαλίζουν την αυξημένη προστασία αυτής της κατηγορίας των αλλοδαπών.

Τελειώνοντας την περιγραφή του 359/1997 Π.Δ. , διαπιστώνουμε ότι για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού θα πρέπει πριν να έχουν εφαρμοστεί οι διατάξεις του 358/1997 Π.Δ. Το ένα δηλαδή αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή του αλλού. Επιπλέον κάποια από τα άρθρα τους είναι κοινά (358/1997 Π.Δ. – 5 &6, 359/1997 Π.Δ. – 7 & 8)

Οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι τα Π.Δ. αυτά είναι ιδιαίτερα βοηθητικά για τους μετανάστες. Τα δικαιολογητικά που ζητούνται δεν είναι πολλά και δίνουν αρκετά περιθώρια υποβολής τους. Για την έκδοση της Κάρτας Παραμονής

Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας πρέπει να καταθέσουν οι αλλοδαποί την αίτηση-δήλωση που είχαν καταθέσει στον Ο.Α.Ε.Δ. για την Κάρτας Προσωρινής Παραμονής . Τα επιπλέον που απαιτούνται για την πρώτη κάρτα που αναφέραμε, είναι τα ένσημα του ανειδίκευτου εργάτη 40 στον αριθμό.

Κατανοούμε ότι τα χαρτιά είναι προσιτά προς τους μετανάστες, αν και απαιτούν χρόνο . Το πρόβλημα παρουσιάζεται στα χαρτιά που πρέπει να αποδεικνύουν τα 40 ένσημα . Τα 40 αυτά ένσημα για το μετανάστη σημαίνει ένας και μισός μήνας δουλειάς όταν εργάζεται 6 ημέρες την εβδομάδα. Το πρόβλημα έρχεται από την μεριά του εργοδότη . Θα παρέχει στον μετανάστη τα απαιτούμενα ένσημα που προκύπτουν από την εργασία του; Για μια ακόμα φορά βλέπουμε την εξαρτημένη σχέση που προκύπτει από τη νομοθεσία ,όσον αφορά τον αλλοδαπό και τον εργοδότη του. Αρκετοί είναι οι μετανάστες εκείνοι που ενώ θα έπρεπε να έχουν ασφάλιση ΙΚΑ πηγαίνουν και ασφαρίζονται στον Ο.Γ.Α. , πληρώνουν τα ένσημα τους έτσι ώστε να μπορούν να αποκτήσουν κάρτα νόμιμης παραμονής και εργασίας.

Όταν τηρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις και χορηγηθεί η Κάρτα Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας τότε και η ανανέωση της είναι εύκολη και για αρκετό χρονικό διάστημα τη φορά. Μελετούνται όλες από περιπτώσεις έκδοσης της Κάρτας ,αρκεί οι αλλοδαποί να κάνουν χρήση των δικαιωμάτων τους.

Ίσως ένα αρνητικό να είναι το γεγονός ότι για το έτος 1998 οι αλλοδαποί θα πρέπει δύο φορές να απευθυνθούν στις αρμόδιες υπηρεσίες του Ο.Α.Ε.Δ. για να νομιμοποιηθούν. Μια για να κάνουν αίτηση – δήλωση για Κάρτας Προσωρινής Παραμονής και άλλη μια για την έκδοση της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας.

Σε γενικές γραμμές όμως πρέπει να πούμε ότι τα Π.Δ. 358/97 και 359/97 είναι ιδιαίτερα ελαστικά για μετανάστες και εργοδότες, γεγονός που φανερώνει την προσπάθεια της Ελλάδας, να νομιμοποιήσει τους παράνομους μετανάστες που βρίσκονται ήδη μέσα στο ελληνικό έδαφος αλλά και να τους καταγράψει, ώστε να μπορέσει να υπολογίσει τον ακριβή αριθμό τους και αντενεργήσει ανάλογα.

Στις 21 Ιανουαρίου 1998 δημοσιεύεται και πάλι την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 15) Προεδρικό Διάταγμα με αριθμό 5. Σκοπός του Διατάγματος αυτού είναι η ρύθμιση των προϋποθέσεων και της διαδικασίας για την έλευση και εγκατάσταση μελών οικογένειας του αλλοδαπού . Αποτελεί συμπλήρωση του άρθρου

14 του ν. 1975/1991. Είναι διατάξεις που κάνουν πιο συγκεκριμένο το περιεχόμενο του άρθρου 14 του νόμου του 1991.

Έτσι στο άρθρο 1 του παρόντος διατάγματος ,ρυθμίζεται το δικαίωμα έλευσης στη χώρα αλλοδαπών για οικογενειακή συνένωση. Σύμφωνα μ' αυτό στην παράγραφο 1 αναφέρεται ότι αλλοδαπός ,ο οποίος εισήλθε στην Ελλάδα έπειτα από προέγκριση για εργασία, είναι 5 (πέντε) χρόνια νόμιμος και του έχει χορηγηθεί ήδη άδεια παραμονής διετούς διάρκειας ή αορίστου χρόνου (παράγραφος 4, άρθρο 13, ν. 1975/1991), μπορεί να ζητήσει την έλευση και εγκατάσταση πλησίον του των μελών της οικογένειάς του , στα πλαίσια της οικογενειακής συνένωσης.

Στην παράγραφο 2, του ίδιου άρθρου , αναφέρεται ότι μέλη οικογένειας θεωρούνται :

- Ο/ η σύζυγος
- Τα ανήλικα άγαμα τέκνα του αλλοδαπού ,καθώς και
- Οι γονείς του , αφού όμως πριν τη άφιξη του αλλοδαπού συνοικούσαν και

συντηρούνταν από αυτόν ,όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 14, παράγραφος 1 του ν. 1975/1991.

Το άρθρο 2 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος καθορίζει τις προϋποθέσεις, Σύμφωνα μ' αυτό επιτρέπεται η είσοδος και παραμονή στη χώρα των μελών της οικογένειας του αλλοδαπού, αν συντρέχουν οι ανάλογες προϋποθέσεις , οι οποίες είναι:

(α) Τα προς έλευση μέλη της οικογένειας πρόκειται να διαμένουν μαζί με τον αιτούντα αλλοδαπό

(β) Ο αιτών αλλοδαπός ,θα πρέπει να αποδείξει μέσα από τη φορολογική του δήλωση, ότι έχει σταθερό κα επαρκές εισόδημα για τις ανάγκες της οικογένειας του (όχι μικρότερο του ανειδίκευτου εργάτη) ,καθώς και κατάλληλη κατοικία και ασφάλιση υγειονομικής περίθαλψης

(γ) Τα προς έλευση μέλη της οικογένειας είναι κάτοχοι κανονικού και σε ισχύ ταξιδιωτικού εγγράφου, καθώς και ισχύουσα για το σκοπό αυτό Ελληνική Προξενική Θεώρηση

(δ) Δεν κρίνεται επικίνδυνη για τη δημόσια τάξη, ασφάλεια και υγεία της χώρας , η παρουσία των προς έλευση προσώπων.

Το άρθρο 3 ρυθμίζει τα δικαιολογητικά και ορίζει τη διαδικασία. Έτσι σύμφωνα μ' αυτό στην παράγραφο 1 ,αναφέρεται ότι για την έλευση στη χώρα μελών

οικογένειας αλλοδαπού (άρθρο 1) ,υποβάλλονται στην Υπηρεσία Αλλοδαπών του τόπου κατοικίας του τα εξής δικαιολογητικά:

(α) Αίτηση του αλλοδαπού που επιθυμεί την έλευση των μελών της οικογένειας του στην Ελλάδα

(β) Θεωρημένο Φ/Α ισχύουσας άδειας παράνομης που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 13 του νόμου 1975/1991

(γ) Αντίγραφο Φορολογικής Δήλωσης Εισοδήματος τελευταίου έτους πριν την υποβολή της αίτησης

(γ) Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του αλλοδαπού, θεωρημένο από την οικεία Ελληνική Προξενική Αρχή, στο οποίο θα αναφέρονται τα μέλη της οικογένειας του αλλοδαπού που συγκατοικούν και συντηρούνται από αυτόν και το οποίο θα έχει εκδοθεί εντός εξαμήνου πριν την υποβολή της αίτησης.

(ε) Πιστοποιητικό Ποινικού Μητρώου των ενήλικων προσώπων που θα έρθουν στη χώρα

(στ) Πιστοποιητικό υγείας Κρατικού Νοσοκομείου της χώρας προέλευσης , το οποίο θα αποδεικνύει ότι τα προς έλευση άτομα δεν πάσχουν από μολυσματική νόσο.

Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου ,αναφέρεται ότι μαζί με τα παραπάνω δικαιολογητικά των ξένων αρχών θα πρέπει να υποβάλλεται και επίσημη μετάφραση αυτών στην ελληνική γλώσσα. Στην παράγραφο 3 αναφέρεται ότι η Υπηρεσία Αλλοδαπών υποβάλει τα δικαιολογητικά , που έχει δεχτεί, μαζί με τις προτάσεις της, στη Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας του Υ. Δ. Τ. για τον έλεγχο.

Εφόσον η προαναφερθείσα Διεύθυνση συμφωνεί για την έλευση μέλους οικογένειας αλλοδαπού, τότε διαβιβάζει τη σχετική αλληλογραφία στο Υπουργείο Εξωτερικών, το οποίο με τη σειρά του μεριμνά για τη χορήγηση της ελληνικής Προξενική Θεώρησης. Αν τώρα η Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας / Υ.Δ.Τ. δεν συμφωνεί για την έλευση μέλους της οικογένειας του αλλοδαπού, τότε τα δικαιολογητικά επιστρέφονται στον ενδιαφερόμενο και του γνωστοποιούνται εγγράφως οι λόγοι απορρίψεως του αιτήματός του.

Το άρθρο 4 ρυθμίζει την Ειδική Άδεια Παραμονής. Σύμφωνα μ' αυτό στην παράγραφο 1 ,αναφέρεται ότι μέλη οικογένειας που ήρθαν στην Ελλάδα στα πλαίσια της οικογενειακής συνένωσης ,οφείλουν μέσα σ' ένα μήνα από την άφιξή τους, να υποβάλλουν οι ίδιοι ή δια μέσω του αιτούντος (αν πρόκειται για ανήλικους), αίτηση για χορήγηση ειδικής άδειας παραμονής , στην Υπηρεσία Αλλοδαπών του τόπου διαμονής τους.

Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου , αναφέρεται όπως ήταν αναμενόμενο ότι η χορηγούμενη αυτή ειδική άδεια παραμονής όσον αφορά την ισχύ, ανανέωση ή και ανάκληση, ακολουθεί την τύχη της άδειας παραμονής του προσώπου από το οποίο και προσκλήθηκαν. Στην παράγραφο 3, αναφέρεται ότι η αρμόδια για την έκδοσή της άδειας Υπηρεσία μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση ή ανανέωση της ειδικής άδειας αυτής , εάν ο ενδιαφερόμενος δεν υποβάλλει τη σχετική αίτηση τις προβλεπόμενες προθεσμίες. Ενώ τέλος στην παράγραφο 4 ,αναφέρεται ότι η χορηγηθείσα άδεια παραμονής , σε ένα μέλος οικογένειας μπορεί να ανακαλείται οποτεδήποτε, σε περίπτωση που αποδειχθεί ότι αποκτήθηκε με απάτη ή πλαστογραφία.

Το άρθρο 5 ,αναφέρεται στην εφαρμογή των διατάξεων για τους πρόσφυγες, ενώ το άρθρο 6 στην έναρξη ισχύος του παρόντος Προέδρου Διατάγματος.

Το παρόν προεδρικό διάταγμα αφορά την έλευση μελών οικογένειας αλλοδαπού ο οποίος ήρθε στην Ελλάδα κατόπιν προεγκρίσεως για εργασία. Πουθενά και πάλι δεν γίνεται λόγος για τους αλλοδαπούς που νομιμοποιήθηκαν αφού μπήκαν στην Ελλάδα. Εν μέρει το γεγονός αυτό δικαιολογείται από το ότι η διαδικασία νομιμοποίησης και καταγραφής των παράνομα ευρισκομένων στη χώρα μεταναστών βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη, αφού το 5/1998 Π.Δ. ,ανακοινώθηκε το Γενάρη του 1998.

Δικαίωμα οικογενειακής συνένωσης έχουν οι αλλοδαποί ,οι οποίοι βρίσκονται 5 έτη νόμιμα στην Ελλάδα και έχουν ήδη εφοδιαστεί με την άδεια παραμονής 2 έτους διάρκειας . Ίσως αυτό να θεωρείται μεγάλο χρονικό διάστημα για τους αλλοδαπούς που θέλουν να φέρουν τις οικογένειες τους εδώ, όμως αντικειμενικά είναι απαραίτητο για να μπορέσει να αποκτήσει σταθερό εισόδημα, εργασία και κατοικία ,ούτως ώστε να μπορέσει να προσφέρει στην οικογένεια του μια ικανοποιητική ζωή.

Από πλευράς δικαιολογητικών ,οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι δεν είναι πολλά. Ζητούνται 6 (έξι) έγγραφα μεταφρασμένα και στην ελληνική γλώσσα και το νόμο χρονοβόρο για έκδοση ίσως να θεωρηθεί το Ποινικό Μητρώο. Αφήνει όμως και κάποιες ασάφειες το διάταγμα αυτό. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 3 γίνεται λόγος για την Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας/ Υ.Δ.Τ. ,η οποία μπορεί να απορρίψει αίτημα του αλλοδαπού για οικογενειακή συνένωση. Δεν αναφέρει , δεν ξεκαθαρίζει όμως κάτω από ποιες συνθήκες απορρίπτει το αίτημα αυτό.

Σε γενικές γραμμές το παρόν Προεδρικό Διάταγμα είναι προσιτό προς τους μετανάστες και από πλευράς προϋποθέσεων και από πλευράς δικαιολογητικών. Ίσως

θεωρείται κάπως απόλυτο ,όσον αφορά την τύχη της ειδικής άδειας παραμονής η οποία ακολουθεί την άδεια παραμονής αυτού που προσκάλεσε τα πρόσωπα , αν ανατρέξουμε όμως στον ν. 1975/1991 άρθρο 14, παράγραφος 4 ,θα δούμε ότι ένα μέλος της οικογένειας μπορεί να βάλει αυτοτελή άδεια παραμονής αρκεί να διαθέτει τους απαιτούμενους πόρους για τη συντήρησή τους. Έτσι ισοσταθμίζονται κάπως τα πράγματα.

Τον Αύγουστο του 1998 δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δύο Προεδρικά Διατάγματα. Το ένα έχει αριθμό 241 και αποτελεί τροποποίηση του 358/1997 Π. Δ και το άλλο έχει αριθμό 242 και αποτελεί τροποποίηση του 359/1997 Π.Δ.

Έτσι το υπ' αριθμόν 241 Προεδρικό Διάταγμα αποτελεί όπως είπαμε τροποποίηση του Π. Δ 358/97. Προϋποθέσεις και διαδικασία, ακόμα για τη νόμιμη παραμονή και εργασία αλλοδαπών στην Ελλάδα, που δεν είναι υπήκοοι των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα λοιπόν μ' αυτό υπάρχει ένα άρθρο μόνο, όπου στην παράγραφο 1 αναφέρει ότι το εδάφιο Ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 358/97 αντικαθίσταται ως εξής:

Ε. Πιστοποιητικό Υγείας, εκδιδόμενο από ημεδαπά κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή Κέντρα Υγείας ή θεραπευτήρια και Ιατρεία του ΙΚΑ, το οποίο θα αποδεικνύει ότι ο αλλοδαπός δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας.

Στην παράγραφο 2 του άρθρου αναφέρεται ότι η παράγραφος 3 του άρθρου 2 του 358/97 Π.Δ. αντικαθίσταται ως εξής:

2. Στον αλλοδαπό ο οποίος υπέβαλε την κατά παράγραφο 1 δήλωση αίτηση χορηγείται από τον Ο.Α.Ε.Δ. , έγγραφο πιστοποίησης της κατάθεσης αυτής που καλείται Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής και επέχει προσωρινή άδεια εργασίας και είναι υποχρεωμένος να την έχει πάντα μαζί του. Τα δικαιολογητικά των εδαφίων ε και στ' , ο αλλοδαπός μπορεί να τα υποβάλλει και αφού περάσει η προθεσμία των 5 (πέντε) μηνών και ως τις 31/12/1998, μόνο εάν καθυστερήσουν την έκδοσή τους οι αρμόδιες υπηρεσίες και όχι λόγω υπαιτιότητας του ίδιου του αλλοδαπού.

Αλλοδαπός, ο οποίος μαζί με την αίτηση – δήλωση δεν υπέβαλε ή δεν προσκόμισε τα οριζόμενα έγγραφα και στοιχεία δεν μπορεί να εφοδιαστεί με την Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής του αλλοδαπού. Σύζυγος και ανήλικα τέκνα αλλοδαπού, ο οποίος είναι κάτοχος της Κάρτας δεν μπορούν να απελαθούν εφόσον ισχύει ακόμα η Κάρτα.

Τέλος η Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής δεν γίνεται να χορηγηθεί σε όσους αλλοδαπού έχουν καταδικασθεί στην Ελλάδα για κακούργημα ή πλημμέλημα σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 3 μηνών , εξαιρούμενων όσων καταδικάστηκαν για παράνομη είσοδο και εργασία στη χώρα πριν την έναρξη ισχύος του Π.Δ. και σε όσους αναφέρονται στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών του άρθρου 11 ν. 1975/1991.

Στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι η παράγραφος 2 του άρθρου 4 του 358/97 Π.Δ. αντικαθίσταται ως εξής:

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων , Δημόσιας Τάξης και του κατά περίπτωση Υπουργού, μπορεί να μη χορηγηθεί ή να ανασταλεί ή να ανακληθεί η Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής εφόσον συντρέχουν λόγοι γενικότερου συμφέροντος. Αρκεί η απόφαση μόνο του Υπουργού Δημόσιας Τάξης ,όταν πρόκειται για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Στην παράγραφο 4 του 241/98 Π.Δ., αναφέρεται ότι στο άρθρο 4 του 358/97 Π.Δ. προστίθεται στο τέλος παράγραφος με αριθμό 4 η οποία λέει:

4. Αλλοδαπός κάτοχος του εγγράφου πιστοποίησης (παράγραφος 3, άρθρο 2, 358/97 Π.Δ.) μπορεί να εξέλθει από την Ελλάδα και να επιτρέψει εφόσον δεν έχουν περάσει 2 μήνες από την έξοδο του – πλην σοβαρών περιπτώσεων υγείας- και εφόσον εξακολουθεί να ισχύει το προαναφερθέν έγγραφο ή η κάρτα του. Το ίδιο ισχύει και για τα μέλη της οικογένειάς του. Σε περίπτωση μη τήρησης των παραπάνω το ως άνω έγγραφο ή η κάρτα ανακαλούνται.

Στη παράγραφο 5 του παρόντος Π.Δ. αναφέρεται ότι το άρθρο 5 του 358/97 Π.Δ. αντικαθίσταται ως εξής:

5. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι τη λήξη των προθεσμιών για την υποβολή των δηλώσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 2 και παραγράφου 1 του άρθρου 3 ,αλλοδαποί και εργοδότες που υπόκεινται σ' αυτούς οι προβλεπόμενες από το άρθρο 33 του ν. 1975/1991 ποινικές και διοικητικές κυρώσεις . Διαδικασίες κυρώσεων ή παραβάσεις ποινικών διατάξεων ή εκκρεμείς ποινικές δίκες καθώς και

αποφάσεις δικαστικής ή διοικητική απέλασης που άρχισαν με βάση τις ανωτέρω διατάξεις πριν την ισχύ του παρόντος ,αναστέλλονται μέχρι πέρασ των εν λόγω προθεσμιών. Τα αυτά ισχύουν και κατά το χρόνο ισχύος της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του παρόντος.

Ξεκινώντας το σχολιασμό, θα αναφέρουμε κάτι που παρατηρήθηκε στην παράγραφο 5 του 241/98 Π.Δ. Η αντικατάσταση του άρθρου είναι μιση. Από την πρώτη πρόταση και σε σύγκριση με το άρθρο 5 του 358/97 Π.Δ. ,βλέπουμε ότι λείπει η φράση «δεν μπορούν να διωχθούν ούτε να επιβληθούν». Αυτό ίσως αποτελεί τυπογραφική παράλειψη όμως ίσως και αν έχει αλλάξει αυτή η φράση, είναι κάτι όμως που δεν μπορούμε να πούμε με σιγουριά. Φυσικά και μας αφήνει κενά στον τρόπο που θα εκμεταλλευτούν κάποιοι την παράλειψη αυτή. Γενικά η παράγραφος αυτή είναι ίδια με το άρθρο 5 του 358/97 Π.Δ., μόνο που προστίθεται η διάταξη για την δικαστική διοικητική απέλαση ,αποφάσεις οι οποίες δεν μπορούν να εφαρμοσθούν, αναστέλλονται μέχρι τη λήξη των προβλεπόμενων προθεσμιών.

Εδώ κρίνεται αναγκαίο να σχολιάσουμε κάτι το οποίο δεν σχολιάσαμε στο 358/97 Π.Δ. Στη παράγραφο 3 του άρθρου 2 του 358/97 Π.Δ ,καθώς και στην παράγραφο 2, 4 και 5 του 241/98 Π.Δ., αναφέρονται κάποιες διατάξεις που αφορούν τα μέλη της οικογένειας του αλλοδαπού τα οποία έχουν κάποια ίδια δικαιώματα με τον κάτοχο της Κάρτας. Βλέπουμε λοιπόν ότι άτυπα ο αλλοδαπός μπορεί να έχει η να φέρει την οικογένεια του στην Ελλάδα . Δεν αναφέρεται πουθενά ,βέβαια να χρειάζεται ο αλλοδαπός να κάνει μια επιπλέον αίτηση ή να προσκομίσει επιπλέον έγγραφα για να είναι πιο κατοχυρωμένος.

Πάντως το παρόν Π.Δ. κάνει πιο γενικά ή εμπλουτίζει τις Υπηρεσίες ,από τις οποίες μπορεί ο αλλοδαπός να προσκομίσει κάποια έγγραφα. Ενώ παράλληλα παρατείνει το χρόνο υποβολής συγκεκριμένων δικαιολογητικών όταν και όπου κρίνεται αναγκαίο. Όλα αυτά για διευκόλυνση του αλλοδαπού.

Το άλλο τώρα Π.Δ. που ανακοινώθηκε μαζί με το 241/98 Π.Δ. είναι το υπ' αριθμό 242 Π.Δ. και όπως έχουμε ήδη αναφέρει αποτελεί τροποποίηση του Προεδρικού Διατάγματος 359/97 ,χορήγηση της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας σε αλλοδαπούς.

Σύμφωνα με το παρόν διάταγμα ,έχουμε ενα άρθρο μόνο, στο οποίο η παράγραφος 1 αναφέρει ότι το εδάφιο α' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του Π.Δ. 359/97 αντικαθίσταται ως εξής:

(α) Υποβολή από τον αλλοδαπό του εγγράφου της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του 9α358/97 Π.Δ. ,καθώς και των δικαιολογητικών της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ίδιου Π.Δ.

Στην παράγραφο 2 ,αναφέρεται ότι το εδάφιο β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του 359/97 Π.Δ. αντικαθίσταται ως εξής:

(β) Η μέχρι την 31.10.1998 προσκόμιση δικαιολογητικών ,μετά οποία θα αποδεικνύεται ότι ο αλλοδαπός εξασφαλίζει τις παρακάτω προϋποθέσεις: Οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στο εδάφιο β του 359/97 Π.Δ. παραμένουν ίδιες.

Στην παράγραφο 3 του 242/97 Π.Δ. , αναφέρεται ότι αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 359/97 ως εξής:

Ειδικότερα στις Νομαρχίες Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιά, ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μπορεί να συγκροτεί περισσότερες από μια επιτροπές της προηγούμενης παραγράφου.

Στην παράγραφο 4 του παρόντος Π.Δ., αναφέρεται ότι στη παράγραφο 3 του άρθρου 2 του Π.Δ. 359/97 προστίθεται η λέξη ετησίως στο σημείο «... εφόσον από την έξοδο του δεν έχει παρέλθει συνολικό διάστημα μεγαλύτερο των 2 μηνών , ετησίως εξαιρουμένων των σοβαρών περιπτώσεων υγείας...»

Στην παράγραφο 5 του παρόντος διατάγματος, αναφέρεται ότι στο τέλος τη παραγράφου 2 του άρθρου 2 του υπ' αριθμό 359/97 Π.Δ. προστίθεται παράγραφος που έχει ως εξής:

➤ Σε περίπτωση που δεν καταστεί ,εφικτή η έκδοση των υπό στοιχείων ε΄ και στ΄ δικαιολογητικών της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 358/97 έως την 31.12.1998 τότε ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ,μπορεί με απόφαση του να παρατείνει την ως άνω προθεσμία.

Στην παράγραφο 6 αναφέρεται ότι στην παράγραφο 1 του άρθρου 5 του 359/97 Π.Δ. προστίθεται περίπτωση ιβ ως εξής: Εκπρόσωπο του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Στην ίδια παράγραφο του ίδιου Π.Δ., το τελευταίο εδάφιο αντικαθίσταται ως εξής: Στις συνεδριάσεις μετέχει και ένας νομικός επιστήμονας ,χωρίς δικαίωμα ψήφου. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου της Επιτροπής. Χρέη εισηγητή εκτελεί υπάλληλος του Ο.Α.Ε.Δ. , ενώ χρέη γραμματείας ένας υπάλληλος του Ο.Α.Ε.Δ. με αναπληρωτή του ένα υπάλληλο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η θητεία των μελών είναι 2 ετής. Οι

ανωτέρω εκπρόσωποι των υπουργείων και των φορέων που μετέχουν στην ειδική Επιτροπή θα ορίζονται με τους νόμιμους αναπληρωτές τους.

Στην παράγραφο 7 του παρόντος Π.Δ., αναφέρεται ότι στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 προστίθεται εδάφιο ως εξής: Να διατυπώνει τις απόψεις της για οποιοδήποτε θέμα προκύπτει από την εφαρμογή των υπ' αριθμό 358 και 359/97 Π.Δ. , κατόπιν παραπομπής του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή του Διοικητή του Ο.Α.Ε.Δ.

Τέλος στην παράγραφο 8 του 242/98 Π.Δ., αναφέρεται ότι το άρθρο 7 του Π.Δ. 359/97 αντικαθίσταται ως εξής: Αλλοδαποί που είναι κάτοχοι της Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας ,καθώς και εργοδότες που απασχολούν τέτοιους αλλοδαπούς δεν διώκονται ούτε επιβάλλονται σ' αυτούς οι προβλεπόμενες από το άρθρο 33 του ν. 1975/1991, ποινικές και διοικητικές κυρώσεις. Διαδικασίες διοικητικών κυρώσεων ή παραβάσεις ποινικών διώξεων ή εκκρεμείς ποινικές δίκες ,καθώς και αποφάσεις δικαστικής ή διοικητικής απέλασης που άρχισαν με βάση τις ανωτέρω διατάξεις ,πριν από την ισχύ του παρόντος καταργούνται .

Σύμφωνα με το Διάταγμα, παρατηρούμε ότι οι περισσότερες διατάξεις είναι υπέρ των μεταναστών. Επεκτείνεται η διάρκεια των προθεσμιών για συγκεκριμένα έγγραφα, καθορίζεται ετήσιο διάστημα εξόδου των αλλοδαπών από τη χώρα και γενικά γίνονται προσπάθειες για τη δημιουργία καλύτερων συνθηκών για τη νομιμοποίηση των παράνομα ευρισκόμενων στη χώρα αλλοδαπών.

Από το είδος των τροποποιήσεων που γίνονται στα Προεδρικά Διατάγματα βγάζουμε κάποια συμπεράσματα. Το πρώτο είναι ότι ίσως το Κράτος συνειδητοποίησε την ανάγκη να νομιμοποιήσει το μεγαλύτερο μέρος των οικονομικών μεταναστών που βρίσκονται στη Χώρα και οι οποίοι εισήλθαν παράνομα και γι' αυτό δεν έχει μεγάλες απαιτήσεις σε δικαιολογητικά και έγγραφα.

Το άλλο συμπέρασμα, είναι ότι ίσως δυσκολεύονται ακόμα στο να δημιουργήσουν ένα νόμο ο οποίος θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τα προβλήματα των παράνομα ευρισκόμενων μεταναστών και γι ' αυτό προχωράνε με αργά βήματα και με μικρό αριθμό ρυθμίσεων που δεν είναι αυστηρές ιδιαίτερα .

Στις 30 Απριλίου 1999 ανακοινώνεται στην Εφημερίδα τα Κυβερνήσεως με αριθμό φύλλου 89 νόμος με αριθμό 2713 για την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας και άλλες διατάξεις. Από τα άρθρα του νόμου

αυτού θα ασχοληθούμε μόνο με το άρθρο 13 ,το οποίο αποτελεί συμπλήρωση διατάξεων του ν. 1975/1991.

Σύμφωνα με αυτό στην παράγραφο 1 αναφέρεται ότι μετά το άρθρο 12 του ν. 1975/1991 προστίθεται άρθρο 12 Α ως εξής:Το άρθρο 12 Α ρυθμίζει τις άδειες παραμονής για εξαιρετικούς λόγους. Έτσι στην παράγραφο 1 αυτού, ορίζεται ότι ο Υπουργός Δημοσίας Τάξης μπορεί έπειτα από σχετικό αίτημα να χορηγήσει άδεια παραμονής σε αλλοδαπό, ο οποίος δεν πληρεί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις. Τούτο μπορεί να συμβεί για ανθρωπιστικούς λόγους ή δημόσιου συμφέροντος ή όταν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας που παρεμποδίζουν την επιστροφή του αλλοδαπού στην χώρα προέλευσης του.

Στην παράγραφο 2 του 12 Α, αναφέρεται ότι η προαναφερθείσα άδεια είναι ετήσιας διάρκειας μόνο και χορηγείται ύστερα από γνώμη επιτροπής. Η επιτροπή αυτή αποτελείται από τον Πρόεδρο του νομικού συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Δημοσίας Τάξης , ως Πρόεδρο και ως μέλη ένα διπλωματικό υπάλληλο του Υπουργείου Εξωτερικών και έναν ανώτερο αξιωματικό της διεύθυνσης Κρατικής ασφάλειας του Υ. Δ. Τ., μαζί με τους αναπληρωτές τους και ορίζονται από τους οικείους Υπουργούς. Η συγκρότηση της επιτροπής αυτής γίνεται με απόφαση του Υπουργού Δημοσίας Τάξης.

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 12 Α αναφέρεται ότι για την χορήγηση της άδειας αυτής, θα πρέπει ο αιτών να παρουσιασθεί ενώπιον της επιτροπής αυτοπροσώπως προσκομίζοντας στοιχεία αποδεικτικά τόσο της ταυτότητας τους όσο και των λόγων που επικαλείται. Το αίτημα όμως του αλλοδαπού μπορεί να εξετασθεί και χωρίς της αυτοπρόσωπη παρουσία του στην επιτροπή όταν αυτή είναι αδύνατη για αντικειμενικούς λόγους ή δεν κρίνεται αναγκαία από την επιτροπή.

Στις παραγράφους 4 και 5 του ίδιου άρθρου ,αναφέρεται ότι η άδεια αυτή μπορεί να ανανεώνεται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων και μέχρι να εκλείψουν οι παραπάνω λόγοι . Ενώ αν η επιτροπή με απόφαση της, αρνείται την χορήγηση ή ανανέωση της άδειας τότε δεν χωρεί η προσφυγή του άρθρου 16 του παρόντος.

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 13 γίνεται λόγος ότι στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 33 του ν. 1975/1991 προστίθεται εδάφιο ως εξής: Αεροπορικές ή ναυτιλιακές εταιρίες ή ταξιδιωτικά γραφεία οφείλουν να μην δέχονται για μεταφορά , από εξωτερικό προς Ελλάδα , αλλοδαπούς που δεν είναι εφοδιασμένοι με τα απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα. Παραβάτες αυτών των ρυθμίσεων θα έχουν

επιβολή διοικητικού προστίμου , επιφυλασσόμενων των προβλεπόμενων στον παρόντα νόμο ποινικών διατάξεων. Όσον αφορά το ύψος του προστίμου , τη διαδικασία επιβολής και όλες τις άλλες αναγκαίες λεπτομέρειες καθορίζονται ύστερα από απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης.

Τέλος με την παράγραφο 3 του άρθρου 13 , προστίθεται παράγραφος 3 στο άρθρο 27 του ν. 1975/1991 ως εξής: Ειδικότερα σε αλλοδαπό , ο οποίος παρέβη τις διατάξεις του παρόντος για παραμονή στη χώρα μπορεί για λόγους ανθρωπιστικούς ανωτέρας βίας ή δημόσιου συμφέροντος , αντί για απέλαση να του δοθεί προθεσμία 15 ημερών για να αναχώρηση από το ελληνικό έδαφος.

Το άρθρο 17 του ίδιου νόμου αναφέρεται σε αντικατάσταση των προεδρικών διαταγμάτων 358/359 του 1997.

Έτσι η πρώτη αλλαγή, αφορά των αντικατάσταση της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Π.Δ. 358/1997, όπως αντικαταστάθηκε από το εδάφιο στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 73 του νόμου 2676/1999 στην οποία προστίθεται ο σύνδεσμος είτε, στις λέξεις εισόδου παραμονή και απασχόληση.

Η δεύτερη αλλαγή , αφορά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 358/1997 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο μόνο του Π.Δ. 241/1997 και το εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 73 του ν. 2676/1999, στο οποίο προστίθεται στο τέλος της έκφρασης «άνω προθεσμίας», η έκφραση « και πάντως όχι μετά την 30 Απριλίου 1999 με την προϋπόθεση ότι η σχετική αίτηση έχει υποβληθεί έως και την 31 Δεκεμβρίου 1998», ενώ αφαιρείται η πρόταση « ανεξάρτητα.....όχι πέραν της 31 Δεκεμβρίου 1998»

Η τρίτη αλλαγή , αφορά την αντικατάσταση της διάταξης του προτελευταίου εδαφίου της παραγράφου του άρθρου 5 του Π.Δ. 359/1997, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου μόνο του Π.Δ. 242/1998 και το εδάφιο θ της παραγράφου 1 του άρθρου 73 του ν. 267/1998, στο οποίο αντικαταστάθηκε η πρόταση « Χρέη εισηγητή εκτελεί υπάλληλος του Ο.Α.Ε.Δ.», με την πρόταση « Χρέη εισηγητή και γραμματέα εκτελούν οι υπάλληλοι του Ο.Α.Ε.Δ.»

Η τέταρτη αλλαγή, αφορά στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του Π.Δ. 358/1997 , όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο μόνο του Π.Δ. 241/1998 και το άρθρο 73 της παραγράφου 1 του εδαφίου 1 του ν. 2676/1999 ,προστίθεται το εξής εδάφιο, στο οποίο αναφέρεται πως τα ανήλικα τέκνα, κατόχου Κάρτας Προσωρινής

,τα οποία ενηλικιώθηκαν όταν η κάρτα ισχύει ,δεν απελαύνονται μέχρι τη συμπλήρωση του 21^{ου} έτους της ηλικίας τους.

Τέλος η 5^η και τελευταία αλλαγή , αναφέρεται στην πρόσθεση της παραγράφου 4 στο άρθρο 2 του Προεδρικού Διατάγματος 358/1997, στο οποίο η σύζυγος και τα ανήλικα τέκνα του κατόχου Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας ή εκείνου που του έχει δοθεί από αρμόδια υπηρεσία του Ο.Α.Ε.Δ. βεβαίωση κατάθεση προβλεπόμενων δικαιολογητικών , για την έκδοση Κάρτας δεν απελαύνονται ,όσο ισχύει η κάρτα. Ενώ τα ανήλικα τέκνα ,τα οποία ενηλικιώθηκαν , όσο η κάρτα ισχύει δεν απελαύνονται μέχρι την συμπλήρωση του 21^{ου} έτους , μετά αυτοί μπορούν με αίτηση να ζητήσουν την χορήγηση Κάρτας. Ο Υπουργός ,ο οποίος καθορίζει τους όρους, τις προϋποθέσεις και την διάρκεια της Κάρτας είναι ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Όπως είπαμε οι διατάξεις του άρθρου 13 του νόμου 2713/1999 αποτελούν συμπληρωματικές διατάξεις του αρχικού μας νόμου 1975/1991. Εισαγάγει νέες άδειες παραμονής, καθώς και εδάφια νέα που αφορούν τους περιορισμούς – απελάσεις συν τις Ποινικές και Διοικητικές Κυρώσεις, άρθρα 26 και 33 αντίστοιχα του ν. 1975/1991.

Σίγουρα είναι υπέρ των μεταναστών η χορήγηση αδειών παραμονής για εξαιρετικούς λόγους ,διότι μπορούν να νομιμοποιηθούν και αλλοδαποί οι οποίοι δεν εισέλθουν νόμιμα Ελλάδα, κατόπιν προεγκρίσεως. Εν μέρει αυτό το άρθρο 12 Α ,μπορούν αν επικαλεσθούν οι παράνομα ευρισκόμενοι στη χώρα αλλοδαποί οι οποίοι δεν πληρούν ούτε τις προϋποθέσεις των Προεδρικών Διαταγμάτων 358/97 και 359/97 ,καθώς και των τροποποιήσεων αυτών Π.Δ. 241/98 και 242/98.

Οι λοιπές διατάξεις, που αφορούν τις άδειες αυτές δεν είναι ιδιαίτερα αυστηρές. Αυτό όμως που παρατηρείται μέχρι στιγμής από όλες τις διατάξεις που έχουμε αναφέρει ξεκινώντας από το 1991, είναι ότι υπάρχει ένας κατακερματισμός, όσον αφορά την εξουσία, στις αρμοδιότητες και υποχρεώσεις. Συνεχώς ,εισαγάγετε η συγκρότηση νέων επιτροπών ,οι οποίες είναι αρμόδιες και για κάποιο θέμα . Υπάρχουν μέχρι στιγμής πάνω από τρεις (3) επιτροπές ,οι οποίες ασχολούνται με τους μετανάστες, την ύπαρξη των οποίων είναι εν μέρει αδύνατο να γνωρίζουν οι μετανάστες. Αυτό πέρα από το ότι τους είναι τροχοπέδη στη νομιμοποίηση τους, τους εισαγάγει και σε περίπλοκες διαδικασίες.

Κάποιος ,ο οποίος θέλει να νομιμοποιηθεί μη γνωρίζοντας που ακριβώς πρέπει να απευθυνθεί ή τι να κάνει – λόγω της περιπτώσεως του- μισθώνει κάποιο

δικηγόρο. Ως γνωστό ,όμως αρκετοί είναι εκείνοι οι δικηγόροι που εκμεταλλεύονται του μετανάστες για να βγάλουν εύκολο κέρδος. Σε αυτές τις περιπτώσεις τι γίνεται;

Από την άλλη όμως πόσο σαφείς είναι τα όρια λειτουργίας της κάθε επιτροπής; Τι γίνεται αν παρουσιαστεί κάποιος μετανάστης ,το πρόβλημα του οποίου αφορά το έργο και τις αρμοδιότητες δύο (2) επιτροπών;

Δεν αμφισβητούμε το έργο καμίας επιτροπής , όμως ίσως θα έπρεπε να ήταν πιο ξεκάθαρη η λειτουργία της κάθε μιας ή να ήταν πιο συγκεκριμένες ,γιατί τώρα αυτό που μένει είναι ένα πέπλο γύρω από την λειτουργία τους. Ξεκάθαρο μέχρι στιγμής είναι μόνο τα μέλη από τα οποία αποτελείται η κάθε επιτροπή ,καθώς και το ότι όλα τα μέλη παίρνουν μισθό. Είναι πολύ εύκολο λοιπόν για τον μέσο άνθρωπο να πει ότι οι επιτροπές συγκροτούνται μόνο και μόνο για να καρπώνονται μερικοί χρήματα ,οπότε αυτόματα καταρρέει όλο το έργο της κάθε επιτροπής.

Όσον αφορά τις υπόλοιπες παραγράφους του άρθρου 13, οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι τα νέα εδάφια που προστέθηκαν στο ν. 1975/1991 είναι πιο αυστηρά για τους Έλληνες που ασχολούνται με την μεταφορά μεταναστών στην Ελλάδα και πιο ελαστικά για τους μετανάστες που δεν τηρούν τις διατάξεις του ν. 1975/1991. Κάτι τέτοιο φανερώνει ότι το ελληνικό κράτος είναι ακόμη πιο αυστηρό γι' αυτούς τους Έλληνες που θέλουν να αισχροκερδήσουν ,ενώ παράλληλα αρχίζει να παραχωρεί πιο ανθρώπινα δικαιώματα στους μετανάστες. Ίσως γιατί όπως όλοι γνωρίζουμε η Ελλάδα έχει ανάγκη τους μετανάστες για την οικονομική τους άνοδο ,ίσως γιατί έχει συνειδητοποιήσει πια ότι έχουν γίνει αναπόσπαστο κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας και δεν μπορεί να εθελοτυφλεί μπροστά στην ύπαρξή τους.

Τέλος αυτό που αξίζει να αναφερθεί στην τροποποίηση των προεδρικών διαταγμάτων των 358 και 359 του 1997, αφορά στην τροποποίηση του 358 του 1997, του οποίου η τροποποίηση αφορά τα μέλη της οικογένειας του αλλοδαπού, τα οποία δεν απελαύνονται όσο ισχύει η κάρτα, ενώ τα ανήλικα μέλη δεν απελαύνονται πριν την συμπλήρωση του 21έτους. Και εδώ το ελληνικό κράτος δείχνει ότι αντιμετωπίζει τους μετανάστες με ευαισθησία και συνάμα βλέπει το μετανάστη και την οικογένειά του ως ένα, και μεριμνά ιδιαίτερα και γι' αυτήν. Αρχίζει να βλέπει το μετανάστη ως άνθρωπο με ανάγκες δικαιώματα και υποχρεώσεις και όχι ως μια μηχανή παραγωγής κερδών για τη χώρα υποδοχής.

Το 1999 ανακοινώνεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στο πρώτο τεύχος ο ν. 2676/1999. Από όλο τα άρθρα αυτού του νόμου, εμείς θα ασχοληθούμε

μόνο με το άρθρο 73 το οποίο ρυθμίζει την παράταση των προθεσμιών και είναι το μοναδικό άρθρο που μας αφορά. και πιο συγκεκριμένα μόνο με την παράγραφο 1.

Έτσι σύμφωνα με την παράγραφο αυτή, το εδάφιο α αναφέρει ότι αλλοδαπός οφείλει να πραγματοποιήσει εισόδημα από 1^{ης}-1-1998 έως 31^{ης}-12-1998 και για τις οικιακές βοηθούς έως 28-2-1998. Με βάση πάντα το εδάφιο β' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του 359/97Π.Δ.

Στο εδάφιο β' της ίδιας παραγράφου του παρόντος άρθρου, αναφέρεται ότι η προθεσμία υποβολής των δικαιολογητικών για να αποδειχθεί ότι ο αλλοδαπός εξασφαλίζει τις προϋποθέσεις του εδαφίου β, της παραγράφου 1, του άρθρου 2 του 359/97Π.Δ. παρατείνεται ως 30-4-1999.

Στο εδάφιο γ , αναφέρεται ότι κάτοχοι του εγγράφου πιστοποίησης (παρ 3, άρθρο 2, 358/97 Π.Δ), καθώς και της λευκής κάρτας τεκμαίρεται ότι βρισκόταν στην Ελληνική Επικράτεια πριν την 28-11-1997 ,εκτός και αν αποδεικνύεται μεταγενέστερη είσοδο από δημόσιο έγγραφο.

Το εδάφιο δ αναφέρει ότι τόσο η ισχύς του εγγράφου πιστοποίησης (παράγραφος 3, άρθρο 2, 358/97 Π.Δ.),όσο και η ισχύς της λευκής κάρτας παρατείνεται έως 30-04-1999.

Στο εδάφιο ε του παρόντος ,αναφέρεται ότι η πράσινη κάρτα μπορεί να δοθεί σε αλλοδαπό ο οποίος έχει υποβάλλει σχετική αίτηση στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και συντρέχουν οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις (παράγραφος 1, άρθρο 2 , 359/97 Π.Δ.) ,έστω και αν λείπει το πιστοποιητικό ποινικού μητρώου. Αν όμως βεβαιωθεί καταδικαστική απόφαση υπέρ του αλλοδαπού η κάρτα ανακαλείται.

Το εδάφιο στ', ρυθμίζεται η διάταξη της παραγράφου 2, του άρθρου 1 του 358/97 Π.Δ. αντικαθίσταται ως εξής : Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος εφαρμόζονται σε κάθε αλλοδαπό που εισήλθε και απασχολείται στη χώρα κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος, εργαζόμενος ή με την επιθυμία να εργαστεί ή να αυτοαπασχοληθεί σε οποιοδήποτε εργοδότη και με οποιαδήποτε σχέση εργασίας. Για τους λοιπούς αλλοδαπούς ισχύουν οι διατάξεις του ν .1975/1991.

Με το εδάφιο ζ ,αντικαθίσταται η διάταξη του εδαφίου 2 της παρ. 3 του άρθρου 2 του Π.Δ. 358/1997 ως εξής: Αλλοδαπός, ο οποίος δεν επέβαλε μαζί με την ανωτέρω αίτηση – δήλωση ή δεν προσκόμισε μέσα στους 5 μήνες τα οριζόμενα έγγραφα και αποδεικτικά στοιχεία ,δεν μπορεί να εφοδιαστεί με την κάρτα παραμονής περιορισμένης χρονικής διάρκειας . Σύζυγος και ανήλικα τέκνα κατόχου της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής δεν επιτρέπεται να απελαθούν κατά την

διάρκεια ισχύος της κάρτας. Κάρτα Προσωρινής Άδειας Παραμονής, δεν χορηγείται σε αλλοδαπό ο οποίος έχει καταδικασθεί τελεσίδικα στην Ελλάδα για κακούργημα ή πλημμέλημα σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 3 μηνών , εξαιρουμένων αυτών που καταδικάστηκαν για παράνομη είσοδο και εργασία σε έδαφος ελληνικό πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος ή σε όσους αναφέρονται στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών(άρθρο 11, ν. 1975/1991), μη συμπεριλαμβανομένων όσων είναι καταχωρημένοι ,συνέπεια διοικητικής ή δικαστικής απέλασης λόγω παράνομης εισόδου, παραμονής και εργασίας της σχετικής δικαστικής απέλασης ανασταλμένης.

Τέλος με το εδάφιο η του παρόντος ,αντικαθιστάται το εδάφιο 2 παράγραφος 3 του άρθρου του νόμου 241/98 Π.Δ. ως εξής: Τα υπό στοιχεία (ε) και (στ) δικαιολογητικά ,ο αλλοδαπός μπορεί να τα προσκομίσει και έπειτα της άνω προθεσμίας, ανεξάρτητα από το χρόνο έκδοσης τους ,πάντως όχι πέραν της 31-12-1998.

Ενώ στο εδάφιο θ ,αντικαθιστάται η διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου μόνου του 242/1998 Π. Δ αντικαθιστάται ως εξής: Χρέη εισηγητή εκτελεί υπάλληλος του Ο.Α.Ε.Δ. με αναπληρωτή του ,έναν υπάλληλο του ίδιου οργανισμού. Η θητεία των μελών είναι 2ετή.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 73, βλέπουμε ότι παρατείνονται οι χρόνοι υποβολής των δικαιολογητικών ενώ παράλληλα γίνονται πιο ελαστική ως αναφορά την έκδοση Κάρτας Παραμονής. Ενώ γίνονται πιο αυστηρή στο θέμα χορήγησης κάρτας, σε όσους έχουν εγγραφεί στον κατάλογο ανεπιθύμητων λόγω δικαστικής ή διοικητικής απέλαση. Οι υπόλοιπες διατάξεις είναι διαδικαστικές.

Στις 2 Μαΐου του 2001 ανακοινώνεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως , στο πρώτο τεύχος , με αριθμό φύλλου 91, νόμος υπ' αριθμό 2910 για την είσοδο και παραμονή αλλοδαπών στην Ελληνική Επικράτεια. Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση και άλλες διατάξεις. Ο νόμος αυτός χωρίζεται σε 15 (δεκαπέντε) Κεφάλαια και περιλαμβάνει ογδόντα ένα (81) άρθρα.

Ο νόμος 2910/01 αποτελεί τον δεύτερο μεγάλο νόμο με τα τον ν. 1975/1991. Η δεκαετία 1991-2001 σφραγίζεται από ένα νομοθέτημα, το οποίο θεωρείτο πιο ολοκληρωμένο και πιο προσιτό για τους μετανάστες. Αν ο ν. 1975/1991, θεωρήθηκε νόμος απαρχή για την θέσπιση, ανάπτυξη και οριοθέτηση της μεταναστευτικής πολιτικής στην Ελλάδα , ο νόμος 2910/01 θεωρείται ο «ακρογωνιαίος λίθος» της μεταναστευτικής αυτής πολιτικής. Μιας πολιτικής προσανατολισμένης στα

Ευρωπαϊκά Πρότυπα. Λόγω του ότι σε αρκετά από τα άρθρα του νόμου αυτού υπάρχουν ομοιότητες με τις διατάξεις του νόμου ν. 1975/91, δεν μπορούμε παρά να κάνουμε την περιγραφή του σε αντιπαράθεση με το νόμο του 1991.

Ξεκινώντας λοιπόν την περιγραφή του ν. 2910/01 έχουμε το Κεφάλαιο Α, το οποίο αφορά τους ορισμούς και το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του νόμου. Έτσι στο άρθρο 1 δίδονται οι ορισμοί. Ο ορισμός που δίνεται για τον αλλοδαπό παραμένει ίδιος με αυτόν που δόθηκε από τον ν. 1975/91· αλλοδαπός δηλαδή, είναι κάθε φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ή που δεν έχει ιθαγένεια. Οι υπόλοιποι ορισμοί που δίνονται στο άρθρο 1 του ν. 1975/91, καταργούνται από το άρθρο 1 του ν. 2910/2001. Ορίζεται όμως η έννοια *πρόσφυγες* όπου είναι οι αλλοδαποί που πληρούν τις προϋποθέσεις της Σύμβασης της Γενεύης του 1951, περί του νομικού καθεστώτος των προσφύγων και του συναφούς πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης του 1967, στους οποίους έχει αναγνωριστεί η ιδιότητα του πρόσφυγα από τις αρμόδιες αρχές.

Το άρθρο 2 του παρόντος, αφορά την οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής. Η παράγραφος 1 (α) του άρθρου 2 είναι κοινή και για τους δύο νόμους. Αναφέρεται ότι οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν έχουν εφαρμογή στα πρόσωπα εκείνα που η είσοδος, έξοδος καθώς και η εν γένει κίνηση, διαμονή, εγκατάσταση και απασχόληση τους στο ελληνικό έδαφος ρυθμίζεται από τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου. Στην ίδια παράγραφο αναφέρεται και σε ποιες άλλες κατηγορίες δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του νόμου 2910/1991. Έτσι έχουμε

(β) Στους πρόσφυγες, οι οποίοι υπάγονται σε ειδικές διατάξεις εκτός και αν ρητά ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του νόμου αυτού. Ο πρόσφυγας συνεχίζει να υπάγεται στο καθεστώς των προσφύγων έστω και αν εξέλειπαν οι λόγοι βάσει των οποίων αναγνωρίστηκε, εφόσον λόγω μακράς διαμονής απέκτησε ισχυρούς κοινωνικούς, οικονομικούς και οικογενειακούς δεσμούς με τη χώρα.

(γ) Στα πρόσωπα που έχουν υποβάλει αίτηση για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα, κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης 1951.

Στην παρ. 2 του παρόντος, βλέπουμε ότι το εδάφιο β της παρ. 1 και της παρ. 2 του άρθρου 1, του νόμου 1975/91, συμπτύσσονται σε μια κοινή παράγραφο, η οποία αναφέρει ότι τα πρόσωπα που έχουν περισσότερες από μια ιθαγένειες και η μία εξ αυτών είναι ελληνική, θεωρούνται ημεδαποί και έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ελλήνων πολιτών. Ενώ πρόσωπα που έχουν περισσότερες ιθαγένειες, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται η Ελληνική, υποχρεούνται με δήλωση τους,

στην υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης , να επιλέξουν ιθαγένεια εφόσον είναι εφοδιασμένοι με διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο του οικείου κράτους.

Τέλος στο παρόν άρθρο, έχουμε την παράγραφο 3, η οποία δεν υφίσταται στον αρχικό νόμο 1975/91 και αναφέρει ότι ευνοϊκότερες ειδικές ρυθμίσεις κρατικών διμερών ή πολυμερών συμφωνιών υπερισχύουν υπό τον όρο της αμοιβαιότητας.

Το κεφάλαιο β του νόμου 2910/01 αφορά τον Αστυνομικό Έλεγχο Μεθοριακών Διαβάσεων . Έτσι στο άρθρο 3 ορίζονται τα σημεία εισόδου – εξόδου, όπου σύμφωνα με αυτό έχουμε στην παράγραφο 1, να ορίζεται ότι κάθε άτομο επιτρέπεται να εισέρχεται και να εξέρχεται από το ελληνικό έδαφος μόνο από τις ελεγχόμενες μεθοριακές διαβάσεις.

Στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι με απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης , Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης , Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών, Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας, καθορίζονται οι λιμένες, οι αερολιμένες και τα σημεία στα σύνορα της χώρας, από τα οποία επιτρέπεται η είσοδος και έξοδος από αυτά προσώπων στη χώρα.

Ενώ στην παρ. 3, αναφέρεται ότι η είσοδος και έξοδος εκτός των μεθοριακών διαβάσεων (της προηγούμενης παραγράφου), μπορεί να επιτραπεί κατά περίπτωση , για εξαιρετικούς λόγους , με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης , που καθορίζει και τον τρόπο διενέργειας του ελέγχου.

Το άρθρο αυτό είναι κοινό με το άρθρο 3 του νόμου 1975/1991. Προχωρώντας την ανάλυση του 2910/01 αναγνωρίζουμε αρκετά κοινά άρθρα με τον νόμο 1975/1991. Πολλές φορές έχουμε και αυτολεξεί παράθεση άρθρων . Για το λόγο αυτό και για αποφυγή των επαναλήψεων τα άρθρα αυτά δεν θα αναλύονται .

Στο άρθρο 4 του ν. 2910/01 με τις παραγράφους 1, 2, 3 και 4 ρυθμίζεται ο Αστυνομικός έλεγχος. Με τις παραγράφους αυτές ανακεφαλαιώνονται οι παράγραφοι 1, 2, 5 και 7 του άρθρου 4 του νόμου 1975/91.

Το κεφάλαιο Γ του παρόντος νόμου, ρυθμίζει τις γενικές προϋποθέσεις εισόδου και παραμονής αλλοδαπών . Οι παρ. 1, 2, 5, και 6, ανακεφαλαιώνουν τις παρ. 1, 3, 4, του άρθρου 6 του ν. 1975/1991. Στην παράγραφο όμως 3 του παρόντος νόμου εισαγάγετε νέα διάταξη η οποία αναφέρει ότι η ελληνική Προξενική αρχή , του τόπου κατοικίας του αλλοδαπού , χορηγεί την θεώρηση εισόδου εφόσον ληφθούν υπόψη λόγοι που αφορούν την δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας και στην δημόσια υγεία και έχει διάρκεια 3 μηνών, αν δεν ορίζεται διαφορετικά από τις διατάξεις του παρόντος.

Με την παρ. 4 έχουμε και πάλι νέα διάταξη , σύμφωνα με την οποία αλλοδαπός που δεν υποχρεούται με θεώρηση εισόδου μπορεί να εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος ελεύθερα και να παραμένει σ' αυτό συνολικά μέχρι και 3 μήνες μέσα σε διάστημα 6 μηνών από την ημερομηνία της πρώτης εισόδου.

Στο άρθρο 6 του παρόντος ρυθμίζεται η διέλευση αλλοδαπών. Οι παρ. 1, 2, 3 και 4 είναι κοινοί με τις παραγράφους 1, 2, 3, και 4 του άρθρου 8 του ν. 1975/91 . Με την παράγραφο όμως 5 (άρθρο 6 , ν. 2910/01) εισαγάγετε νέα διάταξη, η οποία λέει ότι οι ελληνικές αρχές ελέγχου μπορεί να υποχρεώσουν σε άμεση αναχώρηση αλλοδαπό , αν διαπιστώσουν ότι δεν έχει θεώρηση εισόδου , εφόσον απαιτείται και εισιτήριο για την συνέχιση του ταξιδιού του τόσο για την χώρα προορισμού , όσο και τις ενδιάμεσες χώρες από το έδαφος των οποίων κατ' ανάγκη θα διέλθει.

Με το άρθρο 7 του νόμου 2910/01 ρυθμίζεται σε ποιους αλλοδαπούς, μπορεί να αρνηθεί η είσοδος στο ελληνικό έδαφος . Οι διατάξεις που προβλέπονται από τις παραγράφους 2, 3, 4, του ίδιου άρθρου ανακεφαλαιώνουν τις διατάξεις των εδαφίων α, β, δ, ε, ζ, της παρ. 5 , καθώς και τις διατάξεις των παρ. 6 και 8 του άρθρου 6, ν. 1975/91.

Στο εδάφιο ε της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 2910/2001 προστίθεται ότι ημεδαπός μπορεί με δήλωση υποδοχής, που συντάσσεται σε ειδικό προς τούτο έντυπο και κατατίθεται ως δικαιολογητικό στις αρμόδιες αρχές για την έκδοση των θεωρήσεων ή τον διαβατηριακό έλεγχο , να αναφέρει το σκοπό του ταξιδιού του αλλοδαπού και να εγγυηθεί με την κατάθεση στο ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ποσού, που καλύπτει τις δαπάνες τυχόν επαναπροώθησης ή απέλασης του και ποσού ίσου με τριμηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη, για την κάλυψη μέρους ή του συνόλου των αναγκαίων για την συντήρηση των εξόδων .

Τέλος με την παρ. 1 του άρθρου 7 εισαγάγετε νέα ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία ο πρόξενος μπορεί να αρνηθεί χωρίς αιτιολογία τη χορήγηση θεώρησης εισόδου. Σε περιπτώσεις όπως αλλοδαπού συζύγου, ανήλικου τέκνου ή γονέα πολίτη κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης η αιτιολογία κρίνεται αναγκαία.

Με το άρθρο 8 ρυθμίζεται η χορήγηση και η ανανέωση της άδειας παραμονής. Αναφέρεται στην παρ. 1 ότι αλλοδαπός που έχει λάβει θεώρηση εισόδου στην Ελλάδα, για έναν από τους λόγους που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, μπορεί να ζητήσει άδεια παραμονής για τον ίδιο λόγο, εφόσον πληροί τις προβλεπόμενες από το νόμο αυτό προϋποθέσεις . Η παρ. 2, αρ. 8 είναι κοινή με το άρθρο 19 του ν. 1975/91.

Στην παρ. 3 του άρθρου 8 αναφέρεται ότι αλλοδαπός που επιθυμεί την χορήγηση άδεια παραμονής στην Ελλάδα, οφείλει 2 μήνες τουλάχιστον πριν την λήξη της θεώρησης εισόδου , να υποβάλει στον δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του αίτηση για την χορήγηση της άδειας παραμονής.

Στην παρ. 4 του παρόντος άρθρου αναφέρεται ότι μαζί με την αίτηση πρέπει να καταθέτει αντίγραφο διαβατηρίου ή αλλού ταξιδιωτικού εγγράφου με την θεώρηση εισόδου και τα λοιπά δικαιολογητικά που προβλέπονται από το νόμο αυτό. Στην συνέχεια με την παρ. 5 , έχουμε ότι ο δήμος ή κοινότητα εξετάζει την πληρότητα των δικαιολογητικών και τα διαβιβάζει μαζί με την αίτηση του αλλοδαπού στην αρμόδια, κατά περίπτωση, υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης. Η αίτηση εντός μηνός εξετάζεται από την υπηρεσία και αφού ληφθούν υπόψη οι λόγοι για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας , καλεί σε συνέντευξη τον αλλοδαπό σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο , ενώπιον της Επιτροπής Μετανάστευσης.

Στην παράγραφο 6 αναφέρεται ότι η κλήση του αλλοδαπού γίνεται με απόδειξη και η μη εμφάνιση του αλλοδαπού δικαιολογείται μόνο για λόγους ανωτέρας βίας. Σε περίπτωση τέτοια, καλείται εκ νέου σε συνέντευξη. Αν τώρα η μη εμφάνιση του είναι αδικαιολόγητη, η αίτηση απορρίπτεται.

Η παρ. 7 αναφέρει ότι η άδεια παραμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Μετανάστευσης. Ενώ η παρ. 8, αναφέρει ότι η ανανέωση της άδειας παραμονής, πραγματοποιείται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τις παρ. 3 - 7 του παρόντος άρθρου , εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά από το νόμο αυτό.

Το άρθρο 9 ορίζει τη σύσταση και εξηγεί το έργο της Επιτροπής Μετανάστευσης. Η επιτροπή αυτή, συστήνεται σε κάθε περιφερειακή διεύθυνση αλλοδαπών και μετανάστευσης , είναι τριμελής, ενώ παράλληλα κάθε μέλος έχει και τον αναπληρωτή του. Έργο τώρα της Επιτροπής Μετανάστευσης είναι η διατύπωση γνώμης για τη χορήγηση ή ανανέωση άδεια παραμονής του αλλοδαπού.

Το Κεφάλαιο Δ' ρυθμίζει την είσοδο και παραμονή αλλοδαπών για λόγους σπουδών και αποτελείται από 9 άρθρα.

Το κεφάλαιο Ε' αναφέρεται στην είσοδο και παραμονή αλλοδαπών για τη παροχή εξαρτημένης εργασίας και αποτελείται από τα άρθρα 19 - 24. Το άρθρο 19 αναφέρεται στη χορήγηση άδειας εργασίας , έτσι επιτρέπεται η είσοδος αλλοδαπού στην Ελλάδα για απασχόληση με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε συγκεκριμένο εργοδότη για συγκεκριμένο είδος απασχόλησης, αν του χορηγηθεί άδεια εργασίας

από το νομάρχη. Ο Ο.Α.Ε.Δ στο τελευταίο τρίμηνο κάθε έτους καταρτίζει έκθεση, στην οποία καταχωρούνται οι υπάρχουσες ανάγκες σε εργατικό δυναμικό στην επικράτεια και οι κενές θέσεις εργασίας κατά ειδικότητα, που μπορούν να καλυφθούν από αλλοδαπούς, λαμβάνονται υπόψη το συμφέρον της εθνικής οικονομίας, η προσφορά εργασίας από ημεδαπούς και αλλοδαπούς και η ζήτηση. Με βάση αυτή την έκθεση, καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εξωτερικών, ο ανώτατος αριθμός αδειών εργασίας, οι οποίες χορηγούνται σε αλλοδαπούς κατά ιθαγένεια, νόμο είδος και διάρκεια απασχόλησης. Η απόφαση διαβιβάζεται στις ελληνικές προξενικές αρχές και στα Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας του Εξωτερικού καθώς και στις υπηρεσίες εργασίας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Τα Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας του Εξωτερικού, καλούν με ανακοινώσεις που δημοσιεύονται στα τοπικά Μ.Μ.Ε. τους ενδιαφερόμενους να υποβάλλουν αιτήσεις για εργασία στην Ελλάδα και τις στέλνουν στον Ο.Α.Ε.Δ. και στις υπηρεσίες εργασίας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Αίτηση στη τελευταία υπηρεσία υποβάλλει και ο εργοδότης που επιθυμεί να προσλάβει εργαζόμενο με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας. Αν τώρα οι θέσεις που ζητούνται δεν καλύπτονται από ημεδαπούς ή αλλοδαπούς που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα, ο Ο.Α.Ε.Δ. εγκρίνει τη κάλυψη θέσεων από το εξωτερικό. Η αίτηση συνοδεύεται από βεβαίωση εργοδότη ότι θα προσλάβει τους αλλοδαπούς και ότι αναλαμβάνει τις δαπάνες διαβίωσης, μέχρι να λάβουν την άδεια παραμονής ή μέχρι να αναχωρήσουν από τη χώρα και από εγγυητική επιστολή τράπεζας ποσού ίσου με τριμηνιαίες αποδοχές ανειδίκευτου εργάτη. Η άδεια εργασίας χορηγείται από Νομάρχη, ύστερα από γνώμη αστυνομικής αρχής για θέματα που αφορούν τη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας και ισχύει για 1 έτος, ενώ μπορεί να ανανεώνεται μέχρι ενός έτος. Για την ανανέωση, απαιτείται η ύπαρξη σύμβασης εργασίας, καθώς και η εκπλήρωση των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων του αλλοδαπού, ενώ οφείλει να υποβάλει αίτηση στο Νομάρχη για ανανέωση πριν τη λήξη της άδειας εργασίας. Ο Νομάρχης διαβιβάζει την άδεια εργασίας στο ελληνικό προξενείο, για να δοθεί θεώρηση εισόδου και τη κοινοποιεί στην υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης.

Στο άρθρο 20, γίνεται αναφορά στη θεώρηση εισόδου, όπου απαιτούνται για τη χορήγηση της για την απασχόληση του αλλοδαπού με σχέση εξαρτημένης εργασίας, διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο και άδεια εργασίας για το συγκεκριμένο αλλοδαπό, που διαβιβάζει ο Νομάρχης.

Στο άρθρο 21, γίνεται να φορά στη χορήγηση άδειας παραμονής, η οποία χορηγείται τον αλλοδαπό ο οποίος έχει λάβει θεώρηση εισόδου για την παροχή εξαρτημένης εργασίας και εφόσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

- Να έχει άδεια εργασίας,
- Να έχει συνάψει σύμβαση εργασίας ,
- Να είναι υγιής και ασφαλισμένος ιατρικά, αλλά και σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος και
- Να έχει εξασφαλίσει κατάλυμα .

Η αίτηση συνοδεύεται από άδεια εργασίας , από σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, από αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι ασφαλισμένος τόσο για ιατρικά θέματα, όσο και για θέματα εργατικού ατυχήματος από τη δήλωση στην οποία αναφέρει τη διεύθυνση του καταλύματος του , αλλά και από πιστοποιητικό υγείας που εκδίδεται από ημεδαπά νοσηλευτικά ιδρύματα ή κέντρα υγείας ή θεραπευτήρια και ιατρεία του Ι.Κ.Α. ότι δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο το οποίο μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία . Τα έξοδα επιβαρύνουν τον αλλοδαπό.

Το άρθρο 22, αναφέρεται στη διάρκεια και ανανέωση της άδειας παραμονής , η οποία για την παροχή εξαρτημένης εργασίας χορηγείται για ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται όσο χρόνο ισχύει η άδεια εργασίας. Ο αλλοδαπός για την ανανέωση οφείλει 2 μήνες πριν τη λήξη της άδειας παραμονής να υποβάλει αίτηση και δικαιολογητικά στο δήμο ή τη κοινότητα από τα οποία να προκύπτει ότι έχει άδεια εργασίας, έχει εκπληρώσει τις φορολογικές υποχρεώσεις αλλά και τις προϋποθέσεις του άρθρου 21. Μετά τη πάροδο 6 ετών ,η ανανέωση της άδειας παραμονής γίνεται με απόφαση του Υπουργείου Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και έχει διετή διάρκεια, ενώ ύστερα από 10 χρόνια μπορεί με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης να χορηγηθεί άδεια παραμονής αορίστου διάρκειας. Τέλος ο αλλοδαπός μπορεί να συνάπτει σύμβαση εργασίας με άλλο εργοδότη, κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας εργασίας και της άδειας παραμονής.

Το άρθρο 23 αναφέρει πως οι διατάξεις των άρθρων 19, 20 ,21 και 22 ισχύουν και για τους αλλοδαπούς που επιθυμούν να έρθουν την Ελλάδα για τη παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου. Για την ανανέωση της άδειας εργασίας αυτών, μπορεί αντί της σύμβασης παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου να προσκομίζεται δήλωση του εργοδότη, ο οποίος θα απασχολήσει τον αλλοδαπό σε συγκεκριμένη εργασία , για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή βιβλιάριο

ασφαλιστικού οργανισμού από το οποίο να προκύπτει ότι ο αλλοδαπός έχει πραγματοποιήσει αριθμό ημερομισθίων ίσο με το μισό την εργάσιμων ημερών που αντιστοιχούν στο χρονικό διάστημα από την έκδοση της άδειας εργασίας, μέχρι την υποβολή της αίτησης του για ανανέωση.

Τέλος το άρθρο 24 αναφέρεται στην εποχιακή εργασία των αλλοδαπών, η οποία είναι η απασχόληση του στη Ελλάδα για χρονικό διάστημα μέχρι 6 μηνών σε τομέα δραστηριότητας που συναρτάται με το ρυθμό των εποχών, με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου για συγκεκριμένο εργοδότη και είδος απασχόλησης υπό την προϋπόθεση ότι ο αλλοδαπός δεν διατηρεί νόμιμη κατοικία στην Ελλάδα. Ο εργοδότης που επιθυμεί να απασχολήσει αλλοδαπό για εποχιακή εργασία, οφείλει να λάβει έγκριση του Ο.Α.Ε.Δ. ύστερα από αίτηση προς την αρμόδια υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, τουλάχιστον τρεις μήνες πριν την έναρξη των εργασιών του. Η αίτηση διαβιβάζεται στο Ο.Α.Ε.Δ.

Το Κεφάλαιο Στ' , αναφέρεται στην είσοδο για άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας και αποτελείται από τα άρθρα 25 – 27. Το συγκεκριμένο κεφάλαιο δεν θα αναπτυχθεί , μιας και η πτυχιακή αυτή εργασία εξετάζει οικονομικούς μετανάστες και όχι ανθρώπους που έχουν πόρους σε σημείο που να μην χρειάζονται την εξάρτηση από κάποιο εργοδότη.

Το Κεφάλαιο Ζ' περιέχει διατάξεις που ρυθμίζουν την είσοδο και παραμονή αλλοδαπών για οικογενειακή συνένωση. Έτσι το άρθρο 28 αφορά τη θεώρηση εισόδου. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου αυτού καθώς και το αριθμό 29 παρ. 1 ανακεφαλαιώνουν τα άρθρα 1, 2 και 3 του Π.Δ. 5/98 καθώς τις παρ. 1 , 2, του αρ. 14 ν. 1975/1991. Στην παράγραφο 4 αναφέρει ότι ο δήμος ή η κοινότητα εξετάζει την πληρότητα των δικαιολογητικών και τα διαβιβάζει μαζί με την αίτηση του αλλοδαπού στην υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης. Ενώ στην παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, αναφέρεται ότι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας αποφαινεται ύστερα από γνώμη της αστυνομικής αρχής, για τη χορήγηση θεώρησης εισόδου. Αν αποφανθεί θετικά, η οικεία ελληνική προξενική αρχή, χορηγεί στα μέλη της οικογένειας του αλλοδαπού τη θεώρηση εισόδου για οικογενειακή συνένωση, με την επιφύλαξη πάντα των διατάξεων του άρθρου 7 του παρόντος νόμου.

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 29 που ρυθμίζει τη χορήγηση άδειας παραμονής, αναφέρεται ότι στους ανήλικους αλλοδαπούς που έχουν συμπληρώσει το 14 έτος της ηλικίας τους, χορηγείται ατομική άδεια παραμονής η οποία λήγει με τη λήξη της άδειας παραμονής εκείνου που ασκεί τη γονική μέριμνα. Για όσους δεν έχουν

συμπληρώσει το παραπάνω έτος της ηλικίας τους, καθώς και για τέκνα αλλοδαπών που γεννιούνται στην Ελλάδα, η παραμονή τους καλύπτεται από την άδεια παραμονής εκείνου που ασκεί τη γονική μέριμνα.

Το άρθρο 30, ρυθμίζει τη διάρκεια και ανανέωση της άδειας παραμονής. Χορηγείται για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους, μπορεί να ανανεώνεται για το ίδιο χρονικό διάστημα. Η άδεια ακολουθεί την τύχη της άδειας παραμονής του αλλοδαπού, όπως αυτό έχει αναφερθεί και στο Π.Δ. 5/98 παρ. 2 άρθρο 4.

Στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου, αναφέρεται ότι αλλοδαπός που θέλει να ανανεώσει την άδεια παραμονής για λόγους οικογενειακής συνένωσης, είναι υποχρεωμένος 2 μήνες τουλάχιστον πριν τη λήξη της, να υποβάλει στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας του σχετική αίτηση. Για τα υπόλοιπα εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 8 του νόμου αυτού.

Το άρθρο 31, ρυθμίζει την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας από μέλη οικογένειας αλλοδαπού. Σύμφωνα με αυτό πρόσωπα που γίνονται δεκτά για λόγους οικογενειακής συνένωσης μπορούν να εργαστούν με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή να παρέχουν ανεξάρτητη εργασία ή να ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα. Για το σκοπό αυτό χρειάζεται η ανάλογη άδεια προσκομίζοντας την άδεια παραμονής, λόγω οικογενειακής συνένωσης εφαρμοζόμενων αναλόγως των διατάξεων των παρ. 6ί, 7ί και 8ί του άρθρου 66 του παρόντος ως προς τη διαδικασία και τα λοιπά απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Το άρθρο 32 ρυθμίζει την αυτοτελή άδεια παραμονής μελών οικογένειας αλλοδαπού. Στην παρ. 1, αναφέρεται ότι μπορούν πρόσωπα να αποκτήσουν αυτοτελές δικαίωμα παραμονής στην Ελλάδα όταν :

- (α) Ενηλικιωθούν
- (β) Αποβιώσει ο αλλοδαπός
- (γ) Ο αλλοδαπός ασκεί βία στα πρόσωπα αυτά
- (δ) Εκδοθεί απόφαση διαζυγίου του αλλοδαπού.

Στην παράγραφο 2 αναφέρεται ότι η αίτηση για χορήγηση αυτοτελούς άδειας παραμονής πρέπει να συνοδεύεται ιδίως από ληξιαρχική πράξη γέννηση ή θανάτου ή δικαστική απόφαση διαζυγίου. Ενώ η παρ. 3, αναφέρει ότι η διάρκεια της άδειας αυτής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος και μπορεί να ανανεωθεί για ένα ακόμη έτος. Περαιτέρω ανανέωση της, επιτρέπεται μόνο για λόγο που προβλέπεται από τον παρόντα νόμο.

Το άρθρο 33 περιλαμβάνει ρυθμίσεις για άδεια παραμονής αλλοδαπού, συζύγου έλληνα ή πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης . Έτσι σύμφωνα με αυτό στη παράγραφο 1, αναφέρεται ότι στον αλλοδαπό των προαναφερθέντων κατηγοριών, χορηγείται άδεια παραμονής πενταετούς διάρκειας. Η άδεια αυτή ανανεώνεται για χρονικό διάστημα μέχρι 5 έτη και επέχει θέση άδειας εργασίας.

Στην παρ. 2, αναφέρεται ότι η άδεια αυτή δεν χορηγείται ή μπορεί να ανακληθεί αν διαπιστωθεί ότι ο γάμος αυτός τελέσθηκε, με κύριο σκοπό την καταστρατήγηση των διατάξεων του παρόντος νόμου, προκειμένου ο αλλοδαπός να αποκτήσει άδεια παραμονής ή την ελληνική ιθαγένεια. Στοιχεία που οδηγούν σ' αυτή τη διαπίστωση είναι όταν δεν υπάρχει συμβίωση των 2 συζύγων , δυνατότητα επικοινωνίας ή όταν ο ένας αγνοεί στοιχεία της ταυτότητας του άλλου συζύγου. Σ' αυτές τις περιπτώσεις η υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης, προβαίνει στους αναγκαίους ελέγχους για να διαπιστώσει τα στοιχεία ή άλλα περιστατικά από τα οποία αποδεικνύεται ή τεκμαίρεται ο παραπάνω σκοπός τέλεσης του γάμου. Τα στοιχεία αυτά γνωστοποιούνται και στη Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης κα Αποκέντρωσης.

Το Κεφάλαιο Η' του παρόντος νόμου, περιλαμβάνει ρυθμίσεις που αφορούν την είσοδο και παραμονή αλλοδαπών γι' άλλους λόγους. Έτσι το άρθρο 34 περιέχει διατάξεις για την είσοδο και παραμονή αλλοδαπών αθλητών και προπονητών. Το άρθρο 35 για την είσοδο και παραμονή μελών διοικητικού συμβουλίου, διαχειριστών και προσωπικού εταιρειών. Το άρθρο 36 για είσοδο και παραμονή αλλοδαπών πνευματικών δημιουργών και μελών καλλιτεχνικών συγκροτημάτων και τσίρκων.

Το άρθρο 37 περιλαμβάνει διατάξεις για άλλες περιπτώσεις χορήγησης άδειας παραμονής. Σύμφωνα μ' αυτό στην παρ. 1, αναφέρεται ότι επιτρέπεται η χορήγηση άδειας παραμονής σε αλλοδαπό μέχρι ενός έτους , που μπορεί να ανανεώνεται για ίσο χρονικό διάστημα , εφόσον:

(α) αποδεικνύει ότι διαθέτει πόρους για την κάλυψη των δαπανών διαβίωσης του, χωρίς να παρέχει εξαρτημένη εργασία ή να ασκεί ανεξάρτητη δραστηριότητα και ότι η προέλευση των πόρων αυτών είναι νόμιμη.

(β) Έχει εξασφαλίσει κατάλυμα.

(γ) Είναι υγιής και είναι ασφαλισμένος για κάλυψη εξόδων νοσηλείας ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης.

Στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, αναφέρεται ότι η αίτηση του αλλοδαπού για τη χορήγηση άδεια παραμονής θα πρέπει να συνοδεύεται από :

- (α) αποδεικτικά στοιχεία ότι διαθέτει τα απαραίτητα οικονομικά μέσα για τη διαβίωσή του,
- (β) δήλωση , στην οποία αναφέρεται η διεύθυνση του καταλύματος του,
- (γ) αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι ασφαλισμένος για την κάλυψη εξόδων νοσηλείας , ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ή ότι έχει υποβληθεί σχετική αίτηση,
- (δ) πιστοποιητικό υγείας, που εκδίδεται από ημεδαπά κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή κέντρα υγείας ή θεραπευτήρια κα ιατρεία του Ι.Κ.Α , ότι ο αλλοδαπός δεν πάσχει από νόσημα το οποίο μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Τα έξοδα βαραίνουν τον ενδιαφερόμενο αλλοδαπό.

Η παράγραφος 3, αναφέρει ότι ύστερα από δεκαετή συνολική παραμονή στην Ελλάδα και υπό αυτές τις προϋποθέσεις μπορεί , με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, να χορηγείται άδεια παραμονής αόριστου διάρκειας. Κατά τα λοιπά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των παρ. 3 έως 6 του άρθρου 8 ν. 2910/2001.

Τέλος στην παράγραφο 4 αναφέρεται ότι με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης , επιτρέπεται η χορήγηση άδειας παραμονής μέχρι ενός έτους ,η οποία μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για ένα έτος:

- (α) Σε πρόσωπα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις νόμιμης παραμονής και για λόγους ανθρωπιστικούς ιδίως φύσεως, καθίσταται αδύνατη η αναχώρηση ή η απομάκρυνση τους από την Ελλάδα.
- (β) Σε αλλοδαπούς οι οποίοι εξαναγκάζονται για λόγους ανωτέρας βίας να μετακινηθούν από τη χώρα ιθαγένειάς τους . Η άδεια είναι προσωρινή και παύει να ισχύει, όταν εξαλειφθούν οι λόγοι για τους οποίους χορηγήθηκε.
- (γ) Σε αλλοδαπούς επιστήμονες, οι οποίοι έχουν διακριθεί για την προσφορά τους την έρευνα κα την επιστήμη.
- (δ) Σε αλλοδαπούς επιστήμονες των νέων τεχνολογικών και κυρίως της πληροφορικής.

Θα πρέπει σ' αυτό το σημείο να υπενθυμίσουμε ότι παρόμοιες διατάξεις, εισήχθησαν με το άρθρο 13 του ν. 2713/1999 και την παράγραφο 1 αυτού όμως ήταν ελλιπείς. Στον παρόντα νόμο οι διατάξεις είναι πιο συγκεκριμένες ως προς το τι δικαιολογητικά χρειάζονται και τότε μπορεί, ποιες προϋποθέσεις πρέπει να ισχύουν για να χορηγηθεί η άδει αυτή.

Το άρθρο 38 του παρόντα νόμου ρυθμίζει την είσοδο των αλλοδαπών για ολιγοήμερη παραμονή.

Στο Κεφάλαιο Θ' περιλαμβάνονται διατάξεις για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των αλλοδαπών . Σύμφωνα με αυτό, στο άρθρο 39 , παράγραφος 1 αναφέρεται ότι αλλοδαποί που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα ασφαρίζονται στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς και έχουν τα ίδια ασφαλιστικά δικαιώματα με τους ημεδαπούς. Στην παράγραφο 2 αναφέρεται ότι οι διατάξεις του Ν.Δ. 57/1973 για την κοινωνική προστασία εφαρμόζονται και στους νόμιμα ευρισκόμενους στη χώρα αλλοδαπούς.

Στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι οι αλλοδαποί κρατούμενοι, ενημερώνονται αμέσως σε γλώσσα την οποία κατανοούν , για τα κύρια στοιχεία της διαβίωσης τους στο Ίδρυμα ,τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ενώ διευκολύνεται η επικοινωνία τους με διπλωματικούς ή προξενικούς υπαλλήλους του Κράτους από το οποίο προέρχονται . Με την παράγραφο 4 σημειώνεται ότι οι πράξεις που περιγράφονται στα άρθρα 1 έως 3 ν. 927/79 (ΦΕΚ 139 Α') διώκονται αυτεπαγγέλτως. Ενώ την παράγραφο 5 ότι αλλοδαπός που διαμένει νόμιμα στη Ελλάδα και εξέρχεται από αυτή προσωρινά, έχει δικαίωμα επανεισόδου, εφόσον η άδεια παραμονής του είναι ακόμα σε ισχύ όταν πάει να ξαναεισέλθει στη χώρα.

Στο άρθρο 40 του παρόντος, ρυθμίζεται η πρόσβαση των ανήλικων αλλοδαπών στην εκπαίδευση. Πρόκειται για νέες διατάξεις που εισαγάγονται για πρώτη φορά στις διατάξεις που αφορούν του μετανάστες. Σύμφωνα μ' αυτό αναφέρεται στην παράγραφο 1, ότι οι ανήλικοι αλλοδαποί που διαμένουν στην Ελλάδα είναι υποχρεωμένοι όπως και οι ημεδαποί , στην ελάχιστη σχολική φοίτηση. Με την παράγραφο 2 εισάγεται ότι οι ανήλικοι αλλοδαποί , σε όποια βαθμίδα της εκπαίδευσης και να φοιτούν , έχουν πρόσβαση στις δραστηριότητες της σχολικής ή εκπαιδευτικής κοινότητας χωρίς περιορισμούς.

Στην παράγραφο 3 αναφέρεται ότι για την εγγραφή ανήλικων αλλοδαπών στα δημόσια σχολεία, απαιτούνται τα αντίστοιχα δικαιολογητικά μ' αυτά που απαιτούνται για τους ημεδαπούς. Μπορεί κατ' εξαίρεση , να εγγράφονται στα δημόσια σχολεία με ελλιπή δικαιολογητικά, τέκνα:

- (α) όσων προστατεύονται από το ελληνικό κράτος ως πρόσφυγες και όσων τελούν υπό την προστασία της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών
- (β) όσων προέρχονται από περιοχές στις οποίες επικρατεί έκρυθμη κατάσταση
- (γ) όσων έχουν υποβάλει αίτηση για χορήγηση ασύλου

(δ) όσων διαμένουν στην Ελλάδα, έστω και αν δεν έχει ρυθμιστεί η νόμιμη παραμονή τους σ' αυτή.

Με την παράγραφο 4 αναφέρεται ότι με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωση και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μπορεί να καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις αναγνώρισης των τίτλων σπουδών των ανήλικων στην δική τους εκπαιδευτική βαθμίδα και η εισαγωγή τους στην ανάλογη ελληνική βαθμίδα εκπαίδευσης, χωρίς δικαιολογητικά. Με όμοια απόφαση γίνεται να υπάρξει προαιρετική διδασκαλία της μητρικής τους γλώσσας, όπου ο αριθμός των ανήλικων αλλοδαπών είναι επαρκής και πολιτισμού. Τέλος την παράγραφο 5 σημειώνεται ότι αλλοδαποί που έχουν αποφοιτήσει από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα μπορούν να προχωρήσουν στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση, με όρους και προϋποθέσεις όπως αυτές των ημεδαπών.

Με το άρθρο 41 εισάγονται διατάξεις για τις υποχρεώσεις των αλλοδαπών. Έτσι στην παράγραφο 1 και τα εδάφια α έως και δ, ανακεφαλαιώνονται οι διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 1 του ν. 1975/1991. Με το εδάφιο ε' εισαγάγεται διάταξη, η οποία αναφέρει ότι πρέπει να δηλωθεί κάθε μεταβολή την απασχόληση του, όπως μεταβολή εργοδότη, καταγγελία της σύμβασης εργασίας. Όλες αυτές οι μεταβολές πρέπει να δηλωθούν μέσα σ' ένα μήνα από τη στιγμή που θα πραγματοποιηθούν, ενώ η υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης καθώς και οι δήμοι και κοινότητες πρέπει να τηρούν μητρώο αλλοδαπών.

Η παράγραφος 2, ανακεφαλαιώνει την παράγραφο 2 του άρθρου 32 του ν. 1975/91. Οι παρ. 3 και 4 του παρόντος, ανακεφαλαιώνει τις παρ. 3 και 5 του άρθρου 18 του ν. 1975/91 σχεδόν αυτολεξεί. Ενώ η παρ. 5 ανακεφαλαιώνει την παρ. 10 του άρθρου 33 του ν. 1975/91, με μόνη διαφορά την αναπροσαρμογή του προστίμου, το οποίο είναι μεγαλύτερο στο ν. 2910/01.

Το Κεφάλαιο Ι' του παρόντος νόμου περιλαμβάνει διατάξεις για τους Περιορισμούς και Ανάκληση της Άδειας Παραμονής, καθώς και για τις απελάσεις. Έτσι με το άρθρο 42 που αφορά τους περιορισμούς στην κίνηση και εγκατάσταση αλλοδαπών στην παράγραφο 1, γίνεται λόγος για την ελευθερία κίνησης και εγκατάστασης, στο ελληνικό έδαφος, αλλοδαπών που είναι εγκατεστημένοι στη χώρα. Ενώ ταυτόχρονα αναφέρει ότι ύστερα από προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση των αρμόδιων υπουργών, μπορεί να απαγορευτεί η παραμονή ή η εγκατάσταση αλλοδαπών σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές της χώρας. Η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου επαναλαμβάνει τα όσα αναφέρονται στην παρ. 2,

άρθρο 26, ν. 1975/91, στην παρ. 5, άρθρο 2, 358/97 Π.Δ. και παρ. 1, άρθρου 4, 359/97 Π.Δ.

Το άρθρο 43 ρυθμίζει την ανάκληση της άδειας παραμονής, όπου στην παράγραφο 1, συγκεντρώνονται όλα όσα έχουν αναφερθεί στις διατάξεις των προηγούμενων ετών και αναφέρουν ότι δύναται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας και ύστερα από εισήγηση των αρμόδιων υπηρεσιών, να ανακαλείται η άδεια παραμονής πέραν των γενικών λόγων ανάκλησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και για τους εξής λόγους:

(α) Εθνικής ασφάλειας και δημόσιας τάξης

(β) Προστασίας της δημόσιας υγείας, εφόσον ο αλλοδαπός πάσχει απο νόσημα που μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο και αρνείται να συμμορφωθεί προς τα μέτρα που καθορίζονται από τις ιατρικές αρχές για την προστασία του αν και του έχει δοθεί η απαραίτητα πληροφόρηση.

(γ) Σε περίπτωση παραβίασης από τον αλλοδαπό των υποχρεώσεων που του προκύπτουν από τον παρόντα νόμο ή σε περίπτωση υποβολής πλαστών δικαιολογητικών .

Στην παράγραφο 2 αναφέρεται ότι αν ανακληθεί η άδεια παραμονής, ανακαλείται υποχρεωτικά και η άδεια εργασίας οποιουδήποτε είδους.

Το άρθρο 44 του παρόντα νόμου ρυθμίζει τη διοικητική απέλαση. Οι παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5, 8 ανακεφαλαιώνει τις παραγράφους 1, 2, 3, 4, 6 και 7 του άρθρου 27 του ν. 1975/91 καθώς και την παρ. 3, άρθρου 13, του ν. 2713/99. Στην παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου αναφέρεται ότι ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Μετανάστευσης , μπορεί και αυτεπαγγέλτως να αναστείλει προσωρινά την απέλαση για λόγους ανωτέρας βίας, ανθρωπιστικούς ή δημοσίου συμφέροντος. Ενώ στην παράγραφο 7 λέγεται ότι η απέλαση αλλοδαπών που βρίσκονται παράνομα στη χώρα και καταγγέλλουν πράξεις προαγωγής σε πορνεία μπορεί με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών και έγκριση του εισαγγελέα εφετών, να αναστέλλεται μέχρι να εκδοθεί οριστική απόφαση για τις πράξεις που καταγγέλθηκαν . Αν αποδειχθεί ψευδή η καταμήνυση τότε η απέλαση εκτελείται . Για το χρονικό διάστημα από διαρκεί η αναστολή της απέλασης, μπορεί να χορηγηθεί άδεια παραμονής κατά παρέκκλιση των διατάξεων του παρόντος.

Το άρθρο 45 που αφορά διάταξη για τα κωλύματα απελάσεων, επαναλαμβάνει τα όσα έχουν ήδη αναφερθεί στο άρθρο 8 της Υ. Α. 4803/13/7α/92.

Ενώ το άρθρο 46 που ρυθμίζει τις απαγορεύσεις των απελάσεων ανακεφαλαιώνει το άρθρο 28 του ν. 1975/91, καθώς και την τροποποίηση αυτού όπως φανερώνεται από την παρ. 2, άρθρο 3 του ν. 2452/96

Το άρθρο 47 του παρόντος νόμου ρυθμίζει τις δαπάνες απέλασης. Οι παράγραφοι 1, 2, και 3 του άρθρου αυτού, ανακεφαλαιώνουν τις παραγράφους 1, 2 και 3 του άρθρου 29 του ν. 1975/91, ενώ η παράγραφος 4 το εδάφιο α της παραγράφου 2 του άρθρου 5 της 4803/13/7α/92 Υ. Α

Το άρθρο 48, ρυθμίζει τους χώρους κράτησης αλλοδαπών. Εισάγονται για πρώτη φορά διατάξεις για το θέμα αυτό . Έτσι στην παράγραφο 1 αναφέρεται ότι αλλοδαπός, για τον οποίο συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 44, κρατείται στην οικεία αστυνομική αρχή. Κρατείται σε ειδικούς χώρους, ώσπου να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες της απέλασης, οι οποίοι ιδρύονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, καθώς ομοίως καθορίζονται οι προδιαγραφές και οι όροι λειτουργίας αυτών των χωρών . Ενώ στην παράγραφο 2, αναφέρεται ότι την ευθύνη για την φύλαξη των χώρων αυτών έχει η Ελληνική Αστυνομία.

Διατάξεις για τους ανεπιθύμητους αλλοδαπούς, περιλαμβάνονται στο άρθρο 49 . Η παράγραφος 1, αναφέρει ότι το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης τηρεί κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών ενώ τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής από αυτόν καθορίζονται από σχετική απόφαση Υπουργών. Στην παράγραφο 2 λέγεται ότι αλλοδαπός που είναι εγγεγραμμένος στον κατάλογο αυτό, είναι υποχρεωμένος εφόσον βρίσκεται σε ελληνικό έδαφος να το εγκαταλείψει, διαφορετικά απελαύνεται.

Η παράγραφος 3 του παρόντος άρθρου ανακεφαλαιώνει το άρθρο 10 του ν 1975/91 με μια διαφορά να παρουσιάζεται στο επιβληθέν πρόστιμο προς τους μεταφορείς που αρνούνται την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους. Ενώ στην παράγραφο 4, αναφέρεται ότι αλλοδαπός που είναι εγγεγραμμένος στον κατάλογο ανεπιθύμητων και επανέλθει παράνομα στη χώρα- ενώ ισχύει ακόμα η εγγραφή του – τιμωρείται με ποινή φυλάκισης 3 μηνών και χρηματικό πρόστιμό 1 εκατομμυρίου δραχμών. Η άσκηση ενδίκων μέσων δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα.

Το Κεφάλαιο ΙΑ΄ περιλαμβάνει διατάξεις για τις γενικές υποχρεώσεις – κυρώσεις. Έτσι στο άρθρο 50 ρυθμίζεται η παράνομη είσοδος - έξοδος από τη χώρα. Σύμφωνα με αυτό στην παράγραφο 1, αναφέρεται ότι όποιος εισέρχεται ή εξέρχεται ή προσπαθεί αν εισέλθει ή να εξέλθει από το ελληνικό έδαφος χωρίς τις νόμιμες διαδικασίες, τότε τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 3 μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον 500.000 δραχμών . Η ποινή αυτή μπορεί να αυξηθεί στους έξι

μήνες και σε 1 εκατομμύριο δραχμές αν αυτός που επιχειρεί να αναχωρήσει λαθραία καταζητείται ή επέχει πάσης φύσεως υποχρεώσεις προς το Δημόσιο ή είναι υπότροπος (όπως παρ. 5, αρ. 33 ν. 1975/91)

Στην παράγραφο 2 αναφέρεται ότι όποιος αλλοδαπός εισέλθει ή εξέλθει από την Ελλάδα, χωρίς τις νόμιμες διαδικασίες τότε γίνονται οι απαιτούμενες ενέργειες , έτσι ώστε ο αλλοδαπός αυτός να επαναπροωθηθεί αμέσως στη χώρα προέλευσης ή καταγωγής του. Αν δεν πραγματοποιηθεί αυτή η επαναπροώθηση η αστυνομική ή λιμενική αρχή συντάσσει σχετική αίτηση και παραπέμπει τον αλλοδαπό στην αρμόδια διοικητική αρχή για απέλαση , η οποία πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός τριών μηνών. Διαφορετικά η περίπτωση περνάει στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών για να ασκήσει ποινική δίωξη εφόσον δεν έχει περάσει χρόνος από την παράνομη είσοδο του αλλοδαπού στη χώρα. (όπως παράγραφος 4 , αρθ. 4 ν. 1975/91)

Το άρθρο 51 περιλαμβάνει διατάξεις για τις υποχρεώσεις υπηρεσιών και υπαλλήλων, καθώς και για τις κυρώσεις. Οι παράγραφοι 1 και 2 του παρόντος άρθρου ανακεφαλαιώνουν τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 31 του ν. 1975/91. Στην παράγραφο 3, αναφέρεται ότι αν οι υπάλληλοι των υπηρεσιών, που σχολιάζονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού, παραβούν τις διατάξεις των ίδιων παραγράφων , θα διώκονται πειθαρχικά και θα τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα για παράβαση καθήκοντος.

Στο άρθρο 52, ρυθμίζονται οι υποχρεώσεις των συμβολαιογράφων και οι κυρώσεις που προβλέπονται . Έτσι στην παράγραφο 1, αναφέρεται ότι όταν συνεργάζονται με αλλοδαπούς θα πρέπει να διαπιστώνουν ότι διαθέτουν θεώρηση εισόδου ή άδεια παραμονής κα να κάνουν σχετική μνεία στην πράξη τους. Από αυτό εξαιρούνται οι δικηγόροι που πρόκειται να εκπροσωπήσουν αλλοδαπούς ενώπιον δικαστηρίων ή άλλων αρχών. Ενώ την παράγραφο 2 αναφέρεται ότι αν οι συμβολαιογράφοι παραβούν τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου τότε διώκονται πειθαρχικά και τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Κ για παράβαση καθήκοντος.

Το άρθρο 53 περιλαμβάνει διατάξεις για τις υποχρεώσεις εργοδοτών – αλλοδαπών εργαζομένων, καθώς και για τις κυρώσεις. Στην παράγραφο 1, αναφέρεται ότι απαγορεύεται η πρόσληψη και απασχόληση αλλοδαπών ,εφόσον δεν έχουν άδεια παραμονής. Αν η κατάρτιση σύμβασης εργασίας ή έργου ή ανεξάρτητων υπηρεσιών αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας παραμονής, η ισχύς αυτής της σύμβασης τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της χορήγησης αυτής της

άδειας. Η παράγραφος 2 αναφέρει ότι οι εργοδότες που απασχολούν αλλοδαπούς εργαζόμενους οφείλουν να ενημερώνουν αμέσως τη υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης, τα Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας της έδρας τους και την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για κάθε πρόσληψη αλλοδαπού και για κάθε μεταβολή στο καθεστώς εργασίας του, όπως παράταση της σύμβασης, καταγγελία της σύμβασης, αποχώρηση. Ενώ στην παράγραφο 3 σημειώνεται ότι όσοι εργοδότες παραβιάσουν τις 2 προηγούμενες παραγράφους, επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο από 1 έως 5 εκατομμύρια δραχμές για κάθε παράνομο αλλοδαπό.

Η παράγραφος 4 του παρόντος ανακεφαλαιώνει μερικώς τις διατάξεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 33 του ν. 1975/91. Στο άρθρο 5 αναφέρεται ότι η παράβαση των διατάξεων αυτού του νόμου με σκοπό την προαγωγή των αλλοδαπών σε πορνεία τιμωρείται με φυλάκιση 2 ετών τουλάχιστον και χρηματική ποινή τουλάχιστον 2 εκατομμυρίων δραχμών. Αν τώρα το θύμα είναι ανήλικο άτομο η φυλάκιση γίνεται 3 έτη και η χρηματική ποινή 5 εκατομμύρια δραχμές. Επιπλέον το αδίκημα του θεωρείται αυτόφωρο και εκδικάζεται με σχετική διαδικασία. Η έκδοση τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης, μπορεί να κυμανθεί από αφαίρεση της άδειας λειτουργία του καταστήματος (που τελέσθηκε το αδίκημα) για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, μέχρι και οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας. Παράλληλα όμως μπορούν να επιβληθούν και άλλες ποινές σε περίπτωση συνδρομής άλλων διατάξεων της ποινικής νομοθεσίας. Η παράγραφος 6 του παρόντος ανακεφαλαιώνει το εδάφιο γ της παραγράφου 7 του άρθρου 33 του ν. 1975/91, ενώ η παράγραφος 7 επαναλαμβάνει τη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του Π.Δ. 359/97.

Το άρθρο 54 περιλαμβάνει διατάξεις για τη ρύθμιση των υποχρεώσεων υπαλλήλων και λοιπών ιδιωτών, καθώς και για τις κυρώσεις. Έτσι η παράγραφος 1 σχολιάζει ότι απαγορεύεται η εκμίσθωση ακινήτων σε αλλοδαπούς που δεν έχουν διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο ή θεώρηση εισόδου ή άδεια παραμονής. Ενώ η παράγραφος 2 ανακεφαλαιώνει το άρθρο 30 του ν. 1975/91. Στις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου αναφέρεται ότι οι παραβάτες των προηγούμενων παραγράφων, δέχονται πέραν των άλλων κυρώσεων και χρηματικό πρόστιμο, ενώ παράλληλα τα πρόστιμα αυτά επιβάλλονται και σε πρόσωπα που υποβάλλουν ανακριβή δήλωση ή βεβαίωση ή δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει. Τα ίδια πρόστιμα επιβάλλονται και σε αλλοδαπούς που δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 41.

Οι παράγραφοι 5 και 6 ανακεφαλαιώνουν τις παραγράφους 3 και 9 του άρθρου 33 του ν. 1975/91. Ενώ οι παράγραφοι 7 και 8 του παρόντος επαναλαμβάνουν τις διατάξεις 8 και 9 του άρθρου 4 του ν. 1975/91.

Το άρθρο 55 ρυθμίζει τις υποχρεώσεις μεταφορέων και τις κυρώσεις που επιβάλλονται στους παραβάτες αυτούς. Σύμφωνα με αυτό οι παράγραφοι 1, 2, 4, και 5 επαναλαμβάνονται σχεδόν αυτολεξεί τις διατάξεις των παραγράφων 1, 4, 2, και 6 αντίστοιχα του άρθρου 33 ν. 1975/91. Ενώ η παράγραφος 3 ανακεφαλαιώνει την παράγραφο 2 του άρθρου 13 του ν. 2713/99.

Το Κεφάλαιο ΙΒ΄ αφορά τη σύσταση υπηρεσιών και έλεγχο αυτών και περιλαμβάνει 2 άρθρα. Το άρθρο 56 φέρει τον ίδιο τίτλο με αυτόν του κεφαλαίου, και σε γενικές γραμμές αναφέρει ότι στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκηση και Αποκέντρωση συνίσταται Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευση η οποία είναι αρμόδια για τη ρύθμιση συναφών θεμάτων. Είναι δυνατόν ύστερα από έκδοση προεδρικού διατάγματος να συνιστώνται διευθύνσεις ή τμήματα αλλοδαπών και μετανάστευση σε κάθε νομό της περιφέρειας. Γενικά το άρθρο αυτό αναφέρει τις υπηρεσίες που συστήνονται για την εφαρμογή του παρόντα νόμου. Ενώ το άρθρο 57 που αφορά εξουσιοδοτικές διατάξεις αναφέρει ότι με απόφαση Υπουργού Ε.Δ.Δ.Α. καθορίζεται το τύπος και το περιεχόμενο των αιτήσεων.

Το Κεφάλαιο ΙΓ΄ περιλαμβάνει 7 άρθρα, από αρ. 58 έως και αρ. 64, και αφορά την κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση. Αναφέρει τις προϋποθέσεις τα δικαιολογητικά, τη διαδικασία, την ορκωμοσία και άλλα.

Το Κεφάλαιο ΙΔ΄ περιλαμβάνει τις μεταβατικές διατάξεις. Σύμφωνα με αυτό, το άρθρο 65 αφορά εκκρεμείς αιτήσεις για θεώρηση εισόδου και για άδεια παραμονής. Άδεια παραμονής και πράσινη κάρτα που δεν έχουν λήξει. Έτσι στην παράγραφο 1 αναφέρεται ότι αιτήσεις για χορήγηση θεώρησης εισόδου στην Ελλάδα εξετάζονται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο όταν κατά την έναρξη ισχύος του ήταν εκκρεμείς σε ελληνικά προξενία.

Στην παράγραφο 2 αναφέρεται ότι κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, εκκρεμείς αιτήσεις για τη χορήγηση πράσινης κάρτας – σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 359/97 όπως ισχύει σήμερα- καθώς και οι προσφυγές κατά των αρμόδιων οργάνων του Ο.Α.Ε.Δ., εξετάζονται με τις διατάξεις του διατάγματος αυτού. Μετά την ολοκλήρωση όμως της εξέτασης τα Π.Δ. 358/97 και 359/97 καταργούνται εκτός της παρ. 3, του άρθρου 2 του Π.Δ. 359/97, η οποία καταργείται από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Όσες τώρα κάρτες έχουν ανακληθεί στηριζόμενες σ΄

αυτήν την καταργούμενη διάταξη , επαναχορηγούνται από τη στιγμή που δεν συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Στην παράγραφο 3 αναφέρεται ότι αιτήσεις για χορήγηση ή ανανέωση άδειας παραμονής, εκτός της πράσινης κάρτας, οι οποίες εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος διαβιβάζονται στις αρμόδιες υπηρεσίες σύμφωνα με τον παρόντα νόμο . Το ίδιο ισχύει και για τις αιτήσεις για τη χορήγηση άδειας εργασίας ή άδειας άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας ή άδεια παραμονής αλλοδαπών που είναι κάτοχοι άδειας εισόδου. Οι αιτήσεις αυτές συνοδεύονται από τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από τις διατάξεις που ίσχυαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος. Αν δεν προβλέπονται δικαιολογητικά, τότε συνοδεύονται από τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου.

Με την παράγραφο 4 ρυθμίζονται θέματα που αφορούν πράσινες κάρτες, που ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθώς και πράσινες κάρτες που θα εκδοθούν σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου ,θεωρούνται άδειες εργασίας και παραμονής και εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος . Οι κάρτες αυτές αν λήγουν το αργότερο μέχρι 31.12.2001 τότε παρατείνονται αυτοδικαίως για ένα ακόμη εξάμηνο από την ημερομηνία λήξης τους. Όσες λήγουν μετά την οριζόμενη ημερομηνία ανανεώνονται με βάση τον παρόντα νόμο. Το ίδιο ισχύει και για πράσινες κάρτες όπου εκκρεμούν αιτήσεις ανανέωση τους κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος ,οι οποίες παρατείνονται αυτοδικαίως μέχρι 30.6.2002 και στη συνέχεια ανανεώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Στην παράγραφο 5 αναφέρεται ότι λοιπές άδειες παραμονής που ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος και λήγουν το αργότερο μέχρι 31.12.2001, παρατείνονται αυτοδικαίως για ένα εξάμηνο μετά τη λήξη τους. Όσες λήγουν μετά την παραπάνω ημερομηνία ανανεώνονται με βάση τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Ενώ στην παράγραφο 6 αναφέρεται ότι οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του αρ. 19 του νόμου αυτού αρχίζουν να εφαρμόζονται ένα χρόνο μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Το άρθρο 66 αφορά τους παρανόμους αλλοδαπούς . Σύμφωνα μ' αυτό η παράγραφος 1 αναφέρει ότι επιτρέπεται η χορήγηση άδειας παραμονής σε αλλοδαπούς που κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου , διαμένουν παράνομα στην Ελλάδα, εφόσον:

(α) Είναι κάτοχοι πράσινης κάρτας η οποία έχει λήξει χωρίς να έχει υποβληθεί αίτηση ανανέωσης ή η αίτηση αυτή έχει απορριφθεί, η λευκής κάρτας ή άδειας παραμονής που έχει λήξει χωρίς να έχει υποβληθεί αίτηση για ανανέωση της και διαμένουν μετά την λήξη τους αποδεδειγμένα στην χώρα ή

(β) Έχουν ασκήσει προσφυγή κατά αποφάσεων των αρμόδιων οργάνων του Ο.Α.Ε.Δ. ενώπιον της ειδικής επιτροπής του άρθρου 5 του 359/97 Π.Δ. και επιθυμούν να παραιτηθούν από την προσφυγή προκειμένου να υπαχθούν στη διαδικασία του παρόντος άρθρου ή

(γ) Έχουν υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση πράσινης κάρτας για σοβαρούς ανθρωπιστικούς λόγους στην ειδική επιτροπή του άρθρου 5 του Π.Δ. 359/97, επειδή δεν πληρούν ορισμένες από τις νόμιμες προϋποθέσεις για τη χορήγηση της πράσινης κάρτας ή

(δ) Αποδείξουν ότι διαμένουν 1 χρόνο συνεχώς , μέχρι ην έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου , νόμιμα ή παράνομα στην Ελλάδα.

Στην παράγραφο 2ι έχουμε διατάξεις με τις οποίες αλλοδαποί των περιπτώσεων α΄ και δ΄ της παρ. 1 του άρθρου αυτού οφείλουν μέσα σε 2 μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος να υποβάλλουν στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας τους αίτηση με δύο φωτογραφίες που συνοδεύονται από :

Α. Επικυρωμένο αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου ή πιστοποιητικού γέννησης ή οικογενειακής κατάστασης ή δελτίου ταυτότητας.

Β. Προκειμένου για τους αλλοδαπούς της περ. Α΄ της παρ. 1:

αα. Το πρωτότυπο της πράσινης κάρτας , λευκής κάρτας ή άδειας παραμονής που έχει λήξει και

ββ. Αν από το διαβατήριο ή το ταξιδιωτικό έγγραφο δεν προκύπτει ο ακριβής χρόνος παραμονής του αλλοδαπού στην Ελλάδα, έγγραφα βέβαιης χρονολογίας ή λογαριασμούς Ο.Τ.Ε., Δ.Ε.Η., Ε.Υ.Δ.Α.Π. και κινητής τηλεφωνίας από τα οποία προκύπτει ότι διέμεναν στην Ελλάδα 1 χρόνο πριν την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

Γ. Για τους αλλοδαπούς της περίπτωσης δ΄ της παρ. 1, αν από το διαβατήριο ή από το ταξιδιωτικό έγγραφο δεν συνάγεται ο χρόνος παραμονής στην Ελλάδα του αλλοδαπού , επιπλέον λογαριασμούς Ο.Τ.Ε., Δ.Ε.Η., Ε.Υ.Δ.Α.Π. , κινητής τηλεφωνίας από τα οποία αποδεικνύεται η τουλάχιστον ετήσια παραμονή τους στη χώρα ή απόφαση δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου δήμων ή κοινοτήτων των οποίων δεν υπερβαίνει τις 20.000 κατοίκους, με την οποία βεβαιώνεται ο χρόνος

παραμονής του αλλοδαπού στην περιφέρεια του. Δεν είναι απαραίτητο τα έγγραφα αυτά να καλύπτουν συνεχόμενα όλο το διάστημα του έτους.

II. Οι αλλοδαποί της παραγράφου 1 μπορούν να αναγνωρίσουν ασφαλιστική προϋπηρεσία για μικτή ασφάλιση, όσον αφορά το απαιτούμενο χρονικό διάστημα του ενός έτους με ελάχιστο αριθμό ημερών ασφάλισης διακοσίων πενήντα, χωρίς προσαύξηση για το διάστημα αυτό .

III. Ο δήμος ή η κοινότητα εξετάζει την πληρότητα των δικαιολογητικών και τα διαβιβάζει μαζί με την αίτηση του αλλοδαπού στην υπηρεσία εκείνη που ασκεί τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης για τη χορήγηση της άδειας παραμονής.

Στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου αναφέρεται διάταξη σύμφωνα με την οποία, αλλοδαποί της περ. Β΄ της παρ. 1 υποβάλλουν στον Ο.Α.Ε.Δ. , μέσα σε 2 μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, παραίτηση από την προσφυγή και αίτηση με 2 φωτογραφίες για τη χορήγηση της άδειας παραμονής που προβλέπεται από την παρ.5 αυτού του άρθρου, που συνοδεύεται από επικυρωμένο αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου ή πιστοποιητικού γέννησης ή οικογενειακής κατάστασης ή δελτίου ταυτότητας .Ο Ο.Α.Ε.Δ. εξετάζει την πληρότητα των δικαιολογητικών και στη συνέχεια τα διαβιβάζει στην υπηρεσία που ασκεί τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης μαζί με την αίτηση του αλλοδαπού και την παραίτηση του από την προσφυγή.

Σύμφωνα με την παράγραφο 4 από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου οι αιτήσεις αλλοδαπών της περ. γ΄ της παρ. 1 αυτού του άρθρου, θεωρούνται απορριφθείσες και δεν επιτρέπεται η υποβολή νέων τέτοιων αιτήσεων. Οι αλλοδαποί που ανήκουν σ' αυτή την περίπτωση , οφείλουν μέσα σε 2 μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, να υποβάλλουν στον Ο.Α.Ε.Δ. αίτηση με 2 φωτογραφίες για τη χορήγηση άδειας παραμονής που προβλέπεται στην παρ. 5 αυτού του άρθρου . Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από επικυρωμένο αντίγραφο διαβατηρίου ή αλλού ταξιδιωτικού εγγράφου ή πιστοποιητικού γέννησης ή οικογενειακής κατάστασης ή δελτίου ταυτότητας. Στην συνέχεια ο Ο.Α.Ε.Δ. αφού εξετάσει την πληρότητα των δικαιολογητικών τα διαβιβάζει μαζί με την αίτηση του αλλοδαπού στην υπηρεσία που ασκεί τις αρμοδιότητες την υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης.

Στην παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι η υπηρεσία που ασκεί τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης εξετάζει τις αιτήσεις των

προηγούμενων παραγράφων σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5,6, και 7 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου. Η άδεια παραμονής χορηγείται ανεξάρτητα από τους λόγους που επιθυμεί ο αλλοδαπός να παραμείνει στην Ελλάδα και έχει διάρκεια 6 μηνών .

Στην παράγραφο 6ί παρουσιάζεται διάταξη σύμφωνα με την οποία αλλοδαπός που έχει εφοδιαστεί με την 6μηνη άδεια παραμονής, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 5, επιτρέπεται να λάβει άδεια εξαρτημένης εργασίας, σύμφωνα με το νόμο αυτό , αρκεί να προσκομίσει μέχρι τη λήξη του 6μήνου στην αρμόδια υπηρεσία εργασίας της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης αίτηση για τη χορήγηση άδειας εργασίας και για την ανανέωση της 6μηνης άδειας παραμονής. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από :

- (α) την εξάμηνη άδεια παραμονής
- (β) Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου τύπου Α΄
- (γ) Πιστοποιητικό υγείας από κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ότι ο αλλοδαπός δεν πάσχει από νόσημα το οποίο , σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και τον Π.Ο.Υ , μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία
- (δ) Δήλωση στην οποία αναφέρεται η διεύθυνση το καταλύματος του
- (ε) Στοιχεία αποδεικτικά ότι είναι ασφαλισμένος και ότι έχει εκπληρώσει τις ασφαλιστικές του υποχρεώσεις για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και για την κάλυψη εργατικού ατυχήματος.
- (στ) Σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ή αναγγελία προς τον Ο.Α.Ε.Δ. για την πρόσληψη ή δήλωση του εργοδότη ότι θα τον απασχολήσει για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και ότι σε περίπτωση διακοπής της σχέσης εργασίας θα ενημερώσει σχετικά την υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης και το νομάρχη.

[ii] Η άδεια εργασίας μαζί με το σχετικό φάκελο διαβιβάζονται από το νομάρχη υπηρεσιακά στην υπηρεσία που ασκεί τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης, η οποία ανανεώνει την άδεια παραμονής σύμφωνα με τον παρόντα νόμο.

Στην παράγραφο 7ι αναφέρεται διάταξη με την οποία αλλοδαπός που έχει εφοδιαστεί με την εξάμηνη άδεια παραμονής (παρ. 5, αρ. 66) μπορεί να λάβει άδεια εργασίας για την παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου αν μέχρι τη λήξη του 6μήνου προσκομίσει στην αρμόδια υπηρεσία εργασίας τη νομαρχιακής

αυτοδιοίκησης αίτηση τόσο για τη χορήγηση άδειας εργασίας όσο και για την ανανέωση της δμηνης άδειας παραμονής. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από :

- (α) Τα υπό στοιχεία α', β', γ', δ' και ε' της παραγράφου βι δικαιολογητικά
- (β) Σύμβαση ανεξάρτητων υπηρεσιών ή σύμβαση έργου ή αγγελία προς τον Ο.Α.Ε.Δ. για την πρόσληψη ή δήλωση του εργοδότη ότι θα τον απασχολήσει για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και ότι σε περίπτωση διακοπής της απασχόλησης θα ενημερώσει σχετικά την Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης και το Νομάρχη ή τέλος βιβλιάριο ενσήμων ασφαλιστικού οργανισμού, από το οποίο να προκύπτει ότι ο αλλοδαπός έχει πραγματοποιήσει αριθμό ημερομισθίων ίσο τουλάχιστο με το μισό των εργάσιμων ημερών όπου αντιστοιχούν στο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία χορήγησης της προσωρινής εξάμηνης άδειας παραμονής μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης του για την έκδοση της άδειας εργασίας.

Η παράγραφος 7ii επαναλαμβάνει τη διάταξη που αναφέρεται στην παράγραφο βii. Στην παράγραφο 8i αναφέρεται διάταξη με την οποία αλλοδαπός ο οποίος είναι κάτοχος εξάμηνης άδειας παραμονής (παρ. 5, αρ.66) μπορεί να λάβει άδεια άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας αρκεί μέχρι την λήξη του εξαμήνου να προσκομίσει στο δήμο ή την κοινότητα, αίτηση για την χορήγηση άδειας ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας και για την ανανέωση της εξάμηνης άδειας παραμονής. Η αίτηση συνοδεύεται από :

- (α) Τα υπό στοιχεία α, β, γ, και δ, της παραγράφου 6 ι δικαιολογητικά.
- (β) Αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι ασφαλισμένος και ότι έχει εκπληρώσει τις ασφαλιστικές του υποχρεώσεις για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.
- (γ) Οικονομοτεχνική μελέτη στην οποία περιλαμβάνονται τουλάχιστον το είδος και το ύψος της επένδυσης, οι πηγές χρηματοδότησης καθώς και στοιχεία που να αποδεικνύουν την επιστημονική, τεχνική, ή επαγγελματική του κατάρτιση ως προς την δραστηριότητα που επιθυμεί να ασκήσει.
- (δ) Επίσημα απόδεικτικά στοιχεία επαρκών οικονομικών πόρων για την κάλυψη των εξόδων παραμονής και τις δραστηριότητας που θα ασκήσει.

Στο 8ii αναφέρεται ότι ο δήμος ή η κοινότητα εξετάζει την πληρότητα των δικαιολογητικών και τα διαβιβάζει μαζί με την αίτηση στην Υπηρεσία που ασκεί τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης. Η υπηρεσία αυτή χορηγεί την άδεια άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας σύμφωνα με

την παρ. 5 του άρθρου 25 και ανανεώνει την άδεια παραμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος .

Το άρθρο 67 αφορά την οικογενειακή συνένωση. Έτσι στην παράγραφο 1 έχουμε διάταξη με την οποία αλλοδαπός που έχει άδεια παραμονής ή πράσινη κάρτα κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος και διαμένει στην Ελλάδα τουλάχιστον 2 χρόνια πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος , οφείλει να υποβάλλει αίτηση για την χορήγηση άδειας παραμονής για τα μέλη της οικογένειας του για οικογενειακή συνένωση, εφόσον τα μέλη αυτά συγκατοικούσαν μαζί του μέχρι την παραπάνω ημερομηνία και στερούνται θεώρηση εισόδου ή άδεια παραμονής. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά της παραγράφου 3 του άρθρου 28 και από υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 του αλλοδαπού ότι τα μέλη της οικογένειας του συγκατοικούσαν με αυτόν μέχρι την παραπάνω ημερομηνία.

Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι η παραμονή στην Ελλάδα των μελών της οικογένειας του αλλοδαπού ,ο οποίος έλαβε την εξάμηνη άδεια παραμονής (παρ. 5 , αρ. 66) καλύπτεται από αυτή την άδεια αν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος συγκατοικούσαν με αυτόν. Οφείλει όμως ο αλλοδαπός μέχρι την λήξη του εξαμήνου να υποβάλλει αίτηση για την χορήγηση άδειας παραμονής στα παραπάνω μέλη της οικογένειας του για οικογενειακή συνένωση. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από την εξάμηνη άδεια παραμονής, τα υπό στοιχεία γ και δ της παραγράφου 3 του άρθρου 28 και της παρ. 1 του άρθρου 29 δικαιολογητικά και από υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 του αλλοδαπού ότι τα μέλη της οικογένειας του συγκατοικούσαν με αυτόν μέχρι την παραπάνω ημερομηνία . Η άδεια παραμονής για οικογενειακή συνένωση χορηγείται ταυτόχρονα με την ανανέωση της άδειας παραμονής του αλλοδαπού σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο. Με την παράγραφο 3 αναφέρεται ότι κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 28 παρ. 2, 29 παρ 2, 30,31 και 32 του παρόντος.

Το άρθρο 68 περιλαμβάνει διάταξη για την απαγόρευση απέλασης και σύμφωνα με αυτό αναφέρει ότι οι αλλοδαποί που υποβάλλουν τις αιτήσεις που προβλέπονται στα άρθρα 65 – 67 του παρόντος νόμου, καθώς και τα μέλη της οικογένειας τους δεν επιτρέπεται να απελαθούν λόγω έλλειψης άδειας παραμονής μέχρι την έκδοση της απόφασης για την χορήγηση ή μη της άδειας παραμονής.

Με το άρθρο 69 παρουσιάζεται διάταξη για εκκρεμείς αιτήσεις και δηλώσεις πολιτογράφησης , ειδικές περιπτώσεις διαπιστώσεις ιθαγένειας. Στο άρθρο 70 έχουμε διατάξεις για τις δηλώσεις – κυρώσεις . Σύμφωνα με αυτό στην παρ. 1 αναφέρεται ότι

οι δηλώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 65 – 67 του παρόντος πρέπει να φέρουν το γνήσιο της υπογραφής τους.

Στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου παρουσιάζεται διάταξη σύμφωνα με την οποία τα πρόστιμα της παρ. 3 του άρθρου 54 του νόμου αυτού , επιβάλλονται και σε πρόσωπα που υποβάλουν ανακριβή δήλωση ή βεβαίωση ή δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 66 παρ.2ιγ, παρ. βίε και στ, παρ. 7ία και β , παρ. 8ία και στο άρθρο 67 παρ. 1 και 2 του παρόντος. Ενώ στην παράγραφο 3 αναφέρεται ότι για την εφαρμογή των άρθρων 65 – 67 τα δικαιολογητικά που απαιτούνται από ελληνικές δημόσιες υπηρεσίες εκδίδονται κατά παρέκκλιση των διατάξεων του νόμου αυτού και της λοιπής κείμενης νομοθεσίας

Το Κεφάλαιο ΙΕ΄ ρυθμίζει τις τελικές διατάξεις. Το άρθρο 71 αφορά παράβολα – αναπροσαρμογή προστίμων και επικυρώσεις . Έτσι στην παρ. 1 αναφέρεται ότι αίτηση για την χορήγηση και την ανανέωση των αδειών παραμονής και εργασίας συνοδεύεται από παράβολο , το οποίο αν για λόγους αμοιβαιότητας δεν ορίζεται διαφορετικά, ορίζεται ως ακολούθως:

- (α) 50.000 δρχ για τις άδειες διάρκειας μέχρι ενός έτους
- (β) 100.000 δρχ για τις άδειες διάρκειας από 1 μέχρι 2 έτη
- (γ) 150.000 δρχ για τις άδειες διάρκειας από 2 έως 6 έτη
- (δ) 300.000 δρχ για τις άδειες διάρκειας άνω των 6 ετών

Στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι τα πρόστιμα και τα παράβολα που προβλέπονται από το νόμο αυτό, εισπράττονται υπέρ του Δημοσίου και αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης , Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης. Απόφαση την οποία τώρα παίρνουν διαφορετικοί υπουργοί από αυτούς που είχαν οριστεί στην παρ. 3, άρθρο 34 του ν. 1975/1991 και στο άρθρο 8 Υ. Α 4803/13 /13 α /1992, για το ίδιο θέμα, την αναπροσαρμογή δηλαδή των προστίμων.

Με την παρ.3 του παρόντος άρθρου παρουσιάζεται διάταξη σύμφωνα με την οποία τα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα που απαιτούνται από τις διατάξεις του παρόντος πρέπει να είναι επικυρωμένα με την επισημείωση της Σύμβασης της Χάγης, όπου αυτή είναι απαραίτητη. Στις περιπτώσεις που δεν απαιτείται επισημείωση, τα έγγραφα αυτά πρέπει να είναι επικυρωμένα από την ελληνική προξενική αρχή ή το ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών ως προς το γνήσιο της υπογραφής του αλλοδαπού οργάνου. Ενώ στην παρ. 4 αναφέρεται ότι οι

προβλεπόμενες από τον παρόντα νόμο θεωρήσεις εισόδου που χορηγούνται σε πολίτες τρίτων χωρών για μη τουριστικούς σκοπούς είναι εθνικές θεωρήσεις.

Στο άρθρο 72 εισάγονται οι καταργούμενες διατάξεις από τις οποίες μας ενδιαφέρουν τα υπό στοιχεία α και στ'. Σύμφωνα με το ά από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται τα άρθρα 1 - 4 , 6 - 8, 10 - 16, 18 - 23 , 26 - 33, 34 παρ. 1 - 3 και 35 του ν. 1975/1991, όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί απ' το ν. 2452/1996 και το ν. 2713/1999. Ενώ σύμφωνα με το στ' καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη , που αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο αυτού.

Τα άρθρα 73 - 80 του νόμου αυτού δεν θα αναφερθούν γιατί δεν αφορούν διατάξεις για την διαδικασία νομιμοποίησης των οικονομικών μεταναστών. Στο άρθρο 81 αναφέρεται ότι η ισχύς του παρόντος νόμου , αν δεν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του , αρχίζει ένα μήνα μετά την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με εξαίρεση τις διατάξεις των άρθρων 56 - 64 , 72 περιπτώσεις β, γ, δ και ε και 75 -80, των οποίων η ισχύς αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Τελειώνοντας την περιγραφή του ν. 2910/2001 διαπιστώνουμε ότι αν και το πλήθος των άρθρων που περιλαμβάνει, 81 στον αριθμό , μπορεί να κουράσει τον ενδιαφερόμενο αναγνώστη βλέπουμε ότι για πρώτη φορά σε ένα νόμο που αφορά τη μετανάστευση , υπάρχει οργανωμένο έργο το οποίο δεν μπορεί να μπερδέψει τον ενδιαφερόμενο. Για κάθε άδεια υπάρχει συγκεκριμένο κεφάλαιο το οποίο περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά, τις προϋποθέσεις και οτιδήποτε άλλο χρειάζεται για τη χορήγηση και ανανέωση της. Το ίδιο ισχύει για τις απελάσεις , τους ανεπιθύμητους αλλοδαπούς και άλλα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο νόμος αυτός δεν περιλαμβάνει διατάξεις που να αφορούν τους πρόσφυγες ή τους ομογενείς, αναφέρει μόνο στοιχεία για την πολιτογράφηση των ομογενών που διαμένουν στο εξωτερικό (άρθρο 63)

Ο νόμος αυτός εισάγει αρκετές καινοτομίες. Πρώτα από όλα ιδρύεται η Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης στο Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης . διεύθυνση η οποία είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της μεταναστευτικής πολιτικής. Για το σκοπό αυτό ιδρύονται Διευθύνσεις Αλλοδαπών και Μετανάστευσης σε κάθε Περιφέρεια της χώρας.

Παράλληλα ιδρύονται στις Περιφέρειες Επιτροπές Μετανάστευσης, έργο των οποίων είναι να καλούν τους αλλοδαπούς σε προσωπική συνέντευξη. Δεν είναι αυτοί

που θα πάρουν απόφαση για το αν θα χορηγηθεί ή ανανεωθεί ή όχι η άδεια παραμονής στους αλλοδαπούς. Η απόφαση της Επιτροπής αυτής είναι γνωμοδοτική με σκοπό να βοηθήσουν το Γενικό Γραμματεία της Περιφέρειας ο οποίος και αποφασίζει για αυτό το θέμα. Δεν είναι δεσμευτική η απόφαση της.

Επιπλέον αρχίζουν και παραχωρούνται αρκετά δικαιώματα στους αλλοδαπούς με σκοπό να ζήσουν καλύτερα αλλά και να ενταχθούν σιγά- σιγά στην ελληνική κοινωνία. Οι νόμιμα ευρισκόμενοι στη χώρα αλλοδαποί απολαμβάνουν σε αρκετούς τομείς όπως εργασίας, τα ίδια δικαιώματα με τους ημεδαπούς.

Άξιο αναφοράς σ' αυτό το σημείο είναι η διάταξη που εισήχθη και αφορά τα ανήλικα τέκνα των αλλοδαπών. Πιο συγκεκριμένα εφαρμόζεται και σε αυτά η υποχρεωτική εννιάχρονη εκπαίδευση ανεξάρτητα με το αν ο γονέας ή κηδεμόνας τους βρίσκεται νόμιμα στην Ελλάδα ή όχι. Τα πράγματα λοιπόν είναι πιο ομαλά για τη δεύτερη αυτή γενιά μεταναστών ή οποία εντάσσεται , δικαίως , από πολύ νωρίς στην ελληνική κοινωνία.

Πέρα όμως από τις καινοτομίες αυτού του νόμου , αξίζει να σημειωθούν οι διατάξεις εκείνες που αφορούν τις κυρώσεις που δέχονται όσοι παραβιάζουν τις ρυθμίσεις του νόμου αυτού. Κυρώσεις ποινικές και διοικητικές ιδιαίτερα αυστηρές για τους παραβάτες, απευθύνονται όχι μόνο στους μετανάστες αλλά και στους υπαλλήλους υπηρεσιών, εργοδότες , ιδιοκτήτες και άλλους. Γενικά σ' αυτόν το νόμο ρυθμίζονται όλοι εξαντλητικά και εξειδικευμένα έτσι ώστε να μην υπάρχουν κενά.

Αν εξαιρέσουμε τα κενά που πρόκειται να συμπληρωθούν αργότερα με τη θέσπιση και την έκδοση των Υπουργικών Αποφάσεων ,όπως για παράδειγμα στην παρ. 1 άρθρο 49, σε γενικές γραμμές δεν εντοπίστηκαν ελλείψεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.

□ Επιλογή του τύπου της έρευνας

Σκοπός της έρευνας είναι να διερευνηθεί η διαδικασία νομιμοποίησης των μεταναστών. Καθώς και τι αντίκτυπο είχε σε αυτούς. Θα προσπαθήσουμε να εξετάσουμε, εάν η υπάρχουσα νομοθεσία τους διευκόλυνε στη παραμονή τους στην Ελλάδα ή όλη διαδικασία της νομιμοποίησης του ήταν αποτρεπτική γι' αυτούς στο να παραμείνουν. Η έρευνα αυτή πραγματοποιήθηκε σε δείγμα 100 μεταναστών στο Δήμο Γαζίου.

Για την επίτευξη του σκοπού αυτού κρίθηκε αναγκαίο να χρησιμοποιηθεί «η εμπειρική μέθοδος, στην οποία γίνεται έλεγχος των υποθέσεων, προκειμένου να διαπιστώσουμε τη μορφή των συσχετίσεων των διαφόρων μεταβλητών, εφαρμόζονται στατιστικές μέθοδοι επεξεργασίας του ερευνητικού υλικού και οι μεταβλητές εκφράζονται με ποσότητες.»⁴³

Η εμπειρική έρευνα χρησιμοποιεί στατιστικές μεθόδους για την επεξεργασία του υλικού, εφαρμόζει μετρήσεις και εκφράζει τα δεδομένα με ποσότητες. Πιο συγκεκριμένα στα πλαίσια της εμπειρικής μεθόδου θα εφαρμόσουμε:

A) την μέθοδο του ερωτηματολογίου

B) την μέθοδο ανάλυσης περιεχομένου

Γ) διαδικασίες και τύπους της περιγραφικής στατιστικής για την επεξεργασία του ερευνητικού υλικού.

Κρίνεται σκόπιμο στο σημείο αυτό να διευκρινιστούν περισσότερο οι μέθοδοι καθώς και συναφείς όροι. Στον παραπάνω ορισμό αναφέρθηκε ο όρος υπόθεση που «σημαίνει μια πρόταση η οποία συνδέει δύο ή περισσότερες μεταβλητές που θεωρείται ότι έχουν κάποια σχέση μεταξύ τους. Ενδέχεται δηλαδή η μεταβολή της μίας μεταβλητής να επηρεάσει την άλλη».⁴⁴

Στο υπό έρευνα θέμα η υπόθεση είναι διατυπωμένη με την μορφή ερώτησης π.χ. ποιες είναι οι διαδικασίες νομιμοποίησης των μεταναστών στην Ελλάδα.

43. Κασσωτάκη Μ., ' Η εμπειρική έρευνα στις επιστήμες της αγωγής', χ.ε., Αθήνα 1978, σελ. 23.

44. Παπαναστασίου Κ., 'Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας', Εκδόσεις Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, Λευκωσία 1990, σελ.24 – 25.

«Στην μεθοδολογία της έρευνας καθετί που μεταβάλλεται είτε είναι αυτό ένα φυσικό μέγεθος, χαρακτηριστικό ή γεγονός, ονομάζεται μεταβλητή. Τα γεγονότα, στα οποία εικάζεται η ύπαρξη σχέσης μεταξύ τους λέγονται μεταβλητές μιας υπόθεσης»⁴⁵

Στο θέμα μας οι διατάξεις των νόμων είναι η μια από τις μεταβλητές που καθορίζουν την ζωή των μεταναστών στην Ελλάδα και η άλλη είναι οι μετανάστες.

Σε κάθε έρευνα η συλλογή των δεδομένων γίνεται με διάφορους τρόπους όπως με συνέντευξη, παρατήρηση, ερωτηματολόγιο κτλ. Σκοπός της συλλογής των εμπειρικών δεδομένων, είναι να βοηθηθεί ο ερευνητής στην επίλυση του προβλήματος που τον απασχολεί. Για το θέμα που εξερευνούμε κρίθηκε ότι ο καλύτερος τρόπος προσέγγισης είναι η εφαρμογή ερωτηματολογίων.

□ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

«Το ερωτηματολόγιο είναι ένα σύνολο γραπτών ερωτήσεων σχετικών με ένα πρόβλημα, τις οποίες ο ερευνητής απευθύνει ομοιόμορφα στα υποκείμενα του δείγματος, με σκοπό να συγκεντρώσει τις αναγκαίες ερευνητικές πληροφορίες».⁴⁶ Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου διακρίνονται σε ανοιχτές και κλειστές.

«Κύριο χαρακτηριστικό των ανοιχτών ερωτήσεων είναι η ελευθερία που έχει το υποκείμενο του δείγματος να εκφράσει τις απόψεις του για το θέμα. Οι ανοιχτές ερωτήσεις, δίνουν την δυνατότητα στον ερευνητή να βγάλει συμπεράσματα για την ψυχολογία του ατόμου, καθώς και στον ερωτηθέντα να στηρίξει, δικαιολογήσει τις απόψεις του και γενικά τον τρόπο σκέψης του. Από την άλλη πλευρά χρειάζεται περισσότερος χρόνος στο να απαντηθούν, και ο ερευνητής αντιμετωπίζει δυσκολίες κατά την αποκωδικοποίηση και ανάλυσή τους. Τέλος οι ανοιχτές ερωτήσεις αφήνουν μεγάλα περιθώρια υποκειμενισμού κατά την σύνταξη και επεξεργασία τους.

45. Ευαγγελοπούλου Σ. Π., 'Πειραματική Παιδαγωγική με Στοιχεία Στατιστικής: Μεθοδολογία και μέσα επιστημονικής έρευνας', Εκδόσεις Δανά, Αθήνα 1987, σελ.33

46. Βάμβουκα Μ.Ι., 'Εισαγωγή στην Ψυχοπαιδαγωγική Έρευνα και Μεθοδολογία', Εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα 1997, σελ 246.

Στις κλειστές ερωτήσεις ο εξεταζόμενος μπορεί να επιλέξει ανάμεσα σε 2 ή περισσότερες απαντήσεις που του δίνονται. Διαπιστώνουμε λοιπόν, περιορισμό της ελευθερίας του ατόμου. Παρά ταύτα ο χρόνος απάντησης τους, είναι περιορισμένος και ο ερευνητής δεν συναντά δυσκολίες κατά την αποδελτίωση και ανάλυσή τους. Ακόμη επιτρέπουν στο υποκείμενο να αντιμετωπίσει και άλλες δυνατότητες που ίσως δεν τις έγραφε αν η ερώτηση ήταν ανοιχτού τύπου.»⁴⁷

« Οι κλειστές ερωτήσεις διακρίνονται σε δύο κατηγορίες

✓ Στις ερωτήσεις που το υποκείμενο δίνει την απάντηση με δύο τρόπους:

A. είτε σύντομά, τις ποιο πολλές φορές μονολεκτικά, π.χ. Πόσο καιρό είστε νομιμοποιημένος; (Σημειώστε το χρονικό διάστημα)

B. είτε συμπληρώνοντας μια ημιτελή πρόταση

✓ Και στις ερωτήσεις με προτεινόμενη απάντηση που διακρίνονται σε:

A. Διαζευκτικές ή τύπου σωστό, λάθος ή διχοτομικές, π.χ. Σκέφτεστε να μείνετε μόνιμα στην Ελλάδα;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

B. Πολλαπλής εκλογής, όπου ο ερωτηθείς μπορεί να επιλέξει ανάμεσα σε προτεινόμενες απαντήσεις π.χ. Από πού πληροφορηθήκατε για την νομιμοποίησή σας;

Τηλεόραση

Ραδιόφωνο

47. Όπως π.44, σελ. 37 – 38.

Ομοεθνείς

Ντόπιοι

Εργοδότης

Γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής

Δήμου Γαζίου

Γ. Κλιμάκωσης ή ιεράρχησης των απαντήσεων, όπου ο ερωτηθείς καλείται να κλιμακώσει μια σειρά στοιχείων με βάσει ένα ορισμένο κριτήριο (ένταση , σπουδαιότητα κτλ.) π.χ. Πώς σας αντιμετώπισαν;»⁴⁸

Θετικά

Ουδέτερα

Αρνητικά

48. Όπως π. 46, σελ. 253

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας που αφορά την διαδικασία νομιμοποίησης των μεταναστών ,καταρχήν απευθύνεται στην πληθυσμιακή ομάδα των οικονομικών μεταναστών του δήμου Γαζίου, που δεν προέρχονται από Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Περιλαμβάνει 30 ερωτήσεις που στο μεγαλύτερο μέρος τους είναι κλειστές , καθώς και κάποιες ανοιχτές. Χωρίζεται σε 4 θεματικές ενότητες, οι τρεις πρώτες αφορούν τα ατομικά στοιχεία , την οικογενειακή κατάσταση και την διαδικασία νομιμοποίησης του μετανάστη, ενώ στην τελευταία θεματική ενότητα, ζητείται μέσα από μια κλειστή και μια ανοιχτή ερώτηση να παρουσιαστεί η ατομική αντίληψη του κάθε μετανάστη για την βελτίωση διαδικασίας νομιμοποίησης τους.

Το ερωτηματολόγιο αρχίζει με απλές ερωτήσεις, έτσι ώστε να χαλαρώνει ο ερωτηθείς. Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου είναι γραμμένες απλά, λαμβάνοντας υπόψη το μορφωτικό επίπεδο των υποκειμένων, έτσι ώστε να γίνονται κατανοητές από αυτά.

□ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Η ανάλυση περιεχομένου αναφέρεται σε έρευνα με ποιοτικό υλικό. Πρόκειται για διαδικασία μετασχηματισμού των ποιοτικών δεδομένων σε ποσοτικά και κατ' επέκταση μετρήσιμα. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει μια σειρά από ενέργειες:

- A. Η επιλογή της ενότητας ανάλυσης
- B. Η επιλογή της μονάδας μέτρησης
- Γ. Η δημιουργία ενός συστήματος κατηγοριών.

Ανάλογα με την ενότητα ανάλυσης γίνεται λόγος για λεξιλογική , φραστική, και θεματική ή σημασιολογική ανάλυση.

- Η λεξιλογική ανάλυση , αναφέρεται στην σύνταξη ενός καταλόγου από τις λέξεις- σύμβολα και των συγγενών προς αυτές, προκειμένου να αναλυθεί όχι η λέξη αλλά η σημασία της.

- Η φραστική ανάλυση αναφέρεται σε φράσεις που αναλύονται σε στενή σχέση με το κείμενο στο οποίο υπάρχουν , δηλαδή η φράση δεν λειτουργεί αυτόνομα , το νόημα της το αντλεί μέσα από το κείμενο,

- Στην θεματική-σημασιολογική ανάλυση του περιεχομένου, γίνεται επιλογή και οργάνωση κατηγοριών που περιέχουν το νόημα – περιεχόμενο του κειμένου.

Η δεύτερη ενέργεια μετά την επιλογή της ενέργειας ανάλυσης είναι η επιλογή της μονάδας μέτρησης . Η μονάδα μέτρησης ,αφορά τον τρόπο μέτρησης των δεδομένων και εξασφαλίζει την μετατροπή του ποιοτικού σε ποσοτικό – μετρήσιμο. Στην έρευνα μας η ανάλυση του περιεχομένου είναι ποσοτικού τύπου, δηλαδή μας ενδιαφέρει η συχνότητα εμφάνισης ενός στοιχείου.

Τέλος η τελευταία ενέργεια αποσκοπεί στην δημιουργία κατηγοριών που περιλαμβάνουν λέξεις με κοινά χαρακτηριστικά ή ιδιότητες .⁴⁹

▫ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Αφού γίνει η ανάλυση του περιεχομένου των ανοιχτών ερωτήσεων που συγκεντρώνει και την μεγαλύτερη δυσκολία, προχωρούμε στην στατιστική ανάλυση των δεδομένων, με την μέθοδο της περιγραφής στατιστικής. Για την κατανόηση του όρου, κρίνουμε σκόπιμη την ανάλυση εννοιών που θα χρησιμοποιηθούν για την στατιστική επεξεργασία των δεδομένων, της δικής μας έρευνας, όπως απόλυτη συχνότητα, σχετική συχνότητα.

Με τον όρο απόλυτη συχνότητα εννοούμε τον αριθμό που δείχνει πόσο συχνά εμφανίζεται κάθε λέξη π.χ. ποινικό μητρώο (98), αυτός ο αριθμός είναι η απόλυτη συχνότητα και συμβολίζεται με το F.

Η συχνότητα κάθε λέξης μπορεί αν εκφραστεί και σε ποσοστό %. Αυτό το ποσοστό, ονομάζεται σχετική συχνότητα και συμβολίζεται (rF).⁵⁰ Η σχετική συχνότητα βρίσκεται με τον εξής τρόπο $rF = F*100/N$, κάθε σχετική συχνότητα αντιστοιχεί σε μια απόλυτη, π.χ. για το ποινικό μητρώο $rF= 98*100/436= 22\%$

Μετά την ανάλυση με H/Y ή κομπιουτεράκι, γίνεται η παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε πίνακες. Όλοι οι πίνακες αριθμούνται διαδοχικά. Τέλος, θα πρέπει να κατασκευάζονται με τέτοιο τρόπο , ώστε να δίνουν όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες στον αναγνώστη.⁵¹

49. Όπως π. 46, σελ. 268 – 273.

50. Μάνου Κ.Γ., ‘Στοιχεία Εκπαιδευτικής Στατιστικής’, Εκδόσεις Φοίβου, Αθήνα 1980, σελ. 23.

51. Παπαναστασίου Κ., ‘Η Στατιστική εις την εκπαίδευση’, Εκδόσεις Τύποις Ζαβαλλή, Λευκωσία 1977, σελ. 101, 111.

Τα στατιστικά δεδομένα που θα προκύψουν, παρουσιάζονται και με γραφικές παραστάσεις . Για την συγκεκριμένη έρευνα θα χρησιμοποιηθούν τα ραβδόγραμμα. Το ραβδόγραμμα παρουσιάζεται με δύο κάθετες συντεταγμένες. Στον οριζόντιο άξονα σημειώνεται η κλίμακα την μεταβλητής , και στον κάτω τα ποσοστά ή απόλυτοι αριθμοί. Πάνω στον οριζόντιο άξονα σχηματίζονται παραλληλόγραμμα με ίσιες βάσεις, το ύψος των οποίων καθορίζεται από την συχνότητα.⁵²

52. Όπως π. 50, σελ. 27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Με την έρευνα αυτή, γίνεται προσπάθεια επεξεργασία της διαδικασίας νομιμοποίησης των οικονομικών μεταναστών, με στόχο να διαπιστωθεί εάν η υπάρχουσα νομοθεσία διευκολύνει την παραμονή των αλλοδαπών στην Ελλάδα ή τους αποτρέπει.

Για την προσέγγιση του θέματος δημιουργήσαμε ερωτήσεις ,έτσι ώστε να έρθουμε σε μια πρώτη επαφή κα γνωριμία με ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα , της πληθυσμιακής ομάδας των μεταναστών. Ακολούθησαν ερωτήσεις ,από τις οποίες να προκύπτει η πορεία τους από την είσοδο τους στην Ελλάδα μέχρι και την νομιμοποίηση τους. Τέλος χρησιμοποιήθηκαν ερωτήσεις που ο ερωτηθείς χρειάζονταν να αξιολογήσει την διαδικασία νομιμοποίησης ,καθώς κα να καταθέσει την πρόταση του σχετικά με αυτή.

Αφού έγιναν οι τελευταίες διορθώσεις στις ερωτήσεις, σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή , το ερωτηματολόγιο πήρε την τελική του μορφή και δόθηκε για δακτυλογράφηση. Στη συνέχεια για τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων χρησιμοποιήθηκε η τεχνική Door to Door, αφού πρώτα εξασφαλίσαμε τις διευθύνσεις των μεταναστών , συχνάζοντας στα σημεία συνάντησης τους (Δημαρχείο Γαζίου), όπου οι ερωτηθέντες , απαντούσαν στις ερωτήσεις που τους υποβάλλαμε και εμείς με τις σειρά μας καταγράφαμε τις απαντήσεις τους . Ο λόγος για τον οποίο δεν έγινε γραπτή συμπλήρωση του ερωτηματολογίου από τους ίδιους του ερωτηθέντες, ήταν η δυσκολία που αντιμετώπιζαν στην γραφή της ελληνικής γλώσσας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Μετά την συγκέντρωση του ερευνητικού υλικού προχωράμε στην διαδικασία της επεξεργασίας του. Η διαδικασία αυτή μπορεί να γίνει είτε με το χέρι , είτε με την χρήση Η/Υ. Στην συγκεκριμένη έρευνα έγινε χρήση και των δύο.

Η αποδελτιοποίηση των ερωτήσεων – απαντήσεων έγινε με το χέρι. Πιο συγκεκριμένα για το επάγγελμα στην χώρα υποδοχής ακολουθήθηκε η παρακάτω διαδικασία:

- Αριθμήσαμε ένα- ένα τα ερωτηματολόγια των μεταναστών.
- Σε κάθε απάντηση σημειώναμε τις λέξεις- κλειδιά (λεξιλογική ανάλυση) και τις μεταφέραμε σε μια άλλη κόλλα. Κάθε φορά που μια λέξη επαναλαμβανόταν τοποθετούσαμε μια κάθετη γραμμή (/) στην αντίστοιχη της. Έτσι είχαν σχηματιστεί δύο στήλες: Η μια είχε τις λέξεις και οι άλλες τις γραμμές καταμέτρησης.
- Δίπλα σε αυτές τις δύο στήλες προστέθηκε και μια τρίτη, στην οποία οι γραμμές καταμέτρησης εκφράζονται με αριθμούς. (απόλυτες συχνότητες). Ο διπλός έλεγχος ήταν απαραίτητος προκειμένου να διαπιστωθεί ότι δεν έγινε κάποιο λάθος. Θα πρέπει δηλαδή το άθροισμα των απόλυτων συχνοτήτων να είναι ίδιο με τον αριθμό των λέξεων στην συγκεκριμένη περίπτωση.
- Στην συνέχεια η απόλυτη συχνότητα εκφραζόταν σε ποσοστό τις % εφαρμόζοντας την απλή μέθοδο των τριών. Έτσι δημιουργήθηκε ένας πίνακας στην απλή κατανομή κατηγοριών μεταβλητών.
- Μετά την ανάλυση των αποτελεσμάτων οι μεμονωμένες λέξεις ομαδοποιήθηκαν σε μεγάλες κατηγορίες.
- Κατόπιν με την χρήση Η/Υ προχωρήσαμε στην δημιουργία πινάκων που περιλάμβαναν 3 (τρεις) μεγάλες στήλες. Στην πρώτη στήλη εμφανίζονται οι κατηγορίες που προέκυψαν από την ομαδοποίηση των λέξεων – κλειδιών. Στην δεύτερη στήλη οι απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτηθέντες (απόλυτη συχνότητα) και τέλος στην τρίτη στήλη εμφανίζονται τα ποσοστά τις %.

- Τέλος με την βοήθεια και πάλι Η/Υ και με βάση τα δεδομένα που περιέχονται σε κάθε πίνακα προχωρήσαμε στην δημιουργία των γραφικών παραστάσεων που τους αντιστοιχούν .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ- ΠΙΝΑΚΕΣ- ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Στην Έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο Δήμο Γαζίου , Ηράκλειου Κρήτης και αφορούσε την νομιμοποίηση των οικονομικών μεταναστών κατά το έτος 2002 και τους μήνες Απρίλη – Μάιο , διάστημα δηλαδή που είχε τελειώσει η πρώτη φάση νομιμοποίησης σύμφωνα με το νόμο 2910/2001 , συμμετείχαν 100 άτομα.

Αναλύοντας τα δεδομένα της Έρευνας αυτής, με βάση τους κύριους άξονες του ερωτηματολογίου , προκύπτουν τα εξής:

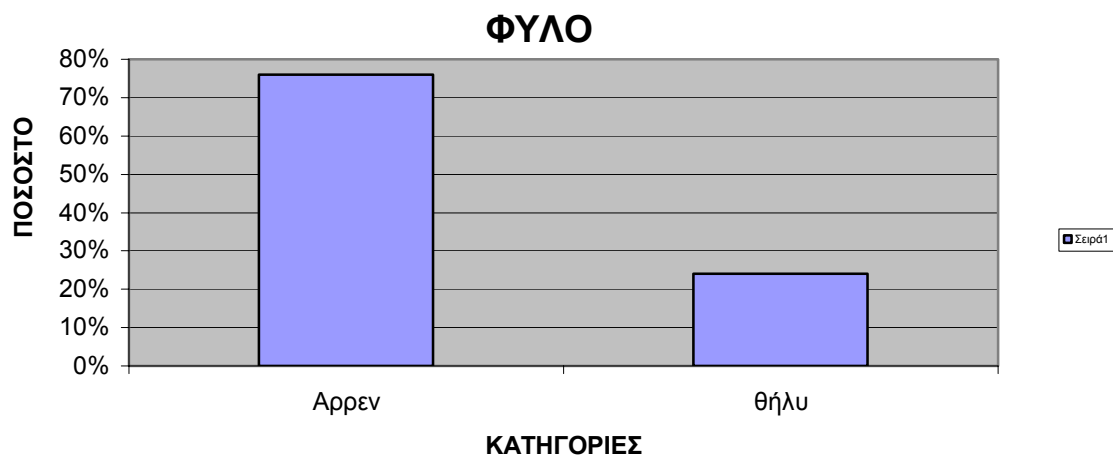
ΑΤΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΦΥΛΟ	
Άρρεν	76%
Θήλυ	24%

Στην ερώτηση 1 που αφορά το φύλο το 76% των ερωτηθέντων που απάντησαν ήταν άνδρες και το 24% γυναίκες

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

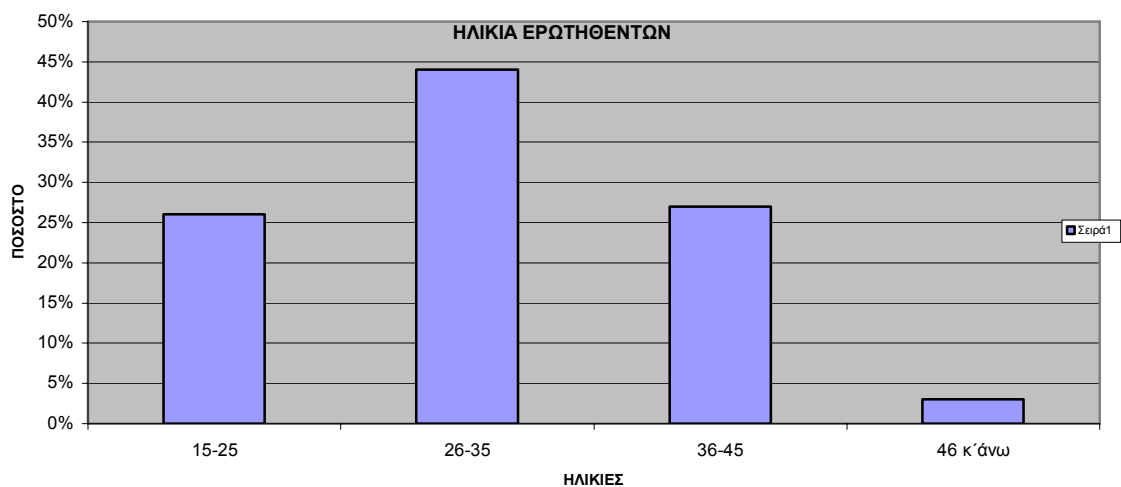

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΗΛΙΚΙΑ	
15-25	26%
26-35	44%
36-45	27%
46 κ' πάνω	3%

Στην ερώτηση 2, που αφορά την ηλικία το 44% των ερωτηθέντων , ποσοστό που αποτελεί και τη πλειοψηφία, κυμαίνεται ανάμεσα στις ηλικίες 26-35 χρόνων. Το 27% κυμαίνεται τις ηλικίες 36-45 χρόνων , το 26% στις ηλικίες 15-25 χρόνων, ενώ μόλις το 3% αφορά τις ηλικίες 46 ετών κ άνω.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

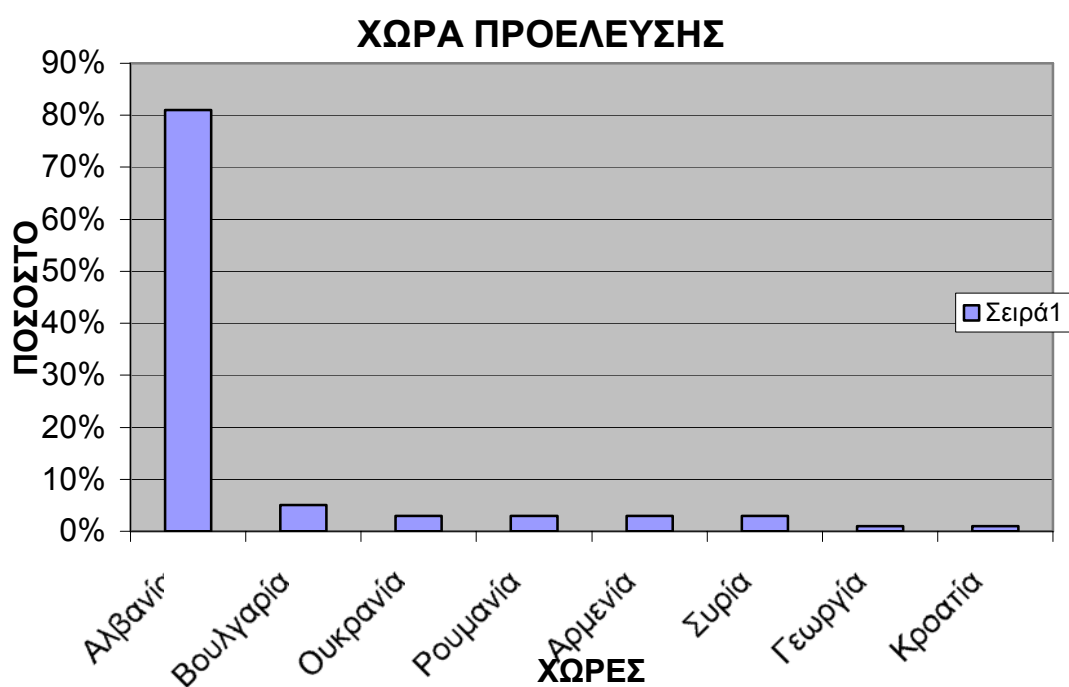

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	
Αλβανία	81%
Βουλγαρία	5%
Ουκρανία	3%
Ρουμανία	3%
Αρμενία	3%
Συρία	3%
Γεωργία	1%
Κροατία	1%

Στην ερώτηση 3 που αφορά την χώρα προέλευσης το 81% των ερωτηθέντων , ποσοστό που αποτελεί τη πλειοψηφία , προέρχεται από την Αλβανία, ενώ το υπόλοιπο 19% μοιράζεται στις χώρες Βουλγαρία , Ουκρανία, Ρουμανία , Αρμενία, Συρία, Γεωργία, Κροατία.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3

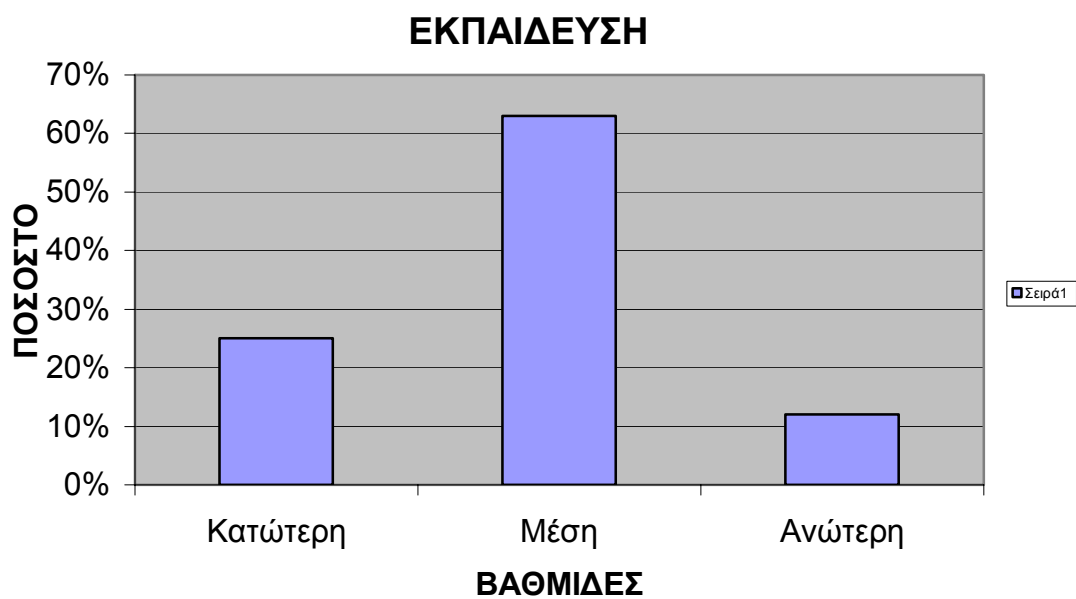

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	
Κατώτερη	25%
Μέση	63%
Ανώτερη	12%

Στην ερώτηση 4 που αφορά την εκπαίδευση των ερωτηθέντων το 63% του δείγματος μας ,που αποτελεί και τη πλειοψηφία είναι επιπέδου μέσης εκπαίδευσης το 25% είναι επιπέδου κατώτερης εκπαίδευσης , ενώ το 12% είναι επιπέδου ανώτερης εκπαίδευσης.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4

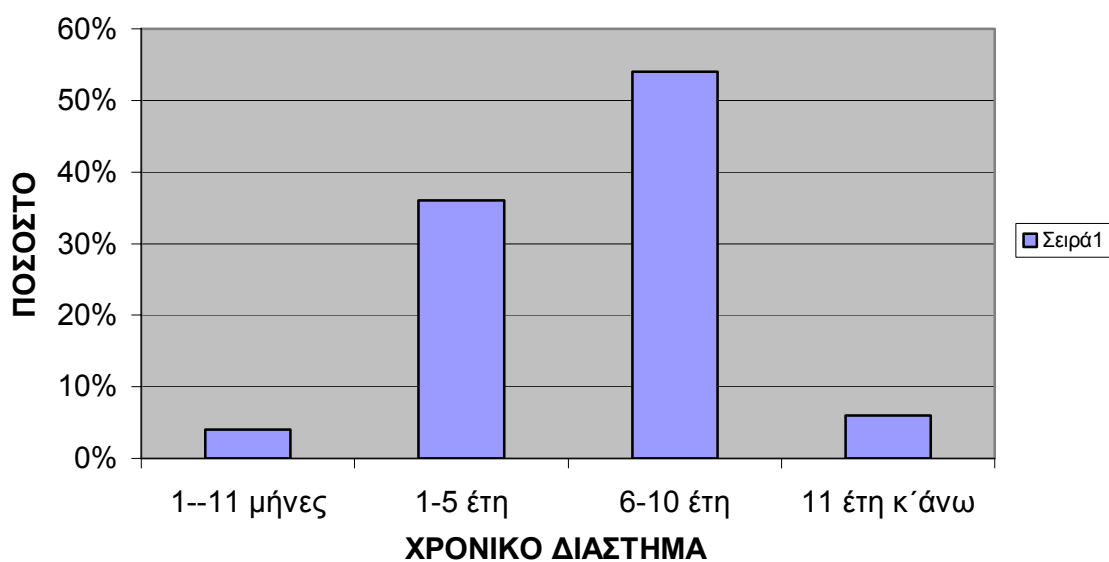
ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Χ. Δ. ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ	
1-11 μήνες	4%
1-5 χρόνια	36%
6-10 χρόνια	54%
11 και άνω	6%

Στην ερώτηση 5 που αφορά το χρονικό διάστημα παραμονής των ερωτηθέντων στην Ελλάδα το 54% του δείγματος μας, όπου αποτελεί και τη πλειοψηφία, διαμένει 6-10 χρόνια στη Ελλάδα, το 36% διαμένει 1-5 χρόνια, το 6% διαμένει στα 11 χρόνια και άνω ενώ το 4% διαμένει 1-11 μήνες.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5

ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ

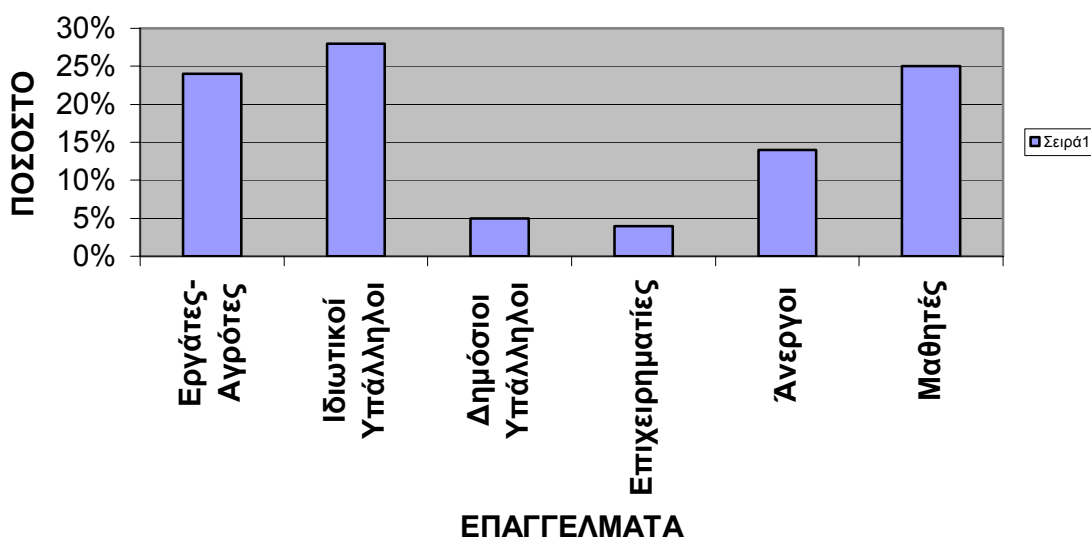
ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΧΩΡΑΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	
Εργάτες	24%
Ιδιωτικοί Υπάλληλοι	28%
Δημόσιοι Υπάλληλοι	5%
Επιχειρηματίες	4%
Άνεργοι	14%
Μαθητές	25%

Στην ερώτηση 6 που αφορά το επάγγελμα των ερωτηθέντων στη χώρα προέλευσης το 28% του δείγματος το 25% και το 24% που αφορούν τα επαγγέλματα Ιδιωτικοί Υπάλληλοι -Αγρότες και Μαθητές αντίστοιχα αποτελούν την πλειοψηφία του δείγματος μας. Το υπόλοιπο 23% απευθύνεται στα επαγγέλματα Ανέργων , Δημοσίων Υπαλλήλων και Επιχειρηματιών.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ

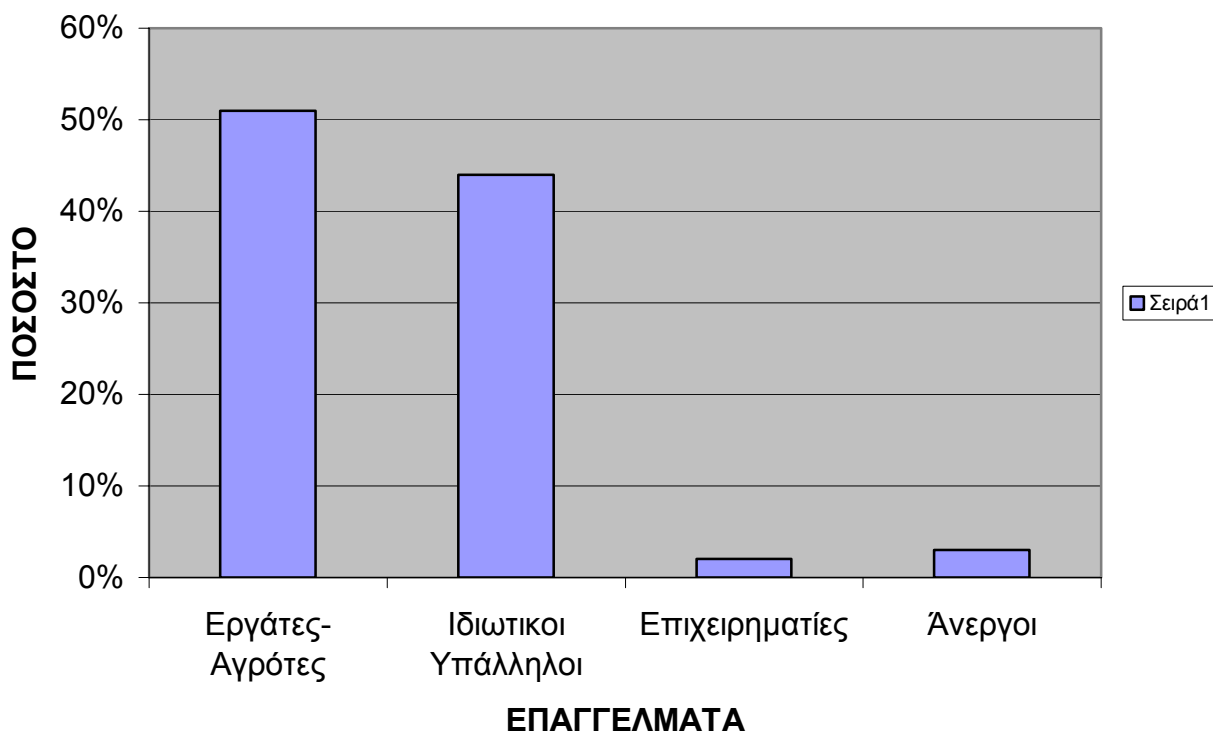
ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΧΩΡΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ	
Εργάτες- Αγρότες	51%
Ιδιωτικοί Υπάλληλοι	44%
Επιχειρηματίες	2%
Ανέργους	3%

Στην ερώτηση 7 που αφορά το επάγγελμα των ερωτηθέντων στην χώρα υποδοχής το 51% του δείγματος μας αναφέρεται στα επαγγέλματα των Εργατών – Αγροτών, το 44% αναφέρεται στους ιδιωτικούς Υπαλλήλους, ενώ το υπόλοιπο 5% μοιράζεται ανάμεσα στα επαγγέλματα των Επιχειρηματιών και των Ανέργων.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

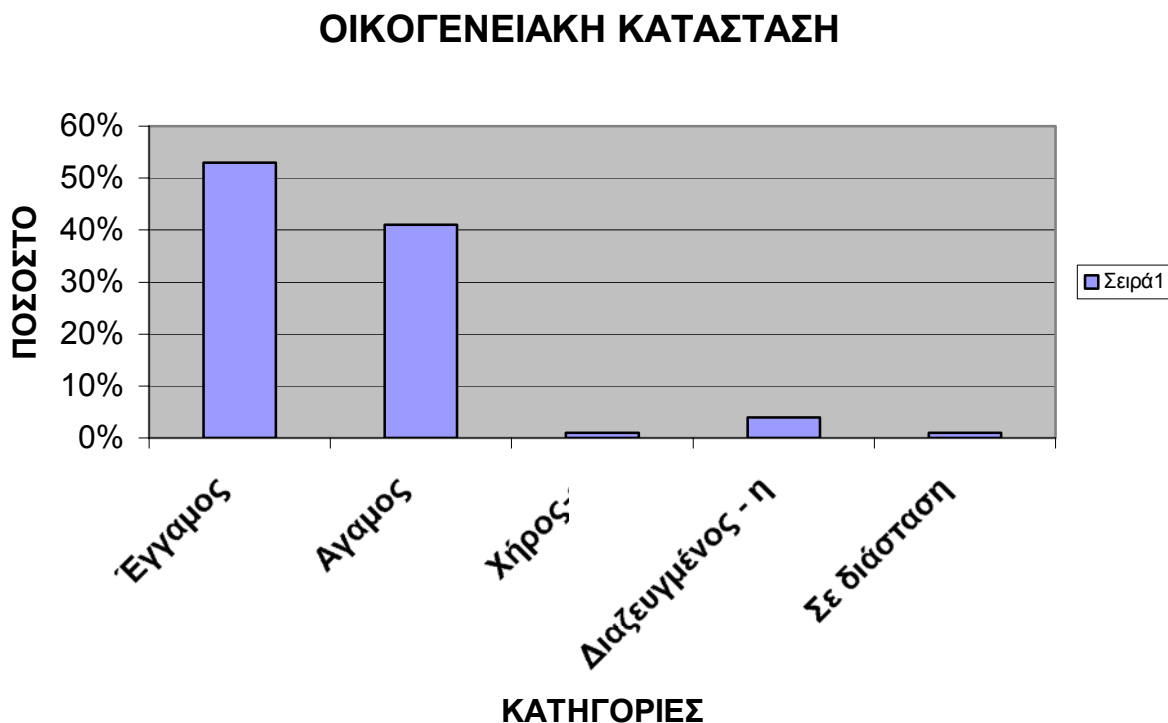

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΙΝΑΚΑΣ 8

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	
Έγγαμος	53%
Άγαμος	4%
Χήρος /α	1%
Δίας	4%
Σε διάσταση	1%

Στην ερώτηση 8 που αφορά την οικογενειακή κατάσταση των ερωτηθέντων το 53% του δείγματος μας είναι Έγγαμοι , το 41% είναι Άγαμοι , ενώ το υπόλοιπο 6% μοιράζεται στις κατηγορίες των Διαζευγμένων, Χήρων /ες και σε Διάσταση .

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8

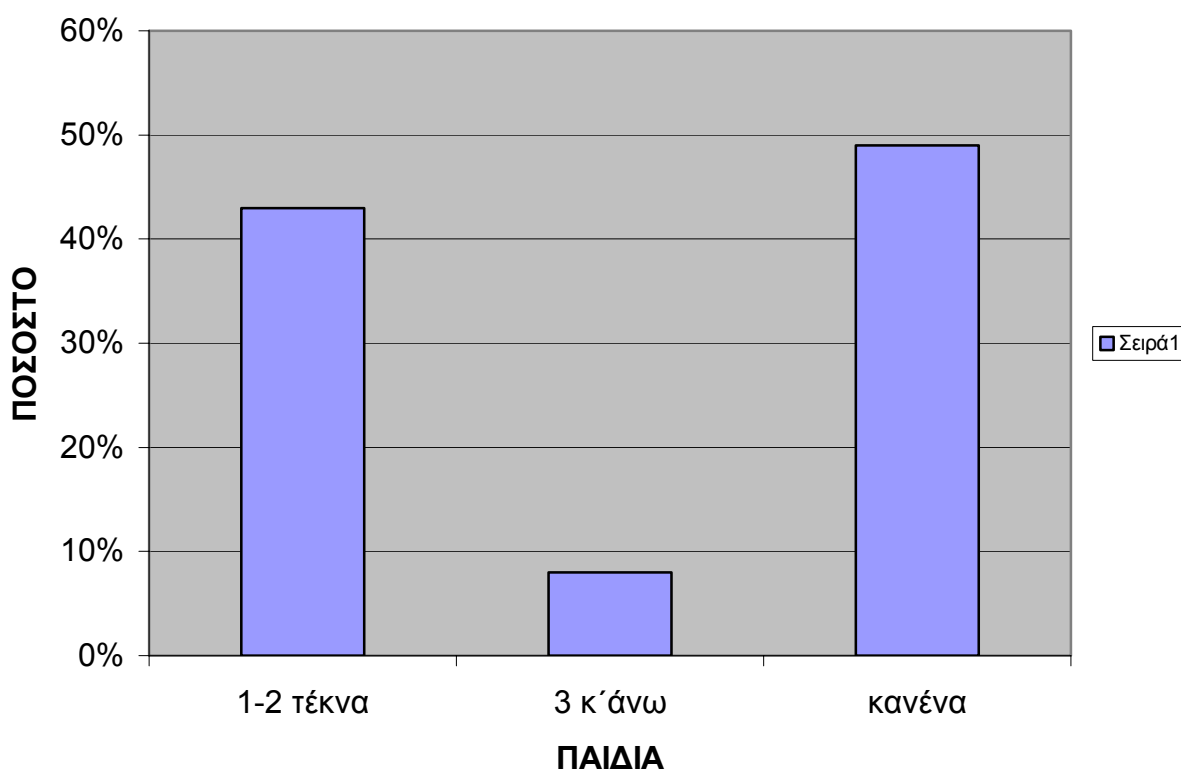
ΠΙΝΑΚΑΣ 9

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ	
1-2	43%
3 και άνω	8%
Κανένα	49%

Στην ερώτηση 9 που αφορά τον αριθμό παιδιών το 49% του δείγματος μας που αποτελεί και τη πλειοψηφία δεν έχει κανένα παιδί το 43% έχει 1-2 παιδιά, ενώ το 8% έχει τρία παιδιά και άνω.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ

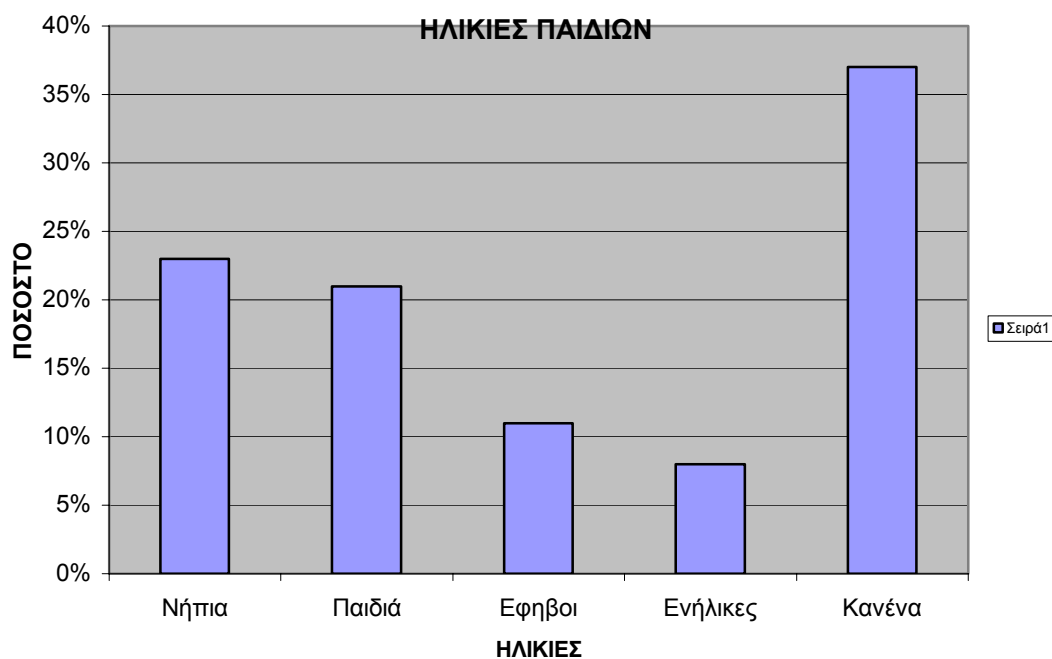

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

ΗΛΙΚΙΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ	
Νήπια	23%
Παιδιά	21%
Έφηβοι	11%
Ενήλικες	8%
Κανένα	37%

Στην ερώτηση 10 που αφορά τις ηλικίες των παιδιών των ερωτηθέντων το 37% του δείγματος που αποτελεί και τη πλειοψηφία δεν έχει κανένα παιδί , το 23% έχει στη κατηγορία των νηπίων, το 21% στη κατηγορία των παιδιών, το 11% στη κατηγορία των εφήβων και το 8% στη κατηγορία των ενηλίκων.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ

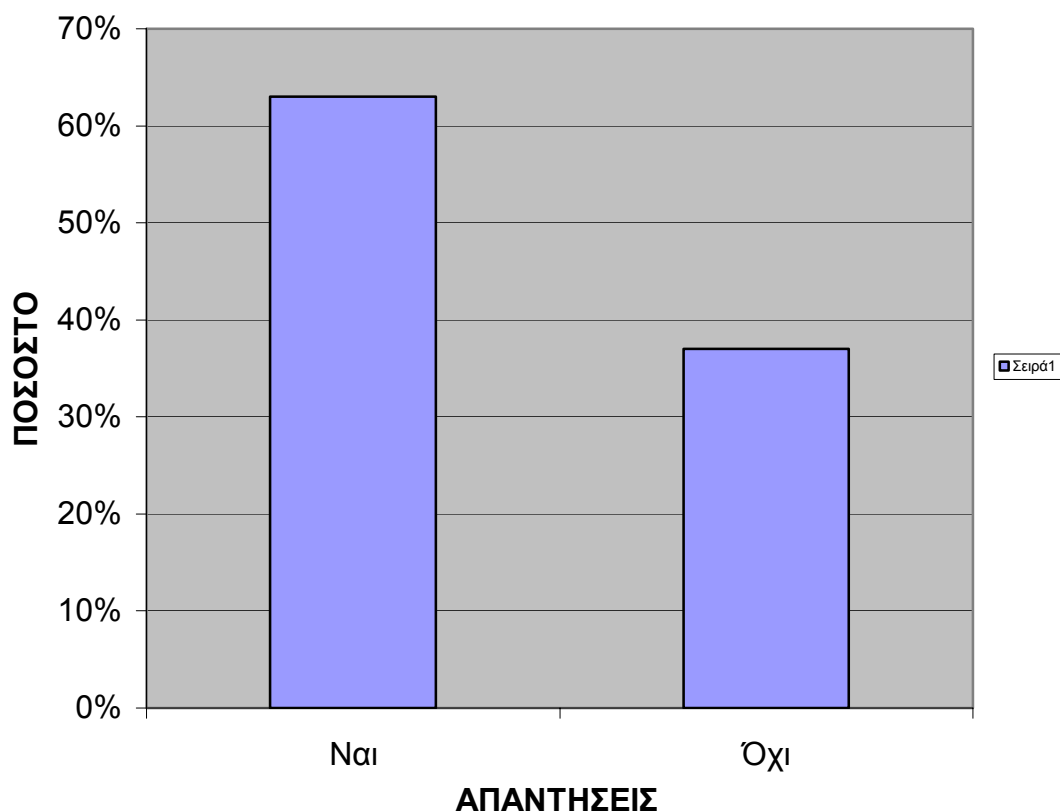
ΠΙΝΑΚΑΣ 11

ΜΟΝΙΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	
Ναι	63%
Όχι	37%

Στην ερώτηση 11 που αφορά αν θα παρέμεναν μόνιμα στην Ελλάδα οι ερωτηθέντες το 63% που αποτελεί τη πλειοψηφία του δείγματος μας, σκέφτεται να μείνει μόνιμα στην Ελλάδα, ενώ το 37% δεν σκέφτεται να μείνει μόνιμα στην Ελλάδα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11

ΜΟΝΙΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

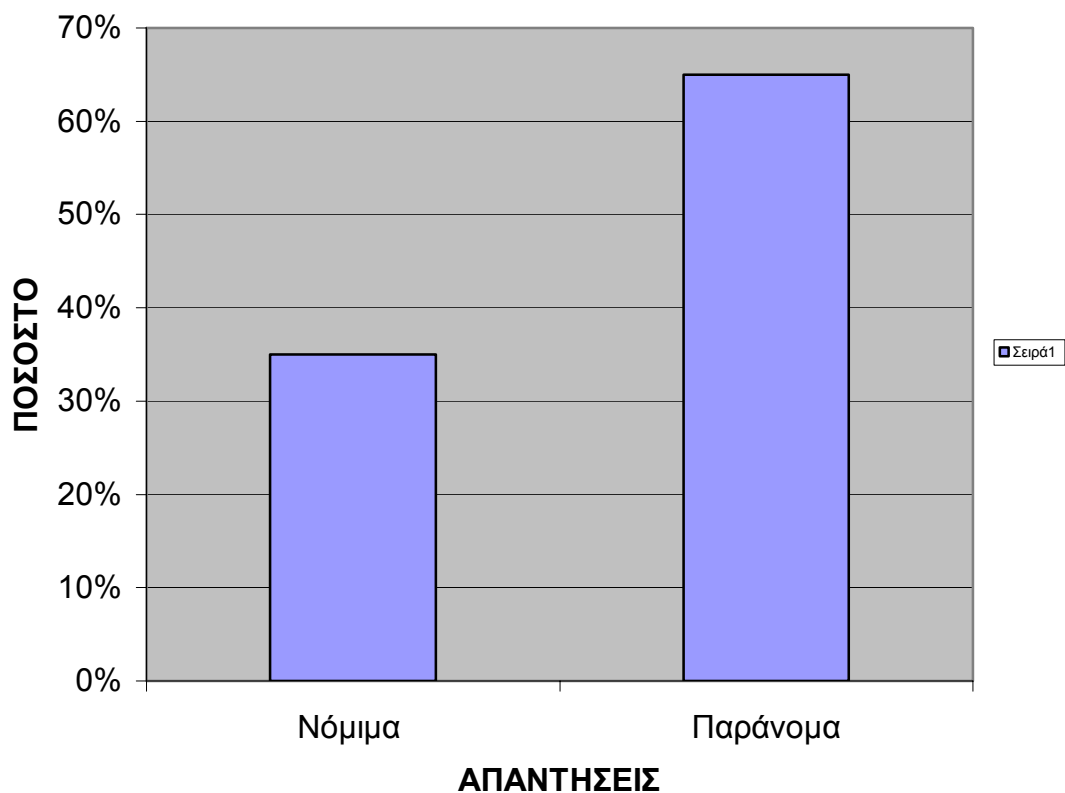
ΠΙΝΑΚΑΣ 12

ΤΡΟΠΟΣ ΕΛΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	
Νόμιμα	35%
Παράνομα	65%

Στην ερώτηση 12 που αφορά τον τρόπο έλευσης των ερωτηθέντων στην Ελλάδα το 65% του δείγματος μας που αποτελεί τη πλειοψηφία, επιλέγει να εισέλθει στη χώρα υποδοχής παράνομα, ενώ το 35% επιλέγει το νόμιμο τρόπο εισόδου στη χώρα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12

ΤΡΟΠΟΣ ΕΛΕΥΣΗΣ

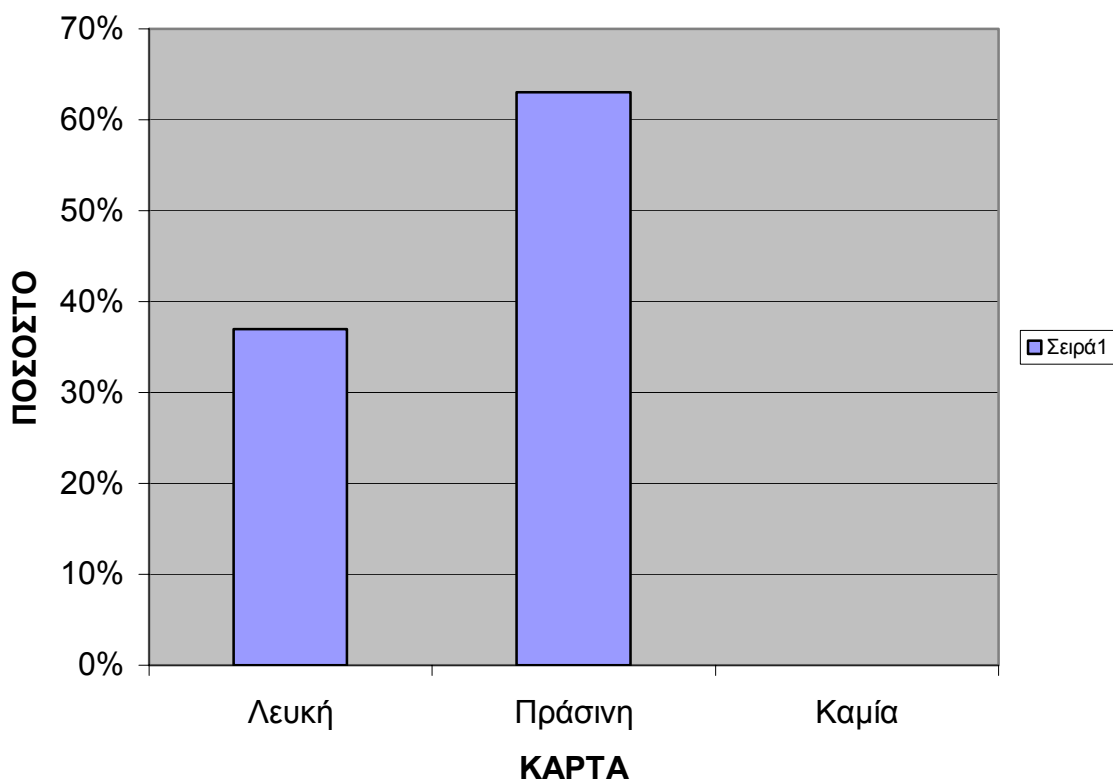
ΠΙΝΑΚΑΣ 13

ΠΟΙΑ ΚΑΡΤΑ ΕΧΕΤΕ;	
Λευκή	37%
Πράσινη	63%
Καμία	0%

Στην ερώτηση 13 που αφορά το είδος της κάρτας που κατέχουν οι ερωτηθέντες το 63 % του δείγματος μας που αποτελεί και την πλειοψηφία διαθέτει πράσινη κάρτα και το 37 % διαθέτει λευκή.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13

ΠΟΙΑ ΚΑΡΤΑ ΕΧΕΤΕ

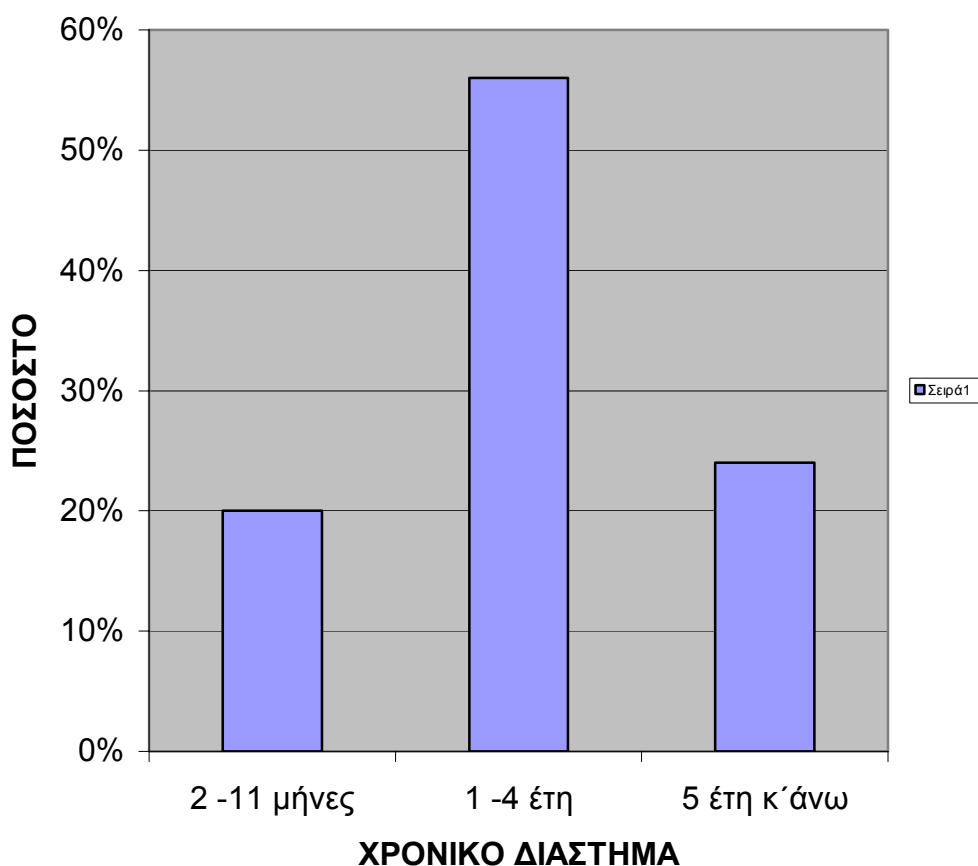
ΠΙΝΑΚΑΣ 14

ΧΡΟΝΟΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ	
2-11 μήνες	20%
1-4 έτη	56%
5 έτη κ' άνω	24%

Στην ερώτηση 14 που αφορά το χρονικό διάστημα παραμονής των ερωτηθέντων στην Ελλάδα το 56% του δείγματός μας που αποτελεί και την πλειοψηφία είναι νομιμοποιημένοι από 1-4 χρόνια , το 24% είναι νομιμοποιημένοι από 5 χρόνια και άνω, ενώ το 20% από 2-11 μήνες.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14

ΧΡΟΝΟΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ

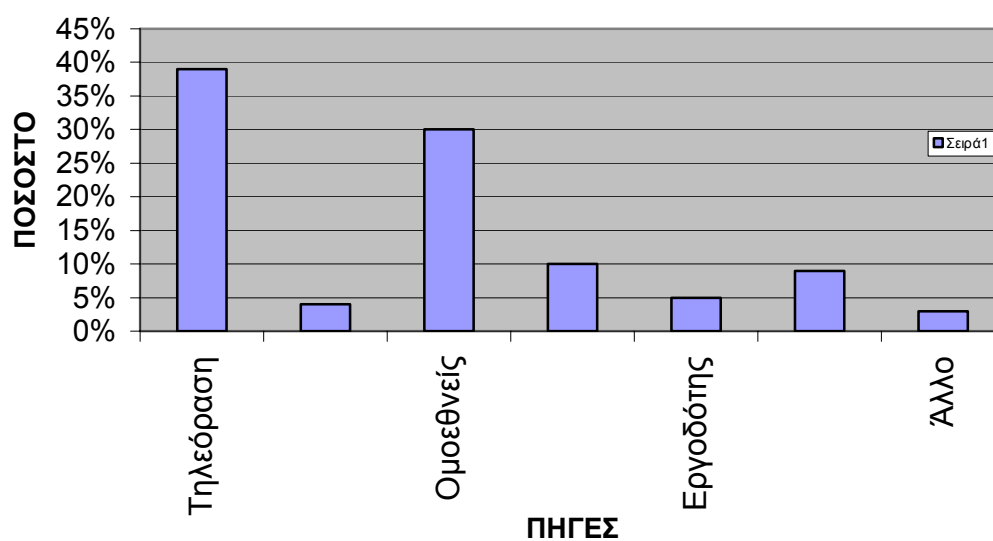
ΠΙΝΑΚΑΣ 15

ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ	
Τηλεόραση	39%
Ραδιόφωνο	4%
Ομοεθνείς	30%
Ντόπιοι	10%
Εργοδότης	5%
Γραφ. Κοιν. Πολιτικής	9%
Άλλο	3%

Στην ερώτηση 15 που αφορά τις πηγές πληροφόρησης για την νομιμοποίηση το 39% των ερωτηθέντων που αποτελούν και την πλειοψηφία δήλωσαν ότι λαμβάνουν πληροφόρηση από τη τηλεόραση, το 30% από τους ομοεθνείς, το 10% από τους ντόπιους. Το υπόλοιπο 31% μοιράζεται στις κατηγορίες ραδιόφωνο, εργοδότης, Γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής κ.α.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15

ΠΗΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 16

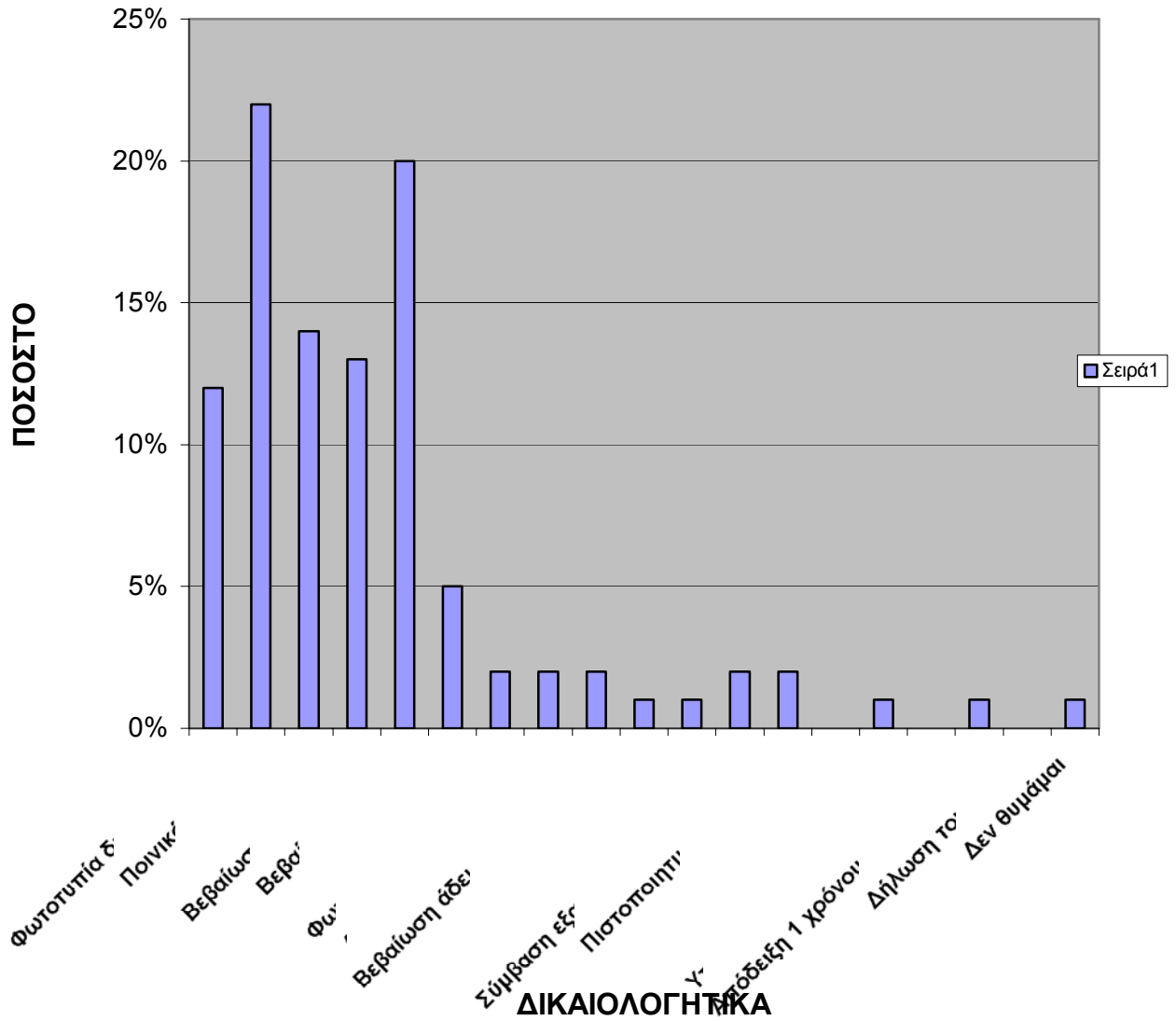
ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ	
Φωτοτυπία Διαβατηρίου	12%
Ποινικό μητρώο	22%
Ένσημα	14%
Βεβαίωση εργοδότη	13%
Βεβαίωση υγείας	20%
ΑΦΜ	5%
Φωτοτυπία ταυτότητας	2%
Απογραφικό δελτίο ΟΓΑ	2%
Βεβαίωση άδειας παραμονής	2%
Φωτογραφίες	1%
VISA	1%
Σύμβαση εξαρτημένης εργασίας	2%
Πιστοποιητικό γέννησης	2%
Αίτηση σε Δήμο	0%
Μεταφρασμένα χαρτιά	1%
Υπεύθυνη δήλωση 2 ντόπιων	0%
Απόδειξη 1 χρόνου στην Ελλάδα	4%
Δεν θυμάμαι	0%
Δήλωση ν. 105	1%

Στην ερώτηση 16 που αφορά τα δικαιολογητικά νομιμοποίησης το 22% των ερωτηθέντων που είναι και η πλειοψηφία μας ανέφερε το ποινικό μητρώο , το 20% τη

βεβαίωση υγείας , το 14% τα ένσημα, το 13% τη βεβαίωση εργοδότη και το 12% τη φωτοτυπία διαβατηρίου, το υπόλοιπο 19% μοιράζεται στα δικαιολογητικά που παρουσιάζονται στο σχετικό πίνακα (ΑΦΜ , VISA κ.α)

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ

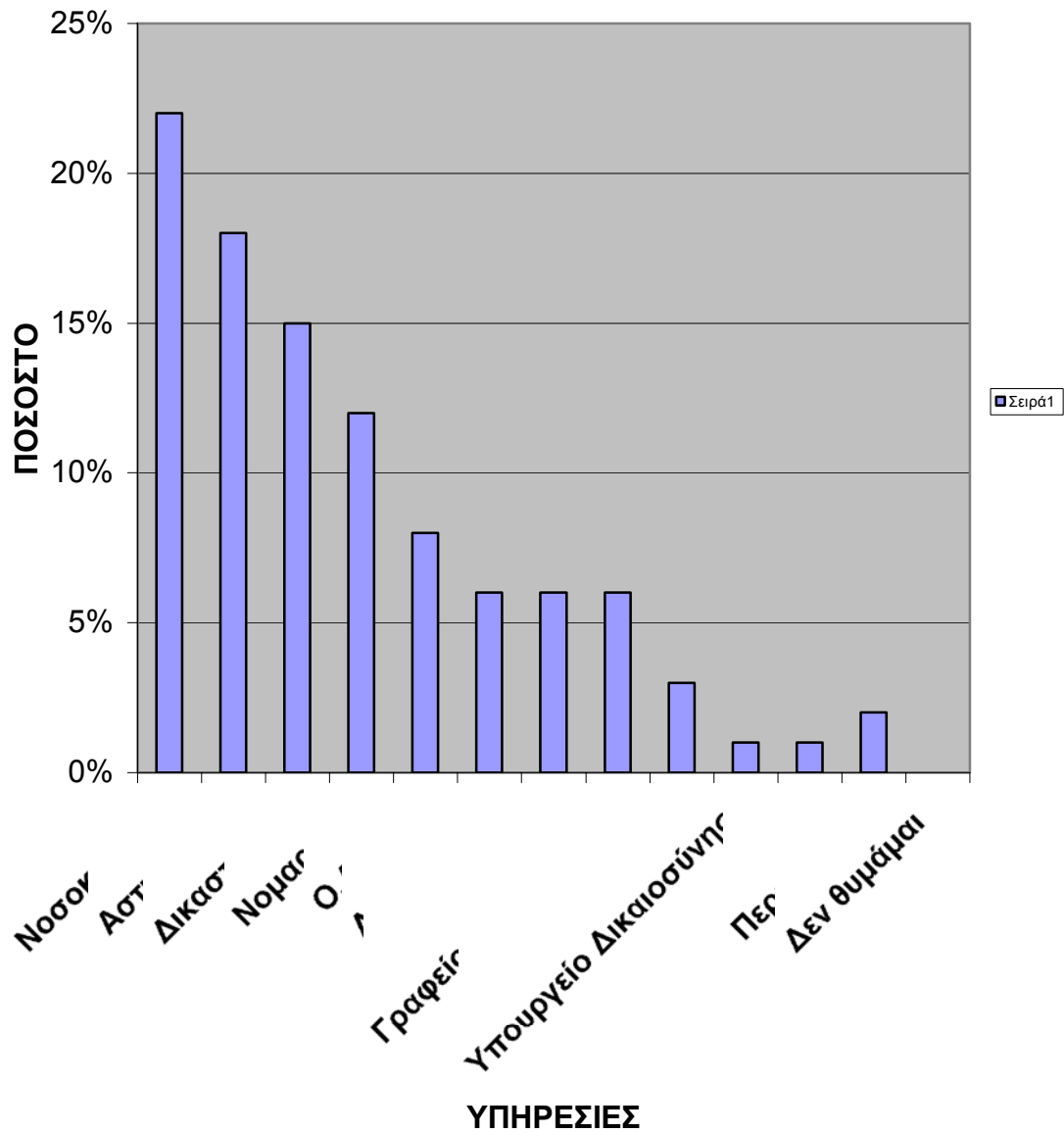
ΠΙΝΑΚΑΣ 17

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ	
Νοσοκομείο	22%
Αστυνομία	18%
Δικαστήριο	15%
Νομαρχία	12%
ΟΑΕΔ	8%
Δήμαρχος	6%
ΙΚΑ	6%
Γραφείο Αλλοδαπών	6%
Εφορία	3%
Υπουργός Δικαιοσύνης	1%
ΟΓΑ	1%
Περιφέρεια	2%
Δεν θυμάμαι	0%

Στην ερώτηση 17 που αφορά τις υπηρεσίες νομιμοποίησης το 22% του δείγματος το οποίο αποτελεί και την πλειοψηφία, μας ανέφερε το Νοσοκομείο το 18% την Αστυνομία, το 15% το Δικαστήριο και το 12% τη Νομαρχία, το υπόλοιπο 33% μοιράζεται στις λοιπές υπηρεσίες που παρουσιάζονται στο σχετικό πίνακα (ΟΑΕΔ , ΙΚΑ κ.α)

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ

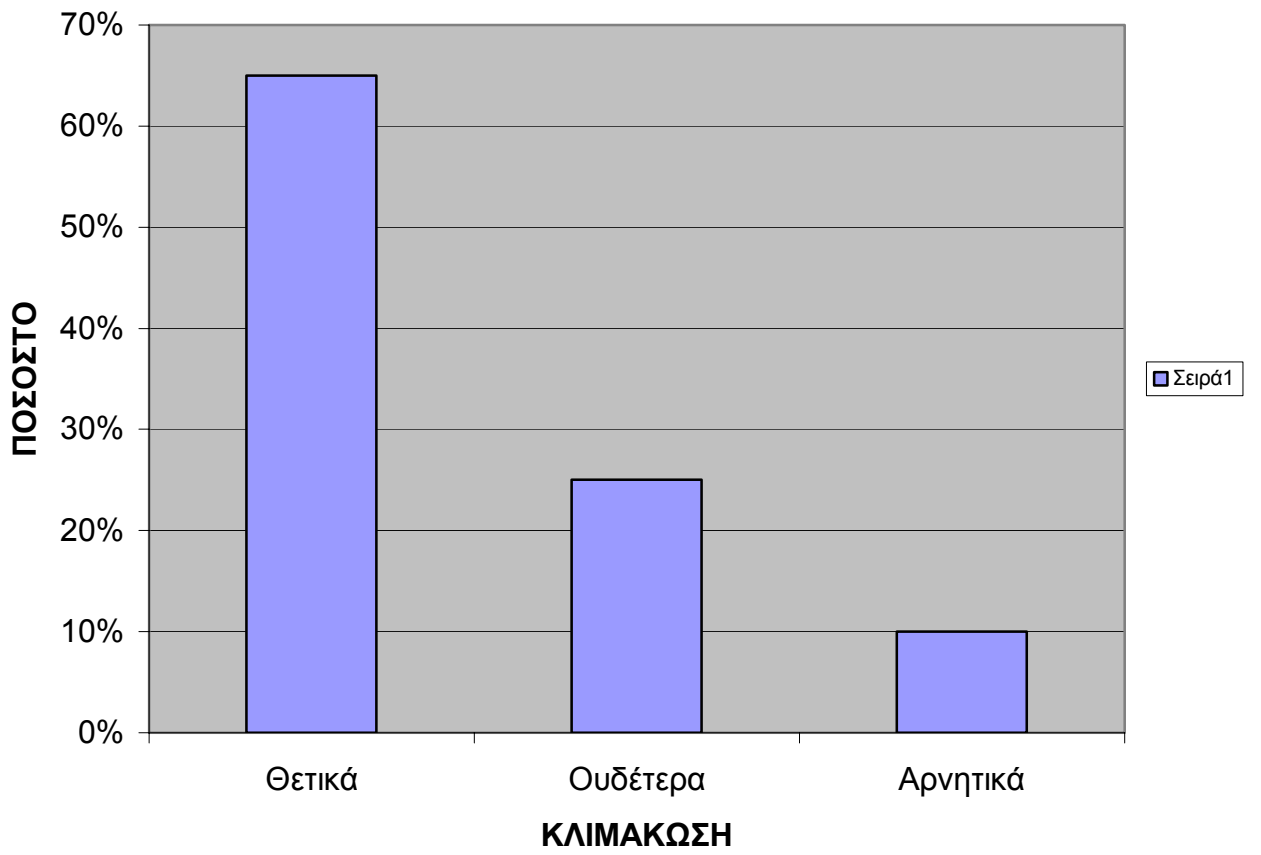
ΠΙΝΑΚΑΣ 18

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
Θετικά	65%
Ουδέτερα	25%
Αρνητικά	10%

Στην ερώτηση 18 που αφορά την αντιμετώπιση των ερωτηθέντων από τις υπηρεσίες το 65% του δείγματος μας, το οποίο αποτελεί και τη πλειοψηφία μας ανέφερε ότι είχαν θετική αντιμετώπιση στις υπηρεσίες το 25% ουδέτερη ενώ το 10% είχαν αρνητική αντιμετώπιση.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

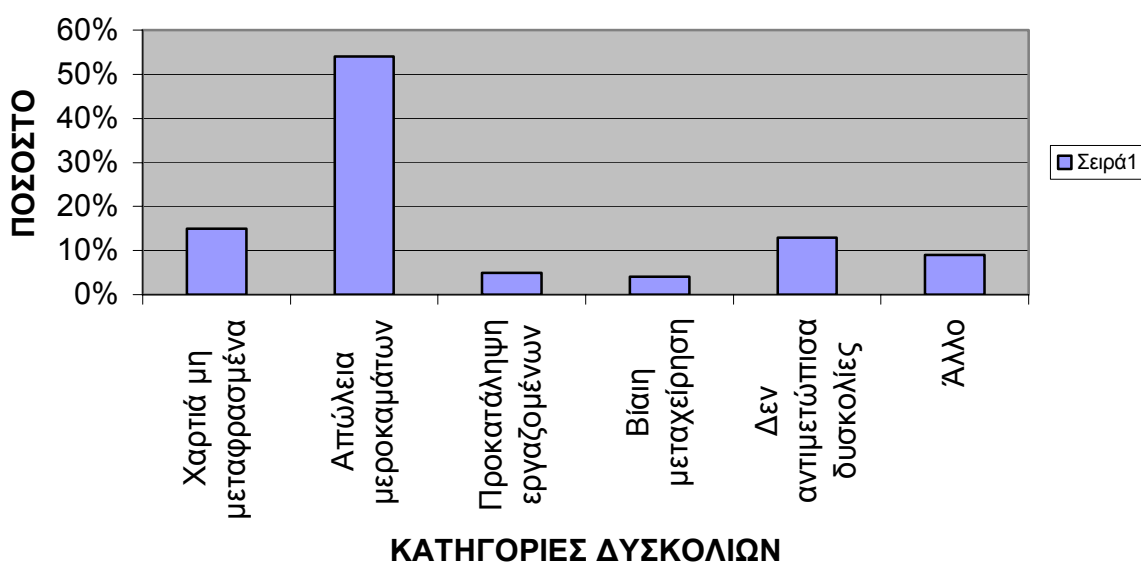
ΠΙΝΑΚΑΣ 19

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΑΤΕ	
Χαρτιά μη μεταφρασμένα	15%
Απώλεια μεροκάματων	54%
Προκατάληψη εργαζόμενων	5%
Βίαη μεταχείριση	4%
Δεν αντιμετώπισα δυσκολίες	13%
Άλλο	9%

Στην ερώτηση 19 που αφορά τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι ερωτηθέντες, η πλειοψηφία του δείγματος μας 54% μας ανέφερε ως μια από τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν την απώλεια μεροκαμάτων η οποία ερμηνεύεται σε χρηματικό ποσό από 10.000 (30 E) - 300.000 (880 E) , το 15% τα μη μεταφρασμένα στη γλώσσα τους χαρτιά , το 13% δεν αντιμετώπισε δυσκολίες, ενώ το υπόλοιπο 18% μοιράζεται στις λοιπές κατηγορίες του σχετικού πίνακα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΑΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 20

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ	
Ναι	59%
Όχι	41%

Στην ερώτηση 20 που αφορά αν οι ερωτηθέντες ζήτησαν βοήθεια κατά την διαδικασία νομιμοποίησης τους, το 59% των ερωτηθέντων που είναι και η πλειοψηφία απάντησε ότι ζήτησε βοήθεια κάποιου, ενώ το 41% ότι δεν ζήτησε βοήθεια.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20

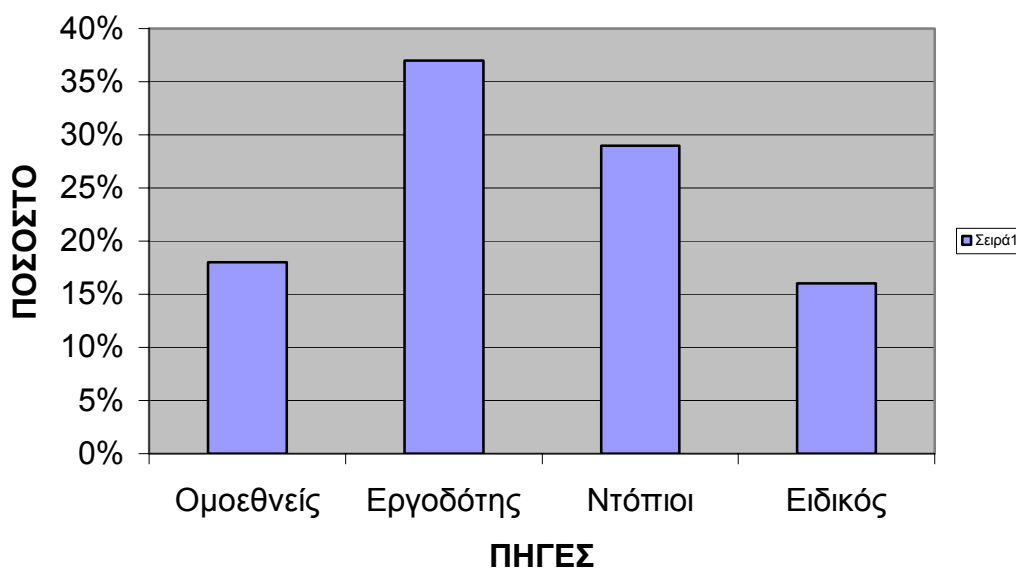
ΠΙΝΑΚΑΣ 21

ΑΝ ΝΑΙ ΑΠΟ ΠΟΙΟΝ	
Ομοεθνείς	18%
Εργοδότες	37%
Ντόπιοι	29%
Ειδικός	16%

Στην ερώτηση 21 που αφορά τις πηγές παροχής βοήθειας των ερωτηθέντων, το 37% που είναι και η πλειοψηφία δήλωσε ότι ζήτησε την βοήθεια του εργοδότη, το 29% των ντόπιων, ενώ το 18% και το 16% δήλωσε των Ομοεθνών και από του Ειδικού αντίστοιχα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21

ΠΗΓΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

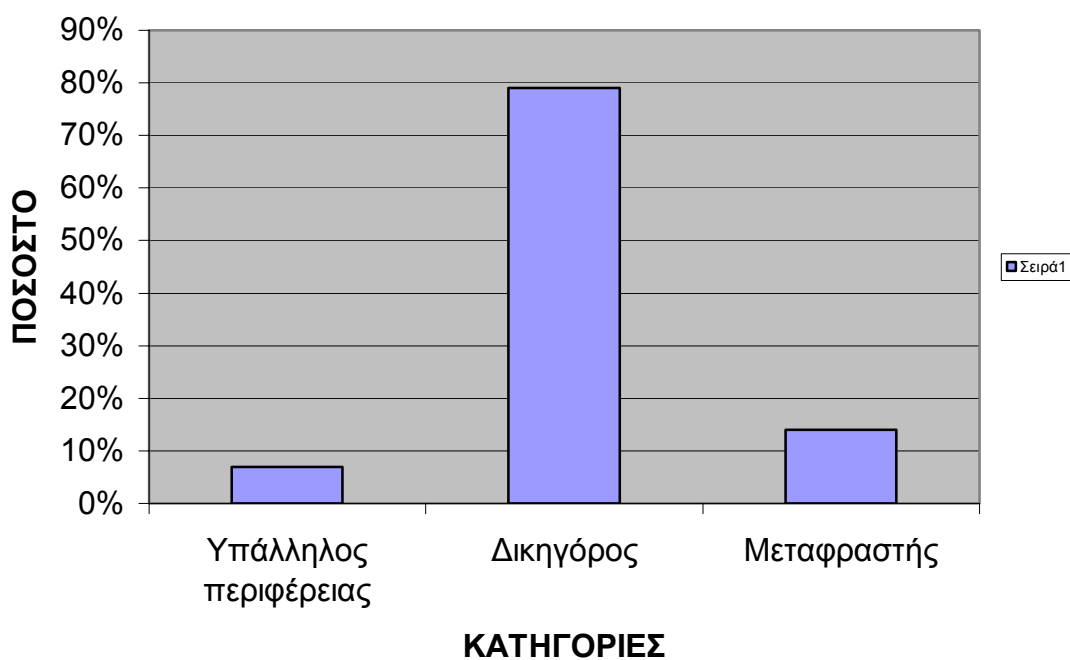
ΠΙΝΑΚΑΣ 22

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΕΙΔΙΚΟΥ	
Υπάλληλος Περιφέρειας	7%
Δικηγόρος	79%
Μεταφραστές	14%

Στη ερώτηση 22 που αφορά την αναζήτηση βοήθειας ειδικού, το 79% του δείγματος μας απευθύνθηκε σε ειδικό και μάλιστα σε δικηγόρο, το 14% απευθύνθηκε σε μεταφραστή ενώ το 7% ζήτησε βοήθεια υπαλλήλου περιφέρειας.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 22

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΕΙΔΙΚΟΥ

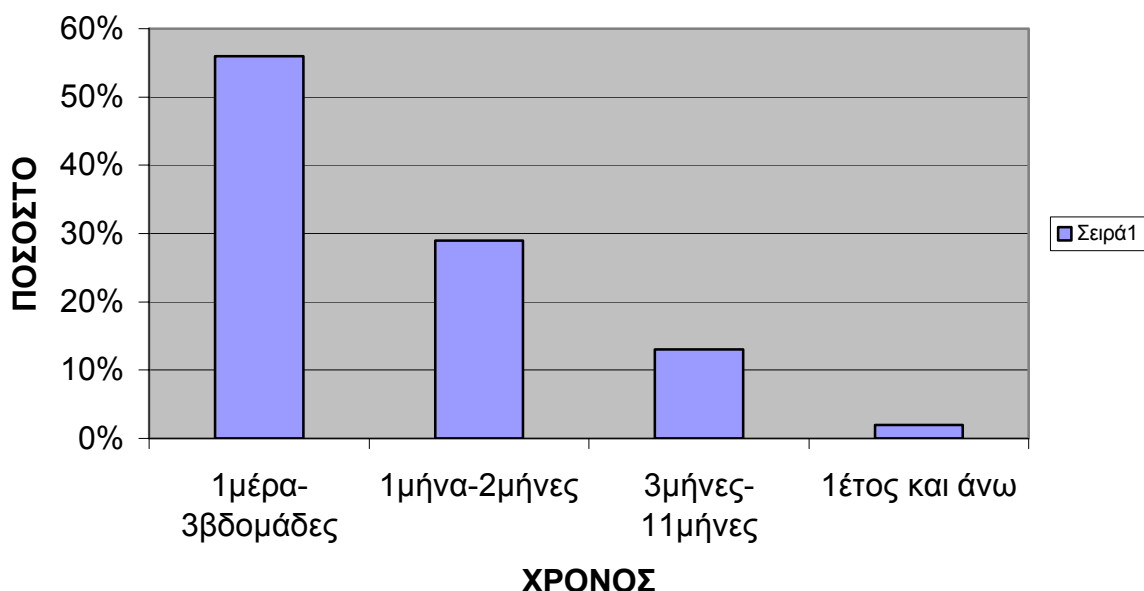
ΠΙΝΑΚΑΣ 23

ΧΡΟΝΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ	
1 ημέρα- 3 εβδομάδες	56%
1 μήνα – 2 μήνες	29%
3 μήνες- 11 μήνες	13%
1 χρόνο και άνω	2%

Στην ερώτηση 23 που αφορά τον χρόνο συγκέντρωσης των δικαιολογητικών, το 56% που αποτελεί και την πλειοψηφία του δείγματος μας δήλωσε ότι συγκέντρωσε τα χαρτιά του στο χρονικό διάστημα 1 ημέρας έως 3 εβδομάδες, το 29% στο χρονικό διάστημα του 1μήνα-2μήνες, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι το 2% των ερωτηθέντων χρειάστηκε 1 χρόνο και άνω για να συγκεντρώσει τα χαρτιά του.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 23

ΧΡΟΝΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ

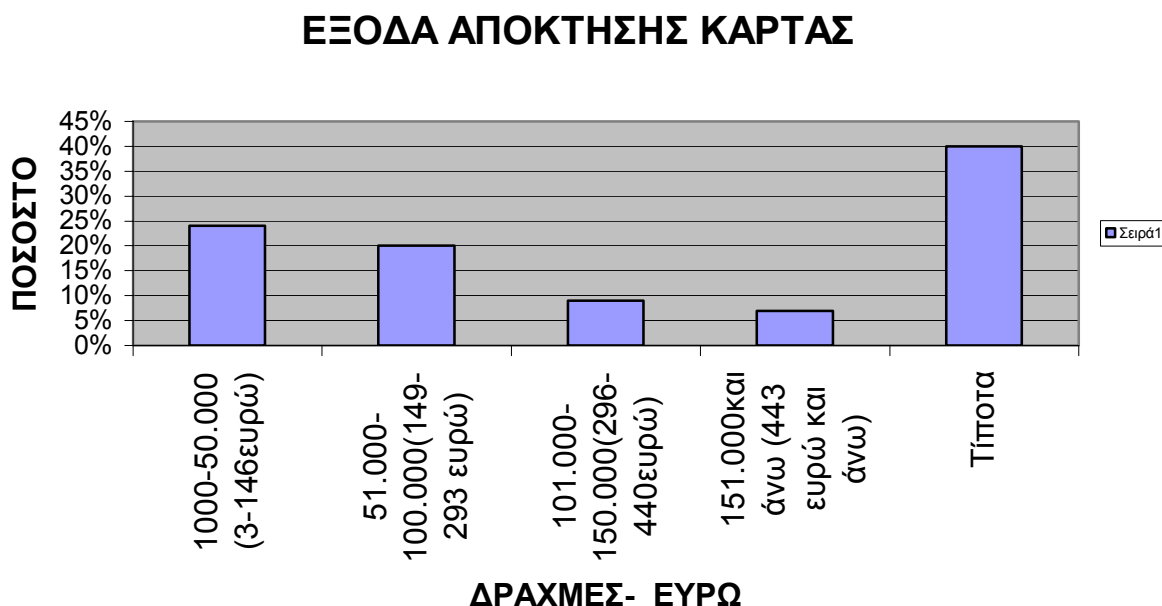

ΠΙΝΑΚΑΣ 24

ΕΞΟΔΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΚΑΡΤΑΣ	
1000(3Ε)-50.000(146Ε)	24%
51.000(149Ε)-100.000(293Ε)	20%
101.000(296Ε)-150.000(440Ε)	9%
151.000 (443Ε) και άνω	7%
Τίποτα	40%

Στην ερώτηση 24 που αφορά τα έξοδα απόκτησης κάρτας, το 40% που αποτελεί και την πλειοψηφία του δείγματος μας δήλωσε ότι δεν ξόδεψε τίποτα, το 24% δήλωσε ότι ξόδεψε από 1000 (3Ε)-50.000(146Ε), το 20% δήλωσε ότι ξόδεψε από 51.000(149Ε)-100.000(293Ε), ενώ το υπόλοιπο 16% μοιράζεται στις λοιπές κατηγορίες που παρουσιάζονται στο σχετικό πίνακα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24

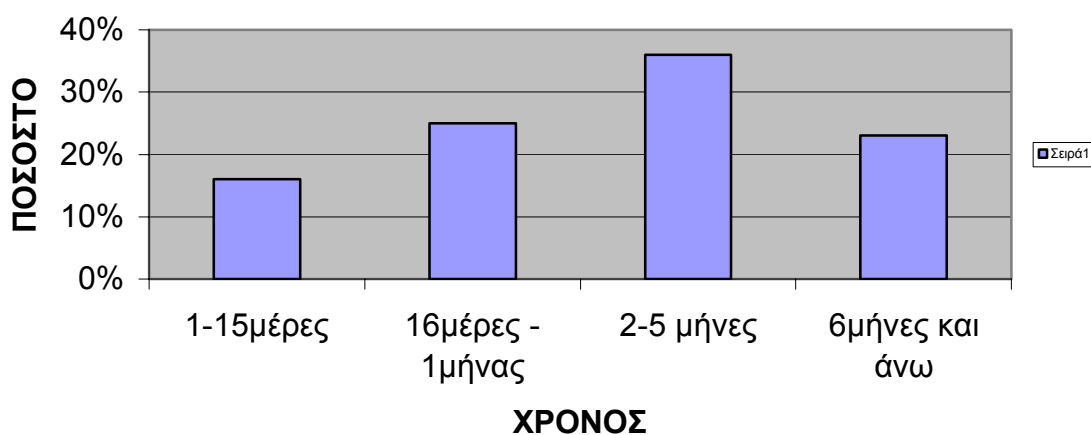
ΠΙΝΑΚΑΣ 25

ΧΡΟΝΟΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΚΑΡΤΑΣ	
1-15 ημέρες	16%
16 ημέρες - 1 μήνες	25%
2 μήνες-5 μήνες	36%
6 μήνες και άνω	23%

Στην ερώτηση 25 που αφορά τον χρόνο απόκτησης της κάρτας το 36% που αποτελεί και την πλειοψηφία του δείγματος μας δήλωσε ότι χρειάστηκαν 2-5μήνες για να πάρουν την κάρτα, το 25% χρειάστηκε 16 ημέρες –1 μήνα, το 23% χρειάστηκε 6μήνες και άνω ενώ το 16% χρειάστηκε από 1ημέρα – 15 ημέρες.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 25

ΧΡΟΝΟΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΚΑΡΤΑΣ

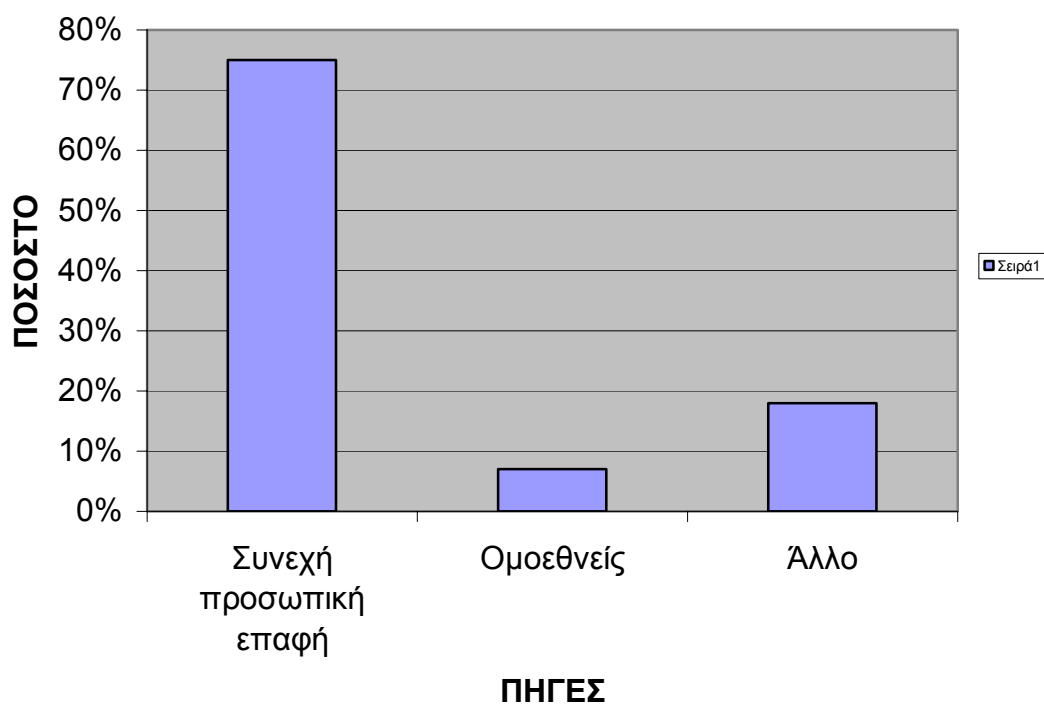
ΠΙΝΑΚΑΣ 26

ΠΗΓΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΚΑΡΤΑ	
Συνεχή προσωπική επαφή	75%
Ομοεθνείς	7%
Άλλο	18%

Στην ερώτηση 26 που αφορά τις πηγές ενημέρωσης των μεταναστών για την απόκτηση κάρτας, το 75% του δείγματός μας που αποτελεί και την πλειοψηφία δήλωσε ότι είχε συνεχή προσωπική επαφή με τις υπηρεσίες, το 18% ενημερώθηκε με άλλους τρόπους π.χ. τηλεόραση, ραδιόφωνο, ενώ το 7% ενημερώθηκε από τους ομοεθνείς.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 26

ΠΗΓΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΡΤΑΣ

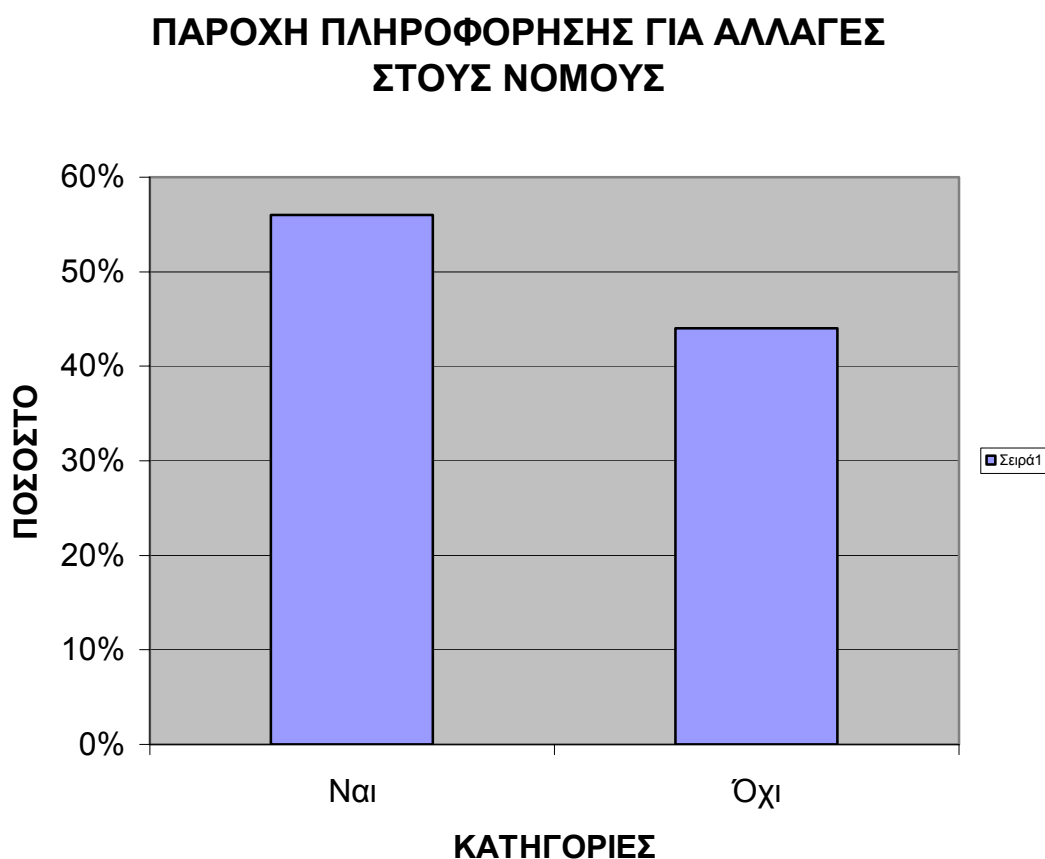

ΠΙΝΑΚΑΣ 27

ΠΑΡΟΧΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ	
Ναι	56%
Όχι	44%

Στην ερώτηση 27 που αφορά την παροχή πληροφόρησης για αλλαγές στους νόμους το 56% του δείγματος μας ,ποσοστό που αποτελεί και την πλειοψηφία δήλωσε ότι έχει πληροφόρηση για τις αλλαγές που αφορούν την διαδικασία νομιμοποίησης τους, ενώ το 44% δήλωσε ότι δεν έχει πληροφορία.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 27

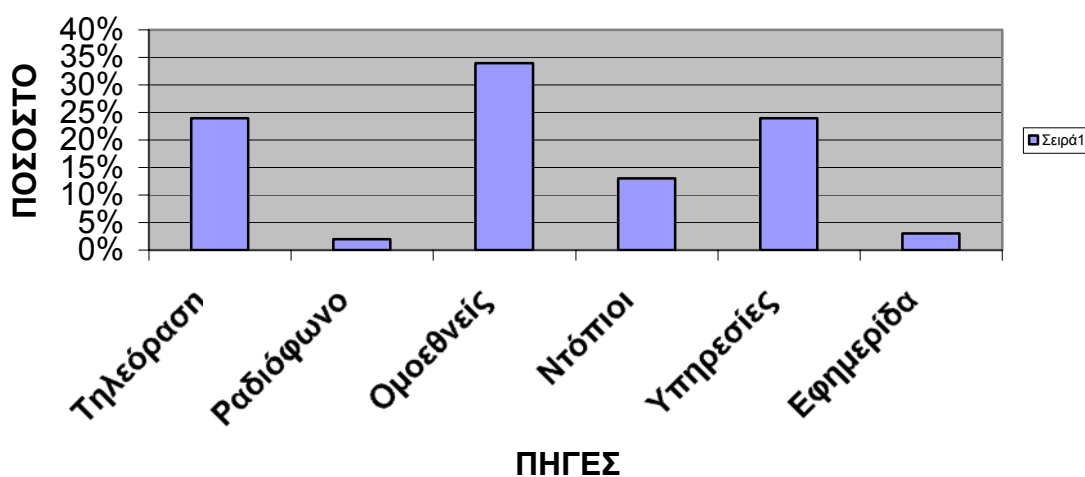
ΠΙΝΑΚΑΣ 28

ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ	
Τηλεόραση	24%
Ραδιόφωνο	2%
Ομοεθνείς	34%
Ντόπιοι	13%
Υπηρεσίες	24%
Εφημερίδα	3%

Στην ερώτηση 28 που αφορά τις πηγές πληροφόρησης των μεταναστών σχετικά με τις αλλαγές του Νομικού Καθεστώτος το 34% έχει πληροφόρηση για τις αλλαγές από τους ομοεθνείς, ενώ το 24% από την τηλεόραση και τις υπηρεσίες. Το υπόλοιπο 18% πληροφορείται τις αλλαγές από τους ντόπιους, τις εφημερίδες και το ραδιόφωνο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 28

ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ

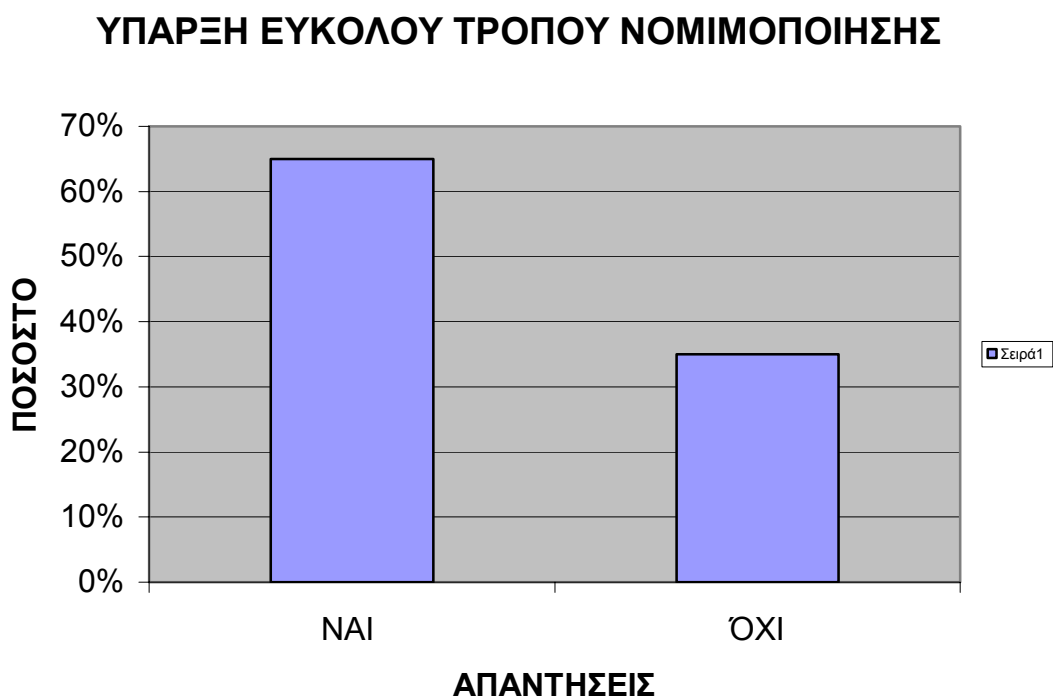
ΑΤΟΜΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥΣ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 29

ΥΠΑΡΞΗ ΕΥΚΟΛΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ	
Ναι	65%
Όχι	35%

Στην ερώτηση 29 που αφορά την ύπαρξη εύκολου τρόπου νομιμοποίησης το 65% των ερωτηθέντων απάντησε ότι υπάρχει εύκολος τρόπος νομιμοποίησης ενώ το 35% δήλωσε ότι δεν υπάρχει εύκολος τρόπος νομιμοποίησης.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 29

ΠΙΝΑΚΑΣ 30

ΑΝ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΥΚΟΛΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΣ;	
Ύπαρξη ενός γραφείου αλλοδαπών με όλα τα στοιχεία συγκεντρωμένα έχει	10%
Ανθρώπινες και οργανωμένες υπηρεσίες	35%
Μείωση γραφειοκρατίας	19%
Μεγαλύτερη ισχύς κάρτας	14%
Μείωση κόστους παραβόλου	5%
Όσοι είναι από ΟΑΕΔ να κάνουν απλά ανανέωση	5%
Πληρωμή για την απόκτηση κάρτας	5%
Συνέπεια εργοδότη σε σχέση με τα ένσημα	7%

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ:

Στην ερώτηση που αφορά το ποιος είναι για τους μετανάστες ο εύκολος τρόπος νομιμοποίησης , ο μεγαλύτερος αριθμός του δείγματος μας , μας ανέφερε ότι θα πρέπει οι υπηρεσίες να είναι πιο ανθρώπινες και οργανωμένες. Ακόμα σε σχέση με τις υπηρεσίες , μας δήλωσαν ως αίτημα τους ότι η γραφειοκρατία θα πρέπει να μειωθεί, ενώ παράλληλα πρότειναν και την σύσταση ενός γραφείου αλλοδαπών , στο οποίο θα είναι συγκεντρωμένα όλα τους τα στοιχεία.

Οι προτάσεις τους λοιπόν αναφορικά με τις υπηρεσίες μας κάνει να υποθέσουμε ότι οι μετανάστες θέλουν να εξυπηρετούνται καλύτερα και πιο εύκολα στις υπηρεσίες, έτσι ώστε να νιώθουν ότι είναι μέρος του συνόλου και ότι αντιμετωπίζονται ως υποκείμενα.

Οι αμέσως επόμενες προτάσεις τους αφορούσαν το θέμα κάρτας. Οι μετανάστες δήλωσαν ότι η κάρτα τους θα έπρεπε να έχει μεγαλύτερη ισχύ καθώς επίσης ο εργοδότης τους θα πρέπει να δηλώνει με συνέπεια τα ένσημα των μεταναστών, δηλαδή τον ακριβή αριθμό τους.

Ένα άλλο θέμα που τους απασχολεί είναι η μείωση του κόστους παραβόλου, καθώς και ότι όσοι είναι κάτοχοι κάρτας παραμονής μέσω ΟΑΕΔ θα πρέπει να χρειάζονται απλά ανανέωση.

Με αυτές τις προτάσεις υποθέτουμε ότι οι μετανάστες φαίνονται διατεθειμένοι να ζήσουν νόμιμα στην Ελλάδα , αλλά για να επιτευχθεί αυτό πιστεύουν ότι χρειάζονται την συμβολή του κράτους αλλά και των εργοδοτών.

Τέλος η μειοψηφία του δείγματος μας πρότεινε ως εύκολο τρόπο νομιμοποίησης και λιγότερο κουραστικό γι' αυτούς την καταβολή χρηματικού ποσού για την απόκτηση – αγορά κάρτας από κάποια υπηρεσία. Μ' αυτή τους τη πρόταση επιβεβαιώνονται όλες οι υποθέσεις που αναφέραμε προηγουμένως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μέσα από την ανάλυση του ερωτηματολογίου, στην έρευνα που πραγματοποιήσαμε στο συγκεκριμένο δείγμα της πληθυσμιακής ομάδας των μεταναστών του Δ. Γαζίου, διαπιστώσαμε ότι εκείνοι που επιλέγουν τη μετανάστευση ως λύση είναι περισσότερο οι άντρες απ' ότι οι γυναίκες. Η συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος μας αποτελείται από μετανάστες Αλβανικής καταγωγής (81% ερώτηση 3), γεγονός που μας δείχνει τη θέση που έχει ο άνδρας μέσα στην Αλβανική κοινωνία και οικογένεια. Ο Αλβανός έχει μεγαλύτερη ελευθερία κινήσεων και αναγνώριση απ' ότι η γυναίκα, αφού επιλέγει να αναζητήσει μια καλύτερη ζωή αφήνοντας πίσω του, πολλές φορές αν όχι πάντα την οικογένεια του. Η ευθύνη όμως αυτή της οικογένειας του είναι εκείνη που τον οδηγεί στη μετανάστευση και συχνά τον αναγκάζει να ζει για μεγάλο χρονικό διάστημα μακριά από αυτή, όπως αποδεικνύεται και από την ερώτηση 5, όπου το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (54%) διαμένει στην Ελλάδα από 6-10 έτη. Και όλα αυτά σε μια προσπάθεια να αποκτήσει τους πόρους εκείνους που του εξασφαλίζουν τη συντήρηση της οικογένειας του. Στις επαφές μας με τους μετανάστες του δείγματος μας διαπιστώσαμε ότι ένα αρκετά μεγάλο μέρος από αυτούς εργάζονται στο Γάζι και τα λεφτά που κερδίζουν από την εργασία τους αυτή, τα στέλνουν στην Αλβανία για να συντηρούν τις οικογένειες τους που ζουν εκεί. Αυτό άλλωστε αποδεικνύεται και από τα διάφορα άρθρα που έχουμε διαβάσει κατά καιρούς στις εφημερίδες όπου αναφέρουν ότι, ύστερα από έρευνες έχει αποδειχθεί, πως το μεγαλύτερο μέρος του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος της Αλβανίας αποτελείται από εμβάσματα που προέρχονται από την Ελλάδα.

Μπορούμε να αναφέρουμε ή καλύτερα να επεκτείνουμε τη διαπίστωση αυτή και να πούμε ότι η πλειοψηφία των μεταναστών του Δήμου Γαζίου αποτελείται από ακόμα αλβανικής καταγωγής. Κάτι τέτοιο αποδεικνύεται και από τα αποτελέσματα έρευνας που πραγματοποιήθηκε στο Δ. Γάζιου από σπουδαστές κοινωνικής εργασίας κατά τα χρονικά διαστήματα Σεπτέμβριος 2000 , Ιανουάριος 2001, Φεβρουάριος-Ιούνιος 2001, Σεπτέμβριος 2001 -Ιανουάριος 2002. Έρευνα που σαν στόχο είχε την

καταγραφή όσο των ίδιων των μεταναστών, όσο και των αναγκών τους. Η ύπαρξη τώρα αρκετών Αλβανών δικαιολογείται από το γεγονός ότι η Ελλάδα γειτνιάζει με την Αλβανία ενώ παράλληλα η γεωγραφική δομή του Ελλαδικού χώρου (ποτάμια, βουνά κ.τ.λ.) καθιστά ανεπαρκή τον έλεγχο των ελληνικών συνόρων, με αποτέλεσμα οι μετανάστες να εισέρχονται παράνομα στην Ελλάδα, όπως άλλωστε διαφαίνεται και από την ερώτηση 12 (παράνομη είσοδος : 65%).

Συνεχίζοντας αξίζει να σημειωθεί ότι η ηλικία των μεταναστών που συναντήσαμε σε μεγαλύτερη συχνότητα είναι 26-35 ετών (44%), ακολουθώντας με 27% οι ηλικίες 36-45 ετών και με 26 % οι ηλικίες 15-25 ετών. Οι μετανάστες των ηλικιών αυτών επιλέγουν να μεταναστεύσουν γιατί έχουν τη μυϊκή δύναμη και τις αντοχές που χρειάζονται για να εργαστούν και να αποκτήσουν ένα πιο βελτιωμένο επίπεδο ζωής ενώ ταυτόχρονα για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι πιο δεκτικοί στην οποιαδήποτε μορφή αλλαγής. Κάτι τέτοιο αποδεικνύεται από το γεγονός ότι μόλις το 3 % των ατόμων ηλικίας 45 ετών και άνω (ερώτηση 2) επιλέγουν να μεταναστεύσουν. Άτομα δηλαδή της τελευταίας ηλικιακής κατηγορίας δύσκολα αποφασίζουν την αλλαγή του τρόπου ζωής τους, για την απόκτηση καλύτερης ζωής , εγκαταλείποντας τη χώρα τους.

Εδώ κρίνεται αναγκαίο να αναφέρουμε ότι το μεγαλύτερο μέρος του συνόλου των ερωτηθέντων βρίσκεται στην Ελλάδα, από 6-10 έτη (54%). Αυτόματα διαπιστώνουμε ότι οι μετανάστες αυτοί έχουν βιώσει κάποιες από τις αλλαγές που έχουν πραγματοποιηθεί στη διαδικασία νομιμοποίησης τους. Ταυτόχρονα το μεγάλο χρονικό διάστημα παραμονής στην Ελλάδα, επιβεβαιώνει ότι αυτή αποτελεί τόπο πιο μόνιμης κατοικίας γι' αυτούς , συμπέρασμα που βγαίνει και από τα αποτελέσματα της ερώτησης 11 (μόνιμα στην Ελλάδα:63%). Εξάλλου πως είναι δυνατόν να σκέφτονται να επιστρέψουν στην πατρίδα τους όταν δεν έχει βελτιωθεί η κατάσταση εκεί

Όσον αφορά τα επαγγέλματα των μεταναστών στην χώρα προέλευσης και στην χώρα υποδοχής ,που αυτά είναι ιδιωτικοί υπάλληλοι και εργάτες- αγρότες, διαπιστώνουμε ότι ανταποκρίνονται στο εκπαιδευτικό τους επίπεδο αφού το 63% του δείγματος μας έχει μέση εκπαίδευση και το 25% κατώτερη (ερώτηση 4). Υπάρχει δηλαδή μια αναλογία μεταξύ επιπέδου εκπαίδευσης και εξασκούμενης εργασίας. Αναλογία η οποία δικαιολογείται απόλυτα αν, θυμηθούμε το γεγονός ότι περισσότεροι μετανάστες προέρχονται από την Αλβανία. Μια χώρα η οποία, περάν του ότι δεν είναι αναπτυγμένη , ζούσε και ζει , εν μέρει, σε ένα καθεστώς ιδιαίτερα

πιστικό και με αρκετά μειωμένες τις ευκαιρίες και τις δυνατότητες ανέλξεις για τους υπηκόους της. Αξιίζει όμως να σημειωθεί, σε γενικές γραμμές, ότι αν και υπάρχει ένα 12% των μεταναστών με Ανώτερη – Ανώτατη εκπαίδευση δέχονται να εξασκήσουν στην Ελλάδα χειρωνακτικά επαγγέλματα που δεν έχουν κύρος και υψηλό μισθό, αλλά και που δεν ανταποκρίνονται στην μόρφωση και τα προσόντα τους. Και αυτό γιατί απλά η κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα προφανώς είναι καλύτερη από αυτή που επικρατεί στην χώρα καταγωγής τους, αφού μόνο ένα 37% του δείγματος μας επιλέγει να φύγει από αυτήν. Δηλαδή βλέπει την Ελλάδα σαν προσωρινή λύση.

Σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση των μεταναστών διαπιστώνουμε ότι περισσότεροι είναι έγγαμοι (53%) και αμέσως μετά ακολουθούν οι άγαμοι (41%) (ερώτηση 8). Έχοντας υπόψη όλα όσα αναφέρθηκαν πριν, δηλαδή ότι οι άνδρες έχουν ελευθερία κινήσεων και δεν διστάζουν να αλλάξουν τρόπο ζωής, έστω και αν αυτό σημαίνει να εγκαταλείψουν την χώρα τους, θα περίμενε κανείς να διαπιστώσει στα αποτελέσματα της συγκεκριμένης ερώτησης ότι οι άγαμοι θα αποτελούσαν την πλειοψηφία του δείγματος λόγω του ότι η έλλειψη οικογενειακών υποχρεώσεων τους προσδίδει περισσότερη ελευθερία. Αντίθετα όμως αυτό που προκύπτει είναι ότι οι έγγαμοι αποτελούν την πλειοψηφία του δείγματος (53%), γιατί η ύπαρξη αυτών των οικογενειακών υποχρεώσεων τους «αναγκάζει» να μεταναστεύσουν για να συντηρήσουν την οικογένεια τους.

Άξιο αναφοράς είναι ότι το 35% του δείγματος μας εισήλθε στην Ελλάδα τηρώντας όλες τις νόμιμες διαδικασίες, αυτό δηλώνει ότι η Ελλάδα ήταν συνειδητή επιλογή γι' αυτούς μιας και θα μπορούσαν να επιλέξουν κάποια άλλη χώρα.

Από την μεριά της η Ελλάδα, στην προσπάθεια της να νομιμοποιήσει τους μετανάστες θεσπίζει μια σειρά διατάξεων για το σκοπό αυτό. Θα έλεγε κανείς ότι οι διατάξεις αυτές είναι ικανοποιητικές για τους μετανάστες, αφού όλο το δείγμα μας αποτελείται από κατόχους κάρτας, πράσινης ή λευκής (ερώτηση 13). Κάτι τέτοιο όμως δεν ισχύει αφού το 65% του δείγματος μας δηλώνει ότι υπάρχει πιο εύκολος τρόπος νομιμοποίησης (ερώτηση 29).

Σε σχέση με το χρονικό διάστημα, οι περισσότεροι μετανάστες (56%) είναι νομιμοποιημένοι από 1 έως 4 έτη (ερώτηση 14), γεγονός που μας αποδεικνύει ότι αυτοί νομιμοποιήθηκαν μετά την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων 358 και 359 του 1997, τα οποία αφορούσαν την καταγραφή και νομιμοποίηση των παράνομα ευρισκόμενων στην χώρα αλλοδαπών. Ωστόσο αξίζει να σημειωθεί ότι το 20% του δείγματος μας είναι νομιμοποιημένο από 2 έως 11 μήνες (ερώτηση 14), που σημαίνει

ότι ακολούθησε τις διαδικασίες νομιμοποίησης που ορίζει ο νόμος 2910/2001. Ανατρέχοντας τώρα στην ερώτηση 5 βλέπουμε ότι μόλις το 4% βρίσκεται στην Ελλάδα από 1 έως 11 μήνες ,άρα το υπόλοιπο 16% νομιμοποιήθηκε με τον νόμο 2910/2001, αφορά παλιούς μετανάστες. Συμπερασματικά, αξίζει να αναφέρουμε ότι ενώ οι συγκεκριμένοι μετανάστες είχαν την ευκαιρία να νομιμοποιηθούν με παλαιότερες διατάξεις δεν το έκαναν. Επέλεξαν το νόμο 2910/2001, ίσως γιατί ο νόμος αυτός, επιβάλλει αυστηρές κυρώσεις για όσους ζουν παράνομα στην Ελλάδα , αλλά και γιατί το κράτος ήταν αναγκασμένο από την Ευρωπαϊκή Ένωση να τους νομιμοποιήσει , αφού ως γνωστό οι μετανάστες αποτελούν ομάδα που υφίσταται κοινωνικό αποκλεισμό, ομάδα δηλαδή που περιλαμβάνεται στο 3^ο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης. Το κράτος για να αποφύγει τις κυρώσεις που θα του επέβαλλε η Ευρωπαϊκή Ένωση , προέτρεψε τους μετανάστες να νομιμοποιηθούν προβάλλοντας τη διαδικασία , μέσα από διάφορα οπτικοακουστικά μέσα π.χ. διαφήμιση με το Χασάν.

Εξετάζοντας τώρα την διαδικασία νομιμοποίησης τους και πιο συγκεκριμένα το πώς έλαβαν πληροφόρηση γι' αυτήν, τα δικαιολογητικά που χρειάζονται και τις υπηρεσίες που αυτοί πρέπει να απευθυνθούν προέκυψαν τα εξής.

Αναφορικά με την πληροφόρηση τα κύρια μέσα που συντέλεσαν σε αυτή ήταν η τηλεόραση , (39%) και το άτυπο δίκτυο επικοινωνίας μεταξύ των ομοεθνών(30%) . Για την τηλεόραση έχουμε ήδη αναφέρει ότι το κράτος την χρησιμοποίησε ως μέσο προβολής της διαδικασίας νομιμοποίησης των μεταναστών. Ωστόσο οι μετανάστες παράλληλα με την τηλεόραση επιλέγουν ως ένα άλλο μέσο για την πληροφόρηση τους, το άτυπο δίκτυο επικοινωνίας με τους ομοεθνείς τους. Η ύπαρξη αυτού του άτυπου δικτύου, αποδεικνύεται κυρίως μέσα από την προσωπική μας επαφή μαζί τους, κατά την διεξαγωγή της έρευνας αυτής. Δηλαδή είδαμε τις μειονότητες των μεταναστών, κυρίως των αλβανών συσπειρωμένες, συγκεντρωμένες σε συγκεκριμένα σημεία, είτε συνάντησης , είτε κατοικίας. Από αυτά μπορούμε να συμπεράνουμε ότι οι μετανάστες ερχόμενοι σε μια ξένη χώρα , προσπαθούν να βρουν άτομα , ομάδες με κοινά χαρακτηριστικά, προκειμένου να νιώθουν ότι ανήκουν σε ένα σύνολο π.χ. ομοεθνείς. Μέσα από την ομάδα, οι μετανάστες λαμβάνουν πληροφόρηση αλλά και στήριξη , γεγονός που αναφέρεται και στην θεωρία μας, στο κομμάτι που αναλύει τις επιπτώσεις της μετανάστευσης στην ζωή των μεταναστών.

Αναφορικά με τα δικαιολογητικά που χρειάζονται και τις υπηρεσίες που αυτοί πρέπει να απευθυνθούν , διαπιστώσαμε ότι δεν τους είναι ξεκάθαρη η διαδικασία ακόμα μιας και μας ανέφεραν τα δικαιολογητικά εκείνα που συζητιούνται

περισσότερο μεταξύ των ομοεθνών και είναι πιο κατανοητά σε αυτούς π.χ. ποινικό μητρώο (22%) (ερώτηση 16). Επιβεβαιώνεται για μια ακόμη φορά η συνοχή που υπάρχει μεταξύ της ομάδας των ομοεθνών , το ίδιο ισχύει και για τις υπηρεσίες π.χ. νοσοκομείο (22%) (ερώτηση 17).

Συνεχίζοντας τη διεξαγωγή των συμπερασμάτων , αξίζει να σημειωθεί ότι το 65% του δείγματος μας είχε θετική αντιμετώπιση από τους εργαζόμενους στις υπηρεσίες που επισκέφτηκαν (ερώτηση 18). Αυτό επιβεβαιώνεται και από το μικρό ποσοστό (12%) των απαντήσεων που δόθηκαν στην ερώτηση 19 και αφορούσαν την προκατάληψη των εργαζομένων και την βίαιη μεταχείριση. Δεχόμαστε το συμπέρασμα αυτό που προκύπτει από το συνδυασμό των ερωτήσεων 18 και 19 , ωστόσο κρίνουμε απαραίτητο να αναφέρουμε ότι μέσα από συζήτηση με τους μετανάστες προέκυψαν από τα λεγόμενα τους, περιστατικά αρνητικής αντιμετώπισης τους από τους υπαλλήλους των υπηρεσιών. Αφήνοντας σε μας την αίσθηση ότι αυτά τα περιστατικά ήταν δευτερευούσης σημασίας για αυτούς αφού έγιναν κάτοχοι κάρτας.

Αντίθετα με τα παραπάνω έδωσαν περισσότερη σημασία στην απώλεια μεροκάματων που για αυτούς σήμαινε ταυτόχρονα κα απώλεια χρημάτων. Άρα παρέκκλιση από τον πιθανό σκοπό μετανάστευσης τους που είναι η βελτίωση του επιπέδου ζωής τους και η συντήρηση των οικογενειών τους. Από την άλλη όμως αυτό δεν τους σταμάτησε από την ανάγκη τους να αποκτήσουν την κάρτα για να μπορούν να ζουν μέσω αυτής νόμιμα στην Ελλάδα, απολαμβάνοντας τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από την κτήση της. Ανάγκη που επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι έρχονταν σε συνεχή προσωπική επαφή με την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου Γαζίου, προκειμένου να ενημερωθούν για την έκδοση της κάρτας τους (75%) όπως διαφαίνεται από την ερώτηση 26.

Τα αποτελέσματα της ερώτησης 20 επιβεβαιώνουν ότι η διαδικασία νομιμοποίησης δεν τους ήταν ξεκάθαρη μιας και οι περισσότεροι μετανάστες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας (59%) ζήτησαν τη βοήθεια κάποιου ιδιαίτερα των εργοδοτών τους (37%) (ερώτηση 22) Γεγονός που δικαιολογείται λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις τόσο των προγενέστερων όσο και των σημερινών νόμων οι οποίες για την έκδοση της άδειας εργασίας προϋποθέτουν την συμμετοχή και συνεισφορά του εργοδότη. Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι ένα μικρό ποσοστό των ερωτηθέντων (16%) απευθύνθηκε ακόμα και σε ειδικό. Όσοι απευθύνθηκαν σε ειδικό επέλεξαν την ειδικότητα του δικηγόρου (81%) και αυτό γιατί οι συγκεκριμένοι

επιστήμονες είναι γνώστες της νομοθεσίας ,άρα και αυτής που διέπει τους μετανάστες επομένως ήταν οι κατάλληλοι επαγγελματίες για να τους δώσουν τις απαραίτητες εξηγήσεις.

Αναλύοντας τώρα το χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια του οποίου συγκέντρωσαν τα χαρτιά τους διαπιστώνουμε ότι ένα μεγάλο μέρος των μεταναστών συγκέντρωσαν γρήγορα τα χαρτιά αυτά , δηλαδή από 1 μέρα – 3 βδομάδες (56% - ερώτηση 23), δεν ξόδεψαν πολλά χρήματα με τη πλειοψηφία του δείγματος μας να δηλώνει ότι δεν ξόδεψε καθόλου χρήματα (40%- ερώτηση 24), αυτό το 40% εξηγείται από το γεγονός ότι η ερώτηση 24 αφορά τα έξοδα εκείνα που είχαν οι μετανάστες και δεν ορίζονται από τις διατάξεις των νόμων π.χ. έξοδα μετακίνησης , χρηματισμός υπαλλήλων υπηρεσιών κ.τ.λ.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων του δείγματος μας (36%) έλαβε την κάρτα του διάστημα 2-5 μήνες. Διάστημα το οποίο χωρίς να προκύπτει από τα ερωτηματολόγια άλλα από συζήτηση που είχαμε μαζί τους , θεωρείτο γι' αυτούς αρκετά μεγάλο.

Σχετικά με το αν έχουν πληροφόρηση για τις αλλαγές (ερώτηση 27) διαπιστώνουμε ότι το 56% του δείγματός μας απάντησε θετικά ενώ το 44% αρνητικά. Η μεταξύ τους διαφορά είναι μικρή ,αρκετή όμως για να μας οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι οι μετανάστες αρχίζουν σιγά σιγά να κινητοποιούνται και να ενημερώνονται σε θέματα που τους απασχολούν. Την πληροφόρηση αυτή την λαμβάνουν (ερώτηση 28) κυρίως από τους ομοεθνείς τους (34%) επιβεβαιώνοντας έτσι το συμπέρασμα που έχε προκύψει από τα αποτελέσματα της ερώτησης 14 για την ισχύ της ομάδας των ομοεθνών. Στην συγκεκριμένη ερώτησης αξίζει να σημειωθεί ότι οι υπηρεσίες και η τηλεόραση λαμβάνουν το ίδιο ποσοστό (24%), κάτι τέτοιο φανερώνει ότι όσοι είναι ευαισθητοποιημένοι πάνω σε θέματα που αφορούν την νομιμοποίηση τους έχουν αρχίσει σιγά –σιγά και να εξοικειώνονται με τις ανάλογες υπηρεσίες, π.χ. Γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής Δ. Γαζίου . Με αυτόν τον τρόπο επιβεβαιώνουν για μια ακόμα φορά την ανάγκη τους να ζήσουν νόμιμα στην Ελλάδα.

Τελειώνοντας τα συμπεράσματα μας αξίζει αν σημειωθεί ότι αν και ένα μεγάλο ποσοστό των ερωτηθέντων (65%) θεωρεί ότι υπάρχει πιο εύκολος τρόπος νομιμοποίησης (ερώτηση 29) δηλώνοντας έτσι μια κάποια δυσαρέσκεια ως προς το κατά πόσο ανταποκρίνεται το νομικό καθεστώς που τους διέπει στις ανάγκες τους, διαπιστώσαμε από την επεξεργασία των απαντήσεων που δόθηκαν στην ερώτηση 30

το εξής. Δεν είναι τόσο οι διατάξεις των νόμων που τους δυσκολεύουν ,αφού στις προτάσεις τους δεν περιλαμβάνεται κάποια αλλαγή αναφορικά με τις διατάξεις αυτές, όσο η πληθώρα των δικαιολογητικών που απαιτούνται σε συνδυασμό με τις μη οργανωμένες υπηρεσίες.

Σ' αυτό το σημείο θα μπορούσε κάποιος να πει ότι αφού οι μετανάστες δεν αποδέχονται, εν μέρη , το μεγάλο πλήθος των δικαιολογητικών τα οποία προέρχονται από τις διατάξεις των νόμων ,είναι σαν να ην αποδέχονται τις διατάξεις αυτές . Κάτι τέτοιο όμως δεν ισχύει γιατί μέσα από την προσωπική επαφή που είχαμε με τους μετανάστες του δείγματος μας διαπιστώσαμε , χωρίς να προκύπτει ακριβώς από τα ερωτηματολόγια , ότι αποδέχονται την επικείμενη νομοθεσία αλλά επιθυμούν την απλοποίηση της συγχρόνως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Τελειώνοντας την επεξεργασία του θέματος της πτυχιακής εργασίας ,το οποίο πραγματεύεται τη διαδικασία νομιμοποίησης των οικονομικών μεταναστών στην Ελλάδα κατά τα έτη 1991-2001, κρίνουμε απαραίτητο να σχολιάσουμε και να παραθέσουμε κάποιες απόψεις μας οι οποίες προέκυψαν από την επεξεργασία τόσο του θεωρητικού όσο και του ερευνητικού μέρους της εργασίας αυτής.

Μελετώντας το νομικό καθεστώς που διέπει τους οικονομικούς μετανάστες, διαπιστώσαμε ότι εν αρχή υπήρξε ένας νόμος (1975/1991) προπύργιο που αφορούσε τους μετανάστες που ερχόταν στην Ελλάδα κατόπιν προεγκρίσεως , ενώ άφηνε εκτός άλλες σημαντικές κατηγορίες οικονομικών μεταναστών π.χ. παράνομους μετανάστες. Με το πέρασμα των χρόνων τα κενά του αρχικού νόμου προσπάθησαν να καλυφθούν με συμπληρωματικές διατάξεις , οι οποίες πρόσθεταν στοιχεία καταργώντας κάποια άλλα. Το καθεστώς αυτό καταλήγει στην έκδοση του τελικού νόμου (2910/2001) για την δεκαετία, ο οποίος περιέχει τις τροποποιήσεις των μέχρι τώρα διατάξεων σε μια πιο εξελιγμένη μορφή, καθώς και καινούργια στοιχεία.

Με τις διατάξεις αυτές ,στόχος των Ελλήνων νομοθετών ήταν να προσαρμόσουν το φαινόμενο της μετανάστευσης στην ελληνική κοινωνία, έχοντας ως κύριο γνώμονα το συμφέρον του ελληνικού κράτους και έπειτα το συμφέρον των μεταναστών.

Η διαπίστωση αυτή προκύπτει ,μιας και οι νόμοι μετανάστες αποκτώντας πόρους από ην εργασία τους στην Ελλάδα δεν τους αξιοποιούν στη χώρα υποδοχής ,αντίθετα με τη μορφή εμβασμάτων τους αποστέλλουν στην χώρα προέλευσης τους. Από την άλλη πλευρά ο παράνομοι μετανάστες, έχουν καθαρό κέρδος από την εργασία τους στην Ελλάδα γιατί δεν πληρώνουν φόρους στο ελληνικό κράτος. Επομένως από αυτά τα δύο κύρια στοιχεία που μόλις αναφέρθηκαν, κατανοούμε ότι ο μη έλεγχος της μετανάστευσης είναι ιδιαίτερα επιζήμιος για το ελληνικό κράτος.

Για τον έλεγχο αυτό , το ελληνικό κράτος προέβη στην έκδοση μιας σειράς διατάξεων ,που αφορούν τη νομιμοποίηση των μεταναστών που πηγάζουν όχι τόσο από λόγους ανθρωπιστικούς, όσο από λόγους συμφέροντος ,μιας και το ελληνικό

κράτος έχει ανάγκη τους μετανάστες και ότι συνεπάγεται αυτούς οι οποίοι αποτελούν πια κομμάτι της ελληνικής πραγματικότητας.

Προχωρώντας στις προτάσεις καταλήγουμε στα εξής:

Συμφωνούμε με το ότι οι μετανάστες κατά την είσοδο τους στην Ελλάδα θα πρέπει να περάσουν από τις διαδικασίες που ορίζει ο νόμος, έτσι ώστε να γνωρίζει το ελληνικό κράτος τη πληθυσμιακή ομάδα των μεταναστών που εισέρχεται σ' αυτό.

Η ένσταση μας έγκειται στο εξής, το παράβολο που ζητείται να καταβάλει ο αλλοδαπός κατά την ανανέωση των αδειών του, θα πρέπει να έχει μικρότερη αξία. Θεωρούμε υπερβολικό το ποσό των 50.000 δρχ (147 Ευρώ) που απαιτείται ανά άτομο δηλαδή μια τετραμελής οικογένεια θα πρέπει να πληρώσει 200.000 δρχ (587 Ευρώ).

Όσον αφορά τις υπηρεσίες θεωρούμε ότι είναι απαραίτητα η δημιουργία γραφείο αλλοδαπών στο κάθε δήμο της χώρα το οποίο:

- ✓ Θα συγκροτείται από τις ειδικότητες του δικηγόρου και του κοινωνικού λειτουργού, ενώ σ' αυτό θα υπάρχει και γραμματειακή υποστήριξη.
- ✓ Ο δικηγόρος θα είναι υπεύθυνος στο να βοηθά τους αλλοδαπούς να κατανοούν τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση – ανανέωση των αδειών, ανάλογα με το κάθε αλλοδαπό. Ακόμα θα πρέπει ο ίδιος να ενημερώνεται για τις τροποποιήσεις που πραγματοποιούνται στις διάφορες διατάξεις και αφορούν τους αλλοδαπούς, ενώ παράλληλα θα είναι υπόχρεος στη τήρηση αρχείου.
- ✓ Ο κοινωνικός λειτουργός θα είναι υπεύθυνος για τη συλλογή όλων εκείνων των στοιχείων που θα αφορούν την πληθυσμιακή ομάδα των μεταναστών, στοιχεία τα οποία θα πρέπει να ταξινομήσει με βάση τι μπορεί ο δήμος να προσφέρει. Έτσι ώστε να ικανοποιηθεί ένα μέρος των αναγκών των μεταναστών.
- ✓ „Ο γραμματέας θα είναι υπεύθυνος για την τήρηση αρχείων που θα περιλαμβάνει τα ατομικά στοιχεία του κάθε μετανάστη, καθώς και την πορεία εξέλιξης της υπόθεσης του όπως και φάκελο με τα δικαιολογητικά του κάθε μετανάστη.

Αυτή η διεπιστημονική ομάδα θα συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα για την ανταλλαγή απόψεων πάνω σε θέματα που θα προκύπτουν όσον αφορά το νομικό καθεστώς. Στα υπόλοιπα θέματα από αφορούν την πληθυσμιακή ομάδα των μεταναστών υπεύθυνος θα είναι ο κοινωνικός λειτουργός.

❖ **ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ:**

- Θα ενημερώνεται ο κάθε αλλοδαπός ανάλογα με την περίπτωση του για το τι δικαιολογητικά χρειάζεται να συγκεντρώσει και θα λύνονται τυχόν απορίες που θα προκύπτουν
- Αφού συγκεντρωθούν τα χαρτιά αυτά θα ελέγχονται ως προς την πληρότητα τους.
- Αφού ελεγχθούν , θα ενημερώνεται ο αλλοδαπός για το που πρέπει να κατατεθούν.

Τέλος κρίνεται απαραίτητη για τη λειτουργία του γραφείου αυτού η συνεργασία του και με άλλες υπηρεσίες του Δήμου , της Νομαρχίας, της Περιφέρειας για τους εξής λόγους:

- Γρήγορη εξυπηρέτηση των αλλοδαπών
- Αντιμετώπιση των μεταναστών σαν άτομα και όχι σαν σύνολο
- Πιο ομαλή η ίδια η λειτουργία των υπηρεσιών.

Κλείνοντας θα θέλαμε να διευκρινίσουμε ότι στόχος μας ήταν , η σύνταξη προτάσεων που θα έχουν εφαρμογή στην πράξη και όχι προτάσεις οι οποίες είναι δύσκολο να εφαρμοστούν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βάμβουκας Μ. Ι. , 'Εισαγωγή στην Ψυχαγωγική Έρευνα και Μεθοδολογία', Εκδόσεις Γρηγόρη , Αθήνα 1997.
2. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών , ' Μετανάστευση – Παλιννόστηση – Η προβληματική της 2^{ης} γενιάς', Της Κούλας Κασσιμάτης, Αθήνα 1984.
3. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, ' Διαστάσεις του Κοινωνικού Αποκλεισμού στην Ελλάδα. Κύρια θέματα και προσδιορισμός προτεραιοτήτων πολιτικής', Εκδόσεις ΕΚΚΕ, Αθήνα 1999.
4. Ένωση Ελλήνων Πανεπιστημιακών Δυτικής Ευρώπης, 'Οικονομική ανάπτυξη και μετανάστευση στην Ελλάδα,', Επιμέλεια Νικολιμάχος Μάριος, Εκδόσεις Κάλβος, Αθήνα 1974.
5. Ευαγγελοπούλου Σ. Π. , ' Πειραματική Παιδαγωγική με στοιχεία Στατιστικής: Μεθοδολογία και Μέσα Επιστημονικής Έρευνας' Εκδόσεις Δανιά , Αθήνα 1987.
6. Εφημερίδα το Βήμα, Ιωάννα Μάνδρου , 'Πόσο ρατσιστές είμαστε. Τι δείχνουν οι στατιστικές μελέτες', 12/01/1997
7. Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, 'Τα Δικαιώματα των Μεταναστών Εργατών', Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 1994.
8. Ινστιτούτο Στρατηγικών και Αναπτυξιακών Μελετών Ανδρέας Παπανδρέου, ' Οδηγός του Μετανάστη. Δικαιώματα και υποχρεώσεις μεταναστών στην Ελλάδα', Εκδόσεις Ινστιτούτο Στρατηγικών και Αναπτυξιακών Μελετών Ανδρέας Παπανδρέου , 2000
9. Καρύδης Χ. Βασίλης , ' Η εγκληματικότητα των μεταναστών στην Ελλάδα', Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1956
- 10.Κασσωτάκη Μ. 'Η εμπειρική έρευνα στις Επιστήμες της Αγωγής', χ.ε., Αθήνα 1978.

- 11.Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, ‘ Θεωρητική και Εμπειρική Ανάλυση της Μεταναστευτικής Κίνησης και της ροής εμβασμάτων μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας’, Αθήνα 1991.
- 12.Κοιλιάρης Α. ‘ Ξένος στην Ελλάδα. Μετανάστες , γλώσσα και κοινωνική ένταξη – Στάσεις της ελληνικής κοινωνίας απέναντι στους μετανάστες ομιλητές,’, Εκδόσεις Παρατηρητής, Θεσ/νίκη 1997.
- 13.Λυμπεράκη Α. , Πελαγίδης Θ. ‘ Ο φόβος του ξένου στην αγορά εργασίας: Ανοχές και Προκαταλήψεις στην Ανάπτυξη ‘, Εκδόσεις Πόλις, Αθήνα 2000.
- 14.Μαρβάκης Α.Θ. , Παρσανόγλου Δ, Παύλου Μ, ‘Μετανάστες στην Ελλάδα’, Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2001.
- 15.Μάνου Κ.Γ, ‘ Στοιχεία Εκπαιδευτικής Στατιστικής’, Εκδόσεις Φοίβου , Αθήνα 1980.
- 16.Μάριου Θ. Ραφαήλ, ‘Η μετανάστευσις . Μελέτη των Ευρωπαϊκών και Ελληνικών δεδομένων’, χ.ε., Αθήνα 1954.
- 17.Μουσούρου, Λ. Μ ‘Από τους γκασταρμπάϊτερ στο πνεύμα του Σένγκεν- προβλήματα της σύγχρονης μετανάστευσης στην Ευρώπη’ ,Εκδόσεις.Gutenberg, Αθήνα 1993.
- 18.Μουσούρου, Λ .Μ,’ Μετανάστευση και μεταναστευτική πολιτική- Στην Ελλάδα και την Ευρώπη’, Εκδόσεις.Gutenberg ,Αθήνα 1991
- 19.Ναζάκης Χ, Χλέτσιος Μ. , ‘ Μετανάστες και Μετανάστευση , Οικονομικές , Πολιτικές και Κοινωνικές Πτυχές’ , Εκδόσεις Παττάκη, Αθήνα 2001.
- 20.Παπαναστασίου Κ. , ‘Η στατιστική εις την εκπαίδευσιν’ , Εκδόσεις Τύποις Ζαβαλλή, Λευκωσία 1977.
- 21.Παπαναστασίου Κ. , ‘ Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας’, Εκδόσεις Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, Λευκωσία 1990.

22. Πετρινώτη Ξ. , ‘ Η μετανάστευση προς την Ελλάδα. Μια πρώτη καταγραφή , ταξινόμηση και ανάλυση’ , Εκδόσεις Οδυσσέας, και Βιβλιοθήκη Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων , Αθήνα 1993.
23. Σταθόπουλος Π. ‘ Κοινωνική Πρόνοια. Μια γενική θεώρηση’ , Εκδόσεις Έλλην , Αθήνα 1996.
24. Τριγυζάς Πάνος , ‘ Οι Πολίτες απαιτούν’ , Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1997.